

Z A K O N

O JAVNIM NABAVKAMA

I. OSNOVNE ODREDBE

1. Predmet zakona i definicije

Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se planiranje javnih nabavki, uslovi, način i postupak javne nabavke; reguliše centralizacija javnih nabavki; uređuje javna nabavka u oblasti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga i u oblasti odbrane i bezbednosti; određuje način evidentiranja podataka o javnim nabavkama; određuju poslovi, način rada i oblik organizovanja Uprave za javne nabavke i Republičke komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki; određuje način zaštite prava ponuđača i javnog interesa u postupcima javnih nabavki i u drugim slučajevima u skladu sa zakonom; uređuju i druga pitanja od značaja za javne nabavke.

Sastavni deo ovog zakona su Prilozi 1 do 3.

Naručilac

Član 2.

Naručilac u smislu ovog zakona je:

1) korisnik budžetskih sredstava, organizacija za obavezno socijalno osiguranje i njeni korisnici, u smislu zakona kojim se uređuje budžetski sistem;

2) pravno lice koje obavlja delatnost od opšteg interesa, ukoliko je ispunjen neki od sledećih uslova:

(1) da se više od 50 % finansira iz sredstava naručioca;

(2) da nadzor nad radom tog pravnog lica vrši naručilac;

(3) da više od polovine članova organa upravljanja tog pravnog lica čine predstavnici naručioca.

Vlada će na predlog ministarstva nadležnog za poslove finansija i Uprave za javne nabavke na početku budžetske godine utvrditi spisak naručilaca.

Spisak naručilaca objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije“ i na Portalu javnih nabavki.

Lica koja nisu na spisku iz stava 2. ovog člana, a koja ispunjavaju uslove iz stava 1. ovog člana dužna su da primenjuju ovaj zakon.

Značenje izraza

Član 3.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) **javna nabavka** je nabavka dobara, usluga ili radova od strane naručioca, na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom;

2) **ugovor o javnoj nabavci** je teretni ugovor zaključen u pisanoj ili elektronskoj formi između naručioca i ponuđača u skladu sa sprovedenim postupkom javne nabavke, koji za predmet ima nabavku dobara, pružanje usluga ili izvođenje radova;

3) **ponuđač** je lice koje u postupku javne nabavke ponudi dobra, odnosno zakup ili lizing dobara, pružanje usluga ili izvođenje radova;

4) **podnosilac prijave** je lice koje je u prvoj fazi restriktivnog postupka, konkurentnom dijalogu ili u kvalifikacionom postupku podnelo prijavu;

5) **zainteresovano lice** je lice koje je preuzelo konkursnu dokumentaciju ili na drugi način pokazalo interes da učestvuje u postupku javne nabavke, odnosno koje ima interes da učestvuje u postupku;

6) **kandidat** je lice kome je u prvoj fazi restriktivnog postupka, odnosno konkurentnog dijaloga priznata kvalifikacija;

7) **dobavljač** je ponuđač sa kojim je zaključen okvirni sporazum ili ugovor o javnoj nabavci;

8) **konkursna dokumentacija** je pisani dokument koji izrađuje naručilac u postupku javne nabavke, a koji sadrži uslove za učešće u postupku, podatke o predmetu javne nabavke i sve druge podatke vezane za postupak javne nabavke;

9) **uslov** je zahtev naručioca koji u ponudi u celini mora biti ispunjen na način kako je utvrđeno ovim zakonom i konkursnom dokumentacijom;

10) **poslovi javnih nabavki** su planiranje javne nabavke; sprovođenje postupka javne nabavke uključujući ali neograničavajući se na učešće u komisiji za javnu nabavku; izrada konkursne dokumentacije; izrada akata u postupku javne nabavke; izrada ugovora o javnoj nabavci; praćenje realizacije javne nabavke; svi drugi poslovi koji su povezani sa postupkom javne nabavke;

11) **lice zaposleno na poslovima javnih nabavki** je lice koje je radno angažovano na poslovima javnih nabavki u radnom ili van radnog odnosa u smislu zakona kojim se uređuju radni odnosi;

12) **predstavnik naručioca** je član upravnog ili nadzornog odbora naručioca, rukovodilac naručioca, odgovorno lice naručioca i član komisije za javnu nabavku;

13) **povezana lica** su supružnici, vanbračni partneri, krvni srodnici u pravoj liniji, krvni srodnici u pobočnoj liniji zaključno sa četvrtim stepenom srodstva, srodnici po tazbini do drugog stepena srodstva, usvojilac i usvojenik, lica između kojih je izvršen prenos upravljačkih prava i lica koja su povezana u smislu zakona kojim se uređuje porez na dobit pravnih lica, kao i sva druga lica koja se prema drugim okolnostima konkretnog slučaja mogu smatrati povezanim;

14) **istovrsna dobra** su dobra koja imaju istu namenu i svojstva i pripadaju istoj grupi dobara u opštem rečniku nabavke;

15) **istovrsne usluge** su usluge koje imaju istu namenu i svojstva i pripadaju istoj kategoriji u okviru Priloga 1;

16) **istovrsni radovi** su radovi koji imaju istu namenu i svojstva i pripadaju istoj grupi radova u opštem rečniku nabavke, odnosno istoj grupi delatnosti u okviru Sektora F, u Uredbi o klasifikaciji delatnosti, („Službeni glasnik Republike Srbije“ 54/2010);

17) **postupci javne nabavke** su aktivnosti i radnje koji se u skladu sa ovim zakonom moraju sprovesti pre zaključenja ugovora o javnoj nabavci;

18) **otvoreni postupak** je postupak u kojem sva zainteresovana lica mogu podneti ponudu;

19) **restriktivni postupak** je postupak koji se sprovodi u dve faze i u kojem u drugoj fazi ponudu mogu podneti samo kandidati;

20) **pregovarački postupak** je postupak u kojem naručilac neposredno pregovara sa jednim ili sa više ponuđača o elementima ugovora o javnoj nabavci;

21) **konkurentni dijalog** je postupak u kojem sva zainteresovana lica mogu podneti prijavu, a sa licima kojima prizna kvalifikaciju (kandidati) naručilac vodi dijalog radi pronalaženja rešenja koje će zadovoljiti njegove potrebe, pozivajući kandidate da podnesu ponude na osnovu usvojenog, odnosno usvojenih rešenja;

22) **okvirni sporazum** je sporazum između jednog ili više naručilaca i jednog ili više ponuđača, kojim se utvrđuju bitni uslovi ugovora o javnoj nabavci, kao što je cena, količina, rok i sl, kao i uslovi i kriterijumi na osnovu kojih će se birati najpovoljnija ponuda, odnosno zaključivati ugovori o javnoj nabavci;

23) **sistem dinamične nabavke** je postupak koji naručilac sprovodi u dve faze koristeći isključivo elektronska sredstva, pri čemu se u prvoj fazi primenjuju pravila otvorenog postupka, a u drugoj fazi pravila elektronske licitacije;

24) **konkurs za dizajn** je postupak koji se primenjuje kod zaključivanja ugovora o pružanju usluga urbanističkog planiranja, u oblasti arhitekture i građevinarstva, inženjerstva, dizajna ili informatike, pri čemu izbor dizajna vrši unapred obrazovan žiri;

25) **kvalifikacioni postupak** je oblik restriktivnog postupka koji mogu da primenjuju naručioci koji obavljaju delatnost u oblasti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga;

26) **javna nabavka male vrednosti** je nabavka istovrsnih dobara, usluga i radova čija je ukupna procenjena vrednost na godišnjem nivou niža od vrednosti određene ovim zakonom;

27) **isključivo pravo** je pravo koje Republika Srbija, teritorijalna autonomija ili lokalna samouprava, na osnovu posebnog propisa ili pojedinačnog akta dodeljuje određenom licu, kojim jedino to lice može da obavlja određenu delatnost na određenom geografskom području;

28) **posebno pravo** je pravo koje Republika Srbija, teritorijalna autonomija ili lokalna samouprava, na osnovu posebnog propisa ili pojedinačnog akta dodeljuje ograničenom broju lica, na osnovu kojeg ta lica obavljaju određenu delatnost na istom geografskom području;

29) **mreža** je skup nepokretnih stvari namenjenih prenosu materije, elektronskih signala i energije radi njihove distribucije korisnicima i odvođenja od korisnika, kao i skup stvari namenjenih kretanju prevoznih sredstava radi pružanja usluga korisnicima;

30) **ponuđena cena** je cena koju ponuđač određuje u ponudi, izražena u dinarima, u koju su uračunati svi troškovi koji se odnose na predmet javne nabavke i koji su određeni konkursnom dokumentacijom;

31) **kriterijum** je merilo koje se koristi za vrednovanje, upoređivanje i ocenjivanje ponuda;

32) **prijava** je zahtev zainteresovanog lica za učestvovanje u prvoj fazi restriktivnog postupka, kvalifikacionom postupku i konkurentnom dijalogu;

33) **blagovremena ponuda** je ponuda koja je primljena od strane naručioca u roku određenom u pozivu za podnošenje ponuda;

34) **ispravna ponuda** je ponuda koja je blagovremena, za koju je posle otvaranja ponuda, a na osnovu pregleda, utvrđeno da ispunjava sve uslove iz ovog zakona i konkursne dokumentacije, osim tehničkih specifikacija;

35) **odgovarajuća ponuda** je ponuda koja je blagovremena i za koju je utvrđeno da potpuno ispunjava sve tehničke specifikacije;

36) **prihvatljiva ponuda** je ponuda koja je blagovremena, ispravna i odgovarajuća, koja ne ograničava, niti uslovljava prava naručioca ili obaveze ponuđača i koja ne prelazi iznos procenjene vrednosti javne nabavke;

37) **popust na ponuđenu cenu** je metod određivanja cene koji ponuđač može ponuditi u ponudi samo kada je predmet javne nabavke oblikovan u više partija, a naručilac taj metod ne može predvideti u konkursnoj dokumentaciji kao element kriterijuma;

38) **javna nabavka po partijama** je nabavka čiji je predmet oblikovan u više posebnih istovrsnih celina i koja je kao takva označena u pozivu za podnošenje ponuda i konkursnoj dokumentaciji;

39) **javna sredstva** su sredstva pod kontrolom i na raspolaganju Republike Srbije, teritorijalne autonomije, lokalne samouprave i organizacija obaveznog socijalnog osiguranja, odnosno sva sredstva koja prikupljaju, primaju, čuvaju, opredeljuju i troše naručioci.

40) **elektronska ponuda** je ponuda ili deo ponude koju ponuđač dostavlja naručiocu u elektronskom obliku i kao takva mora da bude predviđena konkursnom dokumentacijom, da ispunjava pravila elektronskog poslovanja prema posebnim propisima i da sa ostalim delovima ponude istog ponuđača čini nedvosmisleni celinu;

41) **elektronska licitacija** je nadmetanje među ponuđačima u postupku javne nabavke kroz davanje novih, povoljnijih ponuda elektronskim putem, koje naručilac rangira pomoću metoda za automatsko ocenjivanje;

42) **opšti rečnik nabavke** je referentni sistem klasifikacije predmeta javne nabavke, primenjiv na ugovore o javnim nabavkama, kojim se istovremeno obezbeđuje usklađenost sa drugim postojećim klasifikacijama.

43) **Portal javnih nabavki** je internet stranica na kojoj se objavljuju svi oglasi o javnim nabavkama, izveštaji o javnim nabavkama, odluke naručilaca i odluke donete u postupku zaštite prava;

2. Predmet ugovora o javnoj nabavci

Nabavka dobara

Član 4.

Predmet ugovora o javnoj nabavci dobara može biti:

- 1) kupovina dobara;
- 2) zakup dobara;
- 3) lizing dobara (sa pravom kupovine ili bez toga prava).

Ugovor o javnoj nabavci dobara može obuhvatiti i pružanje usluga ako su one nužno vezane za javnu nabavku dobara (montaža, prevoz, osiguranje ili druge usluge definisane od strane naručioca).

Nabavka radova

Član 5.

Predmet ugovora o javnoj nabavci radova je:

1) izvođenje radova ili projektovanje i izvođenje radova opisanih u Uredbi o klasifikaciji delatnosti, Sektor F – Građevinarstvo („Službeni glasnik Republike Srbije“ 54/2010).

2) izvođenje radova na izgradnji građevinskog objekta uzetog kao celina koji ispunjava sve ekonomske i tehničke zahteve naručioca.

Predmet javne nabavke radova je i izvođenje radova opisanih u Uredbi o klasifikaciji delatnosti, Sektor F – Građevinarstvo („Službeni glasnik Republike Srbije“ 54/2010), koji se neposredno ili posredno finansiraju od strane naručioca u iznosu koji prelazi 50% vrednosti javne nabavke, a koji su povezani sa gradnjom bolnica, verskih objekata, sportskih i rekreativnih objekata i objekata za odmor, školskih i univerzitetskih zgrada i zgrada koje se koriste za potrebe državnih organa, kao i sa niskogradnjom.

Za primenu odredaba ovog zakona u slučaju iz stava 2. ovog člana odgovoran je naručilac koji finansira izvođenje radova.

Nabavka usluga

Član 6.

Predmet ugovora o javnoj nabavci usluga su usluge navedene u Prilogu 1.

Ugovorom o javnoj nabavci usluga smatra se i ugovor o javnoj nabavci čiji je predmet:

1) usluge i dobra ako procenjena vrednost usluga prelazi procenjenu vrednost dobara obuhvaćenih tim ugovorom;

2) usluge i prateći radovi iz člana 5. ovog zakona koji su neophodni za izvršenje ugovora.

Odredbe ovog zakona primenjuju se i na nabavke usluga koje se neposredno ili posredno finansiraju od strane naručioca u iznosu od preko 50% vrednosti javne nabavke i koje su vezane za radove iz člana 5. stav 2. ovog zakona.

Za primenu odredaba ovog zakona, u slučaju iz stava 3. ovog člana odgovoran je naručilac koji finansira pružanje usluge.

Nabavke na koje se zakon ne primenjuje

Član 7.

Odredbe ovog zakona naručioci ne primenjuju na:

1) nabavke od lica ili organizacija koje se u smislu ovog zakona smatraju naručiocem i koje su nosioci posebnog ili isključivog prava na obavljanje delatnosti koja je predmet javne nabavke;

2) nabavke koje se sprovode:

(1) po osnovu međunarodnog sporazuma koji se odnosi na dobra, usluge ili radove namenjene zajedničkom korišćenju ili primeni od strane država potpisnica;

(2) iz sredstava stranih kredita (zajmova) dobijenih pod nekomercijalnim uslovima, u skladu sa posebnim postupcima međunarodnih organizacija;

3) nabavke čija je isključiva i neposredna namena pružanje elektronskih komunikacionih usluga u smislu zakona kojim se uređuju elektronske komunikacije, pod uslovom da drugi privredni subjekti pružaju te usluge na relevantnom tržištu;

4) nabavke dobara koja se, uz prethodnu saglasnost Vlade, nabavljaju od Republičke direkcije za robne rezerve;

5) kupovinu, razvoj, produkciju ili koprodukciju radio i televizijskog programa ili vremena za emitovanje programa, s tim što se na nabavku dobara, usluga ili radova potrebnih za produkciju, koprodukciju ili emitovanje takvih programa primenjuje ovaj zakon;

6) nabavke usluga arbitraže i sporazumnog rešavanja sporova;

7) nabavke finansijskih usluga u vezi sa emitovanjem, prodajom, kupovinom ili prenosom hartija od vrednosti ili drugih finansijskih instrumenata;

8) zasnivanje radnog odnosa i zaključivanje ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova;

9) nabavke usluga istraživanja i razvoja, osim u slučaju kada rezultate istraživanja naručilac koristi isključivo za svoje potrebe u obavljanju svojih delatnosti, pod uslovom da troškove tih usluga snosi u potpunosti naručilac.

Na osnovu dostavljenog plana nabavki Uprava za javne nabavke obavestiće naručioca ukoliko uoči da za neku od nabavki nema uslova za izuzeće od primene ovog zakona na osnovu stava 1. ovog člana.

Naručilac je dužan da Upravi za javne nabavke dostavi poseban izveštaj o sprovedenom postupku za javne nabavke iz stava 2. ovog člana.

Vlada će utvrditi spisak naručilaca iz stava 1. tačka 1) ovog člana koji se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije“ i na Portalu javnih nabavki.

U slučaju nabavki iz stava 1. tačka 2) podtačka (2) ovog člana, naručilac je dužan da primenjuje sve odredbe ovog zakona koje nisu u suprotnosti sa posebnim postupcima međunarodnih organizacija.

Spisak međunarodnih organizacija iz stava 1. tačka 2) podtačka (2) ovog člana, čiji se posebni postupci javnih nabavki mogu primenjivati umesto odredaba ovog zakona utvrđuje ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Rezervisane javne nabavke

Član 8.

Naručilac može sprovesti postupak javne nabavke u kojem mogu učestvovati samo ustanove, organizacije, udruženja ili privredni subjekti za radno osposobljavanje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalidnih lica, pri čemu svi učesnici u zajedničkoj ponudi i svi podizvođači moraju da budu iz navedene grupacije.

3. Načela javne nabavke

Načelo ekonomičnosti i efikasnosti

Član 9.

Naručilac je dužan da obezbedi da se postupak javne nabavke sprovodi i izbor najpovoljnije ponude vrši u rokovima i na način propisan ovim zakonom, sa što manje troškova vezanih za postupak i realizaciju javne nabavke.

Naručilac je dužan da u postupku javne nabavke pribavi dobra, usluge ili radove odgovarajućeg kvaliteta imajući u vidu svrhu, namenu i vrednost javne nabavke.

Načelo obezbeđivanja konkurencije

Član 10.

Naručilac je dužan da u postupku javne nabavke obezbedi što je moguće veću konkurenciju.

Naručilac ne može da ograniči konkurenciju, a posebno ne može onemogućavati bilo kojeg ponuđača da učestvuje u postupku javne nabavke neopravdanom upotrebom pregovaračkog postupka, niti korišćenjem diskriminatorских uslova i kriterijuma.

Načelo transparentnosti postupka javne nabavke

Član 11.

Naručilac je dužan da obezbedi javnost i transparentnost postupka javne nabavke poštujući, ali ne ograničavajući se na obaveze iz ovog zakona.

Načelo jednakosti ponuđača

Član 12.

Naručilac je dužan da u svim fazama postupka javne nabavke obezbedi jednak položaj svim ponuđačima.

Naručilac ne može da određuje uslove koji bi značili nacionalnu, teritorijalnu, predmetnu ili ličnu diskriminaciju među ponuđačima, niti diskriminaciju koja bi proizlazila iz klasifikacije delatnosti koju obavlja ponuđač.

Načelo zaštite životne sredine

Član 13.

Naručilac je dužan da nabavlja dobra, usluge i radove koji ne zagađuju, odnosno koji minimalno utiču na životnu sredinu i da kada je to moguće kao element kriterijuma ekonomski najpovoljnije ponude odredi ekološke prednosti predmeta javne nabavke.

4. Zaštita podataka, dokumentacija i evidentiranje postupka

Zaštita podataka

Član 14.

Naručilac je dužan da:

- 1) čuva kao poverljive sve podatke o ponuđačima sadržane u ponudi koje je kao takve, u skladu sa zakonom, ponuđač označio u ponudi;
- 2) odbije davanje informacije koja bi značila povredu poverljivosti podataka dobijenih u ponudi;
- 3) čuva kao poslovnu tajnu imena ponuđača i podnosilaca prijave, kao i podatke o podnetim ponudama, odnosno prijavama, do isteka roka predviđenog za podnošenje ponuda, odnosno prijave.

Neće se smatrati poverljivim dokazi o ispunjenosti obaveznih uslova, cena i drugi podaci iz ponude koji su od značaja za primenu elemenata kriterijuma i rangiranje ponude.

Određivanje poverljivosti

Član 15.

Naručilac u konkursnoj dokumentaciji može zahtevati zaštitu poverljivosti podataka koje ponuđačima stavlja na raspolaganje, uključujući i njihove podizvođače.

Naručilac može usloviti preuzimanje konkursne dokumentacije potpisivanjem izjave ili sporazuma o čuvanju poverljivih podataka ukoliko ti podaci predstavljaju poslovnu tajnu u smislu zakona kojim se uređuje zaštita poslovne tajne ili predstavljaju tajne podatke u smislu zakona kojim se uređuje tajnost podataka.

Lice koje je primilo podatke određene kao poverljive dužno je da ih čuva i štiti, bez obzira na stepen te poverljivosti.

Dokumentacija i evidentiranje postupka

Član 16.

Naručilac je dužan da:

- 1) evidentira sve faze postupka javne nabavke;
- 2) čuva svu dokumentaciju vezanu za javne nabavke u skladu sa propisima koji uređuju oblast dokumentarne građe i arhiva, najmanje deset godina od isteka ugovorenog roka za izvršenje pojedinačnog ugovora o javnoj nabavci, odnosno od donošenja odluke o obustavi postupka;
- 3) vodi evidenciju svih zaključenih ugovora o javnim nabavkama;
- 4) vodi evidenciju dobavljača;

5. Jezik u postupku javne nabavke

Član 17.

Naručilac priprema konkursnu dokumentaciju i vodi postupak na srpskom jeziku.

Naručilac može konkursnu dokumentaciju pripremiti i na jednom stranom jeziku koji se uobičajeno koristi u međunarodnoj trgovini u oblasti iz koje je predmet javne nabavke.

Konkursnu dokumentaciju za javnu nabavku dobara i usluga čija je procenjena vrednost veća od 250.000.000 dinara, naručilac je dužan da pripremi i na stranom jeziku koji se uobičajeno koristi u međunarodnoj trgovini u oblasti iz koje je predmet javne nabavke.

Konkursnu dokumentaciju za javnu nabavku radova čija je procenjena vrednost veća od 500.000.000 dinara, naručilac je dužan da pripremi i na stranom jeziku koji se uobičajeno koristi u međunarodnoj trgovini u oblasti iz koje je predmet javne nabavke.

Kada se oglas o javnoj nabavci objavljuje u „Službenom listu Evropske unije“, konkursna dokumentacija se priprema i na stranom jeziku u skladu sa pravilima Evropske unije.

Ponuđač daje ponudu na jeziku na kojem je pripremljena konkursna dokumentacija, odnosno na jeziku koji je naručilac naznačio u konkursnoj dokumentaciji.

Član 18.

Naručilac može dozvoliti da se ponude, u celini ili delimično, daju i na stranom jeziku, posebno u delu koji se odnosi na tehničke karakteristike, kvalitet i tehničku dokumentaciju.

U slučaju iz stava 1. ovog člana naručilac je dužan da naznači deo ponude koji može biti na stranom jeziku i da navede na kom stranom jeziku.

Naručilac koji u postupku pregleda i ocene ponuda utvrdi da bi deo ponude trebalo da bude preveden na srpski jezik, odrediće ponuđaču primeren rok u kojem je dužan da izvrši prevod tog dela ponude.

U slučaju spora relevantna je verzija konkursne dokumentacije, odnosno ponude, na srpskom jeziku.

6. Valuta

Član 19.

Vrednosti se u postupku javne nabavke iskazuju u dinarima.

Naručilac može da dozvoli ponuđaču da cenu u ponudi iskaže u jednoj stranoj valuti i u tom slučaju će u konkursnoj dokumentaciji navesti da će se za preračun u dinare koristiti odgovarajući srednji devizni kurs Narodne banke Srbije na dan kada je izvršeno otvaranje ponuda.

Ako je ponuđaču dozvoljeno da cenu u ponudi iskaže u jednoj stranoj valuti, naručilac je dužan da u konkursnoj dokumentaciji navede u kojoj valuti se cene u ponudi mogu iskazati.

Ako ponuđena cena uključuje uveznu carinu i druge dažbine, ponuđač je dužan da taj deo odvojeno iskaže u dinarima.

7. Komunikacija

Član 20.

Komunikacija se u postupku javne nabavke može odvijati putem pošte, faksom ili elektronskim sredstvima.

Komunikacija se u postupku javne nabavke može odvijati i telefonom kada je to izričito predviđeno ovim zakonom.

Izabrano sredstvo komunikacije mora biti široko dostupno, tako da ne ograničava mogućnost učešća zainteresovanih lica u postupku javne nabavke.

Komunikacija treba da se odvija na način da se poštuju rokovi predviđeni ovim zakonom i da se u tom cilju, kada je to moguće, koriste elektronska sredstva.

Komunikacija se mora odvijati na način da se obezbedi čuvanje poverljivih i podataka o zainteresovanim licima, podataka o ponudama i ponuđačima do otvaranja ponuda, da se obezbedi evidentiranje radnji preduzetih u postupku i čuvanje dokumentacije u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast dokumentarne građe i arhiva.

Alati koji se koriste u komunikaciji elektronskim sredstvima i njihove tehničke karakteristike moraju biti široko dostupni i interoperativni, takvi da koriste proizvode informacionih tehnologija u opštoj upotrebi.

U slučaju kada ne postoje uslovi da se konkursna dokumentacija objavi na Portalu javnih nabavki ili na internet stranici naručioca, preuzimanje konkursne dokumentacije može se zahtevati i telefonom, ali se mora poslati pisana potvrda zahteva.

Naručilac može zahtevati da ponuđač potvrdi putem elektronskog sredstva ili poštom, prijem dokumenta iz postupka javne nabavke koji je poslat faksom, kada je to neophodno kao dokaz da je izvršeno dostavljanje, naročito u slučaju kada od trenutka dostavljanja, odnosno prijema dokumenta teku rokovi za preduzimanje određenih radnji u postupku.

Dokument iz stava 8. ovog člana može biti zahtev za preuzimanje konkursne dokumentacije, konkursna dokumentacija, zapisnik o otvaranju ponuda, odluka o izboru najpovoljnije ponude i sl.

II. SPREČAVANJE KORUPCIJE I SUKOBA INTERESA

1. Sprečavanje korupcije

Opšte mere za sprečavanje korupcije

Član 21.

Naručilac je dužan da preduzme sve potrebne mere u cilju sprečavanja korupcije u postupku javne nabavke.

Naručilac je u obavezi da omogući da se celokupna komunikacija između zaposlenih koji rade na poslovima javnih nabavki odvija putem elektronske pošte.

Rukovodilac naručioca je u obavezi da zaposlenima na poslovima javnih nabavki sve naloge i uputstva daje pisanim putem ili putem elektronske pošte, osim ukoliko hitnost ili vanredni događaji to ne dozvoljavaju, ali je dužan da naknadno, odmah nakon prestanka hitnosti ili vanrednog događaja, pisanim ili elektronskim putem, potvrdi usmeno dat nalog ili uputstvo.

Zaposleni na poslovima javnih nabavki dužni su da sa zainteresovanim licima, odnosno ponuđačima i dobavljačima komuniciraju isključivo pisanim putem ili putem elektronske pošte.

Državni organ nadležan za borbu protiv korupcije dužan je da u saradnji sa Upravom za javne nabavke sačini plan za borbu protiv korupcije u javnim nabavkama i dostavi Vladi na usvajanje.

Naručilac čija je ukupna procenjena vrednost javnih nabavki na godišnjem nivou veća od milijardu dinara, dužan je da u skladu sa planom iz st. 5. ovog člana i u skladu sa zakonom kojim se uređuje borba protiv korupcije donese poseban plan integriteta za javne nabavke ili u okviru opšteg plana integriteta, posebno uredi integritet javnih nabavki.

Naručilac će plan integriteta javnih nabavki doneti u roku od šest meseci od dana usvajanja plana iz st. 5. ovog člana.

Državni organ nadležan za borbu protiv korupcije daje saglasnost na plan integriteta javnih nabavki.

Interni akt i kontrola nabavki

Član 22.

Naručilac je dužan da donese akt kojim će bliže urediti postupak javne nabavke unutar naručioca, a naročito način planiranja nabavki (kriterijume, pravila i način određivanja predmeta javne nabavke i procenjene vrednosti, način ispitivanja i istraživanja tržišta), odgovornost za planiranje, ciljeve postupka javne nabavke, način izvršavanja obaveza iz postupka, način obezbeđivanja konkurencije, sprovođenje i kontrolu javnih nabavki, način praćenja realizacije ugovora o javnoj nabavci.

Naručilac čija ukupna vrednost javnih nabavki na godišnjem nivou prelazi milijardu dinara dužan je da obrazuje posebnu službu koja će sprovoditi isključivo kontrolu javnih nabavki najmanje dva puta godišnje, u skladu sa zakonom kojim se uređuje budžetski sistem.

Zaposlene u službi imenuje organ koji vrši nadzor nad poslovanjem naručioca.

Služba iz stava 2. ovog člana dužna je da prati sprovođenje preporuka koje je dala tokom i nakon sprovođenja kontrole.

Ukoliko služba iz stava 2. ovog člana utvrdi da nisu poštovana uputstva i preporuke, dužna je da o tome obavesti Državnu revizorsku instituciju.

Obustava postupka javne nabavke

Član 23.

Lice koje je učestvovalo u planiranju javne nabavke, pripremi konkursne dokumentacije ili pojedinih njenih delova ne može nastupati kao ponuđač ili kao podizvođač ponuđača, niti može sarađivati sa ponuđačima prilikom pripremanja ponude.

Naručilac će obustaviti postupak javne nabavke ukoliko postoji osnovana sumnja da je zainteresovano lice, odnosno ponuđač, neposredno ili posredno dao, ponudio ili stavio u izgled neku korist ili pokušao da sazna poverljive informacije ili da utiče na postupanje naručioca u bilo kojoj fazi postupka javne nabavke.

Naručilac će obustaviti postupak javne nabavke ukoliko postoji osnovana sumnja da je na ocenjivanje ponuda ili donošenje odluke o izboru najpovoljnije ponude uticalo lice koje nije član komisije za javnu nabavku.

U slučaju iz st. 1. do 3. ovog člana naručilac je dužan da odmah preduzme mere predviđene planom integriteta javnih nabavki ili internim aktom i obavesti nadležne državne organe.

Dužnost prijavljivanja korupcije

Član 24.

Lice zaposleno na poslovima javnih nabavki ili bilo koje drugo lice zaposleno kod naručioca koje ima podatke o postojanju korupcije u javnim nabavkama dužno je da o tome odmah obavesti Upravu za javne nabavke i državni organ nadležan za borbu protiv korupcije.

Lice iz stava 1. ovog člana ne može dobiti otkaz ugovora o radu ili drugog ugovora o radnom angažovanju, odnosno ne može biti premešteno na drugo radno mesto, zato što je, postupajući savesno i u dobroj veri, prijavilo korupciju u javnim nabavkama, a naručilac je dužan da pruži potpunu zaštitu tom licu.

Lice iz stava 1. ovog člana može se obratiti i javnosti ako:

- 1) je podnelo prijavu ovlašćenom licu naručioca ili nadležnom organu, ali u primerenom roku nije preduzeta nijedna aktivnost povodom podnete prijave;
- 2) državni organ nadležan za borbu protiv korupcije nije preduzeo nijednu aktivnost u roku od mesec dana od dana podnošenja njegove prijave;
- 3) je podnelo prijavu građanskom nadzorniku, a građanki nadzornik ga ne obavesti o preduzetim merama;

Lice iz stava 1. ovog člana može se obratiti javnosti iako nisu ispunjeni uslovi iz stava 3. ovog člana ako je procenjena vrednost javne nabavke veća od iznosa iz člana 17. ovog zakona ili ako je predmet javne nabavke naročito značajan za poslovanje naručioca ili za interese Republike Srbije.

U slučaju povrede radnih i drugih osnovnih prava lica iz stava 1. ovog člana zbog prijavljivanja korupcije, to lice ima pravo na naknadu štete od naručioca.

Prilikom procene štete nadležni sud će posebno ceniti vrednost javne nabavke u kojoj je prijavljena korupcija, obim i posledice korupcije, kao i motive za prijavljivanje.

Naručilac će u okviru plana integriteta iz člana 21. ovog zakona posebno urediti način prijavljivanja korupcije u postupku javne nabavke i posebno urediti zaštitu prava lica iz stava 1. ovog člana.

Zabrana radnog angažovanja kod dobavljača

Član 25.

Predstavnik naručioca ne može u roku od dve godine nakon prestanka funkcije ili radnog odnosa kod naručioca zaključiti ugovor o radu, ugovor o delu ili na neki drugi način biti radno angažovano kod dobavljača ili povezanog lica, sa kojim su u poslednjih godinu dana od dana prestanka funkcije ili radnog odnosa, zaključeni ugovori o javnoj nabavci čija je ukupna vrednost veća od 3% ukupne vrednosti ugovora koje je naručilac zaključio u tom periodu.

U slučaju kršenja zabrane iz stava 1. ovog člana, naručilac je u obavezi da obavesti državni organ nadležan za borbu protiv korupcije i podnese tužbu nadležnom sudu kojom će zahtevati naknadu štete.

Prilikom procene štete nadležni sud će posebno ceniti vrednost javnih nabavki u čijem je sprovođenju učestvovao tuženi i njegov odnos sa dobavljačem.

Izjava o nezavisnoj ponudi

Član 26.

Naručilac je dužan da kao sastavni deo konkursne dokumentacije predvidi izjavu o nezavisnoj ponudi.

Izjavom o nezavisnoj ponudi ponuđač pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću potvrđuje da je ponudu podneo nezavisno, bez dogovora sa drugim ponuđačima ili zainteresovanim licima, koji bi za posledicu imao povredu konkurencije u postupku.

Izjava iz stava 2. ovog člana dostavlja se u svakom pojedinačnom postupku javne nabavke.

Dužnost prijavljivanja povrede konkurencije

Član 27.

U slučaju postojanja osnovane sumnje u istinitost izjave o nezavisnoj ponudi, naručilac će odmah obavestiti organizaciju nadležnu za zaštitu konkurencije.

Svako zainteresovano lice, odnosno lice zaposleno ili na drugi način radno angažovano kod zainteresovanog lica dužno je da obavestiti organizaciju nadležnu za zaštitu konkurencije, ukoliko ima bilo koji podatak o povredi konkurencije u postupku javne nabavke.

Lice iz stava 2. ovog člana ne može dobiti otkaz ugovora o radu ili drugog ugovora o radnom angažovanju, odnosno ne može biti premešteno na drugo radno mesto zato što je, postupajući savesno i u dobroj veri, prijavilo povredu konkurencije u postupku javne nabavke.

Građanski nadzornik

Član 28.

Ako naručilac sprovodi postupak javne nabavke čija je procenjena vrednost veća od 700.000.000 dinara, postupak nadgleda građanski nadzornik.

Za građanskog nadzornika može biti imenovano lice iz redova istaknutih stručnjaka u oblasti javnih nabavki ili oblasti koja je u vezi sa predmetom javne nabavke.

Za građanskog nadzornika može biti imenovano i udruženje koje se bavi javnim nabavkama, sprečavanjem korupcije ili sukoba interesa.

Za građanskog nadzornika može biti imenovano i lice koje je strani državljanin, pod uslovima iz stava 2. ovog člana.

Za građanskog nadzornika ne može biti imenovano lice zaposleno u državnom organu ili javnom preduzeću, odnosno organu teritorijalne autonomije ili lokalne samouprave.

Građanskog nadzornika imenuje Uprava za javne nabavke, najkasnije do dana koji je u godišnjem planu nabavki određen kao okvirni datum pokretanja postupka javne nabavke, odnosno 30 dana od dana prijema plana nabavki.

Naručilac ne može pre imenovanja građanskog nadzornika pokrenuti postupak javne nabavke.

Građanski nadzornik je dužan da nadgleda postupak javne nabavke i u tom cilju on ima stalan uvid u postupak, dokumentaciju i komunikaciju sa zainteresovanim licima, odnosno ponuđačima.

Građanski nadzornik je dužan da podnese odboru Narodne skupštine nadležnom za finansije, odnosno skupštini autonomne pokrajine ili lokalne samouprave i Upravi za javne nabavke, izveštaj o sprovedenom postupku javne nabavke.

Ako građanski nadzornik osnovano sumnja u zakonitost postupka javne nabavke obavestiće o tome nadležne državne organe i javnost.

Zabranjeno je smanjivati procenjenju vrednost javne nabavke ili jedinstvenu nabavku deliti u više istovetnih postupaka u cilju izbegavanja primene ovog člana.

2. Sprečavanje sukoba interesa

Sukob interesa

Član 29.

Sukob interesa u smislu ovog zakona postoji, kada odnos predstavnika naručioca i ponuđača može uticati na nepristrasnost naručioca pri donošenju odluke u postupku javne nabavke, odnosno:

- 1) ako predstavnik naručioca ili sa njim povezano lice učestvuje u upravljanju ponuđača;
- 2) ako predstavnik naručioca ili sa njim povezano lice poseduje više od 1% udela, odnosno akcija ponuđača;
- 3) ako je predstavnik naručioca ili sa njim povezano lice zaposleno ili radno angažovano kod ponuđača ili sa njime poslovno povezano.

Sukob interesa postoji i kada je predstavnik naručioca u odnosu bilo kakve zavisnosti prema licima koja mogu da utiču na njegovu nepristrasnost pri donošenju odluke.

Zabrana zaključenja ugovora

Član 30.

Naručilac ne može zaključiti ugovor o javnoj nabavci sa ponuđačem u slučaju postojanja sukoba interesa.

Lice u odnosu sa kojim postoji sukob interesa, ne može biti podizvođač ponuđaču čija je ponuda izabrana kao najpovoljnija, niti član grupe ponuđača čija je ponuda izabrana kao najpovoljnija.

Naručilac je dužan da spisak lica sa kojima ne može zaključiti ugovor o javnoj nabavci zbog postojanja sukoba interesa objavi na Portalu javnih nabavki i na svojoj internet stranici.

Dužnost prijavljivanja sukoba interesa

Član 31.

Svaki učesnik u postupku javne nabavke dužan je da obavesti državni organ nadležan za borbu protiv korupcije, ukoliko ima podatke o postojanju sukoba interesa iz člana 29. ovog zakona.

Na lice zaposleno kod naručioca koje državnom organu nadležnom za borbu protiv korupcije prijavi postojanje sukoba interesa shodno se primenjuju odredbe člana 24. ovog zakona.

Član 32.

Odredbe o zabrani sukoba interesa shodno se primenjuju na odnos predstavnika naručioca i podnosioca prijave.

III. USLOVI I NAČIN SPROVOĐENJA POSTUPKA JAVNE NABAVKE

1. Postupak javne nabavke

Vrste postupaka

Član 33.

Postupci javne nabavke su:

- 1) otvoreni postupak;
- 2) restriktivni postupak;
- 3) pregovarački postupak sa objavljivanjem poziva za podnošenje ponuda;
- 4) pregovarački postupak bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda;
- 5) konkurentni dijalog;
- 6) konkurs za dizajn;
- 7) postupak javne nabavke male vrednosti.

Izbor najpovoljnije ponude se vrši u otvorenom ili restriktivnom postupku javne nabavke.

Izbor najpovoljnije ponude može da se vrši i u drugim postupcima javne nabavke, ako su za to ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom.

Otvoreni postupak

Član 34.

Otvoreni postupak je postupak u kojem sva zainteresovana lica mogu podneti ponudu.

Restriktivni postupak

Član 35.

Restriktivni postupak je postupak koji se sprovodi u dve faze.

U prvoj fazi naručilac poziva sva zainteresovana lica da podnesu prijave i priznaje kvalifikaciju podnosiocima prijave na osnovu prethodno određenih uslova, a u drugoj fazi poziva sve podnosiocima prijave kojima je priznao kvalifikaciju (kandidati) da podnesu ponudu. Naručilac je dužan da u drugoj fazi poziv za podnošenje ponuda i objavi na Portalu javnih nabavki.

Naručilac u roku određenom u pozivu za podnošenje prijave, donosi odluku o priznavanju kvalifikacije koja sadrži listu od najmanje pet kandidata i period za koji se priznaje kvalifikacija koji može biti do tri godine, a u obrazloženju odluke obavezno navodi razloge odbijanja ostalih prijave.

Odluku iz stava 3. ovog člana naručilac dostavlja svim podnosiocima prijave u roku od tri dana od dana donošenja.

Naručilac je dužan da u roku od tri dana od dana donošenja odluke iz stava 3. ovog člana objavi obaveštenje o priznavanju kvalifikacije, u skladu sa Prilogom 3Đ, kojim istovremeno poziva sva zainteresovana lica da podnesu prijavu.

Naručilac je dužan da listu kandidata ažurira svakih šest meseci priznavanjem kvalifikacije svakom podnosiocu prijave koji ispunjava uslove i koji je u međuvremenu podneo prijavu za priznavanje kvalifikacije.

Uslove za priznavanje kvalifikacije i konkursnu dokumentaciju, naručilac je dužan da objavi na Portalu javnih nabavki i na svojoj internet stranici tako da budu dostupni zainteresovanim licima sve vreme dok važi lista kandidata.

Nakon ažuriranja liste kandidata naručilac objavljuje obaveštenje iz stava 5. ovog člana.

Naručilac će isključiti kandidata sa liste kandidata ako prestane da ispunjava uslove za priznavanje kvalifikacije ili ako stekne negativnu referencu, o čemu donosi odluku koja u obrazloženju sadrži razloge za isključenje kandidata i koju u roku od tri dana od dana njenog donošenja dostavlja svim kandidatima.

Lista kandidata uvek mora imati najmanje pet kandidata.

Naručilac može odlučiti da prizna kvalifikaciju kandidatima samo za jedan postupak, odnosno da sprovede samo jednom drugu fazu restriktivnog postupka.

U slučaju iz stava 11. ovog člana naručilac donosi odluku o priznavanju kvalifikacije koja važi najviše tri meseca i ne vrši ažuriranje liste kandidata.

Pregovarački postupak sa objavljivanjem poziva za podnošenje ponuda

Član 36.

Naručilac može sprovoditi pregovarački postupak sa objavljivanjem poziva za podnošenje ponude:

1) ako u otvorenom ili restriktivnom postupku ili konkurentnom dijalogu dobije sve neispravne i/ili neprihvatljive ponude, odnosno prijave pod uslovom da se prvobitno određeni uslovi za učešće u postupku, tehničke specifikacije i kriterijumi za izbor najpovoljnije ponude, odnosno uslovi za priznavanje kvalifikacije ne menjaju. Ako naručilac odluči da u pregovarački postupak pozove samo i sve ponuđače, odnosno podnosiocima prijave koji su učestvovali u otvorenom ili restriktivnom postupku, odnosno konkurentnom dijalogu da dopune svoje ponude, odnosno prijave tako da ih učine ispravnim i prihvatljivim, nije dužan da objavi poziv za podnošenje ponuda. Ponuđena cena u ovom pregovaračkom postupku ne može biti veća od ponuđene cene u otvorenom ili restriktivnom postupku, odnosno konkurentnom dijalogu;

2) u izuzetnim slučajevima kada zbog prirode dobara, usluga ili radova, kao i rizika vezanih za njih, nije moguće unapred proceniti vrednost javne nabavke;

3) u slučaju javne nabavke usluga (Prilog 1, kategorija broj 6,12 i dr.), ako je priroda tih usluga takva da se njihove specifikacije ne mogu dovoljno precizno utvrditi da omoguće primenu otvorenog ili restriktivnog postupka.

4) u slučaju javne nabavke radova isključivo za potrebe istraživanja, razvoja ili eksperimenta, a ne u svrhu ostvarivanja dobiti ili naknade troškova istraživanja i razvoja.

Naručilac može sprovoditi pregovarački postupak u više faza, kako bi se smanjio broj ponuda o kojima je potrebno pregovarati primenjujući uslove, specifikacije i kriterijume određene u pozivu za podnošenje ponuda i konkursnoj dokumentaciji.

Naručilac je dužan da u konkursnoj dokumentaciji odredi elemente ugovora o kojima će se pregovarati, način pregovaranja i da vodi zapisnik o pregovaranju.

Naručilac je dužan da u pregovaračkom postupku obezbedi da ugovorena cena ne bude veća od uporedive tržišne cene i da sa dužnom pažnjom proverava kvalitet predmeta javne nabavke.

Uprava za javne nabavke bliže uređuje načine pregovaranja.

Pregovarački postupak bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda

Član 37.

Naručilac može sprovesti pregovarački postupak bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda:

1) ako u otvorenom ili restriktivnom postupku nije dobio nijednu ponudu, odnosno nijednu prijavu ili su sve ponude neodgovarajuće, pod uslovom da se prvobitno određen predmet javne nabavke i uslovi za učešće u postupku, tehničke specifikacije i kriterijumi za izbor najpovoljnije ponude ne menjaju;

2) u slučaju javne nabavke dobara koja su proizvedena isključivo radi istraživanja, razvoja ili eksperimenta, a ne u svrhu ostvarivanja dobiti ili naknade troškova istraživanja i razvoja;

3) ako zbog tehničkih, odnosno umetničkih razloga predmeta javne nabavke ili iz razloga povezanih sa zaštitom isključivih prava, nabavku može izvršiti samo određeni ponuđač;

4) ako zbog izuzetne hitnosti prouzrokovane vanrednim okolnostima ili nepredviđenim događajima, čije nastupanje ni u kom slučaju ne zavisi od volje naručioca, naručilac nije mogao da postupi u rokovima određenim za otvoreni ili restriktivni postupak. Okolnosti koje opravdavaju hitnost ne mogu biti u bilo kakvoj vezi sa naručiocem;

5) kod dodatnih isporuka dobara od prvobitnog dobavljača namenjenih za delimičnu zamenu proizvoda, materijala ili instalacija ili proširenje obima postojećih proizvoda, materijala ili instalacija, koja bi zbog promene dobavljača obavezivala naručioca da nabavlja materijal koji ima drukčije tehničke karakteristike, što bi prouzrokovalo nesrazmerno velike tehničke teškoće u poslovanju i održavanju, pri čemu ukupna vrednost svih dodatnih isporuka dobara ne može da bude veća od 15% od ukupne vrednosti prvobitno zaključenog ugovora u otvorenom ili restriktivnom postupku i da od zaključenja prvobitnog ugovora nije proteklo više od 18 meseci;

6) u slučaju javne nabavke dobara ponuđenih i kupljenih na robnim berzama;

7) u slučaju dodatnih usluga ili radova koji nisu bili uključeni u prvobitni projekat ili u prvobitni ugovor o javnoj nabavci, a koji su zbog nepredvidljivih okolnosti postali neophodni za izvršenje ugovora o javnoj nabavci, pod uslovom da se ugovor zaključi sa prvobitnim dobavljačem, da ukupna vrednost svih dodatnih usluga ili radova (zbira viška, manjka i nepredviđenih) nije veća od 15% od ukupne vrednosti prvobitno zaključenog ugovora u otvorenom ili restriktivnom postupku, da od zaključenja prvobitnog ugovora nije proteklo više od 18 meseci i da:

(1) se takve dodatne usluge ili radovi ne mogu razdvojiti, u tehničkom ili ekonomskom pogledu, od prvobitnog ugovora o javnoj nabavci, a da se pri tome ne prouzrokuju nesrazmerno velike tehničke teškoće ili nesrazmerno veliki troškovi za naručioca ili

(2) su takve usluge ili radovi, koje bi naručilac mogao nabaviti odvojeno od izvršenja prvobitnog ugovora, neophodni za izvršenje prvobitnog ugovora o javnoj nabavci;

8) u slučaju nabavki dobara pod posebno povoljnim uslovima od ponuđača koji je u likvidaciji, osim prinudne likvidacije, ili stečaju, uz saglasnost ostalih

poverilaca, u skladu sa propisima kojima se uređuje likvidacija i stečaj privrednih društava;

9) u slučaju nabavki usluga koje su deo nastavka konkursa za dizajn organizovanog u skladu sa ovim zakonom, ako je ugovor zaključen sa nagrađenim učesnikom odnosno nagrađenim učesnicima na konkursu i ako naručilac u pregovarački postupak uključi svakog od njih;

Naručilac je dužan da u roku od dva dana od dana donošenja odluke o pokretanju pregovaračkog postupka objavi obaveštenje o pokretanju pregovaračkog postupka koje sadrži podatke iz Priloga 3E.

Naručilac je dužan da u pregovaračkom postupku, uvek objavi konkursnu dokumentaciju na način predviđen ovim zakonom, najkasnije dana kada je poslao poziv za podnošenje ponude i omogući učešće u postupku svim zainteresovanim licima koji podnesu ponudu u roku predviđenom u konkursnoj dokumentaciji, osim u slučaju iz stava 1. tač. 5) i 7) ovog člana.

Naručilac je dužan da odluku o pokretanju pregovaračkog postupka iz stava 1. tač. 2) do 5) i tač. 7) i 8) ovog člana, sa svim dokazima koji potvrđuju opravdanost upotrebe pregovaračkog postupka, dostavi Upravi za javne nabavke u roku od tri dana od dana donošenja.

Uprava za javne nabavke je dužna da u roku od deset dana od dana prijema odluke iz stava 4. ovog člana, ispita postojanje osnova za sprovođenje pregovaračkog postupka i može od naručioca zahtevati dodatne informacije i podatke koje je naručilac dužan da dostavi u roku od dva dana od dana prijema takvog zahteva.

Ukoliko Uprava za javne nabavke utvrdi da nema osnova za sprovođenje pregovaračkog postupka, dužna je da o tome obavesti naručioca sa predlogom da obustavi postupak.

Mišljenje iz stava 6. ovog člana Uprava za javne nabavke objavljuje na Portalu javnih nabavki.

Ispitivanje odluke iz stava 5. ovog člana ne sprečava nastavak pregovaračkog postupka iz stava 1. tačka 4) ovog člana.

Naručilac je dužan da u roku od dva dana od dana donošenja, objavi na Portalu javnih nabavki i na svojoj internet stranici, odluku o izboru najpovoljnije ponude koja sadrži podatke iz Priloga 3Ž.

Ako pojedini podaci iz odluke predstavljaju poslovnu tajnu u smislu zakona kojim se uređuje zaštita poslovne tajne ili predstavljaju tajne podatke u smislu zakona kojim se uređuje tajnost podataka, ti podaci iz odluke se neće objaviti.

U slučaju iz stava 10. ovog člana odluka se u izvornom obliku dostavlja Upravi za javne nabavke i Državnoj revizorskoj instituciji.

Obaveza naručioca iz stava 9. ovog člana ne odnosi se na slučaj iz stava 1. tačka 6) ovog člana.

Naručilac je dužan da uvek kada je to moguće, obezbedi konkurenciju, pozivanjem više lica da učestvuju u postupku i da obezbedi da ugovorena cena ne bude veća od uporedive tržišne cene kao i da sa dužnom pažnjom proverava kvalitet predmeta javne nabavke.

Naručilac je dužan da u konkursnoj dokumentaciji odredi elemente ugovora o kojima će se pregovarati i način pregovaranja, kao i da vodi zapisnik o pregovaranju.

Uprava za javne nabavke bliže uređuje načine pregovaranja.

Konkurentni dijalog

Član 38.

Naručilac može sprovoditi konkurentni dijalog u slučaju kada je predmet javne nabavke naročito složen, tako da se ugovor o javnoj nabavci ne može zaključiti primenom otvorenog ili restriktivnog postupka.

Predmet javne nabavke smatra se naročito složenim ukoliko naručilac objektivno nije u mogućnosti da odredi:

- 1) tehničke specifikacije predmeta javne nabavke;
- 2) pravnu ili ekonomsku strukturu javne nabavke;

Naručilac poziva sva zainteresovana lica da podnesu prijave i priznaje kvalifikaciju podnosiocima prijava na osnovu prethodno određenih uslova.

Odluka o priznavanju kvalifikacije sadrži obrazloženje u kojem su navedeni razlozi odbijanja ostalih prijava, a naručilac je dostavlja svim podnosiocima prijava.

U cilju očuvanja konkurencije naručilac može odlučiti da čuva kao poslovnu tajnu podatke o kandidatima i tada podnosiocima prijava umesto odluke iz stava 4. ovog člana, dostavlja pojedinačno obaveštenje.

Naručilac vodi dijalog sa svim podnosiocima prijava kojima je priznao kvalifikaciju (kandidati) u cilju pronalaženja rešenja koje će zadovoljiti njegove potrebe.

Naručilac vodi dijalog dok ne prepozna rešenje, odnosno rešenja koja mogu zadovoljiti njegove potrebe.

Naručilac vodi dijalog sa kandidatom samo o rešenju koje taj kandidat nudi.

Naručilac ne može kandidatima otkriti ponuđena rešenja ili druge informacije koje se tiču ponuđenog rešenja nekog od kandidata.

Naručioci mogu predvideti pozivom za podnošenje ponuda i konkursnom dokumentacijom da se postupak sprovodi u više faza u cilju smanjenja broja rešenja o kojima će se voditi dijalog.

U slučaju iz stava 10. ovog člana broj kandidata u fazi dijaloga ne može biti manji od tri, osim ukoliko se prijavi manji broj zainteresovanih lica.

Naručilac je dužan da dostavi obrazloženu odluku kandidatu koji je isključen iz dijaloga.

Nakon što naručilac prepozna rešenje, odnosno rešenja koja mogu zadovoljiti njegove potrebe, poziva sve kandidate koji nisu isključeni iz dijaloga da dostave svoje konačne ponude na osnovu jednog ili više usvojenih rešenja predstavljenih tokom dijaloga.

Odluka o izboru najpovoljnije ponude u konkurentnom dijalogu donosi se primenom kriterijuma ekonomski najpovoljnija ponuda.

Elementi kriterijuma određuju se u konkursnoj dokumentaciji pre faze dijaloga, ali se tokom dijaloga mogu dopuniti ili precizirati na osnovu ponuđenih rešenja.

Naručilac je dužan da pre donošenja odluke o pokretanju postupka pribavi od Uprave za javne nabavke saglasnost za sprovođenje konkurentnog dijaloga.

U zahtevu za saglasnost iz stava 16. ovog člana, naručilac navodi sve okolnosti koje opravdavaju upotrebu konkurentnog dijaloga i prilaže neophodne dokaze.

Uprava za javne nabavke dužna je da na zahtev naručioca iz stava 16. ovog člana odgovori u roku od 15 dana od prijema zahteva.

Konkurs za dizajn

Član 39.

Naručilac može sprovoditi postupak javne nabavke usluga putem konkursa u oblastima urbanističkog planiranja, arhitekture, građevinarstva, inženjerstva, dizajna i informatike.

Naručilac objavljuje poziv za učešće na konkursu za dizajn, na način predviđen za objavljivanje oglasa o javnoj nabavci i u skladu sa Prilogom 3D.

Dizajn, plan ili projekat, bira nezavisni žiri.

Članovi žirija mogu biti samo fizička lica koja nisu u sukobu interesa u smislu člana 29. ovog zakona.

Ako naručilac zahteva od učesnika na konkursu posebne profesionalne kvalifikacije ili iskustvo, najmanje jedna trećina članova žirija mora imati najmanje jednake kvalifikacije, odnosno iskustvo.

Žiri je samostalan u odlučivanju i razmatra anonimne planove, projekte ili dizajne isključivo na osnovu kriterijuma određenih u pozivu za učešće i konkursnoj dokumentaciji.

Žiri sastavlja izveštaj o oceni dizajna, plana ili projekta, koji potpisuju svi članovi žirija.

Anonimnost se mora poštovati do donošenja odluke žirija, odnosno sastavljanja izveštaja.

Nakon sastavljanja izveštaja, mogu se pozvati kandidati da razjasne pojedine delove dizajna, plana ili projekta. U tom slučaju sastavlja se zapisnik o razgovorima članova žirija i kandidata.

Konkurs za dizajn, plan ili projekat, sa dodelom nagrade i plaćanjem učesnicima, može se sprovoditi samostalno ili kao sastavni deo drugog otvorenog postupka javne nabavke.

Javna nabavka male vrednosti

Član 40.

Javna nabavka male vrednosti, u smislu ovog zakona, jeste nabavka istovrsnih dobara, usluga ili radova čija je ukupna procenjena vrednost na godišnjem nivou niža od 2.000.000 dinara.

Na nabavke istovrsnih dobara, usluga ili radova čija je ukupna procenjena vrednost na godišnjem nivou niža od 200.000 dinara, naručioci nisu obavezni da primenjuju odredbe ovog zakona.

Kada sprovodi nabavke iz stava 2. ovog člana naručilac je dužan da spreči postojanje sukoba interesa, da obezbedi konkurenciju i da ugovorena cena ne bude veća od uporedive tržišne cene.

Postupak javne nabavke sprovodi službenik za javne nabavke, odnosno lice zaposleno na poslovima javnih nabavki, osim ukoliko složenost predmeta javne nabavke zahteva učešće i drugih stručnih lica.

Naručilac u postupku javne nabavke male vrednosti poziva najmanje tri lica koja obavljaju delatnost koja je predmet javne nabavke i koja su prema saznanjima

naručioca sposobna da izvrše nabavku, da podnesu ponude i istovremeno objavljuje poziv za podnošenje ponuda na Portalu javnih nabavki i na svojoj internet stranici.

Pre upućivanja poziva za podnošenje ponuda službenik za javne nabavke, odnosno lice zaposleno na poslovima javnih nabavki dužno je da putem Interneta, telefonom ili neposredno ispita tržište predmeta nabavke kako bi utvrdio cene, kvalitet i druge podatke od značaja za predmet javne nabavke i lica koja su sposobna da izvrše javnu nabavku.

U pojedinačnom postupku javne nabavke čija vrednost nije veća od iznosa iz stava 2. ovog člana, naručilac može umesto zaključenja ugovora o javnoj nabavci, najpovoljnijem ponuđaču izdati narudžbenicu ako sadrži bitne elemente ugovora.

2. Posebni oblici postupka javne nabavke

Okvirni sporazum

Član 41.

Naručilac može zaključiti okvirni sporazum ako su predmet javne nabavke dobra, usluge iz Priloga 1 osim usluga kategorije broj 6 i 27, ili radovi za koje se ne izdaje građevinska dozvola u smislu zakona kojim se uređuje izgradnja.

Naručilac može zaključiti okvirni sporazum, nakon sprovedenog otvorenog postupka, sa najmanje tri ponuđača.

Naručilac može zaključiti okvirni sporazum sa jednim ponuđačem, nakon sprovedenog pregovaračkog postupka sa objavljivanjem poziva za podnošenje ponuda, na osnovu člana 36. stav 1. tačka 1) ovog zakona.

Okvirni sporazum ne može trajati duže od tri godine, a ako je zaključen sa jednim ponuđačem ne može trajati duže od dve godine.

Na osnovu okvirnog sporazuma naručilac može zaključiti ugovor o javnoj nabavci sa najpovoljnijim dobavljačem, odnosno najpovoljnijem dobavljaču izdati narudžbenicu, ako sadrži bitne elemente ugovora:

- 1) primenom kriterijuma ili uslova utvrđenih u okvirnom sporazumu;
- 2) dostavljanjem ponuda od strane dobavljača, u skladu sa bliže definisanim kriterijumima ili uslovima, ukoliko nisu precizno definisani okvirnim sporazumom, ali koji nisu u suprotnosti sa okvirnim sporazumom;

U slučaju iz stava 5. tačka 2) ovog člana, naručilac je obavezan da postupa kao u drugoj fazi restriktivnog postupka, a može koristiti i elektronsku licitaciju.

Ako je okvirni sporazum zaključen sa jednim dobavljačem, naručilac zaključuje ugovor sa tim dobavljačem pod uslovima i u granicama propisanim okvirnim sporazumom, a ako je neophodno, pozvaće dobavljača da dopuni svoju ponudu na osnovu koje je zaključen okvirni sporazum u skladu sa bliže definisanim uslovima.

Uprava za javne nabavke sačinice modele okvirnih sporazuma.

Sistem dinamične nabavke

Član 42.

Naručilac obrazuje sistem dinamične nabavke koristeći isključivo elektronska sredstva, primenjujući pravila otvorenog postupka, osim ako je ovim članom drugačije određeno.

Elektronska sredstva i informacijski sistem, odnosno tehnologija pomoću koje se uspostavlja i vodi sistem dinamične nabavke, mora biti široko dostupna zainteresovanim licima i ne može voditi ograničenju konkurencije.

Naručilac objavljuje poziv za podnošenje ponuda kojim poziva sva zainteresovana lica da podnesu početne ponude.

Tehničke specifikacije predmeta nabavke moraju biti precizno određene, kako bi ponuđači mogli da podnesu odgovarajuće ponude.

Poziv za podnošenje početnih ponuda važi sve vreme dok traje sistem dinamične nabavke i zainteresovano lice može u svakom trenutku podneti početnu ponudu kojom zahteva da bude primljen u sistem.

Ukoliko ponuda ponuđača bude ocenjena kao ispravna i odgovarajuća, ponuđač će biti primljen u sistem dinamične nabavke.

Naručilac je dužan da u roku od 15 dana od dana prijema početne ponude izvrši njenu ocenu i odluči o prijemu podnosioca u sistem dinamične nabavke.

U toku trajanja sistema dinamične nabavke ponuđači koji su primljeni u sistem mogu poboljšati ili promeniti svoju početnu ponudu, pod uslovom da poštuju tehničke specifikacije naručioca.

Pre zaključenja svakog pojedinačnog ugovora o javnoj nabavci, naručilac objavljuje na Portalu javnih nabavki i na svojoj internet stranici obaveštenje o postojanju sistema dinamične nabavke, kojim istovremeno poziva sva zainteresovana lica da podnesu početnu ponudu i uključe se u sistem dinamične nabavke.

Ukoliko nakon objavljivanja obaveštenja iz stava 9. ovog člana naručilac primi početnu ponudu, dužan je da izvrši ocenu početne ponude pre nego što pozove članove sistema dinamične nabavke da podnesu konačne ponude.

Najpovoljnija ponuda bira se primenom kriterijuma određenih u javnom pozivu iz stava 3. ovog člana, ali oni moraju biti takvi da omoguće automatsko ocenjivanje ponuda i rangiranje ponuda pomoću elektronskih sredstava.

Na podnošenje ponuda u ovoj fazi postupka primenjuju se pravila elektronske licitacije.

Sistem dinamične nabavke ne može trajati duže od četiri godine, a tokom trajanja sistema naručilac ne može menjati uslove za prijem u sistem.

Naručilac ne može usloviti podnošenje početnih ponuda ili prijem u sistem dinamične nabavke, plaćanjem naknade, depozita i sl.

3. Elektronska licitacija

Uslovi za primenu elektronske licitacije

Član 43.

Elektronsku licitaciju naručilac može primeniti kada se predmet javne nabavke može jasno i objektivno opisati.

Elektronska sredstva i informacijski sistem, odnosno tehnologija pomoću koje se primenjuje elektronska licitacija, mora biti široko dostupna zainteresovanim licima i ne može voditi ograničenju konkurencije.

Naručilac može sprovesti elektronsku licitaciju u otvorenom, restriktivnom ili pregovaračkom postupku iz člana 36. stav 1. tačka 1) ovog zakona.

Naručilac može sprovesti elektronsku licitaciju prilikom podnošenja ponuda za ugovor o javnoj nabavci na osnovu zaključenog okvirnog sporazuma.

Elektronska licitacija se može sprovoditi samo u pogledu kriterijuma, odnosno elemenata kriterijuma koji se mogu na jasan i razumljiv način kvantifikovati, tako da ih je moguće predstaviti u brojevima ili procentima, odnosno da su pogodni za automatsko ocenjivanje pomoću elektronskih sredstava, bez bilo kakve intervencije naručioca.

Način primene elektronske licitacije

Član 44.

Naručilac u pozivu za podnošenje ponuda posebno navodi da će biti sprovedena elektronska licitacija.

Naručilac je dužan da u konkursnoj dokumentaciji odredi:

- 1) kriterijum odnosno elemente kriterijuma koji su predmet elektronske licitacije;
- 2) granice u kojima se mogu ili moraju menjati vrednosti ponuda u pogledu kriterijuma, odnosno elemenata kriterijuma;
- 3) uslove pod kojima ponuđači mogu menjati ponude;
- 4) podatke dostupne ponuđačima tokom elektronske licitacije, odnosno kada će biti dostupni;
- 5) način sprovođenja elektronske licitacije;
- 6) opremu kojom se sprovodi elektronska licitacija i tehničke specifikacije potrebne za vezu sa informacionim sistemom naručioca.

Pre početka elektronske licitacije, naručilac sprovodi stručnu ocenu ponuda, primenjujući kriterijum i sve elemente kriterijuma određene u pozivu za podnošenje ponuda i konkursnoj dokumentaciji.

Dokaze o ispunjenosti uslova za učešće u postupku, koji se ne mogu dostaviti elektronskim putem ponuđač je dužan da dostavi u pisanom obliku pre isteka roka za podnošenje ponuda.

Poziv za podnošenje ponuda dostavlja se elektronskim putem istovremeno svim ponuđačima za koje se, na osnovu prethodne stručne ocene ponuda, utvrdi da su podneli ispravne i odgovarajuće ponude.

Poziv za podnošenje ponuda sadrži:

- 1) podatke od značaja za korišćenje informacionog sistema naručioca;
- 2) datum i sat početka elektronske licitacije;
- 3) rezultat prethodne stručne ocene ponuda;
- 4) matematičku formulu koja će se primenjivati u elektronskoj licitaciji, koja omogućava da se automatski odrede promene u rangiranju ponuda na osnovu ponuđenih novih cena, odnosno ostalih elemenata kriterijuma za izbor najpovoljnije ponude (u daljem tekstu: matematička formula).

Matematička formula mora da sadrži pondere za sve elemente kriterijuma koje je naručilac odredio u javnom pozivu i konkursnoj dokumentaciji, prilagođena za ocenu izmenjenih vrednosti delova ponude.

Ako su dozvoljene varijante ponude, za svaku od varijanti se sastavlja različita matematička formula.

Elektronska licitacija se može sprovoditi u više uzastopnih faza i može početi najranije dva dana od dana dostavljanja poziva iz stava 5. ovog člana.

Elektronska licitacija u slučaju podnošenja elektronske ponude

Član 45.

Ukoliko su u postupku javne nabavke ponude podnete u elektronskom obliku, naručilac može elektronsku licitaciju da sprovodi bez posebnog pozivanja ponuđača, odmah posle otvaranja ponuda i njihovog automatskog rangiranja, pod uslovom da se svakom od ponuđača omogući pristup podacima o trenutnom rangiranju i o ponuđenim vrednostima ponuda drugih ponuđača.

Naručilac u pozivu za podnošenje ponude objavljuje nameru da sprovede elektronsku licitaciju na način iz stava 1. ovog člana.

Transparentnost elektronske licitacije

Član 46.

Tokom sprovođenja elektronske licitacije, naručilac je dužan da omogući ponuđačima uvid u podatke na osnovu kojih mogu da u svakom trenutku odrede redosled podnetih ponuda i broj ponuđača, ali tako da ne otkrije identitet ponuđača.

Završetak elektronske licitacije

Član 47.

Naručilac završava elektronsku licitaciju na jedan ili više sledećih načina:

- 1) određivanjem tačnog datuma i sata prestanka elektronske licitacije;
- 2) prestankom prijema nove cene ili elemenata kriterijuma, koji zadovoljavaju zahteve u pogledu minimalnih razlika. Vreme koje je dozvoljeno da protekne posle prijema poslednje promene ponude, a pre završetka licitacije naručilac navodi u javnom pozivu;
- 3) završetkom broja faza elektronske licitacije određenih u javnom pozivu.

Nakon završetka elektronske licitacije naručilac donosi odluku o izboru najpovoljnije ponude na osnovu rezultata automatskog rangiranja ponuda.

Obavezna primena elektronske nabavke

Član 48.

Naručilac čija ukupna vrednost javnih nabavki na godišnjem nivou, koje ispunjavaju uslove iz ovog zakona za primenu elektronske licitacije, prelazi iznos iz člana 28. ovog zakona, dužan je da uspostavi informacioni sistem i primenjuje sistem dinamične nabavke i elektronsku licitaciju uvek kada je to moguće.

Uprava za javne nabavke dužna je da obavesti naručioce za koje utvrdi da ispunjavaju uslov iz stava 1. ovog člana.

4. Centralizovane javne nabavke

Sprovođenje postupka javne nabavke od strane Uprave za zajedničke poslove

Član 49.

Uprava za zajedničke poslove republičkih organa kao nadležni organ (dalje u tekstu: Uprava za zajedničke poslove) sprovodi postupke javnih nabavki za potrebe:

- 1) državnih organa i organizacija, uključujući i pravosudne organe;
- 2) ustanova čiji je osnivač Republika Srbija, ako manji deo od ukupnih prihoda ostvaruju prodajom proizvoda na tržištu ili vršenjem usluga uz naknadu;
- 3) organizacija za obavezno socijalno osiguranje i njihovih korisnika;

Uprava za zajedničke poslove sprovodi javne nabavke i zaključuje ugovor ili okvirni sporazum u svoje ime, a za račun naručilaca iz stava 1. ovog člana.

Predmet javne nabavke iz stava 1. ovog člana mogu biti dobra i usluge iz Priloga 2 ovog zakona i radovi za koje se ne izdaje građevinska dozvola u smislu zakona kojim se uređuje izgradnja.

Uprava za zajedničke poslove sprovodi isključivo otvoreni i restriktivni postupak i dužna je da javne nabavke oblikuje po partijama kada je to moguće.

Uprava za zajedničke poslove može sprovesti postupak iz člana 36. stav 1. tačka 1) i člana 37. stav 1. tačka 1) kada su za to ispunjeni uslovi.

Uprava za zajedničke poslove dužna je da uspostavi informacioni sistem i primenjuje sistem dinamične nabavke i elektronsku licitaciju, kada je to moguće.

Naručioci iz stava 1. ovog člana dužni su da do 31. januara dostave Upravi za zajedničke poslove plan nabavki, odnosno potrebe sa specifikacijama predmeta javnih nabavki.

Nakon sprovedenog postupka javne nabavke, Uprava za zajedničke poslove zaključuje sa najpovoljnijim ponuđačem ugovor.

Uprava za zajedničke poslove može zaključiti okvirni sporazum, na osnovu kojeg ona ili naručioci iz stava 1. ovog člana mogu zaključiti ugovor o javnoj nabavci, primenjujući pravila iz člana 41. st. 5. do 7. ovog zakona.

Uprava za zajedničke poslove prati izvršenje ugovora i okvirnih sporazuma i vodi jedinstvenu elektronsku evidenciju dobavljača.

Uprava za zajedničke poslove može predložiti mere za poboljšanje sistema javnih nabavki uključujući i izmenu propisa.

Ukoliko naručilac koji dobra i usluge nabavlja na način iz stava 1. ovog člana ima primedbe na zaključen ugovor, odnosno okvirni sporazum, dužan je da o tome obavesti Državnu revizorsku instituciju.

Vlada će na osnovu predloga ministarstva nadležnog za poslove finansija i Uprave za javne nabavke utvrditi spisak naručilaca iz stava 1. ovog člana.

Spisak naručilaca iz stava 1. ovog člana objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije“ i na Portalu javnih nabavki.

Spisak predmeta nabavke iz stava 3. ovog člana, uslove i način sprovođenja postupka javne nabavke od strane Uprave za zajedničke poslove bliže uređuje Vlada.

Sprovođenje postupka javne nabavke od strane drugog naručioca

Član 50.

Naručilac može da ovlasti drugog naručioca, uključujući i Upravu za zajedničke poslove, da u njegovo ime sprovede postupak javne nabavke ili preduzme određene radnje u tom postupku, ali je dužan da u tom slučaju obavesti Državnu revizorsku instituciju.

U slučaju iz stava 1. ovog člana postupak pokreće i sprovodi naručilac koji je ovlašćen, a kao član komisije za javnu nabavku učestvuje lice zaposleno kod naručioca u čije ime se nabavka sprovodi.

Za zakonitost i pravilnost postupka solidarno su odgovorni naručilac koji sprovodi javnu nabavku i naručilac u čije ime se nabavka sprovodi.

Sprovođenje postupaka javne nabavke od strane više naručilaca

Član 51.

Naručioci mogu zajednički sprovesti postupak javne nabavke ili osnovati zajedničku organizaciju za javne nabavke koja će za njihove i potrebe organa, organizacija, ustanova i javnih preduzeća čiji su oni osnivači, odnosno koje finansiraju ili nad kojima vrše kontrolu, sprovoditi postupak javne nabavke u skladu sa ovim zakonom.

Organizacija iz stava 1. ovog člana ima status naručioca.

Osnivanje i način rada organizacije iz stava 1. ovog člana uređuje se odlukom ili sporazumom između naručilaca.

Na odluku, odnosno sporazum iz stava 3. ovog člana saglasnost daje Uprava za javne nabavke. Ako Uprava ne da saglasnost ukazaće na nezakonitosti i/ili nepravilnosti odluke ili sporazuma i predložiti kako da se otklone.

5. Plan nabavki

Član 52.

Naručilac je dužan da do 31. januara donese plan nabavki za tekuću godinu koji se sastoji od plana javnih nabavki i plana nabavki na koje se zakon ne primenjuje i koji sadrži sledeće podatke:

- 1) redni broj (javne) nabavke;
- 2) predmet (javne) nabavke;
- 3) iznos planiranih sredstava za (javnu) nabavku;
- 4) podatke o aproprijaciji u budžetu, odnosno finansijskom planu za plaćanje;
- 5) procenjenu vrednost (javne) nabavke, na godišnjem nivou i ukupno;
- 6) vrstu postupka javne nabavke, odnosno odredbu ovog zakona na osnovu koje se ne primenjuje na nabavku;
- 7) okvirni datum pokretanja postupka;
- 8) okvirni datum zaključenja ugovora;
- 9) okvirni datum realizacije ugovora;

Naručilac posebno, uz obrazloženje, navodi u planu ukoliko sprovodi nabavku preko drugog naručioca, Uprave za zajedničke poslove ili zajedno sa drugim naručiocom.

U planu nabavki naručilac posebno navodi razloge i opravdanost svake pojedinačne nabavke i način na koji je utvrdio procenjenu vrednost javne nabavke.

Uprava za javne nabavke bliže uređuje formu i sadržinu plana nabavke.

Naručilac može izmeniti plan nabavki, ali tako da sve izmene budu vidljive u odnosu na osnovni plan i da sve izmene budu obrazložene.

Prvobitno planirana sredstva za određenu javnu nabavku ne mogu se povećati za više od 5%, osim u slučaju elementarnih nepogoda, havarija ili vanrednih događaja čije nastupanje ne zavisi od volje naručioca.

Plan nabavke naručilac dostavlja Upravi za javne nabavke i Državnoj revizorskoj instituciji u roku od deset dana od dana donošenja.

Naručilac je dužan da do 31. marta tekuće godine, sačini izveštaj o izvršenju plana nabavki za prethodnu godinu, koji dostavlja Državnoj revizorskoj instituciji.

6. Pokretanje postupka

Uslovi za pokretanje postupka

Član 53.

Naručilac može da pokrene postupak javne nabavke ako je nabavka predviđena u planu nabavki naručioca, ako su za tu nabavku predviđena sredstva u budžetu Republike Srbije, teritorijalne autonomije, lokalne samouprave ili u finansijskom planu naručioca i ako su za tu nabavku obezbeđena sredstva.

Sredstva za određenu javnu nabavku ne mogu biti veća od iznosa koji je predviđen propisom kojim se uređuje izvršenje budžeta i javno finansiranje.

Ako ugovor o javnoj nabavci traje više godina, obaveze koje će dospevati u narednim godinama moraju biti ugovorene u iznosima predviđenim propisima kojima se uređuje izvršenje budžeta i javno finansiranje za svaku posebnu godinu.

Ako je u pitanju javna nabavka investicionog značaja, naručilac će pripremiti investicioni program po jedinstvenoj metodologiji za izradu programa investicionog značaja i u skladu sa planom razvoja.

Program iz stava 4. ovog člana potvrđuje rukovodilac, odnosno odgovorno lice naručioca u pisanom obliku.

Ako nisu doneti budžet Republike Srbije, teritorijalne autonomije, lokalne samouprave ili finansijski plan drugog naručioca, naručilac može početi postupak javne nabavke samo do iznosa sredstava planiranih u skladu sa propisom o privremenom finansiranju.

Odluka o pokretanju postupka

Član 54.

Naručilac pokreće postupak javne nabavke donošenjem odluke o pokretanju postupka u pisanom obliku koja sadrži:

- 1) naziv i adresu naručioca, odnosno poslovno ime;
- 2) redni broj javne nabavke za tekuću godinu;

- 3) predmet javne nabavke, naziv i oznaku iz opšteg rečnika nabavke;
- 4) vrstu postupka javne nabavke;
- 5) procenjenu vrednost javne nabavke;
- 6) podatke o odluci o odobravanju javne nabavke investicionog značaja;
- 7) okvime datume u kojima će se sprovoditi pojedinačne faze postupka javne nabavke;
- 8) podatke o aproprijaciji u budžetu, odnosno finansijskom planu.

U slučaju primene pregovaračkog postupka ili konkurentnog dijaloga odluka sadrži i razloge za primenu tog postupka.

U slučaju primene pregovaračkog postupka bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda odluka sadrži i osnovne podatke o licima kojima će naručilac uputiti poziv za podnošenje ponude i razloge za upućivanje poziva tim licima.

Odluka može da sadrži i druge elemente, ako naručilac proceni da su potrebni za sprovođenje postupka javne nabavke.

Komisija za javnu nabavku

Član 55.

Postupak javne nabavke sprovodi komisija za javnu nabavku koja se obrazuje rešenjem.

Rešenje o obrazovanju komisije (u daljem tekstu: rešenje) donosi organ naručioca nadležan za donošenje odluke o pokretanju postupka javne nabavke.

Rešenje sadrži:

- 1) naziv i adresu naručioca, odnosno poslovno ime;
- 2) pravni osnov za donošenje rešenja;
- 3) naziv organa koji donosi rešenje;
- 4) naziv rešenja;
- 5) navode o obrazovanju komisije, predmetu javne nabavke, broju javne nabavke, imenovanju predsednika i članova komisije, kao i zadatku komisije i roku za njegovo izvršenje.

Rešenjem se imenuju zamenici predsednika i članova komisije.

Komisija ima predsednika i najmanje dva člana od kojih je jedan službenik za javne nabavke ili lice sa stečenim obrazovanjem na pravnom fakultetu, na studijama drugog stepena (diplomske akademske studije – master, specijalističke akademske studije, specijalističke strukovne studije), odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine.

U postupcima javnih nabavki čija je procenjena vrednost veća od petostrukog iznosa iz člana 40. stav 1. ovog zakona, službenik za javne nabavke je predsednik ili član komisije.

Za članove Komisije se imenuju lica koja imaju odgovarajuće stručno obrazovanje iz oblasti iz koje je predmet javne nabavke.

Ako naručilac nema zaposleno lice koje ima odgovarajuće stručno obrazovanje iz oblasti iz koje je predmet javne nabavke, u komisiju se može imenovati lice koje nije zaposleno kod naručioca.

U komisiju se ne mogu imenovati lica zaposlena, odnosno radno angažovana kod lica kojem je poverena izrada konkursne dokumentacije.

U komisiju se ne mogu imenovati lica koje mogu biti u sukobu interesa za taj predmet javne nabavke.

Nakon donošenja rešenja o obrazovanju komisije, članovi komisije potpisuju izjavu kojom potvrđuju da u predmetnoj javnoj nabavci nisu u sukobu interesa.

Komisija je dužna da sprovede postupak javne nabavke određen u odluci o pokretanju postupka i odgovorna je za zakonitost postupka.

Komunikaciju sa zainteresovanim licima i ponuđačima obavljaju isključivo predsednik i članovi komisije.

7. Oglasi o javnoj nabavci

Vrste oglasa

Član 56.

Oglasi o javnoj nabavci su:

- 1) prethodno obaveštenje;
- 2) poziv za podnošenje ponuda i prijava;
- 3) poziv za učešće na konkurs za dizajn;
- 4) obaveštenje o priznavanju kvalifikacije;
- 5) obaveštenje o zaključenom okvirnom sporazumu;
- 6) obaveštenje o sistemu dinamične nabavke;
- 7) obaveštenje o pokretanju pregovaračkog postupka bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda;
- 8) obaveštenje o zaključenom ugovoru;
- 9) obaveštenje o obustavi postupka javne nabavke;

Sadržina oglasa o javnoj nabavci određena je u Prilogu 3.

Uprava za javne nabavke utvrdiće standardne obrasce za oglase o javnoj nabavci u skladu sa Prilogom 3.

Opšti rečnik nabavke

Član 57.

Naručilac je dužan da u oglasima o javnoj nabavci prilikom definisanja predmeta javne nabavke koristi nazive i oznake iz opšteg rečnika nabavke.

Vlada će Uredbom utvrditi opšti rečnik nabavke u skladu sa odgovarajućim rečnikom u Evropskoj uniji - CPV (*Common Procurement Vocabulary*).

Način objavljivanja oglasa

Član 58.

Oglasi o javnoj nabavci iz člana 56. stav 1. tačka 1) do 5) objavljuju se u „Službenom glasniku Republike Srbije“ u posebnom izdanju „Javne nabavke“, na Portalu javnih nabavki i na internet stranici naručioca.

Oglasi o javnoj nabavci iz člana 56. stav 1. tačka 6) do 9) objavljuju se na Portalu javnih nabavki i na internet stranici naručioca.

Ako je procenjena vrednost javne nabavke veća od iznosa iz člana 17. ovog zakona, naručilac je dužan da oglas o javnoj nabavci iz člana 56. stav 1. tač. 2) do 4) objavi i na stranom jeziku, koji se obično koristi u međunarodnoj trgovini u oblasti iz koje je predmet javne nabavke.

Naručilac može da objavi oglas o javnoj nabavci i u „Službenom listu Evropske unije“ (*Official Journal – S, Tenders Electronic Daily*) ili nekom međunarodnom listu.

Prilikom odlučivanja o objavljivanju oglasa na način iz stava 4. ovog člana, naručilac posebno vodi računa o procenjenoj vrednosti javne nabavke, vrsti, složenosti i specifičnosti predmeta javne nabavke, razvijenosti domaćeg tržišta i broju domaćih ponuđača koji su sposobni da izvrše nabavku.

Vlada bliže uređuje kriterijume za objavljivanje oglasa na način iz stava 4. ovog člana.

Troškovi oglašavanja iz stava 4. ovog člana ne mogu biti veći od 0,2% procenjene vrednosti javne nabavke.

Naručilac koji ne poseduje internet stranicu nije dužan da formira internet stranicu radi objavljivanja oglasa o javnoj nabavci.

Objavljivanje oglasa u „Službenom listu Evropske unije“

Član 59.

Naručilac je dužan da objavi oglas o javnoj nabavci u „Službenom listu Evropske unije“ (*Official Journal – S, Tenders Electronic Daily*).

Vlada će utvrditi procenjene vrednosti javnih nabavki za koje je naručilac obavezan da oglase o javnim nabavkama objavljuje u „Službenom listu Evropske unije“.

Naručilac oglase o javnim nabavkama ne objavljuje u „Službenom listu Evropske unije“, ako su predmet javne nabavke nepokretnosti ili prava u vezi sa njima i usluge iz Priloga 1B.

Rokovi za objavljivanje oglasa

Član 60.

„Službeni glasnik Republike Srbije“ dužan je da oglase o javnim nabavkama objavi u roku od deset dana od dana prijema oglasa pisanim putem, a u roku od pet dana ako je oglas primljen elektronskim putem.

Odluka o izboru najpovoljnije ponude u slučaju pregovaračkog postupka iz člana 37. stav 1. tačka 4) objavljuje se u roku od pet dana od dana prijema.

„Službeni glasnik Republike Srbije“ dužan je da formira informacioni sistem koji će omogućiti prijem oglasa elektronskim putem u skladu sa propisima kojima se uređuje elektronsko poslovanje.

Prethodno obaveštenje

Član 61.

Naručilac je dužan da najmanje jednom godišnje objavi prethodno obaveštenje o nameri da sprovede postupak javne nabavke:

1) dobara, ukoliko je ukupna procenjena vrednost istovrsnih dobara na godišnjem nivou veća od petnaestostrukog iznosa iz člana 40. stav 1. ovog zakona;

2) usluga, ukoliko je ukupna procenjena vrednost istovrsnih usluga na godišnjem nivou veća od petnaestostrukog iznosa iz člana 40. stav 1. ovog zakona;

3) radova ukoliko je ukupna procenjena vrednost istovrsnih radova na godišnjem nivou veća od dvadesetostrukog iznosa iz člana 40. stav 1. ovog zakona.

Prethodno obaveštenje objavljuje se u roku od najmanje 30 dana, a najviše šest meseci pre nego što će biti objavljen prvi poziv za podnošenje ponuda za pojedinačnu, istovrsnu javnu nabavku.

Sadržina prethodnog obaveštenja određena je u Prilogu 3A.

Objavljivanje poziva za podnošenje ponude

Član 62.

Naručilac je dužan da objavi poziv za podnošenje ponude, odnosno prijave za javnu nabavku u:

- 1) otvorenom postupku;
- 2) prvoj fazi restriktivnog postupka i kvalifikacionom postupku;
- 3) pregovaračkom postupku sa objavljivanjem javnog poziva;
- 4) konkurentnom dijalogu;

Sadržina poziva za podnošenje ponuda određena je u Prilogu 3B, a sadržina poziva za podnošenje prijave u Prilogu 3V.

8. Konkursna dokumentacija

Priprema i sadržina konkursne dokumentacije

Član 63.

Naručilac je dužan da pripremi konkursnu dokumentaciju tako da ponuđači na osnovu nje mogu da pripreme ispravnu i odgovarajuću ponudu.

Podaci sadržani u konkursnoj dokumentaciji moraju biti istovetni sa podacima koji su navedeni u pozivu za podnošenje ponuda.

Konkursna dokumentacija mora da sadrži:

- 1) uputstvo ponuđačima kako da sačine ponudu;
- 2) obrazac ponude;
- 3) uslove i uputstvo kako se dokazuje ispunjenost uslova;
- 4) model ugovora (osim u pregovaračkom postupku i u slučaju kada je predmet javne nabavke takav da ponuđač dostavlja svoj model ugovora);
- 5) vrstu, tehničke karakteristike (specifikacije), kvalitet, količinu i opis dobara, radova ili usluga, način sprovođenja kontrole i obezbeđivanja garancije kvaliteta, rok izvršenja, mesto izvršenja ili isporuke dobara, eventualne dodatne usluge i sl. (osim u slučaju nabavke kredita kao finansijske usluge kada se sačinjava kreditni zahtev);
- 6) tehničku dokumentaciju i planove, odnosno dokumentaciju o kreditnoj sposobnosti naručioca u slučaju javne nabavke finansijske usluge kredita;
- 7) obrazac strukture ponuđene cene, sa uputstvom kako da se popuni;

- 8) obrazac troškova pripreme ponude;
- 9) izjavu o nezavisnoj ponudi;

Tehničke karakteristike iz stava 3. tačka 5) ovog člana i tehnička dokumentacija iz stava 3. tačka 6) ovog člana moraju sadržati dokaz o planovima ponuđača da poštuje tehničke standarde pristupačnosti za osobe sa invaliditetom.

U slučaju javnih nabavki kod kojih je poziv za podnošenje ponude objavljen na stranom jeziku, naručilac je dužan da u konkursnoj dokumentaciji navede državni organ ili organizaciju, odnosno organ ili službu teritorijalne autonomije ili lokalne samouprave gde se mogu blagovremeno dobiti i ispravni podaci o poreskim obavezama, zaštiti životne sredine, zaštiti pri zapošljavanju, uslovima rada i sl, a koji su vezani za izvršenje ugovora o javnoj nabavci.

Ministar nadležan za poslove finansija bliže propisuje formu i sadržinu kreditnog zahteva iz stava 3. tačka 5) ovog člana, kao i formu i sadržinu dokumentacije o kreditnoj sposobnosti naručioca iz stava 3. tačka 6) ovog člana.

Naručilac može u konkursnoj dokumentaciji da navede vrstu sredstava finansijskog obezbeđenja kojim ponuđači obezbeđuju ispunjenje svojih obaveza u postupku javne nabavke, kao i ispunjenje svojih ugovornih obaveza, odnosno za povraćaj avansnog plaćanja (različiti oblici ručne zaloge hartija od vrednosti ili drugih pokretnih stvari, hipoteka, menica, jemstvo drugog pravnog lica sa odgovarajućim bonitetom, bankarske garancije, polise osiguranja i dr.).

U slučaju sprovođenja postupka javne nabavke čija je procenjena vrednost na godišnjem nivou veća od 80.000.000 dinara i ukoliko se najmanje 10% vrednosti javne nabavke plaća avansno naručilac je dužan da zahteva bankarsku garanciju kao sredstvo obezbeđenja za povraćaj avansa.

U slučaju sprovođenja postupka javne nabavke čija je procenjena vrednost veća od iznosa iz člana 17. ovog zakona, naručilac je u obavezi da zahteva bankarsku garanciju kao sredstvo obezbeđenja za ispunjenje ugovornih obaveza.

Konkursna dokumentacija može da sadrži i druge elemente koji su, s obzirom na predmet javne nabavke, neophodni za pripremu ponude.

Naručilac je dužan da rednim brojem označi svaku stranu konkursne dokumentacije i ukupan broj strana konkursne dokumentacije.

Uprava za javne nabavke bliže uređuje obavezne elemente konkursne dokumentacije i utvrđuje okvirne modele konkursnih dokumentacija.

Pravila o pripremi i sadržini konkursne dokumentacije shodno se primenjuju na restriktivni postupak i konkurentni dijalog.

Objavljivanje i dostavljanje konkursne dokumentacije

Član 64.

Naručilac je dužan da najkasnije dana kada je objavljen poziv za podnošenje ponuda u „Službenom glasniku Republike Srbije“, objavi konkursnu dokumentaciju na Portalu javnih nabavki i na svojoj internet stranici.

U slučaju da je deo konkursne dokumentacije poverljiv, naručilac će u delu konkursne dokumentacije koji objavi, navesti na koji način i pod kojim uslovima zainteresovana lica mogu preuzeti poverljive delove konkursne dokumentacije.

Na zahtev zainteresovanog lica naručilac će, od dana objavljivanja poziva za podnošenje ponuda u „Službenom glasniku Republike Srbije“, omogućiti neposredan uvid u konkursnu dokumentaciju i preuzimanje konkursne dokumentacije bez

naknade ili će u roku od dva dana od dana prijema zahteva za dostavljanje konkursne dokumentacije, konkursnu dokumentaciju dostaviti poštom ili putem elektronske pošte.

Troškove dostavljanja konkursne dokumentacije putem pošte plaća zainteresovano lice kojem je konkursna dokumentacija, na njegov zahtev, poslata poštom.

Izmene i dopune konkursne dokumentacije

Član 65.

Ako naručilac u roku predviđenom za podnošenje ponuda izmeni ili dopuni konkursnu dokumentaciju, dužan je da bez odlaganja i bez naknade te izmene ili dopune objavi na Portalu javnih nabavki i na svojoj internet stranici i dostavi zainteresovanim licima koja su primila konkursnu dokumentaciju.

Zainteresovano lice može, u pisanom obliku, tražiti od naručioca dodatne informacije ili pojašnjenja u vezi sa pripremanjem ponude, najkasnije pet dana pre isteka roka za podnošenje ponude.

U slučaju iz stava 2. ovog člana naručilac je dužan da zainteresovanom licu u roku od dva dana od dana prijema zahteva, pošalje odgovor u pisanom obliku i da istovremeno tu informaciju objavi na Portalu javnih nabavki i na svojoj internet stranici.

Ako naručilac izmeni ili dopuni konkursnu dokumentaciju osam ili manje dana pre isteka roka za podnošenje ponuda, naručilac je dužan da produži rok za podnošenje ponuda.

Naručilac u pisanom obliku obaveštava sva lica koja su primila konkursnu dokumentaciju o produženju roka za podnošenje ponuda i objavljuje to obaveštenje na način na koji je objavljen poziv za podnošenje ponuda.

Po isteku roka predviđenog za podnošenje ponuda naručilac ne može da menja niti da dopunjuje konkursnu dokumentaciju.

9. Procenjena vrednost javne nabavke

Način određivanja procenjene vrednosti javne nabavke

Član 66.

Procenjena vrednost javne nabavke iskazuje se u dinarima, bez poreza na dodatu vrednost.

Procenjena vrednost javne nabavke obuhvata ukupni plativi iznos ponuđaču, uključujući i eventualna obnavljanja ugovora.

Procenjena vrednost javne nabavke mora biti zasnovana na sprovedenom ispitivanju, istraživanju tržišta predmeta javne nabavke, koje uključuje proveru cene, kvaliteta, perioda garancije, održavanja i sl. i mora biti validna u vreme pokretanja postupka.

Vrednost javne nabavke ne može se proceniti na način da se izbegne otvoreni ili restriktivni postupak, odnosno primena ovog zakona.

Uprava za javne nabavke bliže uređuje način utvrđivanja procenjene vrednosti javne nabavke pojedinih vrsta dobara, usluga i radova.

Određivanje procenjene vrednosti javne nabavke dobara

Član 67.

Osnovica za izračunavanje procenjene vrednosti javne nabavke dobara određuje se na sledeći način:

1) u slučaju kada je predmet ugovora kupovina, zakup ili lizing i kada je rok na koji se ugovor zaključuje 12 meseci ili kraći, uzima se ukupna procenjena vrednost ugovora za sve vreme njegovog trajanja, a kada je rok duži od 12 meseci, ukupna procenjena vrednost ugovora uključuje procenjenu vrednost za prvih 12 meseci i procenjenu vrednost za preostali period do isteka roka;

2) u slučaju kad se ugovor iz tačke 1) ovog stava zaključuje na neodređeni rok, kao i u slučaju kad postoji neizvesnost u pogledu roka na koji se ugovor zaključuje, uzima se mesečna procenjena vrednost ugovora pomnožena sa 36.

U slučaju periodičnih ugovora, kao i ugovora koje je potrebno obnoviti po isteku određenog roka, procenjena vrednost javne nabavke određuje se:

1) na osnovu vrednosti sličnih periodičnih ugovora zaključenih tokom prethodne budžetske godine ili tokom prethodnih 12 meseci, usklađene sa očekivanim promenama u pogledu količine ili vrednosti dobara čije je pribavljanje predmet ugovora u toku 12 meseci koji počinju da teku od dana zaključenja prvobitnog ugovora;

2) na osnovu ukupne procenjene vrednosti sličnih periodičnih ugovora tokom 12 meseci nakon prve isporuke ili tokom trajanja ugovora ukoliko je trajanje ugovora duže od 12 meseci.

Određivanje procenjene vrednosti javne nabavke usluga

Član 68.

Pri izračunavanju procenjene vrednosti javne nabavke usluga, naručilac mora u vrednost usluge da uračuna i sve troškove vezane za uslugu koje će imati ponuđač.

Kod pojedinih usluga naručilac uzima u obzir sledeće iznose:

1) za usluge osiguranja – visinu premije, kao i druge vrste plaćanja koje terete uslugu;

2) za bankarske i druge finansijske usluge – naknade, provizije, kao i druge vrste plaćanja koje terete uslugu;

3) za usluge kredita - ukupnu vrednost kamate za period otplate, naknade i troškove koje se odnose na odobravanje kredita i izvršenje ugovora o kreditu, uključujući i troškove procene nepokretnih i pokretnih stvari, premije osiguranja ili druge naknade u vezi sa sredstvima obezbeđenja kredita, troškove pribavljanja potrebne dokumentacije i druge odgovarajuće troškove.

4) za dizajn, arhitektonske usluge, prostorno planiranje i sl. – naknadu ili proviziju.

Ako naručilac ne može da odredi procenjenu vrednost usluge zbog dužine trajanja ugovora, vrednost usluge određuje se na sledeći način:

1) u slučaju kada je rok na koji se ugovor zaključuje određen i ako je taj rok 36 meseci ili kraći, ukupna vrednost ugovora za ceo rok;

2) u slučaju kada rok na koji se ugovor zaključuje nije određen ili ukoliko je zaključen na rok koji je duži od 36 meseci, mesečna vrednost pomnožena sa 36.

Određivanje procenjene vrednosti javne nabavke radova

Član 69.

Procenjena vrednost javne nabavke radova određuje se tako što ukupna vrednost radova predstavlja osnovicu za izračunavanje vrednosti javne nabavke radova.

U procenjenju vrednost radova naručilac uključuje i procenjenju vrednost svih dodatnih radova koji se mogu nabaviti u pregovaračkom postupku iz člana 37. stav 1. tač. 7) ovog zakona.

Pri određivanju procenjene vrednosti javne nabavke radova naručilac u vrednost radova uključuje i vrednost svih dobara i usluga koji su neophodni za izvršenje ugovora o javnoj nabavci radova.

Određivanje procenjene vrednosti javne nabavke po partijama

Član 70.

Kad je predmet javne nabavke oblikovan po partijama, naručilac određuje procenjenju vrednost svake partije.

Procenjena vrednost javne nabavke oblikovane po partijama uključuje procenjenju vrednost svih partija, za period za koji se zaključuje ugovor.

Naručioci ne mogu primenjivati postupak javne nabavke male vrednosti, odnosno izbeći primenu ovog zakona, za pojedinu partiju, ako je zbir vrednosti svih partija veći od iznosa iz člana 40. stav 1. ovog zakona.

Određivanje procenjene vrednosti u pojedinim postupcima

Član 71.

U slučaju restriktivnog postupka, okvirnog sporazuma i sistema dinamične nabavke, procenjena vrednost javne nabavke određuje se kao vrednost svih ugovora predviđenih za vreme trajanja liste kandidata, okvirnog sporazuma, odnosno sistema dinamične nabavke.

10. Tehničke specifikacije

Opšta pravila o tehničkim specifikacijama

Član 72.

Tehničke specifikacije i projektna dokumentacija, u smislu ovog zakona, predstavljaju tehničke zahteve koji su obavezni i sastavni deo konkursne dokumentacije u kojima su predviđene, opisane karakteristike dobara usluga ili radova. One moraju omogućiti da se dobra, usluge ili radovi koji se nabavljaju opišu na način koji je objektivan i koji odgovara potrebama naručioca.

Tehničke specifikacije u slučaju nabavke dobara i usluga određuju karakteristike dobara ili usluga kao što su dimenzije, nivo kvaliteta, uključujući i metode za osiguranje kvaliteta, sigurnost, nivo uticaja na životnu sredinu, dostupnost za sve korisnike (uključujući dostupnost invalidnim licima) i ocenu usaglašenosti, upotrebu proizvoda, kao i druge karakteristike koje se tiču proizvoda kao što su naziv pod kojim se proizvod prodaje, terminologija, oznake, testiranje i metode testiranja, pakovanje, obeležavanje i etiketiranje, proizvodni proces i procedura ocene usaglašenosti.

U slučaju nabavke radova, tehničke specifikacije pored karakteristika određenih u stavu 2. ovog člana mogu sadržati i propise o projektima i obračunu troškova, probi, inspekciji i uslovima preuzimanja, kao i o tehnici ili metodu gradnje.

Naručilac je dužan da navede tehničke specifikacije u konkursnoj dokumentaciji koja se odnosi na svaku pojedinačnu javnu nabavku.

Određivanje tehničkih specifikacija

Član 73.

Naručilac određuje tehničke specifikacije na jedan od sledećih načina:

1) sa pozivom na tehničke specifikacije iz člana 72. ovog zakona i na srpske, evropske, međunarodne ili druge standarde i srodna dokumenta, tako da svako pozivanje mora da bude praćeno rečima „ili odgovarajuće”;

2) u vidu karakteristika ili funkcionalnih zahteva, koji mogu uključivati i ekološke karakteristike i koji moraju biti dovoljno precizni i jasni kako bi ponuđači mogli da pripreme odgovarajuće ponude, a naručioci da nabave dobra, usluge ili radove koji su u skladu sa njihovim objektivnim potrebama.

3) u vidu karakteristika ili funkcionalnih zahteva na način kako je određeno u tački 2) ovog stava sa pozivom na specifikacije i standarde ili srodna dokumenta iz tačke 1) ovog stava koji se smatraju oborivom pretpostavkom ispunjenosti takvih karakteristika ili funkcionalnih zahteva;

4) upućivanjem na specifikacije i standarde ili srodna dokumenta iz tačke 1) ovog stava za određene karakteristike i upućivanjem na karakteristike ili funkcionalne zahteve iz tačke 2) ovog stava.

Prilikom određivanja tehničkih specifikacija u konkursnoj dokumentaciji naručilac je dužan da propiše obavezno poštovanje tehničkih standarda pristupačnosti za osobe sa invaliditetom, odnosno da tehničko rešenje bude pristupačno za sve korisnike.

U slučaju određivanja tehničke specifikacije na način predviđen stavom 1. tačka 1) ovog člana, naručilac ne može da odbije ponudu na osnovu toga što ponuđena dobra, usluge ili radovi ne ispunjavaju postavljene uslove u pogledu definisane specifikacije i traženog standarda, ukoliko ponuđač ponudi odgovarajući dokaz da dobra, usluge ili radovi koje nudi na suštinski jednak način ispunjavaju uslove iz specifikacije i traženog standarda.

U slučaju određivanja tehničke specifikacije na način predviđen stavom 1. tačka 2) ovog člana, naručilac ne može da odbije ponudu, ukoliko ponuđač ponudi odgovarajući dokaz da dobra, usluge ili radovi koje nudi zadovoljavaju srpske, evropske, međunarodne ili druge standarde ili srodna dokumenta i ako dokaže da ovi standardi ispunjavaju tražene karakteristike ili funkcionalne zahteve.

Odgovarajući dokaz iz st. 3. i 4. ovog člana može biti potvrda, tehnički dosije proizvođača ili izveštaj sa testiranja koje je sproveda nadležna organizacija.

Izuzetno od odredbe stava 1. tačka 1) ovog člana, ako se tehnički propis poziva na srpski standard, takav standard je obavezan i primenjuje se kao tehnički propis, bez navođenja reči „ili odgovarajuće”.

Nadležno ministarstvo će utvrditi da li postoje tehnički propisi i standardi iz stava 6. ovog člana.

U slučaju iz stava 6. ovog člana naručilac je dužan da prihvati i drugi standard koji ispunjava zahteve srpskog standarda, kao i dokaze koji to potvrđuju.

Korišćenje tehničkih specifikacija

Član 74.

Naručilac ne može da koristi niti da se poziva na tehničke specifikacije ili standarde koje označavaju dobra, usluge ili radove određene proizvodnje, izvora ili gradnje.

Naručilac ne može u konkursnoj dokumentaciji da naznači bilo koji pojedinačni robni znak, patent ili tip, niti posebno poreklo ili proizvodnju.

Naručilac ne može da u konkursnu dokumentaciju uključi bilo koju odredbu koja bi za posledicu imala davanje prednosti ili eliminaciju pojedinih ponuđača, na način iz stava 1. ili 2. ovog člana, osim ako je takva specifikacija opravdana sa stanovišta predmeta ugovora ili naručilac ne može da opiše predmet ugovora na način da specifikacije budu dovoljno razumljive ponuđačima.

Navođenje elemenata poput robnog znaka, patenta, tipa ili proizvođača mora biti praćeno rečima „ili odgovarajuće”.

Korišćenje ekoloških specifikacija i oznaka

Član 75.

Ukoliko naručilac odredi ekološke karakteristike kao karakteristike iz člana 73. stav 1. tačka 2) ovog zakona, može da koristi specifikacije ili njihove delove iz međunarodnih, evropskih ili nacionalnih ekoloških oznaka pod uslovom da su te specifikacije:

- 1) odgovarajuće za definisanje karakteristika predmeta javne nabavke;
- 2) određene na osnovu priznatih naučnih saznanja;
- 3) određene u postupku uz učešće svih interesnih grupa, poput državnih organa, korisnika usluga, potrošača, proizvođača, distributera, ekoloških organizacija i sl;
- 4) dostupne svim zainteresovanim licima.

Naručilac može konkursnom dokumentacijom ustanoviti pretpostavku da ponuđena dobra, usluge ili radovi sa određenom ekološkom oznakom odgovaraju definisanim tehničkim specifikacijama, ali mora omogućiti ponuđaču da dokaže ispunjenost uslova i na drugi način, podnošenjem odgovarajućeg dokaza kao što je potvrda, tehnički dosije proizvođača ili izveštaj sa testiranja koje je sproveda nadležna organizacija.

Navođenje bitnih zahteva i naknada za korišćenje patenata

Član 76.

Bitni zahtevi koji nisu uključeni u važeće tehničke norme i standarde, a koji se odnose na zaštitu životne sredine, bezbednost i druge okolnosti od opšteg interesa, moraju da se primenjuju i da se izričito navedu u konkursnoj dokumentaciji.

Naručilac je dužan da navede u konkursnoj dokumentaciji da naknadu za korišćenje patenata, kao i odgovornost za povredu zaštićenih prava intelektualne svojine trećih lica, snosi ponuđač.

11. Uslovi za učešće u postupku javne nabavke

Obavezni uslovi

Član 77.

Ponuđač u postupku javne nabavke mora dokazati:

1) da je registrovan kod nadležnog organa, odnosno upisan u odgovarajući registar;

2) da on i njegov zakonski zastupnik nije osuđivan za neko od krivičnih dela kao član organizovane kriminalne grupe, da nije osuđivan za krivična dela protiv privrede, krivična dela protiv životne sredine, krivično delo primanja ili davanja mita, krivično delo prevare.

3) da mu nije izrečena mera zabrane obavljanja delatnosti koja je predmet javne nabavke, a koja je na snazi u vreme objavljivanja odnosno slanja poziva za podnošenje ponuda;

4) da je izmirio dospele poreze, doprinose i druge javne dažbine u skladu sa propisima Republike Srbije ili strane države kada ima sedište na njenoj teritoriji;

5) da ima važeću dozvolu nadležnog organa za obavljanje delatnosti koja je predmet javne nabavke, ako je takva dozvola predviđena posebnim propisom;

Naručilac je dužan da od ponuđača ili kandidata zahteva da pri sastavljanju svojih ponuda izričito navedu da su poštovali obaveze koje proizlaze iz važećih propisa o zaštiti na radu, zapošljavanju i uslovima rada.

Dodatni uslovi

Član 78.

Naručilac u konkursnoj dokumentaciji određuje dodatne uslove za učešće u postupku javne nabavke.

Naručilac može odrediti konkursnom dokumentacijom da ponuđač mora da dokaže da:

1) raspolaže neophodnim finansijskim i poslovnim kapacitetom;

2) raspolaže odgovarajućim tehničkim i kadrovskim kapacitetom.

Naručilac može odrediti konkursnom dokumentacijom da ponuđač mora da dokaže da nad njim nije pokrenut postupak stečaja ili likvidacije, odnosno prethodni stečajni postupak.

Naručilac može da odredi i druge dodatne uslove za učešće u postupku javne nabavke, posebno ukoliko se odnose na socijalna i ekološka pitanja.

Naručilac može da odredi dodatne uslove u pogledu ispunjavanja obaveza koje ponuđač ima prema svojim podizvođačima ili dobavljačima.

Naručilac određuje uslove za učešće u postupku tako da ti uslovi ne diskriminišu ponuđače i da su u logičkoj vezi sa predmetom javne nabavke.

Kada je ponuđač u postupku javne nabavke poslovna banka, dužna je da podatke dostavlja u skladu sa obavezom garancije tajnosti podataka o svojim klijentima, u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje banaka.

Dokazivanje ispunjenosti uslova

Član 79.

Ispunjenost uslova iz člana 77. stav 1. ovog zakona ponuđač dokazuje dostavljanjem sledećih dokaza:

- 1) izvoda iz registra nadležnog organa;
- 2) potvrde nadležnog suda;
- 3) potvrde nadležnog suda ili nadležnog organa za registraciju privrednih subjekata;
- 4) potvrde nadležnog poreskog organa i organizacije za obavezno socijalno osiguranje ili potvrde nadležnog organa da se ponuđač nalazi u postupku privatizacije;
- 5) važeće dozvole za obavljanje odgovarajuće delatnosti, izdate od strane nadležnog organa.

Ispunjenost uslova iz člana 78. stav 2. ovog zakona ponuđač može dokazati dostavljanjem dokaza uz ponudu, kao što su:

1) izveštaj o bonitetu ili scoring izdat od strane nadležnog organa, bilans stanja sa mišljenjem ovlašćenog revizora ili izvod iz tog bilansa stanja, iskaz o ponuđačevim ukupnim prihodima od prodaje i prihodima od proizvoda, radova ili usluga, na koje se ugovor o javnoj nabavci odnosi - najduže za prethodne tri obračunske godine, mišljenje ili iskaz banaka ili drugih specijalizovanih institucija. Naručilac je dužan da u konkursnoj dokumentaciji navede koji je dokaz iz ove tačke izabrao i/ili koje druge dokaze koji dokazuju finansijski i poslovni kapacitet ponuđač treba da priloži;

2) jedan ili više dokaza primerenih predmetu ugovora, količini i nameni, kao što je:

(1) spisak najvažnijih izvedenih radova, isporučenih dobara ili pruženih usluga za period od prethodnih pet godina za radove, odnosno tri godine za dobra i usluge, sa iznosima, datumima i listama kupaca odnosno naručilaca;

(2) opis ponuđačeve tehničke opremljenosti i aparature, mera za obezbeđivanje kvaliteta i kapaciteta za istraživanje i razvoj;

(3) izjava o ključnom tehničkom osoblju i drugim ekspertima koji rade za ponuđača, koji će biti odgovorni za izvršenje ugovora, kao i o licima odgovornim za kontrolu kvaliteta;

(4) uzorak, opis ili fotografija proizvoda i opisa radova ili usluga koje će ponuđač izvesti odnosno pružiti. U slučaju sumnje, naručilac može da zahteva dokaz o autentičnosti uzoraka, opisa ili fotografije;

(5) deklaracija o usaglašenosti, potvrda, akreditacija i drugi rezultati ocenjivanja usaglašenosti prema standardima i srodnim dokumentima za ocenjivanje usaglašenosti ili bilo koje drugo odgovarajuće sredstvo kojim ponuđač dokazuje usaglašenost ponude sa tehničkom specifikacijom ili standardima traženim u konkursnoj dokumentaciji.

Dokaz iz stava 1. tač. 2) i 3) mora biti izdat nakon objavljivanja poziva za podnošenje ponuda, a dokaz iz stava 1. tačka 4) ovog člana može biti izdat tri meseca pre objavljivanja poziva za podnošenje ponuda.

U postupku javne nabavke male vrednosti ponuđač dokazuje ispunjenost uslova, osim uslova iz člana 77. stav 1. tačka 5) ovog zakona, dostavljanjem izjave

kojom pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću potvrđuje da ispunjava uslove za učešće u postupku, osim ukoliko naručilac konkursnom dokumentacijom ne odredi drugačije.

Ponuđač, kandidat, odnosno dobavljač dužan je da bez odlaganja pismeno obavesti naručioca o bilo kojoj promeni u vezi sa ispunjenošću uslova iz postupka javne nabavke, koja nastupi do donošenja odluke, odnosno zaključenja ugovora, tokom važenja liste kandidata, odnosno tokom važenja ugovora o javnoj nabavci i da je dokumentuje na propisani način.

Naručilac je dužan da prilikom određivanja dokaza kojima se dokazuje ispunjenost uslova, vodi računa o troškovima pribavljanja tih dokaza, odnosno da troškovi pribavljanja dokaza ne budu nesrazmerni procenjenoj vrednosti javne nabavke.

Odredbe ovog člana shodno se primenjuju na fizička lica kao ponuđače i na podnosiocima prijava.

Uprava za javne nabavke bliže uređuje način dokazivanja ispunjenosti uslova.

Registar ponuđača

Član 80.

Organ nadležan za registraciju, vodi javni registar ponuđača koji ispunjavaju obavezne uslove iz člana 77. ovog zakona (u daljem tekstu: registar ponuđača).

Registar ponuđača ažurira se mesečno i dostupan je na internet stranici.

Svako lice registrovano kod organa nadležnog za registraciju može podneti zahtev za upis u registar ponuđača, podnošenjem dokumenata kojima dokazuje ispunjenost obaveznih uslova.

Organ nadležan za izdavanje dokaza iz člana 79. stav 1. ovog zakona, odnosno organ nadležan za izricanje sankcija i mera koje sprečavaju učešće lica u postupku javne nabavke, dužan je da nakon što utvrdi promene ili izrekne sankciju ili meru licu registrovanom u registru ponuđača, odmah o tome obavesti organ nadležan za registraciju.

Lice upisano u registar ponuđača nije dužno da prilikom podnošenja ponude, odnosno prijave dokazuje ispunjenost obaveznih uslova, osim ukoliko naručilac opravdano sumnja u pogledu ispunjenosti tih uslova, kada može da zahteva od ponuđača čija je ponuda ocenjena kao najpovoljnija, da dokaže ispunjenost uslova.

Potvrda o ispunjenosti obaveznih uslova

Član 81.

Ako je ponuđač lice koje nije registrovano kod organa nadležnog za registraciju, može dokazati ispunjenost obaveznih uslova iz člana 77. ovog zakona, dostavljanjem potvrde izdate od strane javnog beležnika, kojom se potvrđuje da na osnovu relevantnih dokaza, ponuđač ispunjava obavezne uslove.

Ako javni beležnik prilikom utvrđivanja ispunjenosti obaveznih uslova utvrdi da je protiv ponuđača ili njegovog zakonskog zastupnika pokrenut krivični postupak ili da je protiv ponuđača pokrenut prekršajni postupak, odnosno postupak za utvrđivanje privrednog prestupa, dužan je da odbije izdavanje potvrde o ispunjenosti obaveznih uslova.

Potvrda iz stava 1. ovog člana važi tri meseca od dana izdavanja.

Način dostavljanja dokaza

Član 82.

Dokazi o ispunjenosti uslova mogu se dostavljati u neoverenim kopijama, a naručilac može pre donošenja odluke o izboru najpovoljnije ponude, zahtevati od ponuđača, čija je ponuda na osnovu izveštaja komisije za javnu nabavku ocenjena kao najpovoljnija, da dostavi na uvid original ili overenu kopiju.

Ukoliko ponuđač u ostavljenom, primerenom roku ne dostavi na uvid original ili overenu kopiju traženih dokaza, naručilac će njegovu ponudu odbiti kao neispravnu.

Naručilac je dužan da navede u konkursnoj dokumentaciji da ponuđač nije dužan da dostavlja dokaze koji su javno dostupni na internet stranicama nadležnih organa i da navede koji su to dokazi.

Naručilac ne može odbiti kao neispravnu ponudu zato što ne sadrži dokaz određen ovim zakonom ili konkursnom dokumentacijom, ukoliko je ponuđač, naveo u ponudi internet stranicu na kojoj su traženi podaci javno dostupni.

Ukoliko je dokaz o ispunjenosti uslova elektronski dokument, ponuđač dostavlja kopiju elektronskog dokumenta u pisanom obliku, u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronski dokument, osim ukoliko podnosi elektronsku ponudu kada se dokaz dostavlja u izvornom elektronskom obliku.

Ako ponuđač ima sedište u drugoj državi, naručilac može da proveri da li su dokumenti kojima ponuđač dokazuje ispunjenost traženih uslova izdati od strane nadležnih organa te države.

Ako ponuđač nije mogao da pribavi tražena dokumenta u roku za podnošenje ponude, zbog toga što ona do trenutka podnošenja ponude nisu mogla biti izdata po propisima države u kojoj ponuđač ima sedište i ukoliko uz ponudu priloži odgovarajući dokaz za to, naručilac će dozvoliti ponuđaču da naknadno dostavi tražena dokumenta u primerenom roku.

Ako se u državi u kojoj ponuđač ima sedište ne izdaju dokazi iz člana 79. ovog zakona, ponuđač može, umesto dokaza, priložiti svoju pisanu izjavu, datu pod krivičnom i materijalnom odgovornošću overenu pred sudskim ili upravnim organom, javnim beležnikom ili drugim nadležnim organom te države.

12. Ponuda sa podizvođačem i zajednička ponuda

Ponuda sa podizvođačem

Član 83.

Naručilac je dužan da u konkursnoj dokumentaciji zahteva od ponuđača da u ponudi navede da li će izvršenje nabavke delimično poveriti podizvođaču i da navede u svojoj ponudi, procenat ukupne vrednosti nabavke i deo predmeta nabavke koji će izvršiti preko podizvođača.

Ako naručilac sprovodi postupak javne nabavke u cilju zaključenja okvirnog sporazuma ili pojedinačnu javnu nabavku čija je procenjena vrednost veća od iznosa iz člana 61. ovog zakona, može zahtevati od ponuđača da najmanje 30% ukupne vrednosti javne nabavke, izvrši preko podizvođača koji je preduzetnik, malo pravno lice ili srednje pravno lice u smislu propisa kojima se uređuje računovodstvo i revizija, pružajući mogućnost ponuđačima da povećaju ovaj procenat.

Ako ponuđač u ponudi navede da će delimično izvršenje nabavke poveriti podizvođaču, dužan je da navede naziv podizvođača, a ukoliko ugovor između naručioca i ponuđača bude zaključen, taj podizvođač će biti naveden u ugovoru.

Ponuđač je dužan da naručiocu, na njegov zahtev, omogući pristup kod podizvođača radi utvrđivanja ispunjenosti uslova.

Ponuđač je dužan da za podizvođače dostavi dokaze o ispunjenosti obaveznih uslova iz člana 77. stav 1. ovog zakona.

Pored obaveznih uslova, naručilac izuzetno, konkursnom dokumentacijom određuje koje još uslove, podizvođač mora da ispuni i na koji način to dokazuje, pri čemu ti uslovi ne mogu biti takvi da ograniče podnošenje ponude sa podizvođačem.

Ponuđač, odnosno dobavljač u potpunosti odgovara naručiocu za izvršenje obaveza iz postupka javne nabavke, odnosno za izvršenje ugovornih obaveza, bez obzira na broj podizvođača.

Dobavljač ne može angažovati kao podizvođača lice koje nije naveo u ponudi, u suprotnom naručilac će realizovati sredstvo obezbeđenja i raskinuti ugovor, osim ako bi raskidom ugovora naručilac pretrpeo štetu.

Dobavljač može angažovati kao podizvođača lice koje nije naveo u ponudi, ako je na strani podizvođača nakon podnošenja ponude nastala trajnija nesposobnost plaćanja, ako to lice ispunjava sve uslove određene za podizvođača i ukoliko dobije prethodnu saglasnost naručioca.

Odredbe ovog člana shodno se primenjuju na podnosiocima prijave u restriktivnom postupku i konkurentnom dijalogu.

Zajednička ponuda

Član 84.

Ponudu može podneti grupa ponuđača.

Svaki ponuđač iz grupe ponuđača mora da ispuni obavezne uslove iz člana 77. stav 1. ovog zakona, a dodatne uslove ispunjavaju zajedno, osim ako naručilac iz opravdanih razloga ne odredi drugačije.

Grupa ponuđača određuje člana grupe koji će biti nosilac posla, odnosno koji će podneti ponudu i koji će zastupati grupu ponuđača pred naručiocem.

Naručilac ne može od grupe ponuđača da zahteva da se povezuju u određeni pravni oblik kako bi mogli da podnesu zajedničku ponudu.

Ako zajednička ponuda bude ocenjena kao najpovoljnija ponuda, naručilac će pre zaključenja ugovora, ako je to naveo u konkursnoj dokumentaciji, zatražiti od grupe ponuđača da podnesu sporazum kojim se obavezuju na zajedničko izvršenje javne nabavke.

Sporazumom iz stava 5. ovog člana, između ostalog, određuje se:

- 1) ponuđač koji će u ime grupe ponuđača potpisati ugovor;
- 2) ponuđač koji će u ime grupe ponuđača dati sredstvo obezbeđenja;
- 3) ponuđač koji će izdati račun;
- 4) račun na koji će biti izvršeno plaćanje;
- 5) obaveze svakog od ponuđača iz grupe ponuđača za izvršenje ugovora;

Sporazumom iz stava 5. ovog člana uređuju se i druga pitanja koja naručilac odredi konkursnom dokumentacijom.

Ponuđači koji podnesu zajedničku ponudu odgovaraju neograničeno solidarno prema naručiocu.

Zadruga može podneti ponudu samostalno, u svoje ime, a za račun zadrugara ili zajedničku ponudu u ime zadrugara.

Ako zadruga podnosi ponudu u svoje ime za obaveze iz postupka javne nabavke i ugovora o javnoj nabavci odgovara zadruga i zadrugari u skladu sa zakonom.

Ako zadruga podnosi zajedničku ponudu u ime zadrugara za obaveze iz postupka javne nabavke i ugovora o javnoj nabavci neograničeno solidarno odgovaraju zadrugari.

Naručilac može da traži od članova grupe ponuđača da u ponudama navedu imena i odgovarajuće profesionalne kvalifikacije lica koja će biti odgovorna za izvršenje ugovora.

Odredbe ovog člana shodno se primenjuju na podnosiocima prijave u restriktivnom postupku i konkurentnom dijalogu.

13. Reference

Stručne reference i poverljivost pribavljenih podataka

Član 85.

Ako naručilac zahteva da se prilože stručne reference kao uslov u postupku javne nabavke, dužan je da u konkursnoj dokumentaciji navede koje stručne preporuke (reference) ponuđači moraju pribaviti.

Naručilac je dužan da dosledno poštuje zakonite interese ponuđača, štiteći njihove tehničke i poslovne tajne u smislu zakona kojim se uređuje zaštita poslovne tajne.

Naručilac može da koristi pribavljene podatke samo za potrebe konkretne javne nabavke.

Ponuđač je odgovoran za autentičnost stručnih referenci iz stava 1. ovog člana.

Negativne reference

Član 86.

Naručilac će odbiti ponudu ukoliko poseduje dokaz da je ponuđač u prethodne tri godine u postupku javne nabavke:

- 1) postupao suprotno zabrani iz čl. 23. i 25. ovog zakona;
- 2) povredio konkurenciju u postupku;
- 3) dostavio neistinite podatke u ponudi ili nakon što je njegova ponuda izabrana kao najpovoljnija, odbio da potpiše ugovor o javnoj nabavci;
- 4) odbio da dostavi dokaze i sredstva obezbeđenja na šta se u ponudi obavezao;

Naručilac će odbiti ponudu ukoliko poseduje dokaz koji potvrđuje da ponuđač nije ispunjavao svoje obaveze po ranije zaključenim ugovorima o javnim nabavkama koji su se odnosili na isti predmet nabavke, za period od prethodne tri godine.

Dokaz iz stava 1. i 2. ovog člana može biti:

- 1) pravosnažna sudska odluka ili konačna odluka drugog nadležnog organa;
- 2) isprava o realizovanom sredstvu obezbeđenja ispunjenja obaveza u postupku javne nabavke ili ispunjenja ugovornih obaveza;
- 3) isprava o naplaćenju ugovorne kazni;
- 4) reklamacije potrošača, odnosno korisnika;
- 5) izveštaj nadzornog organa o izvedenim radovima;
- 6) izjava o raskidu ugovora zbog neispunjenja obaveza data na način i pod uslovima predviđenim zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi;
- 7) izveštaj ovlašćenog lica naručioca o angažovanju na izvršenju ugovora o javnoj nabavci lica koja nisu označena u ponudi kao podizvođači, odnosno članovi grupe ponuđača;
- 8) drugi odgovarajući dokaz primeren predmetu javne nabavke, određen konkursnom dokumentacijom, koji se odnosi na ispunjenje obaveza u ranijim postupcima javne nabavke ili po ranije zaključenim ugovorima o javnim nabavkama.

Naručilac može odbiti ponudu ako poseduje dokaz iz stava 3. tač. 1) ili 2) ovog člana, koji se odnosi na postupak koji je sproveo ili ugovor koji je zaključio i drugi naručilac ako je predmet javne nabavke istovrsan.

Spisak negativnih referenci

Član 87.

Naručilac je dužan da Upravi za javne nabavke odmah i bez odlaganja dostavi dokaz negativne reference.

Uprava za javne nabavke utvrđuje postojanje negativne reference donošenjem zaključka u roku od deset dana od dana prijema dokaza negativne reference:

1) ako od naručioca dobije dokaz iz člana 86. stav 3. tačka 1) ovog zakona, za koji nakon ispitivanja utvrdi da je odgovarajući kao dokaz negativne reference.

2) ako od najmanje dva međusobno nepovezana naručioca u periodu od najviše 18 meseci dobije dokaz negativne reference iz člana 86. stav 3. tač. 3) do 8) ovog zakona, bez obzira da li se odnose na istovrsan predmet nabavke, za koje nakon ispitivanja utvrdi da su odgovarajući kao dokaz negativne reference.

Protiv zaključka iz stava 6. ovog člana ponuđač, odnosno dobavljač može podneti žalbu Republičkoj komisiji za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki u roku od osam dana od prijema zaključka.

Žalba ne odlaže upis u spisak negativnih referenci.

Na osnovu svakog pojedinačnog dokaza negativne reference iz člana 86. stav 3. tačka 1) ovog zakona, negativna referenca važi godinu dana od dana kada je Uprava za javne nabavke primila dokaz o negativnoj referenci.

Na osnovu svakog pojedinačnog dokaza negativne reference iz člana 86. stav 3. tačka 2), negativna referenca važi devet meseci računajući od dana kada je Uprava za javne nabavke primila dokaz o drugoj negativnoj referenci.

Na osnovu svakog pojedinačnog dokaza negativne reference iz člana 86. stav 3. tač. 3) do 8), negativna referenca važi šest meseci računajući od dana kada je Uprava za javne nabavke primila dokaz o drugoj negativnoj referenci.

Na osnovu donetih zaključaka iz stava 6. ovog člana Uprava za javne nabavke vodi spisak negativnih referenci koji objavljuje na Portalu javnih nabavki. Pored naziva ponuđača, odnosno dobavljača u spisak negativnih referenci, upisuje se dokaz negativne reference, naručilac koji je dostavio dokaz, predmet javne nabavke za koju je dobio negativnu referencu sa oznakom iz opšteg rečnika nabavke, i datum utvrđivanja i važenja negativne reference.

Naručilac će ponudu ponuđača koji je na spisku negativnih referenci odbiti kao neispravnu ako je predmet javne nabavke istovrsan predmetu za koji je ponuđač dobio negativnu referencu.

Ako predmet javne nabavke nije istovrsan predmetu za koji je ponuđač dobio negativnu referencu, naručilac će zahtevati dodatno sredstvo obezbeđenja ispunjenja obaveza u postupku javne nabavke i ugovornih obaveza.

Dodatno sredstvo obezbeđenja naručilac mora odrediti u konkursnoj dokumentaciji, a njegova vrednost ne može biti veća od 20% od ponuđene cene.

14. Kriterijumi za izbor najpovoljnije ponude

Određivanje kriterijuma

Član 88.

Naručilac je dužan da odredi isti kriterijum i elemente kriterijuma za izbor najpovoljnije ponude u pozivu za podnošenje ponuda i u konkursnoj dokumentaciji.

Elementi kriterijuma na osnovu kojih naručilac bira najpovoljniju ponudu moraju biti opisani i vrednovani, ne smeju biti diskriminatorski i moraju stajati u logičkoj vezi sa predmetom javne nabavke.

Naručilac u konkursnoj dokumentaciji navodi, opisuje i vrednuje kriterijum i sve elemente kriterijuma koje namerava da primeni, a posebno navodi metodologiju za dodelu pondera za svaki element kriterijuma koja će omogućiti naknadnu objektivnu proveru ocenjivanja ponuda.

Naručilac će u konkursnoj dokumentaciji odrediti elemente kriterijuma na osnovu kojih će izvršiti izbor najpovoljnije ponude u situaciji kada postoje dve ili više ponuda sa jednakim brojem pondera.

Pri ocenjivanju ponuda naručilac je dužan da primenjuje samo onaj kriterijum i elemente kriterijuma koji su sadržani u konkursnoj dokumentaciji i to na način kako su opisani i vrednovani.

Vrste kriterijuma

Član 89.

Kriterijumi za ocenjivanje ponude su:

- 1) ekonomski najpovoljnija ponuda ili
- 2) najniža ponuđena cena.

Kriterijum ekonomski najpovoljnije ponude zasniva se na različitim elementima kriterijuma u zavisnosti od predmeta javne nabavke, kao što su:

- 1) ponuđena cena;
- 2) popust na cene iz cenovnika naručioca;
- 3) uslovi plaćanja;

- 4) rok isporuke ili izvršenja usluge ili radova;
- 5) tekući troškovi;
- 6) troškovna ekonomičnost;
- 7) kvalitet;
- 8) tehničke i tehnološke prednosti;
- 9) ekološke prednosti i zaštita životne sredine;
- 10) energetska efikasnost;
- 11) post-prodajno servisiranje i tehnička pomoć;
- 12) garantni period i vrsta garancija;
- 13) obaveze u pogledu rezervnih delova;
- 14) post-garancijsko održavanje;
- 15) broj određenih kadrova;
- 16) funkcionalne karakteristike i dr.

Elementi kriterijuma ekonomski najpovoljnije ponude mogu se podeliti na podkriterijume.

Uslovi za učešće iz čl. 77. i 78. ovog zakona ne mogu biti određeni kao elementi kriterijuma, ali uslovi u pogledu finansijskog, poslovnog, tehničkog i kadrovskog kapaciteta mogu biti određeni kao podkriterijumi nekog od elemenata kriterijuma.

Svatom elementu kriterijuma, odnosno podkriterijumu, naručilac u konkursnoj dokumentaciji određuje relativni značaj (ponder), tako da zbir pondera iznosi 100.

Izbor između dostavljenih ponuda primenom kriterijuma ekonomski najpovoljnije ponude naručilac sprovodi tako što ih rangira na osnovu pondera određenih za elemente kriterijuma.

Prednost za domaće ponuđače i dobra

Član 90.

U slučaju primene kriterijuma ekonomski najpovoljnije ponude, a u situaciji kada postoje ponude domaćeg i stranog ponuđača koji pružaju usluge ili izvode radove, naručilac mora izabrati ponudu najpovoljnijeg domaćeg ponuđača pod uslovom da razlika u konačnom zbiru pondera između najpovoljnije ponude stranog ponuđača i najpovoljnije ponude domaćeg ponuđača nije veća od 10 u korist ponude stranog ponuđača.

U slučaju primene kriterijuma ekonomski najpovoljnije ponude, a u situaciji kada postoje ponude ponuđača koji nude dobra domaćeg porekla i ponude ponuđača koji nude dobra stranog porekla, naručilac mora kao najpovoljniju ponudu izabrati ponudu ponuđača koji nudi dobra domaćeg porekla pod uslovom da razlika u konačnom zbiru pondera između najpovoljnije ponude ponuđača koji nudi dobra stranog porekla i najpovoljnije ponude ponuđača koji nudi dobra domaćeg porekla nije veća od 10 u korist ponude ponuđača koji nudi dobra stranog porekla.

U slučaju primene kriterijuma najniže ponuđene cene, a u situaciji kada postoje ponude domaćeg i stranog ponuđača koji pružaju usluge ili izvode radove, naručilac mora izabrati ponudu domaćeg ponuđača pod uslovom da njegova ponuđena cena nije veća od 15 % u odnosu na najnižu ponuđenu cenu stranog ponuđača.

U slučaju primene kriterijuma najniže ponuđene cene, a u situaciji kada postoje ponude ponuđača koji nude dobra domaćeg porekla i ponude ponuđača koji nude dobra stranog porekla, naručilac mora izabrati ponudu ponuđača koji nudi dobra domaćeg porekla pod uslovom da njegova ponuđena cena nije preko 15 % veća u odnosu na najnižu ponuđenu cenu ponuđača koji nudi dobra stranog porekla.

U ponuđenu cenu stranog ponuđača uračunavaju se i carinske dažbine.

Domaći ponuđač je pravno lice rezident u smislu zakona kojim se uređuje porez na dobit pravnih lica, odnosno fizičko lice rezident u smislu zakona kojim se uređuje porez na dohodak građana.

Ako je podneta zajednička ponuda, grupa ponuđača se smatra domaćim ponuđačem ako je svaki član grupe ponuđača lice iz stava 6. ovog člana.

Ako je podneta ponuda sa podizvođačem, ponuđač se smatra domaćim ponuđačem, ako je ponuđač i njegov podizvođač lice iz stava 6. ovog člana.

Kada ponuđač dostavi dokaz da nudi dobra domaćeg porekla, naručilac će, pre rangiranja ponuda, pozvati sve ostale ponuđače čije su ponude ocenjene kao prihvatljive da se izjasne da li nude dobra domaćeg porekla i da dostave dokaz.

Prednost data u st. 1. do 4. ovog člana u postupcima javnih nabavki u kojima učestvuju ponuđači iz država potpisnica Sporazuma o slobodnoj trgovini u centralnoj Evropi (CEFTA 2006) primenjivaće se shodno odredbama tog sporazuma.

Prednost data u st. 1. do 4. ovog člana u postupcima javnih nabavki u kojima učestvuju ponuđači iz država potpisnica Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane, primenjivaće se shodno odredbama tog sporazuma.

Ministar nadležan za poslove privrede bliže uređuje način dokazivanja ispunjenosti uslova iz st. 2. i 4. ovog člana.

15. Ponuda u postupku javne nabavke

Način podnošenja ponude

Član 91.

Ponuđač ponudu podnosi neposredno, putem pošte ili elektronskim sredstvima.

Ponuđač podnosi ponudu u zatvorenoj koverti ili kutiji, zatvorenu na način da se prilikom otvaranja ponuda može sa sigurnošću utvrditi da se prvi put otvara.

Ponuđač može da podnese samo jednu ponudu.

Ponuđač koji je samostalno podneo ponudu ne može istovremeno da učestvuje u zajedničkoj ponudi ili kao podizvođač, niti isto lice može učestvovati kao podizvođač u dve različite ponude.

U roku za podnošenje ponude ponuđač može da izmeni, dopuni ili opozove svoju ponudu, na način koji je određen u konkursnoj dokumentaciji.

Ako je ponuđena cena veća od iznosa iz člana 17. ovog zakona, ponuđač je dužan da kopiju ponude istovremeno dostavi Republičkoj komisiji za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki.

Za istovetnost ponude i kopije jemči ponuđač.

Ako se ne podnese zahtev za zaštitu prava, deponovana kopija se vraća ponuđaču odmah po isteku roka za podnošenje zahteva za zaštitu prava.

Ako ponuđač podnese zahtev za zaštitu prava ponuđača, deponovana kopija se vraća ponuđaču odmah po okončanju postupka za zaštitu prava.

Troškovi pripremanja ponude

Član 92.

Ponuđač je dužan da u okviru ponude dostavi ukupan iznos i strukturu troškova pripremanja ponude.

Troškove pripreme i podnošenja ponude snosi isključivo ponuđač i ne može tražiti od naručioca naknadu troškova.

Ponuđač može tražiti naknadu troškova izrade uzorka ili modela, ukoliko su izrađeni u skladu sa tehničkim specifikacijama naručioca, a postupak je obustavljen iz razloga koji su na strani naručioca.

Podnošenje elektronske ponude

Član 93.

Elektronska ponuda jeste ponuda ili deo ponude koju ponuđač dostavlja naručiocu u elektronskom obliku i koja ispunjava sve uslove u skladu zakonom kojim se uređuje elektronski potpis, elektronski dokument i elektronsko poslovanje. Elektronska ponuda mora da ima vremensku oznaku.

Ukoliko se samo deo ponude dostavlja u elektronskom obliku mora sa ostalim delovima ponude istog ponuđača činiti nedvosmisleni celinu.

Ponuđač ponudu može podneti u elektronskom obliku ukoliko naručilac u konkursnoj dokumentaciji odredi takvu mogućnost.

Informacioni sistem naručioca mora da obezbedi tehnološki nezavisan prijem ponuda i mora biti besplatno dostupan svim zainteresovanim licima.

Sredstva (uređaji) za prijem elektronskih ponuda moraju, uz pomoć tehničkih sredstava i odgovarajućih postupaka, osiguravati da:

- 1) su elektronske ponude potpisane u skladu sa propisima kojima se uređuje način njihove zaštite;
- 2) elektronski potpis bude overen kvalifikacionom potvrdom;
- 3) elektronska ponuda ima vremensku oznaku, odnosno da se tačno može odrediti datum, sat i minut prijema ponuda;
- 4) pre unapred određenog trenutka otvaranja ponuda niko nema pristup podacima iz ponuda;
- 5) se, ukoliko je prekršena zabrana pristupa podacima iz ponuda, to može lako otkriti;
- 6) samo osobe ovlašćene od strane naručioca mogu odrediti i promeniti datum i sat otvaranja ponuda;
- 7) samo ovlašćenim osobama bude omogućen pristup podacima iz ponuda, i to samo njihovim istovremenim delovanjem ako ih je više.

Informacioni sistem naručioca mora omogućiti arhiviranje elektronskih ponuda u skladu sa propisima kojima se uređuje elektronsko poslovanje i propisima kojima se uređuje oblast dokumentarne građe i arhiva.

Na podnošenje elektronskih prijava shodno se primenjuju odredbe ovog člana.

Važenje ponude

Član 94.

Rok važenja ponude određuje naručilac i taj rok se obavezno navodi u ponudi, ali ne može biti kraći od 30 dana od dana otvaranja ponuda.

Naručilac može, u slučaju isteka roka važenja ponude, u pisanom obliku da zatraži od ponuđača produženje roka važenja ponude.

Ponuđač koji prihvati zahtev za produženje roka važenja ponude ne može menjati ponudu.

Ponuda sa varijantama

Član 95.

Ako je kriterijum za izbor ekonomski najpovoljnija ponuda, naručilac može dozvoliti podnošenje ponude sa varijantama.

Naručilac posebno navodi u pozivu za podnošenje ponude i konkursnoj dokumentaciji da li je dozvoljeno podnošenje ponude sa varijantama, u suprotnom pretpostavlja se da podnošenje ponude sa varijantama nije dozvoljeno.

Ako je dozvoljeno podnošenje ponude sa varijantama naručilac će odrediti u konkursnoj dokumentaciji, koje uslove sve varijante moraju da ispune da bi bile ispravne i odgovarajuće.

Ako je podnošenje ponude sa varijantama dozvoljeno, naručioci ne mogu odbiti varijantu ponude, samo zato što bi njenim prihvatanjem ugovor o javnoj nabavci dobara, postao ugovor o javnoj nabavci usluga i obrnuto.

Neuobičajeno niska cena

Član 96.

Naručilac može da odbije ponudu zbog neuobičajeno niske cene.

Neuobičajeno niska cena u smislu ovog zakona je ponuđena cena koja s obzirom na njenu visinu izaziva sumnju u mogućnost izvršenja javne nabavke pod tim uslovima.

Ako naručilac oceni da ponuda sadrži neuobičajeno nisku cenu, dužan je da od ponuđača zahteva detaljno obrazloženje svih njenih sastavnih delova koje smatra merodavnim, a naročito navode u pogledu ekonomike načina gradnje, proizvodnje ili izabranih tehničkih rešenja, u pogledu izuzetno povoljnih uslova koji ponuđaču stoje na raspolaganju za izvršenje ugovora ili u pogledu originalnosti proizvoda, usluga ili radova koje ponuđač nudi.

Naručilac je dužan da ponuđaču u slučaju iz stava 3. ovog člana odredi primeren rok za odgovor.

Naručilac je dužan da po dobijanju obrazloženja proveri merodavne sastavne elemente ponude iz stava 3. ovog člana.

Naručilac naročito proverava ispunjenje obaveza koje proizlaze iz važećih propisa o zaštiti na radu, zapošljavanju i uslovima rada od strane ponuđača ili kandidata i može od ponuđača zahtevati dostavljanje odgovarajućih dokaza.

Visoka cena

Član 97.

Visoka cena je cena iz ponude koja je znatno viša, odnosno za više od 5% veća od uporedive tržišne cene predmeta javne nabavke, uzimajući u obzir predmet javne nabavke, razvijenost tržišta, uslove iz konkursne dokumentacije kao što su način plaćanja, količine, rok isporuke, rok važenja ugovora, sredstvo obezbeđenja, garantni rok i sl.

Ako naručilac oceni da najpovoljnija ponuda sadrži visoku cenu, dužan je da zahteva od ponuđača detaljno obrazloženje ponuđene cene, odnosno svih njenih delova.

Ako naručilac na osnovu podnete ponude i dostavljane analize posumnja u nezavisnost ponude, dužan da o tome obavesti organizaciju nadležnu za zaštitu konkurencije.

Naručilac je dužan da odbije i prihvatljivu ponudu, ako oceni da sadrži visoku cenu, ali je dužan da u obrazloženju odluke posebno navede način na koji je to utvrdio.

Dodatna objašnjenja, kontrola i dopuštene ispravke

Član 98.

Naručilac može da zahteva od ponuđača dodatna objašnjenja koja će mu pomoći pri pregledu, vrednovanju i upoređivanju ponuda, a može da vrši i kontrolu (uvid) kod ponuđača odnosno njegovog podizvođača.

Naručilac može od izabranog ponuđača u postupku konkurentnog dijaloga da zahteva da potvrdi obaveze prihvaćene u ponudi.

Naručilac ne može da zahteva, dozvoli ili ponudi promenu u sadržini ponude, uključujući promenu cene, a posebno ne može da zahteva, dozvoli ili ponudi takvu promenu koja bi neispravnu ponudu učinila ispravnom, neodgovarajuću odgovarajućom ili neprihvatljivu učinila prihvatljivom.

Naručilac može, uz saglasnost ponuđača, da izvrši ispravke računskih grešaka uočenih prilikom razmatranja ponude po okončanom postupku otvaranja ponuda.

U slučaju razlike između jedinične i ukupne cena, merodavna je jedinična cena.

Ako se ponuđač ne saglasi sa ispravkom računskih grešaka, naručilac će njegovu ponudu odbiti kao neispravnu.

16. Rokovi u postupku javne nabavke

Rok za podnošenje ponuda u otvorenom postupku i prijava u restriktivnom postupku i konkurentnom dijalogu

Član 99.

Rok za podnošenje ponuda u otvorenom postupku, odnosno prijava u restriktivnom postupku i konkurentnom dijalogu ne može biti kraći od:

1) 40 dana od dana objavljivanja poziva za podnošenje ponuda u „Službenom glasniku Republike Srbije“ ako je procenjena vrednost javne nabavke veća od iznosa iz člana 17. ovog zakona.

2) 30 dana od dana objavljivanja poziva za podnošenje ponuda u „Službenom glasniku Republike Srbije“ ako procenjena vrednost javne nabavke nije veća od iznosa iz člana 17. ovog zakona.

Rok za podnošenje ponuda u otvorenom postupku, odnosno prijava u restriktivnom postupku i konkurentnom dijalogu ne može biti kraći od:

1) 30 dana od dana kada je objavljen poziv za podnošenje ponuda u „Službenom glasniku Republike Srbije“ ako je procenjena vrednost javne nabavke veća od iznosa iz člana 17. ovog zakona i ako je naručilac objavio prethodno obaveštenje o u skladu sa članom 61. ovog zakona.

2) 22 dana od dana kada je objavljen poziv za podnošenje ponuda u „Službenom glasniku Republike Srbije“ ako procenjena vrednost javne nabavke nije veća od iznosa iz člana 17. ovog zakona i ako je naručilac objavio prethodno obaveštenje o u skladu sa članom 61. ovog zakona;

Rok za podnošenje ponuda u restriktivnom postupku

Član 100.

Rok za podnošenje ponuda u restriktivnom postupku ne može biti kraći od 15 dana od dana kada je naručilac poslao poziv kandidatima.

Ako u restriktivnom postupku zbog hitnosti prouzrokovane okolnostima ili događajima čije nastupanje ne zavisi od volje naručioca nije moguće postupiti u roku iz stava 1. ovog člana, naručilac može da odredi rok za podnošenje ponude ne kraći od osam dana od dana kada je poslao pisani poziv kandidatima.

U slučaju iz stava 2. ovog člana naručilac je dužan da u pozivu za podnošenje ponuda obrazloži primenu kratkog roka, navodeći okolnosti koje to opravdavaju.

Rok za podnošenje ponuda u pregovaračkom postupku sa objavljivanjem poziva za podnošenje ponuda

Član 101.

Rok za podnošenje ponuda u pregovaračkom postupku sa objavljivanjem poziva za podnošenje ponuda ne može biti kraći od 25 dana od dana objavljivanja poziva za podnošenje ponuda u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

Ako je javna nabavka objavljena u prethodnom obaveštenju u skladu sa članom 61. rok za podnošenje ponuda ne može biti kraći od 20. dana od dana objavljivanja poziva za podnošenje ponuda u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

Rok za podnošenje konačnih ponuda u konkurentnom dijalogu

Član 102.

Rok za podnošenje konačnih ponuda u konkurentnom dijalogu ne može biti kraći od 20 dana od dana slanja poziva izabranim kandidatima.

Rok za podnošenje ponuda u postupku javne nabavke male vrednosti

Član 103.

Rok za podnošenje ponuda u postupku javne nabavke male vrednosti ne može biti kraći od osam dana od dana objavljivanja poziva na Portalu javnih nabavki.

Rok za podnošenje početnih ponuda u sistemu dinamične nabavke

Član 104.

Rok za podnošenje početnih ponuda u sistemu dinamične nabavke je deset dana od dana objavljivanja obaveštenja o postojanju sistema dinamične nabavke na Portalu javnih nabavki.

17. Prijem i otvaranje ponuda

Prijem ponuda

Član 105.

Naručilac je dužan da prilikom prijema ponude na koverti, odnosno kutiji u kojoj se ponuda nalazi obeleži vreme prijema i evidentira broj i datum ponude prema redosledu prispeća. Ukoliko je ponuda dostavljena neposredno naručilac predaje ponuđaču potvrdu prijema ponude.

U slučaju podnošenja elektronske ponude naručilac je dužan da obezbedi da informacioni sistem, odmah nakon prijema ponude pošalje potvrdu prijema.

Zabranjeno je davanje informacija o primljenim ponudama, a naručilac je u obavezi da ponude čuva na način da ne dođu u posed neovlašćenih lica.

Otvaranje ponuda

Član 106.

Otvaranje ponuda sprovodi se odmah nakon isteka roka za podnošenje ponuda, odnosno istog dana.

Otvaranje ponuda je javno i može prisustvovati svako zainteresovano lice.

U postupku otvaranja ponuda mogu aktivno učestvovati samo ovlašćeni predstavnici ponuđača.

Naručilac će isključiti javnost u postupku otvaranja ponuda ukoliko je to potrebno radi zaštite podataka koji predstavljaju poslovnu tajnu u smislu zakona kojim se uređuje zaštita poslovne tajne ili predstavljaju tajne podatke u smislu zakona kojim se uređuje tajnost podataka.

U slučaju iz stava 4. ovog člana naručilac donosi odluku kojom određuje razloge za isključenje javnosti i da li se isključenje javnosti odnosi i na predstavnike ponuđača.

Zapisnik o otvaranju ponuda

Član 107.

Naručilac je dužan da o postupku otvaranja ponuda vodi zapisnik u koji se unose naročito sledeći podaci:

- 1) broj pod kojim je ponuda zavedena;
- 2) naziv ponuđača, odnosno šifra ponuđača;
- 3) članovi komisije za javnu nabavku koji učestvuju u postupku otvaranja ponuda;
- 4) predstavnici ponuđača koji prisustvuju otvaranju ponuda;

- 5) druga prisutna lica;
- 6) predmet i procenjena vrednost javne nabavke;
- 7) ponuđena cena i eventualni popusti koje nudi ponuđač;
- 8) podaci iz ponude koji su određeni kao elementi kriterijuma;
- 9) uočeni nedostaci u ponudama;
- 10) primedbe predstavnika ponuđača na postupak otvaranja ponuda.

Predstavnik ponuđača koji učestvuje u postupku otvaranja ponuda ima pravo da prilikom otvaranja ponuda izvrši uvid u podatke iz ponude koji se unose u zapisnik o otvaranju ponuda.

Prilikom otvaranja ponuda naručilac ne može da vrši stručnu ocenu ponude.

Naručilac je dužan da u toku postupka obezbedi čuvanje poverljivih podataka iz ponude u skladu sa članom 14. ovog zakona.

Zapisnik o otvaranju ponuda potpisuju članovi komisije i predstavnici ponuđača, koji preuzimaju primerak zapisnika.

Naručilac je dužan da ponuđačima koji nisu učestvovali u postupku otvaranja ponuda dostavi zapisnik u roku od dva dana od dana otvaranja.

Odredbe ovog člana shodno se primenjuju i na otvaranje prijava.

18. Izbor najpovoljnije ponude

Izveštaj o stručnoj oceni ponuda

Član 108.

Komisija za javnu nabavku dužna je da sastavi pisani izveštaj o stručnoj oceni ponuda.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana mora da sadrži naročito sledeće podatke:

- 1) predmet javne nabavke;
- 2) podatke iz plana nabavke koji se odnose na predmetnu javnu nabavku;
- 3) procenjenu vrednost javne nabavke;
- 4) eventualna odstupanja od plana nabavki sa obrazloženjem;
- 5) ako je sproveden postupak koji nije otvoren ili restriktivni postupak, razloge i okolnosti koje opravdavaju primenu tog postupka;
- 6) ako se postupak javne nabavke sprovodi u ime drugog naručioca u skladu sa članom 50. ovog zakona, osnovne podatke o tom naručiocu;
- 7) osnovne podatke o ponuđačima;
- 8) ponude koje su odbijene, razloge za njihovo odbijanje i ponuđenu cenu tih ponuda;
- 9) ako je podneta samo jedna ponuda, mišljenje komisije o razlozima koji su uzrokovali podnošenje jedne ponude i predlog mera koje treba preduzeti da se u narednim postupcima obezbedi konkurencija u postupku;
- 10) ako su sve ponude neispravne ili neodgovarajuće mišljenje komisije o razlozima koji su uzrokovali podnošenje takvih ponuda;

11) ako su sve ponude neprihvatljive, mišljenje komisije o razlozima koji su uzrokovali podnošenje neprihvatljivih ponuda i opis načina na koji je određena procenjena vrednost javne nabavke;

12) ako je ponuda odbijena zbog neuobičajeno niske cene ili visoke cene, detaljno obrazloženje – način na koji je utvrđena ta cena;

13) način primene metodologije dodele pondera;

14) naziv ponuđača čija je ponuda ocenjena kao najpovoljnija, a ako je ponuđač naveo da će nabavku izvršiti uz pomoć podizvođača i svaki deo ugovora koji će izvršiti podizvođač;

Odredbe ovog člana shodno se primenjuju i na izveštaj o stručnoj oceni prijava.

Uslovi za izbor najpovoljnije ponude

Član 109.

Naručilac je dužan da u postupku javne nabavke, pošto pregleda i oceni ponude, odbije sve neprihvatljive ponude.

Prihvatljive ponude naručilac rangira primenom kriterijuma za izbor najpovoljnije ponude određenog u pozivu za podnošenje ponude i konkursnoj dokumentaciji.

Po sprovedenom ocenjivanju i rangiranju ponuda naručilac bira najpovoljniju ponudu.

Naručilac donosi odluku o izboru najpovoljnije ponude ako je pribavio najmanje jednu prihvatljivu ponudu.

Izuzetno, naručilac može izabrati kao najpovoljniju i ponudu čija je ponuđena cena veća za 5% od procenjene vrednosti javne nabavke, ako su ponuđene cene u svim primljenim ponudama iznad procenjene vrednosti i ako je od trenutka pokretanja postupka do isteka roka za podnošenje ponuda došlo do značajnih promena na tržištu predmeta javne nabavke ili velikih promena kursa dinara.

U slučaju iz stava 5. ovog člana naručilac je dužan da dostavi poseban izveštaj Upravi za javne nabavke, nakon stručne ocene ponuda, a pre donošenja odluke.

Uprava za javne nabavke je dužna da u roku od osam dana dostavi naručiocu mišljenje o opravdanosti primene izuzetka iz stava 5. ovog člana.

Nakon prijema mišljenja Uprave za javne nabavke naručilac donosi odluku.

Naručilac donosi odluku o priznavanju kvalifikacije, odnosno o zaključenju okvirnog sporazuma pod uslovima određenim ovim zakonom.

Odluka o izboru najpovoljnije ponude

Član 110.

Na osnovu izveštaja o stručnoj oceni ponuda, naručilac donosi odluku o izboru najpovoljnije ponude ili odluku o obustavi postupka, u roku određenom u pozivu za podnošenje ponuda.

Rok iz stava 1. ovog člana ne može biti duži od 25 dana od dana otvaranja ponuda, osim u naročito opravdanim slučajevima, kao što je obimnost ili složenosti ponuda, odnosno složenost metodologije dodele pondera, kada rok može biti 40 dana od dana otvaranja ponuda.

U postupku javne nabavke male vrednosti rok iz stava 1. ovog člana ne može biti duži od deset dana.

Odluka o izboru najpovoljnije ponude mora biti obrazložena i mora da sadrži naročito podatke iz izveštaja o stručnoj oceni ponuda.

Naručilac je dužan da odluku o izboru najpovoljnije ponude dostavi svim ponuđačima u roku od dva dana od dana donošenja.

Naručilac je dužan da odluku o izboru najpovoljnije ponude dostavi na način da je ponuđači prime u najkraćem mogućem roku.

Ako se odluka dostavlja neposredno, elektronskim putem ili faksom, naručilac mora imati potvrdu prijema odluke od strane ponuđača, a ukoliko se odluka dostavlja putem pošte mora se poslati preporučeno sa povratnicom.

Ukoliko ponuđač odbije prijem odluke, smatra se da je odluka dostavljena dana kada je prijem odbijen.

Odredbe ovog člana shodno se primenjuju na odluku o zaključenju okvirnog sporazuma, odluku o priznavanju kvalifikacije i odluku o obustavi postupka.

Odluka o obustavi postupka javne nabavke

Član 111.

Naručilac donosi odluku o obustavi postupka javne nabavke ukoliko nisu ispunjeni uslovi za izbor najpovoljnije ponude ili odluke o zaključenju okvirnog sporazuma, odnosno ukoliko nisu ispunjeni uslovi za donošenje odluke o priznavanju kvalifikacije.

Naručilac može da obustavi postupak javne nabavke iz objektivnih i dokazivih razloga, koji se nisu mogli predvideti u vreme pokretanja postupka i koji onemogućavaju da se započeti postupak okonča, odnosno usled kojih je prestala potreba naručioca za predmetnom nabavkom zbog čega se neće ponavljati u toku iste budžetske godine.

Naručilac je dužan da svoju odluku o obustavi postupka javne nabavke pismeno obrazloži, posebno navodeći razloge obustave postupka i da je dostavi ponuđačima u roku od dva dana od dana donošenja odluke.

Naručilac je dužan da u roku od pet dana od donošenja odluke o obustavi postupka javne nabavke, objavi obaveštenje o obustavi postupka javne nabavke koje sadrži podatke iz Priloga 4J.

Uvid u dokumentaciju

Član 112.

Ponuđač, kandidat, odnosno podnosilac prijave ima pravo da izvrši uvid u dokumentaciju o sprovedenom postupku javne nabavke posle donošenja odluke o priznavanju kvalifikacije, odluke o zaključenju okvirnog sporazuma ili odluke o izboru najpovoljnije ponude, odnosno odluke o obustavi postupka o čemu može podneti pismeni zahtev naručiocu.

Naručilac je dužan da licu iz stava 1. ovog člana, omogućiti uvid u dokumentaciju i kopiranje dokumentacije iz postupka, u roku od dva dana od dana prijema zahteva, uz obavezu da zaštiti podatke u skladu sa članom 14. ovog zakona.

Izveštavanje ponuđača

Član 113.

U roku od pet dana od dana donošenja odluke naručilac može pozvati sve ponuđače koji su učestvovali u postupku na zajednički sastanak, na kojem će članovi komisije za javnu nabavku objasniti način sprovođenja postupka, definisanja uslova za učešće, način određivanja specifikacije predmeta javne nabavke, način određivanja elemenata kriterijuma i metodologije za dodelu pondera, razloge za odbijanje ponuda, rangiranje ponuda i sl.

Ako je u postupku javne nabavke čija je procenjena vrednost veća od iznosa iz člana 17. ovog zakona, većina ponuda odbijena, naručilac je dužan da organizuje izveštavanje ponuđača. Neće se smatrati da je većina ponuda odbijena ako su podnete dve ponude, od kojih je jedna odbijena.

Tokom izveštavanja, ponuđači mogu postavljati pitanja i davati svoje predloge kako da se postupak unapredi.

O izveštavanju ponuđača i razgovoru sa ponuđačima sačinjava se zapisnik.

Tokom izveštavanja ponuđača naručilac je u obavezi da zaštiti podatke u skladu sa članom 14. ovog zakona.

19. Ugovor o javnoj nabavci

Uslovi za zaključenje ugovora o javnoj nabavci

Član 114.

Naručilac može zaključiti ugovor o javnoj nabavci, odnosno okvirni sporazum, ukoliko je doneo odluku o izboru najpovoljnije ponude, odnosno odluku o zaključenju okvirnog sporazuma i ukoliko u roku predviđenom ovim zakonom nije podnet zahtev za zaštitu prava.

Naručilac može i pre isteka roka za podnošenje zahteva za zaštitu prava zaključiti ugovor o javnoj nabavci:

- 1) na osnovu okvirnog sporazuma;
- 2) u slučaju primene pregovaračkog postupka iz člana 37. stav 1. tačka 4);
- 3) u slučaju primene sistema dinamične nabavke;
- 4) u slučaju postupka javne nabavke male vrednosti iz člana 40. stav 7. ovog zakona;
- 5) ako je podneta samo jedna ponuda, osim u pregovaračkom postupku bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda.

Rok za zaključenje ugovora

Član 115.

Naručilac zaključuje ugovor o javnoj nabavci sa ponuđačem čija je ponuda izabrana kao najpovoljnija u roku od osam dana od dana proteka roka za podnošenje zahteva za zaštitu prava.

Ako naručilac ne dostavi potpisan ugovor ponuđaču u roku iz stava 1. ovog člana, ponuđač nije dužan da potpiše ugovor što se neće smatrati odustajanjem od ponude i ne može zbog toga snositi bilo kakve posledice, osim ako je podnet blagovremen zahtev za zaštitu prava.

Ako ponuđač čija je ponuda izabrana kao najpovoljnija odbije da zaključi ugovor o javnoj nabavci, naručilac može da zaključi ugovor sa prvim sledećim najpovoljnijim ponuđačem.

Elektronska forma ugovora

Član 116.

Ugovor o javnoj nabavci može se zaključiti u elektronskom obliku u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronski dokument i elektronski potpis.

Izmene ugovora o javnoj nabavci

Član 117.

Nakon zaključenja ugovora o javnoj nabavci naručilac može da dozvoli promenu cene ili drugih bitnih elemenata ugovora samo iz objektivnih razloga koji moraju biti jasno i precizno određeni u konkursnoj dokumentaciji, odnosno predviđeni posebnim propisima.

Ako naručilac namerava da izmeni ugovor o javnoj nabavci dužan je da donese odluku o izmeni ugovora koja sadrži podatke u skladu sa Prilogom 3K.

Naručilac je dužan da u roku od tri dana od dana donošenja objavi odluku na Portalu javnih nabavki i dostavi izveštaj Upravi za javne nabavke i Državnoj revizorskoj instituciji.

Ponuđači koji su učestvovali u postupku i Uprava za javne nabavke mogu podneti zahtev za zaštitu prava kojim mogu zahtevati zabranu izmene ugovora, u roku od osam dana od dana objavljivanja odluke.

Naručilac ne može izmeniti ugovor, pre isteka roka iz stava 4. ovog člana.

Obaveštenje o zaključenom ugovoru

Član 118.

Naručilac je dužan da objavi obaveštenje o zaključenom ugovoru o javnoj nabavci ili okvirnom sporazumu u roku od pet dana od dana zaključenja ugovora, odnosno okvirnog sporazuma.

Naručilac može kvartalno objavljivati obaveštenja o ugovorima zaključenim na osnovu okvirnog sporazuma i u sistemu dinamične nabavke.

IV. JAVNE NABAVKE U OBLASTI VODOPRIVREDE, ENERGETIKE, SAOBRAĆAJA I POŠTANSKIH USLUGA

Naručilac

Član 119.

Naručilac u oblasti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga je:

1) naručilac iz člana 2. ovog zakona koji obavlja delatnost u oblasti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga, kada sprovodi nabavku za potrebe obavljanja tih delatnosti;

2) lice koje obavlja delatnost u oblasti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga, na osnovu isključivih ili posebnih prava, kada sprovodi nabavku za potrebe obavljanja tih delatnosti.

Vlada će na početku budžetske godine, na predlog ministarstva nadležnog za poslove finansija, ministarstva nadležnog za vodoprivredu, energetiku i saobraćaj i Uprave za javne nabavke, utvrditi spisak naručilaca koji se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije“ i na Portalu javnih nabavki.

Lica koja nisu na spisku iz stava 2. ovog člana, a koja ispunjavaju uslove iz stava 1. ovog člana dužna su da primenjuju ovaj zakon.

Na uslove, način i postupak javne nabavke koji u ovom poglavlju nisu posebno uređeni primenjuju se ostale odredbe ovog zakona.

Delatnosti u oblasti vodoprivrede

Član 120.

Delatnosti u oblasti vodoprivrede u smislu ovog zakona su:

1) izgradnja ili upravljanje objektima i mrežama u cilju pružanja usluga korisnicima u vezi sa proizvodnjom, transportom ili distribucijom vode za piće;

2) snabdevanje tih mreža vodom za piće;

3) projekti hidrauličnog inženjerstva, navodnjavanje ili isušivanje zemljišta, pod uslovom da se više od 20% ukupne količine vode koja se dobije ovim projektima, navodnjavanjem ili isušivanjem zemljišta koristi kao voda za piće;

4) prečišćavanje i odvođenje otpadnih voda.

Snabdevanje vodom za piće mreža, koje pružaju usluge korisnicima preko naručioca iz člana 119. stav 1. tačka 2) ovog zakona ne smatra se delatnošću u oblasti vodoprivrede u smislu ovog zakona ako:

1) naručilac iz člana 119. stav 1. tačka 2) ovog zakona proizvodi vodu za piće u cilju obavljanja delatnosti koja nije delatnost vodoprivrede, energetike, saobraćaja ili poštanskih usluga;

2) snabdevanje javne mreže zavisi samo od sopstvene proizvodnje naručioca iz člana 119. stav 1. tačka 2) ovog zakona i ako to snabdevanje nije veće od 30% ukupne proizvodnje vode za piće tog naručioca, računajući prosek za prethodne tri godine, uključujući i tekuću godinu.

Delatnosti u oblasti energetike

Član 121.

Delatnosti u oblasti energetike u smislu ovog zakona su:

1) istraživanje ili vađenje nafte i gasa, istraživanje ili iskopavanje uglja i ostalih mineralnih sirovina i drugih čvrstih goriva;

2) izgradnja ili upravljanje objektima i mrežama u cilju pružanja usluga korisnicima u vezi sa proizvodnjom, transportom ili distribucijom električne energije, gasa i toplotne energije;

3) snabdevanje tih mreža električnom, toplotnom energijom i gasom;

Snabdevanje električnom energijom mreža koje pružaju usluge korisnicima preko naručioca iz člana 119. stav 1. tačka 2) ovog zakona ne smatra se delatnošću u oblasti energetike u smislu ovog zakona ako:

1) naručilac iz člana 119. stav 1. tačka 2) ovog zakona proizvodi električnu energiju u cilju obavljanja delatnosti koja nije delatnost vodoprivrede, energetike, saobraćaja ili poštanskih usluga;

2) snabdevanje javne mreže zavisi samo od sopstvene proizvodnje naručioca iz člana 119. stav 1. tačka 2) ovog zakona i ako to snabdevanje nije veće od 30% ukupne proizvodnje električne energije tog naručioca, računajući prosek za prethodne tri godine, uključujući i tekuću godinu.

Snabdevanje gasom ili toplotnom energijom mreža, koje pružaju usluge korisnicima preko naručioca iz člana 119. stav 1. tačka 2) ovog zakona ne smatra se delatnošću u oblasti energetike u smislu ovog zakona ako:

1) je proizvodnja gasa ili toplotne energije od strane naručioca iz člana 119. stav 1. tačka 2) ovog zakona, neizbežna posledica obavljanja delatnosti koje nisu delatnosti vodoprivrede, energetike, saobraćaja ili poštanskih usluga;

2) je snabdevanje javne mreže namenjeno isključivo ekonomskoj eksploataciji te proizvodnje i ne prelazi 20% godišnjeg ukupnog prihoda naručioca iz člana 119. stav 1. tačka 2) ovog zakona, uzimajući u obzir prethodne tri godine i tekuću godinu.

Delatnosti u oblasti saobraćaja

Član 122.

Delatnosti u oblasti saobraćaja u smislu ovog zakona su:

1) izgradnja održavanje ili upravljanje aerodromima i rečnim lukama u funkciji vazdušnog i rečnog saobraćaja;

2) izgradnja, održavanje i upravljanje mrežama, kao i pružanje usluga korisnicima u oblasti prevoza železnicom, gradskog i prigradskog prevoza putnika u drumskom saobraćaju koji se obavlja tramvajima, trolejbusima i autobusima;

U oblasti saobraćaja smatra se da postoji mreža ako se usluga pruža pod uslovima koje je utvrdio nadležni organ, kao što su uslovi o relacijama na kojima se pružaju usluge, kapacitetima prevoznih sredstava, učestalosti i sl.

Pružanje usluga autobuskog prevoza nije delatnost u oblasti saobraćaja u smislu ovog zakona, ukoliko drugi privredni subjekti mogu slobodno da vrše te delatnosti na relevantnom tržištu.

Delatnosti u oblasti poštanskih usluga

Član 123.

Delatnosti u oblasti poštanskih usluga su pružanje rezervisanih i nerezervisanih poštanskih usluga u smislu zakona kojim se uređuju poštanske usluge.

Delatnosti u oblasti poštanskih usluga u smislu ovog zakona su i pružanje drugih usluga koje ne uključuju poštanske usluge pod uslovima predviđenim ovim članom.

Druge usluge su:

1) usluge upravljanja poštanskom službom (usluge pre i posle uručenja);

2) usluge koje se odnose na pošiljke na kojima nije označena adresa koje nisu poštanske pošiljke u smislu zakona kojim se uređuju poštanske usluge;

3) finansijske usluge određene u Prilogu 1 kategoriji 6. i finansijske usluge određene u članu 7. stav 1. tačka 7).

4) filatelističke usluge;

5) logističke usluge koje su kombinacija fizičkog dostavljanja i/ili skladištenja i drugih nepoštanskih delatnosti.

Nabavke u oblasti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga na koje se zakon ne primenjuje

Član 124.

Odredbe ovog zakona naručilac iz člana 119. ovog zakona ne primenjuje:

- 1) na nabavke koje su članom 7. ovog zakona izuzete od njegove primene;
- 2) na nabavke dobara, koje naručilac nabavlja radi dalje preprodaje ili iznajmljivanja trećim licima, pod uslovom da naručilac nema isključiva ili posebna prava preprodaje ili iznajmljivanja tih dobara i da druga lica slobodno prodaju ili iznajmljuju ta dobra na relevantnom tržištu;
- 3) na nabavke koje naručioci sprovode u svrhe koje ne obuhvataju delatnosti u oblasti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga;
- 4) na nabavke koje naručioci sprovode za potrebe obavljanja delatnosti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga u inostranstvu pod uslovom da to ne uključuje upotrebu objekata i mreže unutar Republike Srbije;
- 5) kada naručilac koji se bavi delatnošću iz člana 120. stav 1. tačka 1) ili 2) kupuje vodu za piće;
- 6) kada naručilac koji se bavi delatnošću iz člana 121. stav 1. nabavlja energiju ili gorivo za proizvodnju energije;
- 7) kada naručilac vrši nabavke od povezanih lica ili kada lice koje je osnovano od naručilaca isključivo za obavljanje delatnosti vodoprivrede, energetike, saobraćaja ili poštanskih usluga vrši nabavke od lica koje je povezano sa jednim od naručilaca, pod uslovom da najmanje 80% prosečnog prihoda povezanog lica za poslednje tri godine, potiče od lica sa kojima je povezano;
- 8) kada lice koje je osnovano od strane više naručilaca vrši nabavke od svojih osnivača, za potrebe obavljanja delatnosti u oblasti vodoprivrede, energetike, saobraćaja ili poštanskih usluga;
- 9) kada grupa društava koju čine naručioci u smislu zakona kojim se uređuju privredna društva, vrši nabavku od člana grupe društava isključivo za potrebe obavljanje delatnosti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga;
- 10) kada naručilac vrši nabavke od grupe društava čiji je sastavni deo, pod uslovom da je grupa društava osnovana u cilju obavljanja delatnosti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga, da je osnovana na period od najmanje tri godine i da je ugovorom o osnivanju predviđeno da ugovorne strane ostanu u njenom sastavu najmanje tri godine;

Na osnovu primljenog plana nabavki u skladu sa članom 52. ovog zakona, Uprava za javne nabavke obavestiće naručioca ukoliko utvrdi da za neku od nabavki nema uslova za izuzeće od primene ovog zakona na osnovu stava 1. ovog člana.

Naručilac je dužan da Upravi za javne nabavke dostavi poseban izveštaj o sprovedenom postupku za javne nabavke iz stava 2. ovog člana.

Postupci

Član 125.

Izbor najpovoljnije ponude se vrši u otvorenom, restriktivnom, odnosno kvalifikacionom postupku ili u pregovaračkom postupku sa objavljivanjem poziva za podnošenje ponuda.

Izbor najpovoljnije ponude može da se vrši i u drugim postupcima javne nabavke, ukoliko su za to ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom.

Kvalifikacioni postupak

Član 126.

Kvalifikacioni postupak može se odvijati kroz više faza kvalifikacije i mora biti postavljen na nediskriminatorskim uslovima, unapred ustanovljenim od strane naručioca.

Naručilac u odluci o priznavanju kvalifikacije određuje i period za koji se priznaje kvalifikacija kandidatima, a koji ne može biti duži od tri godine za naručioce iz člana 119. stav 1. tačka 1), odnosno četiri godine za naručioce iz člana 119. stav 1. tačka 2).

Naručilac može uslove iz stava 1. ovog člana po potrebi ažurirati i pozvati sve kandidate da podnesu prijave u skladu sa ažuriranim uslovima.

U slučaju iz stava 3. ovog člana naručilac ne može postavljati samo određenim kandidatima dodatne uslove bilo koje prirode i ne može tražiti dokazivanje uslova drugim dokazima ako su kandidati postojeće ili nove uslove već dokazali.

Ako naručilac smatra da lista kandidata iz kvalifikacionog postupka drugih naručilaca ispunjava njegove zahteve, dostaviće zainteresovanim licima nazive tih naručilaca.

Odredbe ovog zakona kojima se uređuje restriktivni postupak, shodno se primenjuju na kvalifikacioni postupak.

Uslov uzajamnosti

Član 127.

Ako ponuđači nude proizvode poreklom iz države sa kojom Republika Srbija nije zaključila sporazum koji bi omogućavao domaćim ponuđačima ravnopravan pristup na tržištu te države, takva se ponuda može odbiti ako udeo proizvoda poreklom iz te države prelazi 50% ukupne vrednosti proizvoda iz ponude.

U smislu ovog člana softver koji se koristi u opremi elektronske komunikacione mreže smatra se proizvodom.

Jednake ponude

Član 128.

Ako su dve ponude ili veći broj ponuda jednake, na osnovu kriterijuma određenih u članu 89. ovog zakona, naručilac daje prednost ponudama koje ne mogu biti odbijene na osnovu člana 127. ovog zakona.

Jednakim ponudama, u smislu stava 1. ovog člana, u pogledu cene, smatraju se ponude u kojima razlika u ceni nije veća od 3%.

Naručilac neće dati prednost ponudi u skladu sa stavom 1. ovog člana, ako bi izbor takve ponude obavezivao naručioca da nabavlja proizvod sa tehničkim svojstvima drugačijim od postojećih proizvoda.

V. JAVNE NABAVKE U OBLASTI ODBRANE I BEZBEDNOSTI

Javne nabavke u oblasti odbrane i bezbednosti

Član 129.

Odredbe ovog zakona primenjuju se na nabavku:

- 1) vojne opreme uključujući i bilo koji njen sastavni deo, komponentu i sklop;
- 2) osetljive opreme uključujući i bilo koji njen sastavni deo, komponentu i sklop;
- 3) dobara, usluga ili radova direktno povezanih sa vojnom ili osetljivom opremom;
- 4) usluga i radova isključivo u odbrambene svrhe ili osetljivih radova i usluga;

Vojna oprema je oprema posebno izrađena ili prilagođena za vojne potrebe, namenjena za upotrebu kao oružje, municija ili vojni materijal;

Osetljiva oprema, usluge i radovi su dobra, usluge i radovi za bezbednosne potrebe, koje uključuju, zahtevaju i sadrže tajne podatke.

Na uslove, način i postupak javne nabavke koji u ovom poglavlju nisu posebno uređeni primenjuju se ostale odredbe ovog zakona.

Vlada utvrđuje spisak dobara, usluga i radova iz stava 1. ovog člana.

Nabavke u oblasti odbrane i bezbednosti na koje se zakon ne primenjuje

Član 130.

Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na nabavke:

1) za koje je zakonom određeno da mogu biti proglašene poverljivim i koje je Vlada svojom odlukom odredila kao poverljive, zbog toga što bi saznanje neovlašćenih lica da se takve nabavke sprovode, ili saznanje da predmeti nabavke imaju određene specifikacije ili da se vrše od određenog ponuđača, ugrozilo bezbednost države ili građana;

2) neophodne i isključivo usmerene za potrebe obaveštajnih aktivnosti;

3) koje se sprovode u inostranstvu, kada su vojne snage razmeštene izvan teritorije Republike Srbije, ako operativne potrebe zahtevaju da ugovori budu sklopljeni sa licima na području operacija;

U slučaju nabavki iz stava 1. ovog člana Vlada donosi odluku za svaku pojedinačnu nabavku, odnosno grupu istovrsnih nabavki i obaveštava o tome nadležni odbor Narodne Skupštine.

Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na ugovore koje zaključuje Republika Srbija sa drugom državom, a koji se odnose na nabavku:

- 1) vojne ili osetljive opreme;
- 2) radova i usluga direktno povezanih sa takvom opremom;

3) radova i usluga isključivo za vojne potrebe ili osetljivih radova i osetljivih usluga;

Kada sprovodi nabavke iz stava 1. ovog člana naručilac je dužan da spreči postojanje sukoba interesa, da obezbedi kada je to moguće konkurenciju i da ugovorena cena ne bude veća od uporedive tržišne cene.

O sprovedenim nabavkama iz stava 1. ovog člana, naručilac sačinjava polugodišnji izveštaj koji dostavlja Vladi i nadležnom odboru Narodne skupštine.

Izveštaj iz stava 4. ovog člana sadrži podatke o predmetu nabavke, načinu na koji je postupak sproveden, podnetim ponudama, kriterijumu za izbor najpovoljnije ponude, zaključenom ugovoru i dobavljaču.

Postupci

Član 131.

Izbor najpovoljnije ponude se vrši u otvorenom, restriktivnom ili u pregovaračkom postupku sa objavljivanjem poziva za podnošenje ponuda.

Izbor najpovoljnije ponude može da se vrši i u drugim postupcima javne nabavke ako su za to ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom.

Pregovarački postupak iz člana 37. stav 1. tač. 5) i 7) može se sprovoditi ako od prvobitno zaključenog ugovora nije proteklo više od tri godine, osim u izuzetnim slučajevima, koji se utvrđuju s obzirom na rok trajanja opreme, instalacija ili sistema i tehničke teškoće koje bi promena dobavljača prouzrokovala.

Oktivni sporazum čiji je predmet nabavka u oblasti odbrane i bezbednosti ne može trajati duže od pet godina, osim u izuzetnim slučajevima, koji se utvrđuju s obzirom na rok trajanja opreme, instalacija ili sistema i tehničke teškoće koje bi promena dobavljača prouzrokovala.

Predmet okvirnog sporazuma mogu biti i radovi isključivo u odbrambene svrhe i osetljivi radovi;

Na okvirni sporazum čiji je predmet nabavka u oblasti odbrane i bezbednosti, ne primenjuje se član 41. st. 2 do 4. ovog zakona.

Učešće podizvođača

Član 132.

Naručilac koji sprovodi javnu nabavku u oblasti odbrane i bezbednosti može zahtevati od ponuđača da:

1) najmanje 30% ukupne vrednosti nabavke, izvrši preko podizvođača, odnosno trećih lica, istovremeno pružajući mogućnost ponuđačima da povećaju ovaj procenat;

2) navede u svojoj ponudi, procenat ukupne vrednosti nabavke koju će izvršiti preko podizvođača, odnosno trećih lica.

Ponuđač može u ponudi uključiti podizvođače koje će angažovati radi izvršenja javne nabavke ili navesti da će podizvođače izabrati, nakon zaključenja ugovora o javnoj nabavci.

Primena zakona od strane dobavljača

Član 133.

Odredbe ovog zakona primenjuju dobavljači prilikom izbora trećih lica kao podizvođača, nakon zaključenog ugovora o javnoj nabavci ili okvirnog sporazuma, ako je naručilac u skladu sa članom 132. ovog zakona, zahtevao da određeni procenat ukupne vrednosti nabavke dobavljač izvrši preko podizvođača

Trećim licima u smislu stava 1. ovog člana ne smatraju se podizvođači koji su kao takvi uključeni u ponudu i ponuđači koji čine grupu ponuđača, koji su podneli zajedničku ponudu i sa njima povezana lica.

Prilikom podnošenja ponude podnosi se spisak lica koja se u smislu stava 2. ovog člana ne smatraju trećim licima, kao i sve kasnije izmene.

Zaštita tajnih podataka

Član 134.

Kada u postupku javne nabavke postoje tajni podaci u smislu zakona kojim se uređuje tajnost podataka, naručilac u konkursnoj dokumentaciji navodi sve zahteve i mere neophodne za zaštitu tajnosti takvih podataka i može zahtevati da ponuda sadrži:

1) izjavu ponuđača i podizvođača kojeg je ponuđač uključio u ponudu, kojom prihvata obavezu da na odgovarajući način, bliže određen konkursnom dokumentacijom, zaštititi tajne podatke koje poseduju ili koje će saznati tokom postupka javne nabavke ili tokom izvršenja ugovora o javnoj nabavci u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka;

2) izjavu ponuđača kojom prihvata obavezu da obaveže sva treća lica koja će angažovati kao podizvođače na obavezu iz tačke 1) ovog stava.

3) izjavu ponuđača, odnosno dobavljača kojom se obavezuje da dostavi podatke, određene konkursnom dokumentacijom, o svim trećim licima koje namerava angažovati kao podizvođače, na osnovu kojih naručilac može utvrditi da li je svaki od njih sposoban da na odgovarajući način zaštititi tajne podatke.

Bezbednost izvršenja nabavke

Član 135.

Naručilac će u konkursnoj dokumentaciji navesti zahteve u vezi bezbednosti izvršenja nabavke i može zahtevati da ponuda sadrži:

1) potvrdu ili drugi dokument kojim se naručiocu na njemu prihvatljiv način dokazuje da je ponuđač sposoban da poštuje svoje obaveze u vezi sa izvozom, prenosom i prevozom dobara koja su predmet javne nabavke;

2) naznaku o postojanju ograničenja koje se odnosi na otkrivanje, prenos ili upotrebu dobara i usluga ili bilo koji proizvod tih dobara ili usluga radi kontrole izvoza i bezbednosnih mehanizama;

3) potvrda ili drugi dokument kojim se dokazuje da je organizacija i lokacija ponuđača takva da omogućuje da ponuđač ispunji zahteve naručioca u pogledu bezbednosti isporuke određene u konkursnoj dokumentaciji i izjavu ponuđača kojom se obavezuje da moguće promene u njegovoj organizaciji neće uticati na izvršenje tih zahteva;

4) izjavu ponuđača kojom se obavezuje da uspostavi i održava tražene sposobnosti da udovolji dodatnim potrebama koje naručilac zahteva zbog krize prema traženim rokovima i uslovima koji će se ugovoriti;

5) dokumentaciju izdatu od strane organa države u kojoj je sedište ponuđača, koja se odnosi na ispunjenost dodatnih uslova koje zahteva naručilac, a koji su posledica krize;

6) izjavu ponuđača kojom se obavezuje da će vršiti održavanje, modernizaciju ili prilagođavanje dobara ili usluga obuhvaćenih ugovorom o javnoj nabavci;

7) izjavu ponuđača kojom se obavezuje da će blagovremeno obavestiti naručioca o svakoj promeni u njegovoj organizaciji ili poslovnoj strategiji koja može uticati na njegove obaveze prema naručiocu;

8) izjavu ponuđača kojom se obavezuje da će naručiocu, u slučaju da on ne bude više u mogućnosti da izvrši nabavku, osigurati, prema traženim rokovima i uslovima koji će se ugovoriti, sva posebna sredstva potrebna za proizvodnju rezervnih delova, komponenti, montažnih delova i posebne opreme za ispitivanje, uključujući i tehničke nacрте, licence i uputstva za upotrebu.

Kriza u smislu ovog člana je svaka situacija u kojoj se dogodio štetan događaj koji očigledno premašuje štetne događaje u svakodnevnom životu i koji znatno ugrožava ili ograničava život i zdravlje ljudi ili koji ima znatan uticaj na vrednost imovine ili koji zahteva mere potrebne za snabdevanje stanovništva najpotrebnijim stvarima, uključujući i oružane sukobe i ratove kao i mogućnost nastanka takvog štetnog događaja.

VI. EVIDENCIJA I IZVEŠTAJI O JAVNIM NABAVKAMA

Evidencija i izveštaji o javnim nabavkama

Član 136.

Naručilac je dužan da prikuplja i evidentira podatke o postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama.

Naručilac dostavlja Upravi za javne nabavke tromesečni izveštaj o:

- 1) sprovedenim postupcima javne nabavke;
- 2) sprovedenim postupcima nabavke na koje nije primenjivao odredbe ovog zakona;
- 3) sprovedenim postupcima nabavke na koje je bio dužan da primenjuje odredbe ovog zakona, a na osnovu mišljenja Uprave za javne nabavke iz člana 7. stav 2. ovog zakona;
- 4) sprovedenim pregovaračkom postupcima bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda;
- 5) troškovima pripremanja ponuda u postupcima javne nabavke;
- 6) zaključenim ugovorima o javnoj nabavci;
- 7) jediničnim cenama;
- 8) izmenjenim ugovorima o javnoj nabavci;
- 9) obustavljenim postupcima javne nabavke;

10) postupcima u kojima je podnet zahtev za zaštitu prava i poništenim postupcima;

Uprava za javne nabavke bliže uređuje sadržinu izveštaja o javnim nabavkama i način vođenja evidencije o javnim nabavkama.

Izveštaje iz stava 1. ovog člana, naručilac dostavlja najkasnije do 10. u mesecu koji sledi po isteku tromesečja.

Uprava za javne nabavke je dužna da na osnovu dostavljenih tromesečnih izveštaja naručilaca pripremi zbirni tromesečni izveštaj o sprovedenim postupcima i zaključenim ugovorima i da ga objavi na Portalu javnih nabavki i na svojoj internet stranici u roku od mesec dana od isteka roka iz stava 3. ovog člana.

Dodatni podaci

Član 137.

Uprava za javne nabavke može zatražiti od naručioca izveštaj sa dodatnim podacima, o svakom pojedinačnom ugovoru o javnoj nabavci ili postupku javne nabavke.

Naručilac je dužan da tražene podatke dostavi Upravi za javne nabavke u najkraćem mogućem roku, a najkasnije osam dana od prijema zahteva Uprave za javne nabavke.

Polugodišnji i godišnji izveštaj o javnim nabavkama

Član 138.

Uprava za javne nabavke je dužna da na osnovu pojedinačnih, tromesečnih izveštaja naručilaca pripremi polugodišnji i godišnji izveštaj o javnim nabavkama.

Uprava za javne nabavke je dužna da polugodišnji izveštaj o javnim nabavkama objavi na Portalu javnih nabavki i na svojoj internet stranici do 30. septembra, a godišnji izveštaj do 31. marta tekuće godine, za prethodnu godinu.

Uz izveštaju iz stava 2. ovog člana Uprava za javne nabavke daje predlog opštih i pojedinačnih mera za unapređenje sistema javnih nabavki.

VII. SLUŽBENIK I UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

Službenik za javne nabavke

Član 139.

Naručilac je dužan da svojim aktom kojim uređuje sistematizaciju radnih mesta odredi radno mesto u okviru kojeg će se obavljati poslovi javnih nabavki.

Naručilac čija je ukupna vrednost planiranih javnih nabavki na godišnjem nivou veća od petnaestostrukog iznosa iz člana 40. stav 1. ovog zakona, mora da ima najmanje jednog službenika za javne nabavke.

Službenik za javne nabavke je lice koje je obučeno za obavljanje poslova javnih nabavki.

Način i program stručnog osposobljavanja i način polaganja stručnog ispita za službenika za javne nabavke utvrđuje Uprava za javne nabavke.

Naručilac je dužan da licu koje obavlja poslove javnih nabavki omogući da u roku od tri meseca od dana zasnivanja radnog odnosa, odnosno od dana kada se steknu uslovi, položi stručni ispit za službenika za javne nabavke.

Uprava za javne nabavke

Član 140.

Uprava za javne nabavke je posebna organizacija koja vrši nadzor nad primenom ovog zakona, donosi podzakonske akte i obavlja stručne poslove u oblasti javnih nabavki, prati sprovođenje postupaka javnih nabavki, kontroliše primenu pojedinih postupaka, upravlja Portalom javnih nabavki, priprema izveštaje o javnim nabavkama, predlaže mere za unapređenje sistema javnih nabavki, pruža stručnu pomoć naručiocima i ponuđačima, doprinosi stvaranju uslova za ekonomičnu, efikasnu i transparentnu upotrebu javnih sredstava u postupku javne nabavke.

Na rad i organizaciju Uprave za javne nabavke primenjuju se propisi o državnoj upravi, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Poslovi Uprave za javne nabavke

Član 141.

Uprava za javne nabavke obavlja sledeće poslove:

- 1) vrši nadzor nad primenom ovog zakona;
- 2) donosi podzakonske akte u oblasti javnih nabavki;
- 3) učestvuje u pripremi propisa u oblasti javnih nabavki;
- 4) ispituje osnovanost sprovođenja pojedinih postupaka javne nabavke;
- 5) predlaže Vladi spisak naručilaca, prema podacima iz izveštaja i evidencija o javnim nabavkama koje poseduje;
- 6) učestvuje u izradi plana za borbu protiv korupcije;
- 7) imenuje građanskog nadzornika;
- 8) sačinjava modele okvirnih sporazuma;
- 9) daje saglasnost na odluku ili sporazum iz člana 51. stav 4. ovog zakona;
- 10) propisuje standardne obrasce oglasa o javnim nabavkama;
- 11) vodi spisak negativnih referenci;
- 12) propisuje način vođenja evidencije i sačinjavanja izveštaja o javnim nabavkama;
- 13) sačinjava tromesečni, polugodišnji i godišnji izveštaj o javnim nabavkama;
- 14) propisuje način i program stručnog osposobljavanja i način polaganja stručnog ispita za službenika za javne nabavke i vodi registar službenika za javne nabavke;
- 15) održava i upravlja Portalom javnih nabavki;
- 16) pruža savetodavnu pomoć naručiocima i ponuđačima;
- 17) podnosi zahtev za zaštitu prava kada oceni da postoji opasnost povrede javnog interesa;

18) obaveštava Državnu revizorsku instituciju i budžetsku inspekciju kada utvrdi nepravilnosti u sprovođenju postupaka javnih nabavki i dostavljanju izveštaja o javnim nabavkama;

19) pokreće prekršajni postupak kada na bilo koji način sazna da je učinjena povreda ovog zakona koja može biti osnov prekršajne odgovornosti;

20) pokreće postupak za utvrđivanje ništavosti ugovora o javnoj nabavci;

21) priprema modele odluka i drugih akata koje naručilac donosi u postupku javne nabavke;

22) prikuplja statističke i druge podatke o sprovedenim postupcima, zaključenim ugovorima o javnim nabavkama i o efikasnosti sistema javnih nabavki u celini;

23) objavljuje i distribuira odgovarajuću stručnu literaturu;

24) prikuplja informacije o javnim nabavkama u drugim državama;

25) sarađuje sa stranim institucijama i stručnjacima iz oblasti javnih nabavki;

26) sarađuje sa drugim državnim organima i organizacijama, organima teritorijalne autonomije i lokalne samouprave;

27) obavlja druge poslove u skladu sa zakonom.

U vršenju nadzora Uprave za javne nabavke nad primenom ovog zakona svi državni organi i organizacije, službe i organi teritorijalne autonomije i lokalne samouprave, naručioci i ponuđači, odnosno podnosioci prijave, dužni su da blagovremeno dostave Upravi za javne nabavke tražene informacije i dokumente koji su u njihovom posedu ili pod njihovom kontrolom.

Uprava za javne nabavke podnosi poseban godišnji izveštaj o sprovedenom nadzoru nad primenom ovog zakona Vladi i odboru Narodne skupštine nadležnom za finansije, do 30. aprila tekuće godine za prethodnu godinu.

Direktor Uprave za javne nabavke

Član 142.

Uprava za javne nabavke ima direktora koga iz redova stručnjaka u oblasti javnih nabavki postavlja Vlada, nakon sprovedenog javnog konkursa.

Za direktora Uprave za javne nabavke može biti postavljeno lice koje ima stečeno visoko obrazovanje iz naučne oblasti pravne ili ekonomske nauke na studijama drugog stepena (diplomske akademske studije – master, specijalističke akademske studije, specijalističke strukovne studije), odnosno visoko obrazovanje koje je zakonom izjednačeno sa akademskim nazivom master na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima javnih nabavki i koje ispunjava druge uslove propisane za rad u organima državne uprave.

Direktor Uprave za javne nabavke donosi akt kojim uređuje sistematizaciju radnih mesta.

VIII. ZAŠTITA PRAVA PONUĐAČA I JAVNOG INTERESA

1. Republička komisija za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki

Član 143.

Republička komisija za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki (u daljem tekstu: Republička komisija) je samostalan i nezavisan organ Republike Srbije, koji obezbeđuje zaštitu prava ponuđača i javnog interesa u postupcima javnih nabavki.

Sedište Republičke komisije je u Beogradu.

Republička komisija ima pečat, u skladu sa zakonom.

Sredstva za rad Republičke komisije obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije.

Nadležnost

Član 144.

U okviru svojih nadležnosti Republička komisija:

- 1) odlučuje o zahtevu za zaštitu prava ponuđača i javnog interesa (u daljem tekstu: zahtev za zaštitu prava);
- 2) odlučuje o žalbi protiv zaključka naručioca i Uprave za javne nabavke;
- 3) odlučuje o predlogu naručioca da podneti zahtev za zaštitu prava ne sprečava donošenje odluke, odnosno zaključenje ugovora ili okvirnog sporazuma;
- 4) odlučuje o predlogu podnosioca zahteva za zaštitu prava da se zabrani zaključenje ili izvršenje ugovora o javnoj nabavci;
- 5) odlučuje o troškovima postupka zaštite prava;
- 6) prati i kontroliše sprovođenje odluka koje donosi;
- 7) izriče novčane kazne naručiocu i odgovornom licu naručioca;
- 8) poništava ugovor o javnoj nabavci;
- 9) vodi prekršajni postupak u prvom stepenu;
- 10) pokreće postupak za utvrđivanje ništavosti ugovora o javnoj nabavci;
- 11) sarađuje sa stranim institucijama i stručnjacima u oblasti javnih nabavki;
- 12) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom.

Sastav i izbor Republičke komisije

Član 145.

Republička komisija ima predsednika i devet članova.

Narodna skupština bira i rezrešava predsednika i članove Republičke komisije na predlog odbora Narodne skupštine nadležnog za finansije (u daljem tekstu: nadležni odbor).

Pre podnošenja predloga Narodnoj skupštini nadležni odbor je dužan da sprovede javni konkurs za članove Republičke komisije.

Predsednik i članovi Republičke komisije biraju se na period od pet godina.

Isto lice može dva puta biti birano za predsednika Republičke komisije.

Za člana Republičke komisije isto lice može biti birano najviše dva puta, pod uslovom da nije birano za predsednika Republičke komisije.

Nadležni odbor pokreće postupak za utvrđivanje predloga za izbor predsednika i članova Republičke komisije najkasnije šest meseci pre isteka njihovog mandata, a postupak izbora se okončava najkasnije mesec dana pre isteka mandata.

Predsednik Republičke komisije predstavlja Republičku komisiju, rukovodi njenim radom i obavlja druge poslove u skladu sa zakonom.

U odsustvu predsednika Republičke komisije, Republičku komisiju predstavlja zamenik predsednika Republičke komisije koga iz redova članova imenuje predsednik Republičke komisije.

Uslovi za izbor

Član 146.

Za predsednika Republičke komisije može biti birano lice koje ispunjava uslove potrebne za izbor za sudiju osnovnog suda i koje ima radno iskustvo od pet godina u oblasti javnih nabavki.

Predsednik Republičke komisije ima platu u visini plate predsednika stalnog radnog tela Narodne skupštine.

Za člana Republičke komisije može biti birano lice koje ispunjava uslove potrebne za izbor za sudiju osnovnog suda i koje ima radno iskustvo od tri godine u oblasti javnih nabavki.

Za člana Republičke komisije može biti birano i lice koje ima stečeno visoko obrazovanje iz naučne oblasti ekonomske ili tehničko - tehnološke nauke na studijama drugog stepena (diplomske akademske studije – master, specijalističke akademske studije, specijalističke strukovne studije), odnosno visoko obrazovanje koje je zakonom izjednačeno sa akademskim nazivom master na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima javnih nabavki i koje ispunjava druge uslove propisane za rad u državnim organima.

Šest članova Republičke komisije bira se među licima koja ispunjavaju uslov iz stava 3. ovog člana.

Članovi Republičke komisije imaju platu u visini plate narodnog poslanika na stalnom radu u Narodnoj skupštini.

Služba Republičke komisije

Član 147.

Republička komisija ima Službu koja vrši stručne, opšte - pravne, finansijsko - materijalne, i administrativno - tehničke poslove potrebne za rad Republičke komisije. Službom rukovodi sekretar, koga iz redova zaposlenih imenuje i razrešava predsednik Republičke komisije.

Na sekretara i zaposlene u Službi primenjuju se propisi koji uređuju radne odnose u državnim organima.

Unutrašnje uređenje i sistematizaciju radnih mesta u Službi uređuje predsednik Republičke komisije.

Lista arbitara

Član 148.

Republička komisija obrazuje i vodi listu arbitara koji u skladu sa uslovima iz ovog zakona učestvuju u radu i odlučivanju Republičke komisije.

Na listu arbitara može biti upisano lice koje ima stečeno visoko obrazovanje iz naučne oblasti kao što su ekonomske, tehničko – tehnološke, medicinske i druge nauke, na studijama drugog stepena (diplomske akademske studije – master, specijalističke akademske studije, specijalističke strukovne studije), odnosno visoko obrazovanje koje je zakonom izjednačeno sa akademskim nazivom master na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, najmanje sedam godina radnog iskustva u struci i koje položi ispit za arbitra za javne nabavke.

Način i program stručnog osposobljavanja i način polaganja stručnog ispita za arbitra za javne nabavke uređuje Uprava za javne nabavke.

Sprečavanje sukoba interesa i izuzeće

Član 149.

Predsednik, odnosno član Republičke komisije ne može obavljati drugu javnu funkciju, vršiti funkciju u političkoj stranci, niti obavljati bilo koju drugu funkciju, službu, posao, dužnost ili aktivnost koja bi mogla uticati na njegovu samostalnost u radu i postupanju ili koja bi umanjivala njegov ugled ili ugled funkcije predsednika, odnosno člana Republičke komisije.

Predsednik ili član Republičke komisije ne može odlučivati u postupku zaštite prava ako postoje razlozi koji dovode u sumnju njegovu nepristrasnost.

Predsednik ili član Republičke komisije ne može odlučivati u postupku zaštite prava ako je sa strankom u postupku, u odnosu koji odgovara odnosu predstavnika naručioca i ponuđača iz člana 29. ovog zakona.

Stranka u postupku ima pravo da zahteva izuzeće člana Republičke komisije iz razloga određenih u st. 2 i 3. ovog člana.

O zahtevu za izuzeće odlučuje predsednik Republičke komisije.

Razrešenje predsednika i članova Republičke komisije

Član 150.

Predsednik ili član Republičke komisije biće razrešen pre isteka mandata, ako:

- 1) bude osuđen za krivično delo na безусловnu kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest meseci i ako ga delo za koje je osuđen čini nedostojnim za vršenje funkcije;
- 2) ako izgubi radnu sposobnost;
- 3) se utvrdi da funkciju vrši suprotno članu 149. ovog zakona;
- 4) ako se utvrdi da funkciju obavlja nestručno i nesavesno.

Inicijativu za razrešenje predsednika ili člana Republičke komisije može podneti svako lice, nadležnom odboru Narodne skupštine.

Nadležni odbor, podnosi Narodnoj skupštini obrazloženi predlog za razrešenje predsednika ili člana Republičke komisije sa dokazima za njegovo razrešenje.

Predsjedniku, odnosno članu Republičke komisije mora se omogućiti da se u Narodnoj skupštini izjasni o razlozima za njegovo razrešenje.

Odmah nakon podnošenja predloga za razrešenje nadležni odbor Narodne skupštine sprovodi konkurs za izbor predsjednika, odnosno člana Republičke komisije.

Način rada Republičke komisije

Član 151.

Republička komisija radi i odlučuje u veću od tri člana.

Republička komisija ima dva veća koja odlučuju u postupku zaštite prava i javnog interesa i veće koje vodi prekršajni postupak.

Svako veće ima najmanje dva člana koja su izabrana u skladu sa članom 146. stav 3. ovog zakona.

Za punovažno odlučivanje na sednici veća potrebno je prisustvo svih članova veća.

U slučaju odsustva člana veća njega može zameniti predsjednik Republičke komisije ili član Republičke komisije iz drugog veća, koga odredi predsjednik Republičke komisije.

Ako je procenjena vrednost javne nabavke veća od iznosa iz člana 17. ovog zakona u radu veća učestvuju i dva arbitra koje sa liste imenuju naručilac i podnosilac zahteva za zaštitu prava.

Za arbitra se ne može imenovati lice koje je sa stranom u postupku, u odnosu koji odgovara odnosu predstavnika naručioca i ponuđača iz člana 29. ovog zakona.

Naknadu troškova i nagradu arbitru plaća strana koja ga je angažovala, prema tarifi koju utvrđuje Republička komisija.

Članovi veća mogu odlučiti da u radu veća učestvuje i arbitar, ako procene da je to potrebno radi pravilnog utvrđivanja činjeničnog stanja i donošenja odluke.

Način rada Republičke komisije uređuje se Poslovníkom o radu Republičke komisije.

Poslovnik donosi Republička komisija dvotrećinskom većinom glasova, članova Republičke komisije.

Odgovornost za rad

Član 152.

Republička komisija za svoj rad odgovara Narodnoj skupštini.

Republička komisija dostavlja Narodnoj skupštini šestomesečni izveštaj o svom radu u kojem posebno navodi:

- 1) postupke koji su delimično ili potpuno poništeni;
- 2) postupke u kojima je donela odluku da podneti zahtev za zaštitu prava ne zadržava, odnosno zadržava dalje aktivnosti u postupku javne nabavke;
- 3) naručioce koji nisu dostavili traženu dokumentaciju i izveštaje;
- 4) kontrole koje je izvršila kod naručilaca, rezultate tih kontrola i mere koje je preuzela da se utvrđene nepravilnosti otklone;

5) naručioce koji nisu poštovali uputstva Republičke komisije i nisu otklonili nepravilnosti;

6) nepravilnosti koje su česte u postupcima javnih nabavki i aktivnosti koje je preduzela da se uočene nepravilnosti otklone;

7) ugovore koje je poništila;

8) naručioce i odgovorna lica naručioca kojima je izrečena novčana kazna;

9) prekršajne postupke koje je pokrenula;

10) rešenja u prekršajnom postupku koje je donela;

11) druge aktivnosti koje preuzima radi zaštite prava ponuđača i javnog interesa;

12) postupke u kojima nije postupila u rokovima koje predviđa ovaj zakon i razlozima za kašnjenje;

13) statistiku koja je od značaja za praćenje pojava u postupku zaštite prava;

14) probleme na koje nailazi u svom radu.

2. Postupak zaštite prava ponuđača i javnog interesa

Aktivna legitimacija u postupku

Član 153.

Zahtev za zaštitu prava može da podnese ponuđač, podnosilac prijave, kandidat, odnosno svako zainteresovano lice (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Zahtev za zaštitu prava u ime lica iz stava 1. ovog člana, može da podnese poslovno udruženje.

Zahtev za zaštitu prava u slučaju povrede javnog interesa može da podnese Uprava za javne nabavke, Državna revizorska institucija i javni pravobranilac.

U slučaju podnošenja zahteva za zaštitu prava iz stava 3. ovog člana shodno se primenjuju odredbe ovog zakona koje se primenjuju u slučaju podnošenja zahteva od strane podnosioca zahteva iz stava 1. ovog člana, osim odredbe člana 161. stav 1. ovog zakona.

Na pitanja postupka zaštite prava koja nisu uređena ovim zakonom shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje upravni postupak.

Rokovi i način podnošenja zahteva za zaštitu prava

Član 154.

Zahtev za zaštitu prava podnosi se Republičkoj komisiji, a predaje naručiocu.

Zahtev za zaštitu prava može se podneti u toku celog postupka javne nabavke, protiv svake radnje naručioca, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Zahtev za zaštitu prava kojim se osporava sadržina poziva za podnošenje ponuda ili konkursne dokumentacije smatraće se blagovremenim ako je primljen od strane naručioca pre isteka roka za podnošenje ponuda, bez obzira na način dostavljanja.

Posle donošenja odluke o izboru najpovoljnije ponude, odluke o zaključenju okvirnog sporazuma, odluke o priznavanju kvalifikacije i odluke o obustavi postupka,

rok za podnošenje zahteva za zaštitu prava je deset dana od dana prijema odluke, a u slučaju javne nabavke male vrednosti je pet dana od dana prijema odluke.

U slučaju pregovaračkog postupka bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda, rok za podnošenje zahteva za zaštitu prava je deset dana od dana objavljivanja odluke o izboru najpovoljnije ponude na Portalu javnih nabavki.

Na dostavljanje zahteva za zaštitu prava shodno se primenjuju odredbe o načinu dostavljanja odluke iz člana 110. st. 7. do 9. ovog zakona.

Primerak zahteva za zaštitu prava podnosilac istovremeno dostavlja Republičkoj komisiji.

Zahtevom za zaštitu prava ne mogu se osporavati radnje naručioca preduzete u postupku javne nabavke ako su podnosiocu zahteva bili ili mogli biti poznati razlozi za njegovo podnošenje pre isteka roka za podnošenje ponuda ili prijava, a podnosilac zahteva ga nije podneo pre isteka tog roka.

Ako je u istom postupku javne nabavke ponovo podnet zahtev za zaštitu prava od strane istog podnosioca zahteva, u tom zahtevu se ne mogu osporavati radnje naručioca za koje je podnosilac zahteva znao ili mogao znati prilikom podnošenja prethodnog zahteva.

O podnetom zahtevu za zaštitu prava naručilac obaveštava sve učesnike u postupku javne nabavke, najkasnije u roku od dva dana od dana prijema zahteva za zaštitu prava.

Odredbe stava 3. ovog člana ne primenjuju se u pregovaračkom postupku bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda, ukoliko podnosilac zahteva nije učestvovao u tom postupku.

Posledice podnetog zahteva za zaštitu prava i privremene mere

Član 155.

Ako je zahtev za zaštitu prava podnet pre isteka roka za podnošenje ponuda, naručilac ne može doneti odluku u postupku javne nabavke, do donošenja odluke o podnetom zahtevu za zaštitu prava, osim u slučaju pregovaračkog postupka iz člana 37. stav 1. tačka 4) ovog zakona ili ako Republička komisija na predlog naručioca ne odluči drugačije.

Ako je zahtev za zaštitu prava podnet nakon isteka roka za podnošenje ponuda, naručilac ne može zaključiti ugovor o javnoj nabavci, odnosno okvirni sporazum, osim u slučaju pregovaračkog postupka iz člana 37. stav 1. tačka 4) ovog zakona ili ako Republička komisija na predlog naručioca ne odluči drugačije.

Ako je zahtev za zaštitu prava podnet nakon zaključenja ugovora u skladu sa članom 114. stav 2. ovog zakona naručilac ne može izvršiti ugovor o javnoj nabavci do donošenja odluke o podnetom zahtevu za zaštitu prava, osim ako Republička komisija na predlog naručioca ne odluči drugačije.

Odluku iz st. 1. do 3. ovog člana, Republička komisija donosi u slučaju kada bi zadržavanje aktivnosti naručioca u postupku javne nabavke prouzrokovalo velike teškoće u radu ili poslovanju naručioca koje su nesrazmerne vrednosti javne nabavke, odnosno značajno ugrozilo interes Republike Srbije.

Ako naručilac smatra da postoje uslovi iz stava 4. ovog člana, dužan je da odmah po prijemu, bez prethodne provere, zahtev za zaštitu prava i kompletnu dokumentaciju iz postupka javne nabavke dostavi Republičkoj komisiji sa obrazloženim predlogom za donošenje odluke iz st. 1. do 3. ovog člana.

Ako utvrdi da su ispunjeni uslovi Republička komisija donosi rešenje kojim usvaja predlog naručioca u roku od pet dana od dana prijema predloga.

Ako je zahtev za zaštitu prava uložen u slučaju sprovođenja pregovaračkog postupka iz člana 37. stav 1. tačka 4) ovog zakona, podnosilac zahteva može predložiti da Republička komisija donese rešenje kojim se zabranjuje naručiocu da zaključi, odnosno izvrši ugovor o javnoj nabavci.

Republička komisija će u roku od pet dana rešenjem usvojiti predlog podnosioca zahteva ukoliko utvrdi da bi zaključenje, odnosno izvršenje ugovora o javnoj nabavci bez prethodne provere pravilnosti postupka moglo da prouzrokuje značajnu štetu po javna sredstva.

Ako Republička komisija donese rešenje iz stava 8. ovog člana, naručilac ne može zaključiti odnosno izvršiti ugovor o javnoj nabavci.

Nakon donošenja rešenja iz stava 6. i 8. ovog člana postupak se nastavlja pred Republičkom komisijom.

Sadržina zahteva za zaštitu prava

Član 156.

Zahtev za zaštitu prava sadrži:

- 1) naziv i adresu podnosioca zahteva i lice za kontakt;
- 2) naziv i adresu naručioca;
- 3) podatke o javnoj nabavci koja je predmet zahteva, odnosno o odluci naručioca;
- 4) povrede propisa kojima se uređuje postupak javne nabavke;
- 5) činjenice i dokaze kojima se povrede dokazuju;
- 6) potvrdu o uplati takse iz člana 161. ovog zakona;
- 7) potpis podnosioca.

Ako podneti zahtev za zaštitu prava ne sadrži sve podatke iz stava 1. ovog člana, naručilac će bez odlaganja, pozvati podnosioca zahteva da u roku od dva dana dopuni zahtev.

Ako podnosilac zahteva ne postupi u roku iz stava 2. ovog člana, odnosno ako ne dopuni zahtev u skladu sa pozivom za dopunu, naručilac će takav zahtev odbaciti zaključkom.

Protiv zaključka naručioca iz stava 3. ovog člana podnosilac zahteva može u roku od tri dana od dana prijema zaključka podneti žalbu Republičkoj komisiji, dok kopiju žalbe istovremeno dostavlja naručiocu.

Prethodna provera zahteva za zaštitu prava

Član 157.

Po prijemu zahteva za zaštitu prava, naručilac proverava da li je zahtev podnet u roku i da li je izjavljen od strane ovlašćenog lica.

Ako je zahtev za zaštitu prava neblagovremen ili ga je podnelo lice koje nema aktivnu legitimaciju, naručilac će takav zahtev odbaciti zaključkom.

Protiv zaključka iz stava 2. ovog člana podnosilac zahteva može, u roku od tri dana od dana prijema tog zaključka podneti žalbu Republičkoj komisiji dok kopiju žalbe istovremeno dostavlja naručiocu.

Postupanje naručioca posle prethodnog ispitivanja zahteva za zaštitu prava

Član 158.

Posle prethodnog ispitivanja, u roku od pet dana od dana prijema urednog zahteva za zaštitu prava, naručilac će:

- 1) rešenjem usvojiti zahtev za zaštitu prava;
- 2) dostaviti kompletnu dokumentaciju iz postupka javne nabavke Republičkoj komisiji radi odlučivanja o zahtevu za zaštitu prava.

Rešenje iz stava 1. tačka 1) ovog člana naručilac dostavlja podnosiocu zahteva, ponuđačima i Republičkoj komisiji u roku od tri dana od dana donošenja.

Posle prijema pismenog obaveštenja o povlačenju zahteva za zaštitu prava, naručilac, odnosno Republička komisija će zaključkom obustaviti postupak zaštite prava.

Postupak pred Republičkom komisijom

Član 159.

Nakon prijema zahteva za zaštitu prava Republička komisija utvrđuje da li:

- 1) je zahtev za zaštitu prava podnet u roku;
- 2) podnosilac zahteva ima aktivnu legitimaciju;
- 3) je podnosiocu zahteva izrečena mera zabrane podnošenja zahteva za zaštitu prava;
- 4) zahtev sadrži sve obavezne podatke iz člana 156. ovog zakona.

Ako Republička komisija utvrdi da zahtev za zaštitu prava ne sadrži sve obavezne podatke iz člana 156. ovog zakona pozvaće podnosioca zahteva za zaštitu prava da zahtev dopuni u roku od dva dana.

Republička komisija će zaključkom odbaciti zahtev za zaštitu prava ako utvrdi da nije ispunjen neki od uslova iz stava 1. tač. 1) do 3) ovog člana ili ako podnosilac zahteva u predviđenom roku ne dopuni zahtev za zaštitu prava.

Republička komisija može pre donošenja svoje odluke da traži dodatna objašnjenja i podatke od naručioca, podnosioca zahteva ili drugih učesnika u postupku, mišljenje stručnjaka, veštaka ili arbitara i drugih lica i da ostvari uvid u ostale dokumente kod stranaka u postupku javne nabavke, kao i da prikupi druge podatke za donošenje odluke.

Sva lica iz stava 4. ovog člana dužna su da postupaju u roku koji je Republička komisija odredila u zahtevu za dobijanje podataka, odnosno mišljenja.

Održavanje usmene rasprave

Član 160.

Stranke u postupku mogu predložiti da se održi usmena rasprava ako složenost činjenične ili pravne situacije to zahteva.

O predlogu za održavanje usmene rasprave odlučuje Republička komisija.

Usmena rasprava je javna i održava se u prostorijama Republičke komisije.

Javnost će biti isključena ukoliko je to potrebno radi zaštite poslovne tajne u smislu zakona kojim se uređuju zaštita poslovne tajne ili zaštite podataka u smislu zakona kojim se uređuje tajnost podataka.

O usmenoj raspravi sačinjava se zapisnik.

Taksa i troškovi postupka

Član 161.

Podnosilac zahteva za zaštitu prava je dužan da na određeni račun budžeta Republike Srbije uplati taksu u iznosu od:

1) 40.000 dinara u postupku javne nabavke male vrednosti i pregovaračkom postupku bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda;

2) 80.000 dinara ako procenjena vrednost javne nabavke, odnosno ponuđena cena ponude koja je izabrana kao najpovoljnija nije veća od 80.000.000 dinara;

3) 0,1 % procenjene vrednosti javne nabavke, odnosno ponuđene cene ponude koja je izabrana kao najpovoljnija, ako je ta vrednost veća od 80.000.000 dinara.

Svaka stranka u postupku snosi troškove koje prouzrokuje svojim radnjama.

Ako je zahtev za zaštitu prava osnovan, naručilac mora podnosiocu zahteva za zaštitu prava na pisani zahtev nadoknaditi troškove nastale po osnovu zaštite prava.

Ako zahtev za zaštitu prava nije osnovan, podnosilac zahteva za zaštitu prava mora naručiocu na pisani zahtev nadoknaditi troškove nastale po osnovu zaštite prava.

Ako je zahtev za zaštitu prava delimično usvojen, Republička komisija odlučuje da li će svaka stranka snositi svoje troškove ili će troškovi biti podeljeni srazmerno usvojenom zahtevu za zaštitu prava.

Stranke u zahtevu moraju precizno da navedu troškove za koje traže naknadu.

Naknadu troškova moguće je tražiti do donošenja odluke naručioca, odnosno Republičke komisije o podnetom zahtevu za zaštitu prava.

O troškovima odlučuje Republička komisija. Odluka Republičke komisije je izvršni naslov.

Odluka Republičke komisije

Član 162.

Republička komisija odlučuje u granicama podnetog zahteva za zaštitu prava i o povredama za koje podnosilac zahteva nije znao, a koje su uticale na odluku naručioca u postupku javne nabavke.

Republička komisija po službenoj dužnosti ispituje i da li su ispunjeni zakonski uslovi za primenu određenog postupka javne nabavke, da li su prekršene odredbe zakona zbog kojih se ugovor može poništiti ili je ugovor ništav.

Republička komisija će izvesti dokaze za koje oceni da su od uticaja za donošenje pravilne i zakonite odluke o podnetom zahtevu za zaštitu prava.

Republička komisija zaključkom:

- 1) odbacuje zahtev za zaštitu prava;
- 2) obustavlja postupak na osnovu prijema pismenog obaveštenja o odustajanju od zahteva za zaštitu prava pre donošenja odluke;
- 3) odbacuje žalbu kao nedopuštenu, neblagovremenu ili izjavljenu od strane neovlašćenog lica;
- 4) odbacuje zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

Republička komisija rešenjem:

- 1) usvaja zahtev za zaštitu prava i u celini ili delimično, poništava postupak javne nabavke, ukoliko je zahtev za zaštitu prava osnovan;
- 2) odbija zahtev za zaštitu prava kao neosnovan;
- 3) potvrđuje ili poništava zaključak naručioca i nalaže dalje postupanje naručioca u vezi sa sadržinom zahteva za zaštitu prava ili u vezi sa prethodnom proverom zahteva za zaštitu prava;
- 4) potvrđuje ili poništava zaključak Uprave za javne nabavke;
- 5) usvaja ili odbija predlog iz člana 155. stav 5. i člana 155. stav 7. ovog zakona, ukoliko je predlog osnovan;
- 6) izriče novčane kazne;
- 7) poništava ugovor;
- 8) odlučuje u prekršajnom postupku;

Republička komisija je dužna da obrazloži svoju odluku i naručiocu naloži preduzimanje određenih radnji u svrhu pravilnog i zakonitog okončanja konkretnog postupka javne nabavke.

Rok za donošenje i dostavljanje odluke

Član 163.

O zahtevu za zaštitu prava Republička komisija je dužna da odluči rešenjem u roku od 20 dana od dana prijema zahteva za zaštitu prava sa kompletnom dokumentacijom, a najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja urednog zahteva za zaštitu prava.

O žalbi protiv zaključka naručioca Republička komisija je dužna da odluči u roku od osam dana od dana prijema.

Rok iz stava 1. ovog člana, se izuzetno, u naročito opravdanim slučajevima, može se produžiti za 15 dana, o čemu se uz obrazloženje produženja roka, obaveštavaju podnosilac zahteva i naručilac.

Republička komisija je dužna da odluku iz st. 1 i 2. ovog člana dostavi naručiocu, podnosiocu zahteva i izabranom ponuđaču, u roku od dva dana od dana donošenja.

Ako Republička komisija ne donese i ne dostavi odluku u roku iz st. 1. do 4. ovog člana podnosilac zahteva, naručilac iz člana 119. stav 1. tačka 2) ovog zakona i ponuđač čija je ponuda izabrana kao najpovoljnija imaju pravo na naknadu štete (stvarna šteta i izmakla korist).

Odluka Republičke komisije se odmah nakon dostavljanja strankama u postupku, objavljuje na internet stranici Republičke komisije i na Portalu javnih nabavki.

Naručilac je dužan da obavesti sve učesnike u postupku o donetoj odluci Republičke komisije.

Pravo na upravni spor

Član 164.

Protiv odluke Republičke komisije se ne može izjaviti žalba.

Protiv odluke Republičke komisije može se pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

Upravni spor može se pokrenuti i kada Republička komisija nije donela i dostavila odluku u rokovima predviđenim članom 163. ovog zakona.

Pokretanje upravnog spora ne odlaže izvršenje odluke Republičke komisije.

Upravni sud je dužan da donese i dostavi odluku u upravnom sporu u roku od tri meseca od podnošenja tužbe Upravnom sudu.

3. Posebna ovlašćenja Republičke komisije

Dostavljanje izveštaja i dokumentacije

Član 165.

Naručilac je dužan da postupi po nalogima Republičke komisije sadržanim u njenoj odluci u roku predviđenom tom odlukom.

Republička komisija može da zahteva od naručioca da podnese izveštaj, dokumentaciju i izjave predstavnika naručioca o sprovođenju postupka javne nabavke i odluke Republičke komisije.

Naručilac je dužan da izveštaj, dokumentaciju i izjave iz prethodnog stava podnese u roku koji određuje Republička komisija.

Kontrola kod naručioca

Član 166.

Članovi republičke komisije mogu sprovesti kontrolu izvršenja odluke Republičke komisije.

Republička komisija obaveštava naručioca o sprovođenju kontrole, najkasnije tri dana pre otpočinjanja kontrole.

Ako se osnovano sumnja da postoji opasnost uklanjanja ili izmena dokaza koji se nalaze kod naručioca, može se sprovesti nenajavljena kontrola kod naručioca.

Kontrolu kod naručioca sprovode najmanje dva člana veća Republičke komisije koje je odlučivalo u postupku povodom kojeg se sprovodi kontrola.

O sprovedenoj kontroli kod naručioca sačinjava se zapisnik.

Član Republičke komisije koji sprovodi kontrolu ovlašćen je da:

- 1) izvrši pregled i kopiranje dokumentacije u vezi sa predmetnom javnom nabavkom;
- 2) zapečati poslovne prostorije i dokumenta za vreme kontrole;

3) uzme izjave od predstavnika naručioca i drugih zaposlenih kod naručioca, a ako je potrebna posebna pisana izjava odrediće rok za dostavljanje izjave Republičkoj komisiji;

Predstavnici naručioca imaju pravo da prisustvuju kontroli i da daju svoje primedbe koje se unose u zapisnik o kontroli.

Novčana kazna

Član 167.

Republička komisija će rešenjem izreći novčanu kaznu naručiocu u iznosu od 500.000 do 1.500.000 dinara i odgovornom licu naručioca u iznosu od 50.000 do 150.000 dinara, ako naručilac:

1) ne dostavi dokumentaciju iz postupka javne nabavke u skladu sa odredbama ovog zakona;

2) ne dostavi izveštaj i izjave predstavnika naručioca o sprovedenom postupku javne nabavke ili o sprovedenoj odluci Republičke komisije;

3) ne omogući kontrolu u skladu sa članom 166. ovog zakona.

Rešenje iz stava 1. ovog člana Republička komisija objavljuje na svojoj internet stranici.

Poništenje ugovora

Član 168.

Republička komisija može sama ili na zahtev podnosioca zahteva ili zainteresovanog lica, poništiti ugovor o javnoj nabavci ako utvrdi da je naručilac:

1) zaključio ugovor o javnoj nabavci primenom pregovaračkog postupka bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda, a za primenu tog postupka nisu postojali uslovi predviđeni ovim zakonom i ako nije objavio odluku o izboru najpovoljnije ponude;

2) zaključio ili izmenio ugovor o javnoj nabavci pre isteka roka za podnošenje zahteva za zaštitu prava;

3) zaključio ili izmenio ugovor o javnoj nabavci nakon podnošenja zahteva za zaštitu prava, a pre odluke Republičke komisije;

4) zaključio ugovor o javnoj nabavci suprotno odluci Republičke komisije iz člana 155. ovog zakona;

5) zaključio ugovor o javnoj nabavci kršeći odredbe i uslove okvirnog sporazuma.

Zahtev za poništenje ugovora dostavlja se uz zahtev za zaštitu prava ili u roku od 60 dana od dana saznanja za razlog poništenja, a najkasnije u roku od godinu dana od zaključenja ugovora.

Poništenjem ugovor o javnoj nabavci prestaje, a ugovorne strane su dužne vratiti ono što su primile po osnovu takvog ugovora.

Ako se ono što je primljeno po osnovu poništenog ugovora o javnoj nabavci ne može vratiti ili ako se priroda onog što je primljeno protivi vraćanju, naručilac je dužan da savesnom dobavljaču plati za isporučena dobra, pružene usluge, odnosno izvedene radove.

Ukoliko bi poništenje ugovora o javnoj nabavci imalo nesrazmerne posledice po rad ili poslovanje naručioca ili interese Republike Srbije, Republička komisija neće poništiti ugovor o javnoj nabavci, ali može skratiti rok važenja ugovora ili izreći novčanu kaznu iz člana 167. ovog zakona.

Republička komisija će podneti tužbu za utvrđivanje ništavosti ugovora o javnoj nabavci kada na bilo koji način sazna da je zaključen ugovor o javnoj nabavci ništav.

Zabrana zloupotrebe zahteva za zaštitu prava

Član 169.

Zabranjeno je podnošenje zahteva za zaštitu prava radi ostvarenja nekog drugog cilja, a ne onog zbog kojeg je to pravo priznato.

Republička komisija po službenoj dužnosti pazi na postojanje zloupotrebe zahteva za zaštitu prava.

Pretpostavlja se da je podnosilac zahteva čija su tri zahteva za zaštitu prava potpuno odbijena u periodu od šest meseci neprekidno, zloupotrebio zahtev za zaštitu prava, osim ako u postupku pred Republičkom komisijom ne dokaže suprotno.

Republička komisija će podnosiocu zahteva za kojeg je utvrdila da je zloupotrebio zahtev za zaštitu prava izreći meru zabrane podnošenja zahteva za zaštitu prava.

Mera iz stava 4. ovog člana može trajati od tri meseca do dve godine.

Prekršajni postupak

Član 170.

Republička komisija vodi prekršajni postupak u prvom stepenu za prekršaje propisane ovim zakonom.

Prekršajni postupak vodi veće za prekršaje Republičke komisije.

Prekršajni postupak pred Republičkom komisijom pokreće se na zahtev Uprave za javne nabavke, Državne revizorske institucije, ovlašćenog lica ili po službenoj dužnosti, odmah po saznanju za prekršaj.

Protiv prvostepenog rešenja o prekršaju može se izjaviti žalba Višem prekršajnom sudu.

Republička komisija može predložiti Višem prekršajnom sudu izricanje zaštitnih mera predviđenih ovim zakonom.

4. Posebno ovlašćenje organizacije nadležne za zaštitu konkurencije

Član 171.

Organizacija nadležna za zaštitu konkurencije, može ponuđaču, odnosno zainteresovanom licu izreći meru zabrane učešća u postupku javne nabavke ako utvrdi da je ponuđač, odnosno zainteresovano lice povredilo konkurenciju u postupku javne nabavke u smislu zakona kojim se uređuje zaštita konkurencije.

Mera iz stava 1. ovog člana može trajati do dve godine.

Protiv odluke iz stava 1. ovog člana može se pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

IX. NIŠTAVOST UGOVORA

Ništavi ugovori o javnoj nabavci

Član 172.

Ništavi su ugovori o javnoj nabavci:

- 1) koji su zaključeni bez prethodno sprovedenog postupka javne nabavke, a koji je naručilac bio dužan da sprovede prema odredbama ovog zakona;
- 2) koji su zaključeni suprotno odredbama ovog zakona o sprečavanju korupcije i sukoba interesa;
- 3) kod kojih naručilac ovlasti treće lice, koje nije naručilac, da zaključi ugovor da bi se na taj način izbegla primena ovog zakona;
- 4) kod kojih je naručilac izabrao najpovoljniju ponudu pod drugim uslovima od onih propisanih ovim zakonom;
- 5) kod kojih su izmene i dopune prvobitnog ugovora zaključene u suprotnosti sa odredbama ovog zakona;
- 6) koji su zaključeni protivno odluci Republičke komisije.

X. KAZNE NE ODREDBE

Prekršaji naručioca

Član 173.

Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj naručilac ako:

- 1) ne zaštiti podatke o ponudi i ponuđaču (član 14);
- 2) ne evidentira sve faze postupka javne nabavke, ne vodi evidenciju o zaključenim ugovorima o javnoj nabavci ili ako ne čuva dokumentaciju iz postupka javne nabavke (član 16);
- 3) se ne pridržava propisanog jezika u pripremi konkursne dokumentacije i vođenju postupka (član 17);
- 4) ne obavlja komunikaciju na način propisan ovim zakonom (član 20);
- 5) ne objavi spisak lica sa kojima ne može zaključiti ugovore o javnoj nabavci zbog postojanja sukoba interesa (član 30. stav 3);
- 6) ne objavi ili ne dostavi konkursnu dokumentaciju, izmene i dopune konkursne dokumentacije ili odgovor na zahtev za pojašnjenjem konkursne dokumentacije (član 64 i 65);
- 7) ne poštuje odredbe o određivanju i korišćenju tehničkih specifikacija i standarda (čl. 72 – 76);
- 8) kao najpovoljniju izabere neprihvatljivu ponudu, a nisu ispunjeni uslovi za primenu izuzetka (član 109);
- 9) nakon što je obustavio postupak javne nabavke iz razloga predviđenih u članu 111. stav 2. ponovo pokrene postupak javne nabavke u istoj budžetskoj godini;
- 10) ako ne omogući ponuđaču, odnosno podnosiocu prijave uvid u dokumentaciju o sprovedenom postupku javne nabavke (član 112);
- 11) ne dostavi izveštaj Upravi za javne nabavke (čl. 136 i 137);

12) nema zaposlenog službenika za javne nabavke ili ako ne omogući licu zaposlenom na poslovima za javne nabavke da stekne sertifikat službenika za javne nabavke (član 139).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice naručioca novčanom kaznom od 50.000 do 100.000 dinara.

Novčanom kaznom od 500.000 do 1.500.000 dinara kazniće se za prekršaj naručilac ako:

1) sprovede nabavku bez primene ovog zakona kada nisu postojali razlozi za izuzeće od primene ovog zakona (član 7, 124 i 130);

2) ne odbije ponudu lica koja su učestvovala u planiranju javne nabavke, pripremala konkursnu dokumentaciju ili pojedine njene delove ili su ta lica sarađivala sa ponuđačem (član 23);

3) smanji procenjenu vrednost ili podeli jedinstvenu javnu nabavku u više istovetnih postupaka radi izbegavanja primene člana 28. ovog zakona;

4) zaključi ugovor o javnoj nabavci u slučaju postojanja sukoba interesa (član 29 i 30);

5) sprovede postupak javne nabavke koji nije otvoren ili restriktivni postupak, a da za to nisu postojali uslovi (član 36 – 40);

6) zaključi okvirni sporazum, a da za to nisu postojali uslovi (član 41);

7) ne donese plan nabavki, ne dostavi plan nabavki ili izveštaj o izvršenju plana nabavki ili ako ne poštuje pravila o sačinjavanju plana nabavki (član 52);

8) pokrene postupak javne nabavke, a da nisu ispunjeni uslovi za pokretanje postupka (član 53);

9) ne objavi prethodno obaveštenje ili poziv za podnošenje ponuda (član 61 i 62);

10) zaključi ugovor pre nego što su ispunjeni uslovi (član 114);

11) izmeni ugovor o javnoj nabavci, a da razlog izmene nije objektivna okolnost ili razlog za izmenu nije predvideo u konkursnoj dokumentaciji, ako odluku o izmeni ugovora ne objavi na Portalu javnih nabavki ili izmeni ugovor pre isteka roka za zaštitu prava (član 117);

12) nakon podnetog zahteva za zaštitu prava donese odluku, odnosno zaključi ugovor ili ako suprotno odluci Republičke komisije zaključi ili izvrši ugovor (član 155);

13) na osnovu odluke Republičke komisije ne nadoknadi podnosiocu zahteva troškove postupka zaštite prava (član 161. stav 3);

14) ne postupi po nalogima sadržanim u odluci Republičke komisije u roku predviđenom tom odlukom (član 162);

Za prekršaj iz stava 3. ovog člana kazniće se i odgovorno lice naručioca novčanom kaznom od 100.000 do 150.000 dinara.

Prekršaji ponuđača

Član 174.

Novčanom kaznom od 100.000 do 1.500.000 dinara kazniće se za prekršaj ponuđač, odnosno podnosilac prijave ako:

1) ne čuva poverljive podatke o naručiocu (član 15 i 134);

2) sa predstavnikom naručioca u roku od dve godine nakon prestanka funkcije ili radnog odnosa kod naručioca, zaključi ugovor o radu, ugovor o delu ili to lice na neki drugi način radno angažuje (član 25).

3) ne obavesti naručioca o promeni podataka ili ako dostavi netačne podatke o ispunjenosti uslova za učešće u postupku (član 79);

4) kao podizvođača angažuje lice koje nije navedeno u ponudi i ugovoru o javnoj nabavci suprotno odredbama ovog zakona (član 83);

5) daje netačne podatke u pogledu stručnih referenci (član 85);

6) dostavi netačne podatke o troškovima pripremanja ponuda (član 92);

7) Republičkoj komisiji ne dostavi traženu dokumentaciju i podatke (član 159. stav 4);

8) na osnovu odluke Republičke komisije ne nadoknadi naručiocu troškove postupka zaštite prava (član 161. stav 4);

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice ponuđača, odnosno podnosioca prijave novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i preduzetnik, odnosno fizičko lice kao ponuđač, odnosno podnosilac prijave, novčanom kaznom u iznosu od 100.000 do 500.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. tačka 2) kazniće se i lice koje se radno angažuje, novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara.

Zastarelost

Član 175.

Zastarelost gonjenja za prekršaje nastupa protekom tri godine od dana učinjenog prekršaja iz člana 173. i 174. ovog zakona.

Zaštitne mere

Član 176.

Za prekršaje iz člana 173. stav 3. i prekršaje iz člana 174. stav 1. tač. 1) do 5) odgovornom licu naručioca, odnosno odgovornom licu ponuđača može se izreći mera zabrane vršenja određenih poslova i mera javnog objavljivanja presude.

Presuda se u celini ili izvodu objavljuje na Portalu javnih nabavki i u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

XI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Započeti postupci javne nabavke

Član 177.

Na postupke javnih nabavki započete do dana početka primene ovog zakona primenjuju se propisi po kojima su započeti.

Započeti postupci zaštite prava ponuđača i javnog interesa

Član 178.

Na postupke zaštite prava započete do dana početka primene ovog zakona primenjuju se propisi po kojima su započeti.

Usklađivanje rada Uprave za zajedničke poslove

Član 179.

Vlada je dužna da u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona obezbedi odgovarajuće uslove za rad Uprave za zajedničke poslove u skladu sa njenim nadležnostima, a naročito kadrovske i tehničke kapacitete.

Uprava za zajedničke poslove počinje sa radom u skladu sa odredbama ovog zakona od 1. januara godine, koja sledi godini od koje se zakon primenjuje.

Usklađivanje rada Uprave za javne nabavke i Republičke komisije

Član 180.

Vlada je dužna da u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona obezbedi odgovarajuće uslove za rad Uprave za javne nabavke u skladu sa njenim nadležnostima, a naročito kadrovske i tehničke kapacitete.

Danom stupanja na snagu ovog zakona Republička komisija nastavlja sa radom do početka primene ovog zakona.

Mandat članova Republičke komisije prestaje danom početka primene ovog zakona.

Članovi Republičke komisije biće izabrani u skladu sa odredbama ovog zakona u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Republička komisija biće organizovana u skladu sa odredbama ovog zakona u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Donošenje podzakonskih akata

Član 181.

Podzakonski akti koji se donose na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona biće doneti u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Akti iz člana 21. i 22. ovog zakona biće doneti u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Odložena primena pojedinih odredbi

Član 182.

Odredbe člana 59. ovog zakona primenjuju se nakon isteka tri godine od dana stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane.

Prestanak važenja prethodnog zakona i podzakonkih akata

Član 183.

Danom početka primene ovog zakona prestaje da važi Zakon o javnim nabavkama („Službeni glasnik RS”, br. 116/08) i podzakonski akti doneti na osnovu tog zakona.

Stupanje na snagu i početak primene

Član 184.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a primenjuje se istekom sedmog meseca od dana stupanja na snagu.

PRILOG 1

PREDMET JAVNE NABAVKE USLUGA

A

Broj

kategorije Predmet

1. usluge održavanja i popravke;
2. usluge kopnenog saobraćaja (osim usluga železničkog saobraćaja), uključujući usluge prevoza u oklopljenim vozilima i kurirske usluge (osim prevoza pošte);
3. usluge vazdušnog prevoza putnika i robe (osim prevoza pošte);
4. kopneni i vazdušni prevoz pošte (osim usluga železničkog saobraćaja);
5. elektronske komunikacione usluge;
6. finansijske usluge:
 - usluge osiguranja;
 - bankarske i investicione usluge (osim nabavki finansijskih usluga u vezi sa emitovanjem, prodajom, kupovinom ili prenosom hartija od vrednosti ili drugih finansijskih instrumenata, kao i usluga Narodne banke Srbije);
7. računarske i druge vezane usluge;
8. usluge istraživanja i razvoja (osim nabavki usluga na području istraživanja i razvoja, kod kojih se rezultat istraživanja ne koristi isključivo od strane naručioca za njegove vlastite potrebe, pod uslovom da naručilac takve usluge plaća u potpunosti);
9. usluge računovodstva, revizije i vođenja knjiga;
10. usluge u oblasti istraživanja tržišta i javnog mnjenja;
11. usluge menadžmentskog konsaltinga i druge vezane usluge (osim usluga arbitraže, poravnjanja i srodnih usluga);
12. arhitektonske usluge; inženjerske usluge; usluge urbanističkog planiranja i pejzažne arhitekture; usluge tehničkog testiranja i analiza;
13. reklamne usluge;
14. usluge čišćenja zgrada i usluge upravljanja imovinom;
15. izdavačke i štamparske usluge na honorarnoj ili ugovornoj osnovi;
16. usluge uklanjanja i odlaganja otpada, sanitarne usluge i druge srodne usluge;

B

Broj

kategorije Predmet

17. usluge hotela i restorana;
18. usluge železničkog saobraćaja;
19. usluge rečnog saobraćaja;
20. dodatne i pomoćne saobraćajne usluge;
21. pravne usluge;
22. usluge regrutovanja kadrova;
23. istražne usluge i usluge obezbeđenja (osim usluga obezbeđenja prevozom u oklopljenim automobilima);
24. usluge obrazovanja i usluge profesionalnog osposobljavanja;
25. zdravstvene i socijalne usluge;
26. usluge u oblastima rekreacije, kulture i sporta;
27. druge usluge;

PRILOG 2

PREDMET JAVNIH NABAVKI KOJE SPROVODI

UPRAVA ZA ZAJEDNIČKE POSLOVE

A

Dobra

Broj

kategorije Predmet

1. potrošna dobra (za obavljanje delatnosti, za održavanje objekata, kancelarijski i računarski materijal, sredstva za pranje i čišćenje, opšti sitni inventar, papirna konfekcija i sl.);
2. druga potrošna dobra čija se nabavka sprovodi više puta godišnje, a koja su neophodna za obavljanje delatnosti;
3. hrana i namirnice;
4. prevozna sredstva;
5. građevinski (instalacioni) materijal i oprema;
6. goriva i maziva;
7. radna i zaštitna odeća i oprema;
8. računarska oprema (hardver, softver i licence);

B

Usluge

Broj

kategorije Predmet

1. usluge održavanja i popravke;
2. usluge kopnenog saobraćaja (osim usluga železničkog saobraćaja), uključujući usluge prevoza u oklopljenim vozilima i kurirske usluge (osim prevoza pošte);
3. usluge vazdušnog prevoza putnika i robe (osim prevoza pošte);
4. kopneni i vazdušni prevoz pošte (osim usluga železničkog saobraćaja);
5. elektronske komunikacione usluge;
6. računarske usluge i druge vezane usluge;
7. arhitektonske usluge; inženjerske usluge; usluge urbanističkog planiranja i pejzažne arhitekture; usluge tehničkog testiranja i analiza;
8. usluge čišćenja zgrada i usluge upravljanja imovinom;
9. usluge uklanjanja i odlaganja otpada, sanitarne usluge i druge srodne usluge;
10. usluge železničkog saobraćaja;
11. usluge rečnog saobraćaja;

12. dodatne i pomoćne saobraćajne usluge;
13. istražne usluge i usluge obezbeđenja;
14. usluge obrazovanja i usluge profesionalnog osposobljavanja;
15. usluge u oblastima rekreacije, kulture i sporta;

PRILOG 3

SADRŽINA OGLASA O JAVNOJ NABAVCI

A

Prethodno Obaveštenje

1. naziv, adresa i internet stranica naručioca;
2. za dobra, vrsta i količina, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
3. za usluge, broj kategorije, predmet, opis i obim usluge, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
4. za radove priroda i obim radova i osnovna obeležja radova, oznaka iz klasifikacije delatnosti, odnosno naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
5. okvirni datum objavljivanja poziva za podnošenje ponuda i za zaključenje ugovora;
6. broj ugovora koje naručilac namerava zaključiti;
7. posebna napomena ako je ugovor o javnoj nabavci rezervisan za ustanove, organizacije ili privredne subjekte za radno osposobljavanje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalidnih lica;
8. posebna napomena ukoliko se zaključuje okvirni sporazum;
9. adresu i internet adresu državnog organa ili organizacije, odnosno organa ili službe teritorijalne autonomije ili lokalne samouprave gde se mogu blagovremeno dobiti i ispravni podaci o poreskim obavezama, zaštiti životne sredine, zaštiti pri zapošljavanju, uslovima rada i sl.

B

Poziv za podnošenje ponude

(otvoreni, restriktivni i pregovarački postupak sa objavljivanjem poziva za podnošenje ponuda)

1. naziv, adresa i internet stranica naručioca;
2. vrsta postupka javne nabavke;
3. za dobra, vrsta i količina, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
4. za usluge, broj kategorije, predmet, opis i obim usluge, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
5. za radove priroda i obim radova i osnovna obeležja radova, oznaka iz klasifikacije delatnosti, odnosno naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
6. ako je nabavka oblikovana po partijama - opis predmeta javne nabavke za svaku partiju, naziv i oznake iz opšteg rečnika nabavke i napomena da se ponuda može podneti za jednu ili više partija;
7. posebna napomena ako je ugovor o javnoj nabavci rezervisan za ustanove, organizacije ili privredne subjekte za radno osposobljavanje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalidnih lica;
8. u slučaju pregovaračkog postupka razlog za primenu i osnov iz zakona;

9. ako se zaključuje okvirni sporazum, procenjenu vrednost okvirnog sporazuma i vreme trajanja okvirnog sporazuma;
10. u slučaju podnošenja elektronske ponude, primene elektronske licitacije ili sistema dinamične nabavke - osnovni podaci o informacionom sistemu naručioca i neophodnim tehničkim uslovima za učešće;
11. u slučaju primene sistema dinamične nabavke rok trajanja sistema;
12. u slučaju obaveze podnošenja ponude sa podizvođačem procenat vrednosti nabavke koji se izvršava preko podizvođača;
13. kriterijum, elementi kriterijuma za izbor najpovoljnije ponude;
14. da li su dozvoljene ponude sa varijantama;
15. ako je predviđeno - sredstvo obezbeđenja ispunjenja obaveza u postupku javne nabavke;
16. način preuzimanja konkursne dokumentacije, odnosno internet adresu gde je konkursna dokumentacija dostupna;
17. adresu i internet adresu državnog organa ili organizacije, odnosno organa ili službe teritorijalne autonomije ili lokalne samouprave gde se mogu blagovremeno dobiti ispravni podaci o poreskim obavezama, zaštiti životne sredine, zaštiti pri zapošljavanju, uslovima rada i sl.
18. mesto i rok isporuke, odnosno pružanja usluga ili izvođenja radova;
19. način plaćanja;
20. način podnošenja ponude i rok;
21. mesto, vreme i način otvaranja ponuda;
22. uslovi pod kojima predstavnici ponuđača mogu učestvovati u postupku otvaranja ponuda;
23. rok za donošenje odluke;
24. lice za kontakt;

V

Poziv za podnošenje prijava

(prva faza restriktivnog postupka i konkurentni dijalog)

1. naziv, adresa i internet stranica naručioca;
2. vrsta postupka javne nabavke;
3. opis potrebe naručioca u slučaju konkurentnog dijaloga;
4. za dobra, vrsta i količina, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
5. za usluge, broj kategorije, predmet, opis i obim usluge, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
6. za radove priroda i obim radova i osnovna obeležja radova, oznaka iz klasifikacije delatnosti, odnosno naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
7. ako je nabavka oblikovana po partijama - opis predmeta javne nabavke za svaku partiju i naziv i oznake iz opšteg rečnika nabavke i napomena da se prijava može podneti za jednu ili više partija;

8. posebna napomena ako je kvalifikacija rezervisana za ustanove, organizacije ili privredne subjekte za radno osposobljavanje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalidnih lica;

9. u slučaju podnošenja elektronske prijave - osnovni podaci o informacionom sistemu naručioca i neophodnim tehničkim uslovima za učešće;

10. rok za koji se kandidatima priznaje kvalifikacija i procenjena vrednost ugovora o javnoj nabavci koji se zaključuje u drugoj fazi restriktivnog postupka;

11. način preuzimanja konkursne dokumentacije, odnosno internet adresu gde je konkursna dokumentacija dostupna;

12. adresu i internet adresu državnog organa ili organizacije, odnosno organa ili službe teritorijalne autonomije ili lokalne samouprave gde se mogu blagovremeno dobiti i ispravni podaci o poreskim obavezama, zaštiti životne sredine, zaštiti pri zapošljavanju, uslovima rada i sl.

13. način podnošenja prijave i rok;

14. mesto, vreme i način otvaranja prijava;

15. uslovi pod kojima predstavnici podnosilaca prijava mogu učestvovati u postupku otvaranja prijava;

16. rok za donošenje odluke;

17. lice za kontakt;

G

Obaveštenje o sistemu dinamične nabavke

1. naziv, adresa i internet stranica naručioca;

2. opis predmeta javne nabavke i napomena da se radi o sistemu stalne elektronske nabavke;

3. za dobra, vrsta i količina, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;

4. za usluge, broj kategorije, predmet, opis i obim usluge, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;

5. za radove priroda i obim radova i osnovna obeležja radova, oznaka iz klasifikacije delatnosti, odnosno naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;

6. rok trajanja sistema;

7. osnovni podaci o informacionom sistemu naručioca i neophodnim tehničkim uslovima za učešće;

8. elektronsku adresu gde je konkursna dokumentacija dostupna;

9. način podnošenja početne ponude i rok;

10. lice za kontakt;

D

Poziv za učešće na konkurs za dizajn

1. naziv, adresa i internet stranica naručioca;

2. opis i zahtev u vezi projekta, odnosno dizajna;

3. način i rok za predaju projekta, odnosno dizajna;

4. posebna napomena ako je učešće rezervisano za određenu profesiju;
5. kriterijum za ocenu dizajna;
6. imena članova žirija;
7. da li odluka žirija obavezuje naručioca;
8. ako se dodeljuju, broj i vrednost nagrada;
9. da li će sa pobednikom biti zaključen ugovor;
10. rok za donošenje odluke naručioca;
11. lice za kontakt;

D

Obaveštenje o priznavanju kvalifikacije

(prva faza restriktivnog postupka)

1. naziv, adresa i internet stranica naručioca;
2. za dobra, vrsta i količina, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
3. za usluge, broj kategorije, predmet, opis i obim usluge, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
4. za radove priroda i obim radova i osnovna obeležja radova, oznaka iz klasifikacije delatnosti, odnosno naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
5. procenju vrednost javne nabavke za period za koji je kandidatima priznata kvalifikacija;
6. datum ažuriranja liste kandidata i rok za podnošenje prijava;
7. poziv za podnošenje prijava;
8. način preuzimanja konkursne dokumentacije, odnosno adresu internet stranice gde je konkursna dokumentacija objavljena;
9. lice za kontakt;

E

Obaveštenje o pokretanju postupka

(pregovarački postupak bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda)

1. naziv, adresa i internet stranica naručioca;
2. za dobra, vrsta i količina, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
3. za usluge, broj kategorije, predmet, opis i obim usluge, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
4. za radove priroda i obim radova i osnovna obeležja radova, oznaka iz klasifikacije delatnosti, odnosno naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
5. broj i datum zaključenja prvobitno zaključenog ugovora u slučaju pregovaračkog postupka iz člana 37. stav 1. tač. 5), 7) i 8) ovog zakona;
6. osnov za primenu pregovaračkog postupka i podatke koji opravdavaju njegovu primenu;

7. naziv i adresu lica kojima će naručilac poslati poziv za podnošenje ponuda;

Ž

Podaci u odluci o izboru najpovoljnije ponude

(pregovarački postupak bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda)

1. naziv i adresa naručioca, broj i datum donošenja odluke;
2. za dobra, vrsta i količina, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
3. za usluge, broj kategorije, predmet, opis i obim usluge, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
4. za radove priroda i obim radova i osnovna obeležja radova, oznaka iz klasifikacije delatnosti, odnosno naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
5. broj i datum zaključenja prvobitno zaključenog ugovora u slučaju pregovaračkog postupka iz člana 37. stav 1. tač. 5) i 7) ovog zakona;
6. osnov za primenu pregovaračkog postupka i podatke koji opravdavaju njegovu primenu;
7. procenjenu vrednost javne nabavke;
8. broj primljenih ponuda;
9. najviša i najniža ponuđena cena;
10. najviša i najniža ponuđena cena kod ispravnih i odgovarajućih ponuda;
11. deo ili vrednost ugovora koji će se izvršiti preko podizvođača;
12. osnovne podatke o ponuđaču čija je ponuda izabrana kao najpovoljnija;
13. podatke o izabranoj ponudi;
14. period važenja ugovora;
15. podatke o načinu i roku za podnošenja zahteva za zaštitu prava;

Z

Obaveštenje o zaključenom okvirnom sporazumu

1. naziv, adresa i internet stranica naručioca;
2. za dobra, vrsta i količina, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
3. za usluge, broj kategorije, predmet, opis i obim usluge, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
4. za radove priroda i obim radova i osnovna obeležja radova, oznaka iz klasifikacije delatnosti, odnosno naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
5. broj dobavljača sa kojima je sporazum zaključen;
6. datum zaključenja i period važenja okvirnog sporazuma;
7. ukupna procenjena vrednost svih ugovora koji će se zaključiti na osnovu okvirnog sporazuma;

I

Obaveštenje o zaključenom ugovoru

1. naziv, adresa i internet stranica naručioca;
2. za dobra, vrsta i količina, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
3. za usluge, broj kategorije, predmet, opis i obim usluge, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
4. za radove priroda i obim radova i osnovna obeležja radova, oznaka iz klasifikacije delatnosti, odnosno naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
5. ugovorena vrednost;
6. jedinične cene dobara, usluga i najzastupljenijih radova;
7. kriterijum za izbor najpovoljnije ponude;
8. broj primljenih ponuda;
9. najviša i najniža ponuđena cena;
10. najviša i najniža ponuđana cena kod ispravnih i odgovarajućih ponuda;
11. deo ili vrednost ugovora koji će se izvršiti preko podizvođača;
12. datum donošenja odluke o izboru najpovoljnije ponude;
13. datum zaključenja ugovora;
14. osnovne podatke o dobavljaču;
15. period važenja ugovora;
16. okolnosti koje predstavljaju osnov za izmenu ugovora;

J

Obaveštenje o obustavi postupka javne nabavke

1. naziv, adresa i internet stranica naručioca;
2. za dobra, vrsta i količina, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
3. za usluge, broj kategorije, predmet, opis i obim usluge, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
4. za radove priroda i obim radova i osnovna obeležja radova, oznaka iz klasifikacije delatnosti, odnosno naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
5. procenjena vrednost javne nabavke;
6. broj primljenih ponuda i podatke o ponuđačima;
7. razlog za obustavu postupka;
8. kada će postupak biti ponovo sproveden;

K

Podaci u odluci o izmeni ugovora o javnoj nabavci

1. naziv i adresa naručioca;
2. za dobra, vrsta i količina, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;

3. za usluge, broj kategorije, predmet, opis i obim usluge, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
4. za radove priroda i obim radova i osnovna obeležja radova, oznaka iz klasifikacije delatnosti, odnosno naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
5. procenjena vrednost prvobitne javne nabavke;
6. ugovorna vrednost;
7. objektivni razlozi za izmenu ugovora, uz izvod iz konkursne dokumentacije ili odgovarajućeg propisa u kojima se nalazi osnov za izmenu;

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona nalazi se u članu 97. stav 1. tačka 6. 11. i 16. Ustava Republike Srbije („Službeni glasnik RS“, br. 98/2006), po kojem Republika Srbija uređuje i obezbeđuje jedinstveno tržište, pravni položaj privrednih subjekata, kontrolu zakonitosti raspolaganja sredstvima pravnih lica, finansijsku reviziju javnih sredstava, prikupljanje statističkih i drugih podataka od opšteg interesa i organizaciju, nadležnosti i rad republičkih organa. Istovremeno, shodno članu 107. Ustava, pravo predlaganja zakona, drugih propisa i opštih akata imaju svaki narodni poslanik, Vlada, skupština autonomne pokrajine ili najmanje 30.000 birača.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Postojeći Zakon o javnim nabavkama („Službeni glasnik RS“, broj 116/2008,) donet je u decembru 2008. godine, a stupio je na snagu januara 2009. Iako je ovaj zakon donet nakon šestogodišnje primene Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik RS“, broj 39/02, 43/03, 55/04 i 101/05) i nakon donošenja novih direktiva Evropske unije u ovoj oblasti (Direktiva 2004/18/EZ o usklađivanju postupaka za dodelu javnih ugovora o radovima, dobrima i uslugama, Direktiva 2004/17/EZ kojom se usklađuju postupci nabavke subjekata koji deluju u oblasti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga i Direktiva 2007/66/EZ kojom se unapređuje postupak revizije u vezi sa dodelom ugovora o javnim nabavkama), propuštena je prilika da se značajnije unapredi sistem javnih nabavki i da se uskladi sa onim u Evropskoj uniji. Nakon tri godine primene postojećeg zakona pokazalo se da ovaj zakon ne samo da nije unapredio sistem javnih nabavki, već je u nekim elementima kao što je konkurentnost, predstavljao korak nazad.

Osnovni nedostaci postojećeg zakona su veliki broj izuzetaka od njegove primene koji nemaju realno uporište; neusklađenost sa direktivama Evropske unije, naročito kroz postojanje izuzetaka od primene zakona kojih nema u direktivama, nepostojanje pojedinih postupaka koji su predviđeni direktivama, neregulisanje koncesija za radove i nabavki u oblasti odbrane i bezbednosti (Direktiva 2009/81/EZ o usklađivanju postupaka nabavke za određene ugovore o radovima, ugovore o nabavci robe i ugovore o uslugama u oblasti odbrane i bezbednosti), neusaglašenost nabavki u komunalnom sektoru, neusklađenost sistema zaštite prava ponuđača, pogrešna implementacija pojedinih odredbi direktiva i sl; nepostojanje mehanizama za sprečavanje korupcije i sukoba interesa; mogućnost da se ugovori o javnim nabavkama zaključuju sa ponuđačima i u slučaju postojanja sukoba interesa; široka mogućnost upotrebe pregovaračkog postupka bez objavljivanja javnog poziva bez efikasnog mehanizma za sprečavanje zloupotrebe ovog postupka; postupak javne nabavke male vrednosti je uređen podzakonskim aktom, (iako se radi o materiji koja se mora urediti zakonom) i to na način koji ga čini netransparentnim, nekonkurentnim i neefikasnim, odnosno veoma pogodnim za pojavu korupcije; neuređenost centralizacije nabavki; loše uređen način objavljivanja oglasa o javnim nabavkama, koji dovodi do značajnog gubitka vremena i za naručioce i za ponuđače; loše propisani rokovi, negde su nepotrebno dugi, a negde suviše kratki, sa mnogo pravila i još više izuzetaka, što stvara lošu i neujednačenu praksu u primeni ovih odredbi zakona; nedovoljna ovlašćenja, nadležnosti i kapaciteti organa koji treba da vrše nadzor i kontrolu primene zakona, pre svega Uprave za javne nabavke, Republičke komisije za zaštitu prava i Državne revizorske institucije; neefikasna zaštita prava ponuđača i javnog interesa, kontrola i nadzor nad primenom zakona; malo

mogućnosti za pokretanje prekršajnog postupka, kratak rok zastarelosti prekršaja od godinu dana i blage kazne za odgovorna lica.

Pored navedenih nedostataka, dobra rešenja koje predviđa postojeći zakon, kao što su službenik za javne nabavke i Republička komisija za zaštitu prava, u primeni su doživela neuspeh. Najpre, kasnilo se mnogo sa primenom ovih odredbi zakona, jer se sa primenom člana 97. počelo tek krajem 2010., a ne od jula 2009. godine, kako je zakonom propisano, dok je Republička komisija za zaštitu prava izabrana tek oktobra 2010. godine, a zakonom je propisan rok od šest meseci od njegovog stupanja na snagu.

Srpska napredna stranka je u februaru ove godine podnela Narodnoj skupštini Predlog zakona o izmenama i dopunama zakona o javnim nabavkama kojim je želela da što je moguće pre otkloni nedostatke postojećeg zakona, kako bi se već u 2011. godini videli efekti predloženih poboljšanja i promena, a javna sredstva efikasnije upotrebila. Međutim, kako vladajuća većina nije stavila na dnevni red ovaj Predlog zakona ni godinu dana nakon njegove predaje parlamentu, Srpska napredna stranka je odlučila da predloži nov Zakon o javnim nabavkama.

Ključne novine predloženog zakona su usklađivanje sa direktivama Evropske unije, potpunija i jednostavnija definicija naručioca; jasnije određivanje predmeta javne nabavke radova; smanjivanje broja izuzetaka od primene zakona; pooštavanje uslova za primenu izuzetaka; mehanizam prethodne kontrole primene pregovaračkih postupaka koji se najčešće koriste; mehanizmi za sprečavanje sukoba interesa i korupcije u javnim nabavkama; delimična centralizacija javnih nabavki; podsticanje i u određenim uslovima obaveza sprovođenja elektronskih nabavki; uvođenje novog postupka – konkurentnog dijaloga i propisivanje dva nova oblika postojećih postupaka – sistem dinamične nabavke i okvirni sporazum; javna nabavka male vrednosti je uređena na način koji omogućuje transparentnost postupka i konkurenciju; predviđena je obaveza objavljivanja konkursne dokumentacije, efikasnije uređeno objavljivanje i propisana obavezna sadržina oglasa o javnim nabavkama; uneti su ekološki standardi kao mogući delovi tehničkih specifikacija; preciziran način izračunavanja procenjene vrednosti; jasno propisan način donošenja odluke o izboru najpovoljnije ponude, procedura i rokovi za zaključenje ugovora; jasno i restriktivno propisane mogućnosti promene ugovora; odredbe o javnim nabavkama u tzv. komunalnom sektoru usklađene su sa direktivom Evropske unije; po prvi put uređene su nabavke u oblasti odbrane i bezbednosti; povećane su nadležnosti i ovlašćenja Uprave za javne nabavke; promenjen je sastav i način rada Republičke komisije za zaštitu prava i data su joj nova ovlašćenja; sistem zaštite prava učinjen je efikasnijim sa jedne strane kroz pojednostavljenje samog postupka, a sa druge kroz propisivanje novih mogućnosti; predviđeni su prekršaji za gotovo sve povrede zakona, a kazne su sa jedne strane pooštrene, a sa druge rangirane prema težini prekršaja; rok zastarelosti prekršaja povećan je na tri godine; uvedene su zaštitne mere za odgovorna lica – zabrana vršenja određenih poslova i javno objavljivanje presude.

Prilikom izrade ovog Predloga zakona, pre svega se vodilo računa da se definišu rešenja koja bi sprečila eventualne zloupotrebe, povećala efikasnost kontrole, efikasnost i brzinu postupaka, pri tom vodeći računa da predložena rešenja budu usklađena sa direktivama Evropske unije i dobrom praksom javnih nabavki iz zemalja članica.

U izradi teksta Predloga zakona korišćena su i analizirana uporedno pravna rešenja i iskustva zemalja u regionu, članica Evropske unije, iskustva međunarodnih stručnjaka u ovoj oblasti i druga međunarodna iskustva. Takođe je uzeta u obzir statistika i drugi raspoloživi podaci vezani za primenu važećeg zakona.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Osnovne odredbe (čl. 1. – 20.)

Članom 1. Predloga zakona određen je predmet zakona. Propisano je da se ovim zakonom uređuje planiranje javnih nabavki, uslovi, način i postupak javne nabavke; reguliše centralizacija javnih nabavki; uređuju javne nabavke u oblasti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga i u oblasti odbrane i bezbednosti; određuje način evidentiranja podataka o javnim nabavkama; određuju poslovi i oblik organizovanja Uprave za javne nabavke i Republičke komisija za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki; određuje način zaštite prava ponuđača i javnog interesa u postupcima javnih nabavki i u slučajevima propisanim drugim zakonom; uređuju i druga pitanja od značaja za javne nabavke. Određeno je da su sastavni deo zakona njegovi prilozi, gde su uređena pitanja koja su zbog obima i tehnike pisanja uvrštena u zakon kao njegovi prilozi.

Članom 2. Predloga zakona određen je pojam naručilac. Naručilac je lice koje je dužno da primenjuje ovaj zakon. Definicija naručioca usklađena je sa postojećim nacionalnim propisima kao što je zakon o budžetskom sistemu, ali je pojednostavljena, pri tom usklađena i sa direktivama Evropske unije. Takođe predviđana je obaveza Vlade da utvrdi i objavi spisak naručilaca, čime će biti poimenično utvrđeni organi i pravna lica koja su obavezna da primenjuju zakon.

Članom 3. Predloga zakona određeno je značenje osnovnih pojmova i izraza koji se često koriste u zakonu, a čije je ispravno tumačenje neophodno za pravilnu primenu zakona. Pored izraza koje sadrži postojeći zakon, a čije je značenje precizirano u nekim slučajevima i izmenjeno uvedeni su i novi izrazi kao što su: zainteresovano lice; poslovi javnih nabavki; lice zaposleno na poslovima javnih nabavki; predstavnik naručioca; povezana lica; istovrsna dobra, usluge i radovi; okvirni sporazum; sistem dinamične nabavke; konkurentni dijalog; mreža; opšti rečnik nabavki i dr.

Članom 4. – 6. Predloga zakona uređen je predmet javne nabavke. Predmet javne nabavke usluga određen je u prilogu 1, pri čemu se na sve usluge primenjuju odredbe zakona, bez obzira da li se radi o „prioritetnim“ ili „neprioritetnim“ uslugama. Predmet javne nabavke radova određen je upućivanjem na Uredbu o klasifikaciji delatnosti, Sektor F – Građevinarstvo („Službeni glasnik Republike Srbije“ 54/2010). Pomenuta uredba je doneta na osnovu novog Zakona o klasifikaciji delatnosti („Službeni glasnik RS“, broj 104/09) i usklađena je sa poslednjom revizijom NACE (klasifikacija delatnosti u EU), iz 2008. S obzirom da su direktive EU donete 2004. godine, ova se klasifikacija ne podudara sa onom u aneksima direktiva, ali je prihvatljivije u Predlog zakona uneti novije rešenje.

Članom 7. Predloga zakona definisani su izuzeci od njegove primene. U odnosu na važeći zakon smanjen je broj izuzetaka (četiri izuzetka su brisana), a oni koji su zadržani preciznije su definisani.

Najznačajniji izuzetak koji je brisan je nabavka nepokretnosti i prava u vezi sa nepokretnostima (na primer zakup), i ona će se prema Predlogu zakona sprovoditi kao javna nabavka. Nabavka u oblasti odbrane i bezbednosti uređena je posebnim poglavljem.

Kao izuzetak određene su nabavke u oblasti elektronskih komunikacija, odnosno pre svega telekomunikacija, ali je njegova primena uslovljena postojanjem realne konkurencije u ovoj oblasti.

Predviđeno je da Uprava za javne nabavke na osnovu dostavljenog plana nabavki izvrši kontrolu osnova izuzetih nabavki i da ukoliko primeti nesaglasnost sa

zakonom, obavesti naručioca da nabavku sprovede kao javnu nabavku, primenjujući zakon. Uprava kontroliše dalje postupanje naručioca kroz dostavljanje posebnog izveštaja o tim javnim nabavkama.

Vlada je obavezana da sačini i objavi spisak naručilaca od kojih se mogu nabavljati dobra, usluge i radovi bez primene zakona.

Mogućnost za primenu izuzetka koji se odnosi na javne nabavke koje se finansiraju iz sredstava stranih kredita postoji samo ako su krediti dobijeni pod povoljnim, nekomercijalnim uslovima. Ako je kredit komercijalne prirode, ne postoji razlog zbog kojeg bi interes kreditora da kontroliše pre svega način (namenu) korišćenja sredstava bio iznad javnog interesa koji se ogleda u kontroli trošenja javnih sredstava. Ako je kredit obezbeđen pod nekomercijalnim uslovima i tada postoji obaveza primene svih odredbi zakona koje nisu u suprotnosti sa posebnim postupcima međunarodnih organizacija (kreditora). Na ovaj način je suženo polje primene ovog izuzetka, a i u situaciji kada se izuzetak koristi postoji obaveza primene odredbi zakona koje nisu u suprotnosti sa posebnim postupcima međunarodnih organizacija. Posebni postupci međunarodnih organizacija nisu dovoljno precizni što daje mnogo prostora za voluntarizam i arbitarnost u postupku, što će se sprečiti ukoliko se primenjuju odredbe zakona koje su kompatibilne posebnom postupku međunarodne organizacije koja je obezbedila sredstva.

Član 8. Predloga zakona definiše rezervisane nabavke kao postupke javnih nabavki u kojima mogu učestvovati isključivo ustanove, organizacije, udruženja ili privredni subjekti za radno osposobljavanje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalidnih lica. Na ovaj način podstiče se integracija ovih lica u društvo kroz njihovo radno angažovanje.

Članom 9. – 13. Predloga zakona određena su načela javnih nabavki i to: načelo ekonomičnosti i efikasnosti; obezbeđivanja konkurencije među ponuđačima; načelo transparentnosti postupka javne nabavke; jednakosti ponuđača i zaštite životne sredine.

Članom 14. Predloga zakona određena je obaveza za naručioca da zaštiti podatke o ponuđačima. Štite se oni podaci koje kao poverljive označi sam ponuđač, pri tom to mogu biti samo oni podaci koji se u skladu sa zakonom (Zakon o zaštiti poslovne tajne („Službeni glasnik RS“ br. 72/11)) mogu proglasiti poverljivim. Izričito je navedeno da se neće smatrati poverljivim dokazi o ispunjenosti obaveznih uslova, cena i drugi podaci iz ponude koji su od značaja za primenu kriterijuma i rangiranje ponude.

Članom 15. Predloga zakona data je mogućnost naručiocu da uslovi preuzimanje konkursne dokumentacije potpisivanjem izjave od strane zainteresovanog lica kojim prihvata obavezu da čuva određene podatke iz konkursne dokumentacije kao poverljive.

Članom 16. Predloga zakona određena je obaveza za naručioca da čuva dokumentaciju iz postupka javne nabavke, da evidentira sve faze postupka i vodi evidenciju ugovora i dobavljača.

Članom 17. - 18. Predloga zakona određeno je da se konkursna dokumentacija sačinjava i postupak javne nabavke vodi na srpskom jeziku. Naručilac može uvek pripremiti konkursnu dokumentaciju i na jednom stranom jeziku, dok je za javne nabavke dobara i usluga čija je procenjena vrednost veća od 250 miliona dinara i za javne nabavke radova čija je procenjena vrednost veća od 500 miliona dinara, dužan da konkursnu dokumentaciju sačini i na jednom stranom jeziku koji se uobičajeno koristi u međunarodnoj trgovini u oblasti iz koje je predmet javne nabavke. Granični iznos za dobra i usluge dobijen je analizom prosečne vrednosti ugovora dodeljenih stranim ponuđačima i prosečne vrednosti 35 najvećih ugovora u

2010. godini. Granični iznos za radove odgovara iznosu koji je granična vrednost za nabavku radova za koje su naručioci u Evropskoj uniji dužni da objave oglas u „Službenom listu Evropske unije“. Povećanje graničnih vrednosti, naročito za radove, neophodno je, imajući u vidu postojeće stanje u domaćoj građevinskoj industriji. Predviđa se mogućnost da naručioci dozvole da se pojedini delovi ponude dostave na stranom jeziku, kao i da naručilac naknadno zatraži prevod pojedinih delova ponude.

Članom 19. Predloga zakona određeno je da se vrednosti u postupku javne nabavke iskazuju u dinarima, ali da naručilac može dozvoliti ponuđaču da vrednost ponude prikaže i u stranoj valuti, određenoj konkursnom dokumentacijom. Za preračun u dinare koristi se srednji kurs NBS na dan otvaranja ponuda. Ovakva odredba je neophodna naročito ako ponudu podnosi strani ponuđač, ili ukoliko se radi o uvoznim dobrima. Zbog rizika promene kursa, ponuđači često daju veće cene u dinarima, što je nepovoljno i za njih jer im smanjuje šansu da dobiju ugovor i za naručioca jer dobija veću cenu. Izričito je predviđeno da se posebno, u dinarima prikazuju troškovi carine i drugih uvoznih dažbina ukoliko su uključeni u ponuđenu cenu.

Članom 20. Predloga zakona propisana je komunikacija u postupku javne nabavke. Određeno je da se komunikacija odvija poštom, elektronskim sredstvima, faksom, a izuzetno i telefonom. Propisano je da sredstvo komunikacije mora biti široko dostupno, ali i da komunikacija treba da se odvija na način da se poštuju rokovi predviđeni ovim zakonom i da se u tom cilju, kada je to moguće, koriste elektronska sredstva. Takođe, predviđa se da izabrano sredstvo komunikacije treba da omogući čuvanje poverljivih podataka, evidentiranje preduzetih radnji u postupku, kao i čuvanje dokumentacije u postupku. Preciziran je način potvrde prijema određenih dokumenta u postupku, koji su važni zbog rokova za preduzimanje određenih radnji u postupku.

Sprečavanje korupcije i sukoba interesa (čl. 21. – 32.)

Članom 21. Predloga zakona propisane su opšte mere za sprečavanje korupcije u javnim nabavkama. Kao jedna od opštih mera, predviđa se da se kao sredstvo komunikacije koristi elektronska pošta, zato što predstavlja dovoljno pouzdan dokaz o aktivnostima i namerama svakog od učesnika u postupku. Izričito je propisano da rukovodilac naručioca naloge i uputstva daje pismeno ili putem elektronske pošte. Ukoliko hitnost ili vanredni događaji to ne dozvoljavaju nalog ili uputstvo se mogu dati i usmeno, ali moraju biti potvrđeni pismeno ili elektronskom poštom odmah nakon prestanka tih okolnosti. Predviđena je obaveza za Agenciju za borbu protiv korupcije i Upravu za javne nabavke da sačine plan za borbu protiv korupcije u oblasti javnih nabavki, a da Vlada usvoji taj plan. Na osnovu ovog opšteg plana, veliki naručioci čija je vrednost nabavki na godišnjem nivou veća od milijardu dinara donose poseban plan integriteta za javne nabavke.

Članom 22. Predloga zakona predviđa se obaveza za naručioca da uredi proceduru javnih nabavki kojim se bliže u okviru naručioca određuje proces nabavke i odgovornost učesnika. Neophodno je da u zakonskim okvirima i u skladu sa svojom organizacijom, naručioci urede i preciziraju pravila postupka, obaveze i odgovornost zaposlenih koji učestvuju u postupku. Veliki naručioci (čija je ukupna vrednost javnih nabavki na godišnjem nivou veća od milijardu dinara - u 2010. godini više od 40 naručilaca), su obavezani da obrazuju posebnu službu za kontrolu postupaka javnih nabavki, pri čemu zaposlene u službi imenuje organ koji vrši nadzor nad poslovanjem naručioca.

Član 23. Predloga zakona predviđa obustavu postupka u slučaju da postoji osnovana sumnja da je zainteresovano lice, odnosno ponuđač, dao, ponudio ili stavio u izgled poklon ili neku drugu korist, odnosno pretio licu zaposlenom na

poslovima javnih nabavki ili nekom drugom licu kako bi ono na njih izvršilo uticaj sa ciljem da sazna poverljive informacije ili da utiče na postupanje naručioca ili donošenje odluka ili ako postoji razumna sumnja da je na ocenjivanje ponuda ili donošenje odluke o izboru najpovoljnije ponude uticalo lice koje nije član komisije za javnu nabavku. Takođe, ovaj član predviđa odbijanje ponude ponuđača ukoliko je lice koje je učestvovalo u planiranju javne nabavke ili pripremi konkursne dokumentacije učestvovalo ili sarađivalo sa ponuđačima u pripremanju njihove ponude.

Članom 24. Predloga zakona predviđana je obaveza prijavljivanja korupcije, kao i obaveza poslodavca lica koje je korupciju prijavilo da mu pruži svu neophodnu zaštitu. Posebno je istaknuta zaštita od otkaza ugovora o radu ili premeštanja na drugo radno mesto, uz pružanje potpune zaštite od svih oblika uznemiravanja na radnom mestu. Utvrđeni su uslovi pod kojima se lice koje je prijavilo korupciju može obratiti javnosti. Ovim članom se pruža zaštita tzv. „uzbunjivačima“ u oblasti javnih nabavki, ali je zaštitu uzbunjivača potrebno jedinstveno i detaljno urediti, posebnim zakonom. Pravo na naknadu štete je precizirano, isticanjem okolnosti o kojima je sud dužan da vodi računa prilikom njenog utvrđivanja.

Član 25. Predloga zakona zabranjuje predstavniku naručioca da bude radno angažovan kod dobavljača ili kod sa dobavljačem povezanog lica u naredne dve godine od prestanka radnog odnosa, odnosno funkcije kod naručioca. Kao uslov za aktiviranje ove zabrane predviđeno je da su se sa dobavljačem u poslednjoj godini (računajući od prestanka funkcije ili radnog odnosa) zaključili ugovori u ukupnoj vrednosti koja prelazi 3% ukupne vrednosti ugovora koje je naručilac zaključio u tom periodu. Na ovaj način želi se sprečiti postojeća, loša praksa, da bivši funkcioneri, odnosno direktori javnih preduzeća i ustanova, nakon prestanka funkcije, zasnuju radni odnos upravo u kompaniji čije su ponude često birane kao najpovoljnije. U slučaju kršenja ove obaveze predviđena je prekršajna odgovornost, kao i pravo naručioca na naknadu štete. Predviđeno je da sud prilikom procene štete, uzme naročito u obzir vrednost javnih nabavki u čijem je sprovođenju tuženi učestvovao i njegov odnos sa dobavljačem.

Članom 26. Predloga zakona predviđeno je obaveza za naručioca da kao sastavni deo konkursne dokumentacije predvidi izjavu o nezavisnoj ponudi, kojom ponuđač pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću izjavljuje da je podneo nezavisnu ponudu, bez dogovora ili uticaja od strane drugih zainteresovanih lica, a koji bi za posledicu imao povredu konkurencije.

Članom 27. Predloga zakona, predviđena je obaveza prijavljivanja povrede konkurencije za naručioca i za ponuđače, odnosno sva zainteresovana lica. Predviđena je i zaštita lica zaposlenih kod ponuđača, odnosno zainteresovanog lica, koja su prijavila povredu konkurencije.

Član 28. Predloga zakona predviđa kontrolu sprovođenja postupka najvećih javnih nabavki (procenjene vrednosti iznad 700.000.000 dinara) od strane građanskog nadzornika koga iz redova nezavisnih stručnjaka imenuje Uprava za javne nabavke. Granični iznos određen je analizom najvrednijih ugovora zaključenih tokom 2010. godine, ukupno 35 ugovora zaključeno je u vrednosti većoj od predviđene granične vrednosti (u prvom polugodištu 2011. zaključeno je devet takvih ugovora). Građanski nadzornik ima uvid u dokumentaciju, komunikaciju i tok postupka, a nakon završetka postupka podnosi izveštaj odboru Narodne skupštine, odnosno skupštine teritorijalne autonomije, odnosno skupštini lokalne samouprave i Upravi za javne nabavke. U slučaju postojanja ozbiljne sumnje u zakonitost i pravilnost postupka, građanski nadzornik će obavestiti o tome i javnost. Sličan oblik *ex ante* kontrole najvrednijih nabavki postoji i u Poljskoj (10 miliona evra za dobra i usluge, 20 miliona evra za radove), s tim što ovaj posao tamo obavlja Kancelarija za javne nabavke. Međutim, s obzirom na to da kod nas pritisak javnosti često može biti

veoma značajan za suzbijanje korupcije, predviđeno je da kontrolu ovih ugovora vrše pojedinci koji su stručnjaci u ovoj oblasti, sa iskustvom i društvenim ugledom, koji su nezavisni - nisu državni službenici.

Članom 29. – 32. Predloga zakona regulisano je sprečavanje sukoba interesa. Propisano je da sukob interesa postoji kada odnos predstavnika naručioca i ponuđača može uticati na nepristrasnost naručioca pri donošenju odluke u postupku javne nabavke i precizirano kada se pretpostavlja da ova situacija postoji. Predlog je pokušao da obuhvati sve do sada poznate situacije koje predstavljaju sukob interesa, ali je jednom opštom odredbom omogućio da se podvedu i oni slučajevi koji nisu izričito navedeni.

Zabranjeno je zaključivanje ugovora u slučaju postojanja sukoba interesa. S obzirom da je pretpostavka postojanja sukoba interesa široko postavljena, zabrana zaključenja ugovora je veoma restriktivna mera, ali je u postojećim uslovima sasvim primerena, budući da su u postupcima učestvovala i pobeđivale kompanije čiji su osnivači nosioci javnih funkcija.

Propisana je dužnost prijavljivanja postojanja sukoba interesa, kao i obaveza pružanja zaštite licu koje je prijavilo postojanje sukob interesa.

Uslovi i način sprovođenja postupka javne nabavke (čl. 33. – 118.)

Članom 33. Predloga zakona određene su i nabrojane vrste postupaka javne nabavke. Propisano je da se otvoreni i restriktivni postupak mogu uvek koristiti, a ostali postupci kada su za to ispunjeni posebni uslovi propisani zakonom. Ovim je i restriktivni postupak određen kao pravilo, kao što je predviđeno i direktivama Evropske unije. Većina država članica u svojim zakonima ne uslovljava primenu ovog postupka, osim nekoliko (Nemačka, Portugal).

Članom 34. Predloga zakona definisan je otvoreni postupak, kao postupak javne nabavke u kome sva zainteresovana lica mogu podneti ponudu.

Članom 35. Predloga zakona propisana su pravila restriktivnog postupka. Restriktivni postupak je postupak koji se sprovodi u dve faze. U prvoj fazi sva zainteresovana lica mogu podneti prijavu, a u drugoj fazi podnosioci prijava kojima je naručilac priznao kvalifikaciju (kandidati), na poziv naručioca podnose ponudu. Pored slanja poziva kandidatima, naručilac je dužan da poziv za podnošenje ponuda objavi na Portalu javnih nabavki, kako bi se sprečilo da kandidat ne dobije poziv (što se u praksi dešava) i kako bi sva zainteresovana lica imala uvid u učestalost javnih nabavki (druge faze) koje se sprovode na osnovu liste kandidata. Uslov za donošenje odluke o priznavanju kvalifikacije je da je najmanje pet prijava ispravno, odnosno da je najmanje pet podnosilaca prijava ispunilo uslove iz konkursne dokumentacije. Na ovaj način je povećan minimalan broj kandidata sa tri, kako predviđa postojeći zakon, na pet. Predviđeno je i da lista kandidata mora imati uvek najmanje pet kandidata. Povećan je rok važenja liste kandidata na tri godine. Naručilac je dužan da nakon donošenja odluke o priznavanju kvalifikacije objavi obaveštenje o priznavanju kvalifikacije, kako bi i lica koja nisu podnela prijavu bila obaveštena o ishodu postupka i o mogućnosti da prijavu podnesu za sve vreme važenja liste kandidata. Određeno je da naručilac priznaje kvalifikaciju svakih šest meseci, svima koji su u međuvremenu podneli prijavu i ispunili uslove. Na ovaj način se broj kandidata, a time i konkurentnost stalno uvećava, bez gubitka vremena i resursa potrebnih za ponovno sprovođenje prve faze restriktivnog postupka. Predviđeno je da naručilac može isključiti kandidata sa liste samo ako prestane da ispunjava uslove za priznavanje kvalifikacije ili ako dobije negativnu referencu.

Restriktivni postupak uređen je nešto drugačije, što ne znači da nije usaglašen, u odnosu na restriktivni postupak iz direktiva Evropske unije (direktive 2004/17/EZ i 2004/18/EZ). Ako se direktive usko tumače, proizilazi da je restriktivni

postupak jednokratan, odnosno lista kandidata iz prve faze koristi se samo jednom u drugoj fazi, kandidati podnose samo jednom ponude. Predlog zakona zadržao je ideju važećeg zakona da se lista kandidata koristi više puta, ali uz jednu veliku novinu koja ovaj postupak čini još transparentnijim i konkurentnijim, a to je ažuriranje liste kandidata. Ovo je naročito neophodno ako se uzme u obzir da restriktivni postupak postaje pravilo, kao i da su okvirni sporazumi novina koju praksa tek treba da oblikuje. S druge strane, izričito je data mogućnost, da naručilac sprovede „jednokratni“ restriktivni postupak, kada lista kandidata važi tri meseca, bez obaveze ažuriranja i kada se sprovodi samo jednom druga faza postupka.

Članom 36. predloga zakona uređen je pregovarački postupak sa objavljivanjem poziva za podnošenje ponuda. Propisana su četiri osnova za sprovođenje ovog postupka. Prvi postoji kada naručilac u otvorenom ili restriktivnom postupku ili konkurentnom dijalogu dobije sve neispravne i/ili neprihvatljive ponude, odnosno prijave pod uslovom da se prvobitno određeni uslovi za učešće u postupku, tehničke specifikacije i kriterijumi za izbor najpovoljnije ponude ne menjaju. Naručilac može odlučiti da pozove samo i sve one koji su učestvovali u prvobitnom postupku da dopune svoje ponude, odnosno prijave i učine ih ispravnim i u tom slučaju ne objavljuje poziv za podnošenje ponude. Drugi osnov postoji ako zbog prirode dobara, usluga ili radova, kao i rizika vezanih za njih, nije moguće unapred proceniti vrednost javne nabavke. Treći osnov za primenu pregovaračkog postupka sa objavljivanjem poziva za podnošenje ponuda je nabavka intelektualnih usluga, primera radi navedene su finansijske usluge i usluge projektovanja, ako je njihova priroda takva da se specifikacije tih usluga ne mogu unapred precizirati. Četvrti osnov za primenu pregovaračkog postupka sa objavljivanjem poziva postoji u slučaju javne nabavke radova isključivo za potrebe istraživanja, razvoja ili eksperimenta, a ne u svrhu ostvarivanja dobiti. Naručiocu je data mogućnost da postupak sprovodi u više faza pregovaranja, ali je obavezan da vodi zapisnik o pregovaranju i da obezbedi da prihvaćena, odnosno ugovorena cena ne bude veća od uporedive tržišne cene.

Članom 37. Predloga zakona uređen je pregovarački postupak bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda. Osnovi za primenu ovog postupka su dopunjeni i precizirani, tako da su uslovi za njihovu primenu pooštreni.

Osnov za primenu ovog postupka koji se odnosi na nabavku novih usluga ili radova koje predstavljaju ponavljanje sličnih usluga ili radova koje pruža prvobitni pružalac usluga ili izvođač radova je brisan. Iako taj osnov postoji u direktivama Evropske unije, za naše uslove predstavlja široko postavljen osnov za primenu pregovaračkog postupka. U postojećim uslovima kada se nabavka uglavnom sprovodi na nacionalnom nivou (za razliku od direktiva koje uređuju evropsku nabavku), ovaj osnov je višak budući da postoji i osnov koji se tiče dodatnih usluga i radova.

Kod „izuzetne hitnosti“ kao osnova za primenu ovog postupka precizirano je da okolnosti koje opravdavaju hitnost ne mogu biti ni u kakvoj vezi sa naručiocem, ne mogu poticati od naručioca.

Kod dodatnih isporuka dobara, dodatnih usluga i radova kao osnova za primenu ovog postupka, navedeni su uslovi u pogledu vrednosti dodatnih isporuka (do 15%) i vremena od zaključenja prvobitnog ugovora (do 18 meseci). Na ovaj način je mogućnost primene ovog postupka znatno sužena, a da sa druge strane njegova opravdana upotreba nije onemogućena. Dodatni radovi su određeni kao zbir viška i nepredviđenih radova minus manjak radova. Na ovaj način je u skladu sa praksom i Posebnim uzansama o građenju preciziran pojam dodatnih radova, jer se njegovo značenje različito tumači u praksi, što dovodi do nejednakog postupanja naručilaca u istovetnim situacijama.

Kako bi se pomoglo privrednim društvima u stečaju (na primer pomoglo u realizaciji plana reorganizacije) predviđeno je da se ovaj postupak može primeniti i u slučaju kada je ponuđač u stečaju, ako se predmet nabavke može obezbediti pod posebno povoljnim uslovima. Izričito je predviđeno da se pregovarački postupak ne može sprovesti sa ponuđačem koji je u postupku prinudne likvidacije (napravljena je razlika između likvidacije i prinudne likvidacije).

Kako bi se sprečila neopravdana upotreba ovog postupka u slučajevima kada nisu ispunjeni zakonski uslovi za njegovu primenu, Predlog zakona u ovom članu predviđa niz mera *ex ante* kontrole. Najpre, naručilac je dužan da objavi na svojoj internet stranici i na Portalu javnih nabavki obaveštenje o pokretanju pregovaračkog postupka. Pored toga naručilac je obavezan da objavi i konkursnu dokumentaciju na Portalu javnih nabavki i omogući učešće svim zainteresovanim licima koja podnesu ponudu u predviđenom roku.

Predlog zakona obavezuje naručioca da odluku o pokretanju pregovaračkog postupka, ako je osnov za njegovu primenu tač. 3. do 5. ili tač. 7. i 8., dostavi Upravi za javne nabavke, radi provere ispunjenosti uslova za primenu pregovaračkog postupka. Propisano je da Uprava dostavlja svoje mišljenje naručiocu i objavljuje na Portalu javnih nabavki, kako bi zainteresovana lica bila upoznata. Ukoliko naručilac ne postupi u skladu sa mišljenjem, Uprava za javne nabavke i svako zainteresovano lice može podneti zahtev za zaštitu prava. Predviđeno je da ispitivanje odluke od strane Uprave za javne nabavke ne sprečava nastavak postupka koji je pokrenut iz razloga izuzetne hitnosti. Nakon donošenja, naručilac objavljuje odluku o izboru najpovoljnije ponude, a propisano je da ta odluka sadrži sve podatke koji su potrebni kako bi zainteresovano lice moglo da podnese zahtev za zaštitu prava. Ako odluka sadrži poverljive podatke, naručilac neće objaviti te delove odluke, ali će odluku (celu) u izvornom obliku dostaviti Upravi za javne nabavke i Državnoj revizorskoj instituciji.

Predlog zakona obavezuje naručioca, da uvek kada je to moguće u pregovarački postupak uključi što veći broj ponuđača.

Naručilac je obavezan da vodi zapisnik o pregovaranju i da obezbedi da prihvaćena, odnosno ugovorena cena ne bude veća od uporedive tržišne cene.

Predlog zakona određuje da Uprava za javne nabavke bliže uredi moguće načine pregovaranja. S obzirom na sadržinu ovog podzakonskog akta, trebalo bi da bude donet u formi uputstva.

Članom 38. Predloga zakona propisan je konkurentni dijalog. Ovaj postupak uveden je u evropski sistem javnih nabavki direktivama 2004/18/EZ i 2004/17/EZ, i namenjen je za naročito složene nabavke. Predlogom zakona određeno je šta se smatra naročito složenom nabavkom. Korišćenjem ovog postupka naručioci mogu zadovoljiti svoje potrebe za nabavkom kada sami ne mogu precizno odrediti ili opisati predmet javne nabavke, odnosno rešenje koje žele postići. Ovaj postupak ima najmanje tri faze. U prvoj fazi sva zainteresovana lica podnose prijave, dok u drugoj fazi naručilac vodi dijalog sa svim kandidatima (kojima je prethodno priznao kvalifikaciju) u cilju pronalaženja rešenja. Naručilac može organizovati dijalog u više faza u cilju smanjenja broja rešenja o kojima se vodi dijalog. Nakon što prepozna jedno ili više rešenja kao odgovarajuće, naručilac poziva kandidate da podnesu svoje konačne ponude. Pri tom naručilac ne može otkriti kandidatima rešenje koje nudi drugi kandidat. Da bi se sprečila zloupotreba ovog postupka, odnosno njegova primena i u slučajevima kada to nije opravdano, naručilac je dužan da pre pokretanja ovog postupka pribavi saglasnost Uprave za javne nabavke.

Članom 39. Predloga zakona uređen je konkurs za dizajn kao postupak javne nabavke koji se primenjuje u slučaju kada se ponude, odnosno ponuđena rešenja ne

mogu upoređivati na osnovu kriterijuma najniže ponuđena cena ili ekonomski najpovoljnija ponuda, odnosno kada se bira dizajn. Predmet nabavke je najčešće u oblasti urbanističkog planiranja, arhitekture, građevinarstva, inženjerstva, dizajna i informatike. Dizajn bira nezavisni žiri. Propisano je da najmanje jedna trećina članova žirija mora imati najmanje jednake kvalifikacije kao učesnici na konkursu, da članovi žirija ne mogu biti sa kandidatima u odnosu koji može proizvesti sukob interesa, kao i da žiri razmatra anonimne prijave, nacрте, rešenja, odnosno dizajne. Ukoliko se dizajn, projekat odnosno nacрт plaća, ovaj postupak se može sprovesti u okviru otvorenog postupka.

Članom 40. Predloga zakona uređen je postupak javne nabavke male vrednosti. Javna nabavka male vrednosti definisana je kao nabavka istovrsnih dobara, usluga ili radova čija je ukupna procenjena vrednost na godišnjem nivou niža od 2.000.000,00 dinara. Ovaj granični iznos dobijen je analizom prosečne vrednosti javne nabavke male vrednosti po postupku i po naručiocu. Iznos je smanjen u odnosu na granični iznos koji se trenutno primenjuje na osnovu važećeg Zakona o budžetu. Postupak javne nabavke male vrednosti namenjen je pre svega malim naručiocima, s tim da i veliki naručioci mogu da koriste ovaj postupak kada nabavljaju određena, pre svega dobra ili usluge u manjem obimu ili manje vrednosti. Međutim da i veliki naručioci koriste često ovaj postupak govori i činjenica da je prosečna vrednost ovog postupka po naručiocu u 2010. godini 9.647.968 dinara.

Ovaj postupak se često pogrešno primenjuje, odnosno zloupotrebljava, pre svega zbog nejasnoća koje je uneo pojam istovrsnosti. Svrha ovog pojma je da spreči da se velike nabavke podele na više manjih kako bi se izbegao otvoreni postupak i sproveda javna nabavka male vrednosti. Predlog zakona je u članu 3. precizirao ovaj pojam, pozivajući se na klasifikaciju dobara, usluga i radova iz odgovarajućih nomenklatura, tako da naručioci više neće moći da svoje nepravilno postupanje pravdaju nejasnom odredbom zakona.

Propisano je da naručilac sprovodi postupak pozivanjem najmanje tri lica koja su prema njegovim saznanjima sposobna da izvrše nabavku, istovremeno objavljujući poziv za podnošenje ponuda na svojoj internet stranici i na Portalu javnih nabavki. Propisano je da postupak sprovodi službenik za javne nabavke ili lice zaposleno na poslovima javnih nabavki (u zavisnosti od obaveze naručioca da ima službenika za javne nabavke), osim kada složenost predmeta javne nabavke zahteva i učešće drugih lica.

Predviđeno je da pre upućivanja poziva za podnošenje ponuda, lice koje sprovodi nabavku vrši ispitivanje tržišta, kako bi se poziv uputio ponuđačima koji su sposobni da izvrše nabavku pod povoljnim uslovima.

Predlog zakona omogućuje naručiocu da najpovoljnijem ponuđaču izda narudžbenicu ako je procenjena vrednost male nabavke do 200.000 dinara.

Za razliku od važećeg zakona ukinuta je mogućnost da se na nabavku usluga iz Aneksa 1B primenjuje postupak javne nabavke male vrednosti, bez obzira na njihovu vrednost. Ova odredba važećeg zakona posledica je pogrešnog tumačenja direktiva Evropske unije, u kojima postoji podela na nabavke koje se objavljuju na nivou Evropske unije i onih koje se ne objavljuju, bez obzira na procenjenu vrednost. Međutim, ovoj podeli nema mesta na nacionalnom nivou i kao takva predstavljala je samo prostor za zloupotrebe.

Članom 41. Predloga zakona propisan je okvirni sporazum, kao posebna vrsta ugovora, koji se može zaključiti nakon sprovedenog otvorenog postupka sa najmanje tri ponuđača. Predviđeno je da naručilac može zaključiti i okvirni sporazum samo sa jednim ponuđačem, ako je sproveden pregovarački postupak sa objavljivanjem poziva za podnošenje ponuda, nakon obustavljenog otvorenog

postupka, jer je u ovoj situaciji naručilac dao svim ponuđačima još jednu šansu, sproveo dva postupka i zato bi bilo neopravdano sprečiti ga da zaključi okvirni sporazum sa ponuđačem čija je ponuda jedina ispravna i odgovarajuća, odnosno prihvatljiva. Takođe, uslov da se zaključi okvirni sporazum nalazi se i na strani predmeta javne nabavke. Predmet javne nabavke mogu biti sva dobra i usluge, osim finansijskih usluga i drugih usluga koje izričito nisu navedene u Prilogu 1, ili radovi za koje se ne izdaje građevinska dozvola (poput adaptacije, sanacije, redovnog održavanja, investicionog održavanja i sl.).

Ograničenje u vezi sa finansijskim uslugama koje ne mogu biti predmet okvirnog sporazuma uvedeno je da bi se sačuvala konkurencija na tom tržištu, dok je u pogledu drugih usluga uvedeno kako bi se sprečila primena ovog sporazuma na sve u ovom zakonu neimenovane usluge. Budući da je konkurencija u građevinarstvu neophodna i da podstiče razvoj ove privredne grane, Predlogom je predviđeno da se okvirni sporazum ne može zaključiti i za radove za koje se izdaje građevinska dozvola. S obzirom da je za ove radove uvek neophodan glavni projekat, a često i druga tehnička dokumentacija, okvirni sporazum nije dobar instrument za dodelu ugovora o javnoj nabavci jer u trenutku sprovođenja postupka nema dovoljno podataka za njegovo valjano zaključivanje. Pored toga, budući da važi tri godine može predstavljati jedan vid restriktivnih sporazuma. U ovim slučajevima naručilac može umesto okvirnog sporazuma koristiti restriktivni postupak.

Propisano je da okvirni sporazum može trajati najviše tri godine osim ako je zaključen sa jednim ponuđačem kada može važiti najviše dve godine. Okvirni sporazum je ovim Predlogom zakona uređen restriktivnije u odnosu na direktive Evropske unije, jer je njegova primena ograničena na određene predmete nabavke i neophodno je da se zaključi sa najmanje tri ponuđača (pod posebnim uslovima sa jednim). Smatramo da su ova ograničenja u našim uslovima neophodna, pre svega kako bi se sprečilo ograničenje konkurencije, koja je ionako slaba. Vreme trajanja okvirnih sporazuma ograničeno je na tri godine (u direktivama je četiri godine) radi zaštite konkurencije i usklađivanja sa Zakonom o budžetskom sistemu kojim je data mogućnost donošenja trogodišnjih budžeta, odnosno predviđeno je da se finansijski plan budžetskih korisnika donosi za period od jedne ili tri godine i da se srednjoročni planovi odnose na budžetsku godinu i naredne dve godine,. Određeno je da se na osnovu okvirnog sporazuma zaključuje ugovor o javnoj nabavci ili izdaje narudžbenica ukoliko sadrži sve bitne elemente ugovora. Ugovor se zaključuje sa najpovoljnijim dobavljačem primenom kriterijuma ili uslova utvrđenih u okvirnom sporazumu ili dostavljanjem ponuda od strane dobavljača, u skladu sa bliže definisanim kriterijumima ili uslovima, ukoliko nisu precizno definisani okvirnim sporazumom, ali koji nisu u suprotnosti sa okvirnim sporazumom. Propisano je da se u ovoj fazi može koristiti elektronska licitacija. Određeno je da modele okvirnih sporazuma sačini Uprava za javne nabavke kako bi se pomoglo u primeni ovog oblika postupka i uspostavila jedinstvena praksa u njegovoj primeni.

Članom 42. Predloga zakona uveden je još jedan novi oblik postupka javne nabavke – sistem dinamične nabavke. Iako je propisano da se na njega primenjuju pravila otvorenog postupka, on zapravo predstavlja elektronski oblik, višekratnog restriktivnog postupka. Ovaj postupak se primenjuje koristeći se isključivo elektronskim sredstvima, odnosno IT tehnologijama. Iako nije ograničen na određene predmete nabavke, on je pre svega usmeren na česte, ponavljajuće nabavke, koje može izvršiti relativno veliki broj lica. Naručilac najpre objavljuje poziv za podnošenje početnih ponuda. Sve ponuđače čije ponude oceni kao ispravne i odgovarajuće prima u sistem, a kada se javi konkretna potreba za nabavkom, poziva sve ponuđače iz sistema da podnesu konačne ponude. Pre podnošenja konačnih ponuda, naručilac objavljuje obaveštenje o postojanju sistema i poziva sva zainteresovana lica da podnesu početne ponude i pristupe sistemu. Ukoliko naručilac primi početnu ponudu,

ne može pozvati ponuđače iz sistema da podnesu konačne ponude, pre nego što oceni početnu ponudu. Izbor najpovoljnije ponude naručilac vrši primenom kriterijuma određenog u konkursnoj dokumentaciji, koristeći elektronska sredstva, odnosno informacioni sistem naručioca automatski rangira ponude. Propisano je da naručilac ne može usloviti prijem u sistem, plaćanjem depozita. Predviđeno je da sistem dinamične nabavke traje najduže četiri godine (za razliku od restriktivne liste i okvirnog sporazuma koji važe najviše tri godine) kako bi se potstakli naručioci da primenjuju ovaj elektronski oblik otvorenog postupka. Izričito je navedeno da naručilac u toku trajanja sistema ne može menjati uslove za prijem.

Članom 43 – 48. Predloga zakona uređena je elektronska licitacija kao način sprovođenja postupaka javne nabavke. Određeno je da se ona može primenjivati u otvorenom, restriktivnom i pregovaračkom postupku iz člana 36. stav 1. tačka 1) Predloga zakona, kao i u slučaju rangiranja ponuda na osnovu prethodno zaključenog okvirnog sporazuma, samo ako se predmet javne nabavke može jasno i objektivno opisati i ako su kriterijumi za izbor najpovoljnije ponude pogodni za automatsko ocenjivanje pomoću elektronskih sredstava, bez bilo kakve intervencije naručioca. Propisan je tok elektronske licitacije, obavezna sadržina konkursne dokumentacije i poziva za podnošenje ponuda. Određeno je da naručilac najpre u pozivu za podnošenje ponuda (koji objavljuje ili šalje licima, ponuđačima, kandidatima u zavisnosti od vrste postupka) posebno navodi da će biti primenjena elektronska licitacija. Pre same primene licitacije, naručilac vrši stručnu ocenu ponuda i poziva ponuđače čije su ponude ocenjene kao ispravne i odgovarajuće da učestvuju u licitaciji. Ukoliko su ponude podnete elektronskim putem, naručilac može sprovesti licitaciju bez posebnog obaveštenja, odnosno pozivanja ponuđača pod uslovom da se svakom od ponuđača omogući pristup podacima o trenutnom rangiranju i o ponuđenim vrednostima drugih ponuđača.

Propisana je obaveza za „velike“ naručioce, čija je ukupna vrednost javnih nabavki kod kojih se predmet javne nabavke može jasno i objektivno opisati (one na koje je elektronska licitacija primenjiva) na godišnjem nivou veća od 700 miliona dinara, da uspostave informacioni sistem pomoću kojeg će primenjivati sistem dinamične nabavke i elektronsku licitaciju. Na ovaj način se uvodi obaveza primene elektronske nabavke, pre svega za one naručioce koji sprovode veliki broj nabavki i kod kojih će uštede od primene elektronske nabavke biti značajno veće od troškova uspostavljanja informacionog sistema neophodnog za njihovu primenu. Procene su da u Srbiji ima između 15 i 20 takvih naručilaca, ne računajući Upravu za zajedničke poslove. Uprava za javne nabavke je dužna da na osnovu uvida u plan nabavki, obavesti naručioca koji ispunjava uslove za primenu obavezne elektronske nabavke.

Članom 49. – 51. Predloga zakona propisana je delimična centralizacija javnih nabavki. Propisano je da Uprava za zajedničke poslove republičkih organa sprovodi postupke javnih nabavki za potrebe državnih organa i organizacija, uključujući i pravosudne organe, ustanova čiji je osnivač Republika Srbija ako manji deo od ukupnih prihoda ostvaruju prodajom proizvoda na tržištu ili vršenjem usluga uz naknadu i organizacija za obavezno socijalno osiguranje i njihovih korisnika.

Uprava za zajedničke poslove već sprovodi jedan deo nabavki za potrebe republičkih organa i ima jedan deo potrebnih kadrova i iskustva u sprovođenju postupaka, zato je najcelishodnije da ovaj organ bude telo za centralizovano sprovođenje nabavki, umesto da se osniva još jedna agencija.

Predlog propisuje da Uprava za zajedničke poslove javne nabavke sprovodi u svoje ime, a za račun naručilaca.

Uneto je ograničenje u pogledu predmeta javne nabavke, kako bi Uprava za zajedničke poslove sprovodila standardizovane nabavke, za potrebe većeg broja naručilaca, kako bi se sprečila njena preopterećenost, ograničila centralizacija javnih

nabavki i kako bi se zaštitila mala i srednja preduzeća koja često, u uslovima velike centralizacije nabavki, gube mogućnost za učešće u postupku.

Predviđeno je da se centralizovano nabavljaju pre svega potrošna dobra, hrana, namirnice, kao i druga dobra poput prevoznih sredstava ili računarske opreme, građevinskih instalacija i opreme gde bi bilo dobro uvesti određeni standard, jer se tako i kasnije ostvaruju uštede u održavanju, zameni i sl. Ograničenje je uvedeno i u pogledu usluga. Od centralizacije su izuzete neke intelektualne usluge i one koje su specifične (nestandardne) jer zavise od potreba određenog naručioca. Primera radi usluga kredita (i druge finansijske usluge) uvek zavisi od potreba naručioca, namene kredita i svakako da naručilac može mnogo bolje da u postupku zaštiti svoje interese i obezbedi sebi povoljniji kredit. Izuzete su i usluge koje mogu narušiti konkurenciju na pojedinim tržištima, jer bi primera radi centralizovana nabavka pravnih ili zdravstvenih usluga dovele u privilegovan položaj ponuđača koji ima zaključen okvirni sporazum ili ugovor sa Upravom za zajedničke poslove. Prethodno rečeno za finansijske usluge važi i za određene građevinske radove poput izgradnje objekata, gde su specifične potrebe naručioca razlog za izuzimanje ovih nabavki iz centralizacije.

Smatramo da je ovaj nivo obavezne centralizacije nabavki trenutno optimalan za sistem javnih nabavki u Srbiji, s tim da se iskustva iz prakse mogu iskoristiti za poboljšanje ovih odredbi.

Propisano je da Uprava za zajedničke poslove sprovodi isključivo otvoreni i restriktivni postupak, osim kada u otvorenom ili restriktivnom postupku dobije sve neispravne, neodgovarajuće ili neprihvatljive ponude, kada može sprovesti odgovarajući pregovarački postupak. Obavezana je Uprava za zajedničke poslove da, kada je to moguće, nabavku oblikuje po partijama. Ovakva odredba je neophodna imajući u vidu ukupnu vrednost nabavki i broj naručilaca za koje se nabavke sprovode. Podelom nabavke po partijama ne narušavaju se pogodnosti koje ukupnjavanje nabavke donosi, a sa druge strane otklanjaju se loše strane centralizacije nabavki i omogućava se da se sa više različitih ponuđača zaključe ugovori ili okvirni sporazumi uključujući mala i srednja preduzeća.

Predviđeno je da Uprava za zajedničke poslove može zaključiti ugovor o javnoj nabavci u ime naručioca ili okvirni sporazum na osnovu kojeg naručioci mogu zaključiti ugovor o javnoj nabavci. Propisano je da Uprava za zajedničke poslove prati izvršenje ugovora i vodi jedinstvenu elektronsku evidenciju dobavljača.

Predlog predviđa obavezu da Vlada utvrdi spisak naručilaca za koje će Uprava za zajedničke poslove sprovoditi nabavke, detaljnije utvrdi predmete nabavki koje će Uprava sprovoditi kao i da bliže uredi samo sprovođenje postupka, odnosno koordinaciju između naručilaca i Uprave za zajedničke poslove.

Predlog zakona je zadržao mogućnost koju daje i važeći zakon, da naručilac ovlasti drugog naručioca, uključujući i Upravu za zajedničke poslove da sprovede postupak javne nabavke, ali u tom slučaju obaveštava Državnu revizorsku instituciju.

Pored ovoga naručioci mogu zajedno sprovesti određenu nabavku ili osnovati posebnu organizaciju koja će za njihove potrebe sprovoditi postupke javnih nabavki. Ovo je mogućnost za centralizaciju nabavki koju pre svega treba da koriste lokalne samouprave. One mogu da obrazuju organizaciju koja će za potrebe opštinske uprave i svih njenih ustanova i preduzeća sprovoditi nabavke. Propisano je da se ova organizacija osniva odlukom ako se radi, na primer, o jednoj opštini ili gradu, ili sporazumom ukoliko se radi o više opština, gradova ili uopšte naručilaca. Na odluku, odnosno sporazum saglasnost daje Uprava za javne nabavke.

Član 52. Predloga zakona određuje obaveznu sadržinu plana nabavki. Ono što je naročito važno je obaveza za naručioca da u planu navede i nabavke na koje

zakon ne primenjuje. Precizno je navedeno koje podatke plan obavezno sadrži, između ostalog to je opravdanost i procenjena vrednost javne nabavke, kao i način na koji je procenjena vrednost utvrđena. Predviđeno je da Uprava propiše detaljnije sadržinu i formu plana nabavki. Sve izmene u planu moraju biti evidentirane, a naručilac je dužan da do 31. marta dostavi Državnoj revizorskoj instituciji izveštaj o izvršenju plana nabavki za prethodnu godinu. Propisano je da se prvobitno planirana sredstva za određenu javnu nabavku ne mogu povećati za više od 5%, osim u slučaju elementarnih nepogoda, havarija ili vanrednih događaja čije nastupanje ne zavisi od volje naručioca. Na ovaj način Predlog zakona podstiče naručioce da pažljivije planiraju nabavke čime se povećava njihova efikasnost i ukupna finansijska disciplina. Naručilac je obavezan da plan nabavki dostavi Državnoj revizorskoj instituciji i Upravi za javne nabavke koje na taj način mogu efikasnije vršiti kontrolu u svom domenu.

Član 53. Predloga zakona propisuje uslove za pokretanje postupka javne nabavke. Predviđeno je da se postupak javne nabavke može pokrenuti ako je nabavka planirana, ako su predviđena sredstva u budžetu, odnosno finansijskom planu i ako su što je veoma važno, sredstva obezbeđena.

Član 54. Predloga zakona određuje obavezne elemente odluke o pokretanju postupka javne nabavke. Odlukom o pokretanju se određena sredstva definitivno opredeljuju za određenu namenu, jer za razliku od plana, donošenjem odluke se preciznije određuje predmet javne nabavke odnosno njegova specifikacija, količine, procenjena vrednost, trajanje ugovora, vrsta postupka, dinamika nabavke i sl. Propisano je da se u odluku o pokretanju pregovaračkog postupka bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda obavezno unose razlozi za primenu tog postupka i osnovni podaci o licima kojima će naručilac uputiti poziv za podnošenje ponude kao i razloge za upućivanje poziva tim licima.

Članom 55. Predloga zakona propisano je da javnu nabavku sprovodi komisija i određen je njen sastav. Određena je obavezna sadržina rešenja o obrazovanju komisije. Određeno je da jedan od članova komisije mora biti lice sa završenim odgovarajućim studijama na pravnom fakultetu ili službenik za javne nabavke. Na ovaj način, nije neophodno kao do sada da naručilac zapošljava i pravika i lice koje je službenik za javne nabavke.

Ako je procenjena vrednost javne nabavke veća od petostrukog iznosa koji predstavlja granicu za primenu javne nabavke male vrednosti, član komisije mora biti službenik za javne nabavke. Propisano je da za članove komisije mogu biti imenovana koja imaju odgovarajuće stručno obrazovanje iz oblasti iz koje je predmet javne nabavke, a ako naručilac nema takvog zaposlenog, može imenovati i lice koje nije zaposleno kod naručioca.

Izričito je propisano da je komisija za javnu nabavku dužna da sprovede postupak javne nabavke koji je određen odlukom o pokretanju postupka. Ovo je naročito važno u slučaju pitanja odgovornosti za vrstu izabranog postupka. U smislu Predloga zakona odgovornost za pokretanje postupka je isključivo na licu koje je odgovorno za donošenje odluke o pokretanju. Takođe, izričito je propisano da komunikaciju sa svim zainteresovanim licima i ponuđačima vrše isključivo članovi komisije.

Članom 56. – 62. Predloga zakona propisane su vrste oglasa o javnoj nabavci, način i rokovi objavljivanja i opšti rečnik nabavke. Određeno je da se oglasi o javnoj nabavci objavljuju u „Službenom glasniku RS“, posebnom izdanju „Javne nabavke“, na Portalu javnih nabavki i na internet stranici naručioca. Važniji oglasi se objavljuju i u Službenom glasniku, a ostali na Portalu javnih nabavki i internet stranici naručioca. Izričito je navedeno da naručilac koji nema internet stranicu nije dužan da je formira isključivo radi objavljivanja oglasa o javnim nabavkama, kako se ne bi

troškovi izrade internet stranica pravdali ovim zakonom. Obaveza objavljivanja na internet stranici naručioca predviđena je kako bi naručioci koji već imaju internet stranicu iskoristili ovaj sve popularniji vid oglašavanja i kako bi na taj način dodatno doprineli povećanju transparentnosti i konkurencije. Osim toga, Portal javnih nabavki će imati veliku količinu podataka i veliki broj korisnika, zbog čega se može desiti da pristup nekada bude otežan, ali će zahvaljujući internet stranici naručioca zainteresovana lica uvek moći da ostvare uvid u oglas, konkursnu dokumentaciju i sl.

Budući da se oglasi objavljuju u posebnom izdanju „Službenog glasnika Republike Srbije“ propisani su kraći rokovi za objavljivanje, a rok je dodatno skraćen ukoliko se oglas dostavlja elektronskim sredstvima.

Propisano je da se oglasi o javnoj nabavci (pre svega poziv za podnošenje ponuda) mogu objaviti u „Službenom listu Evropske unije“, internet izdanje - Tenders Electronic Daily (izdanje u pisanoj formi za dodatak S, od 1998. godine se ne štampa, dostupno je samo u elektronskoj formi na CD-u i Internetu) ili nekom međunarodnom listu, u zavisnosti od predmeta javne nabavke.

Pojedine nabavke, pre svega dobara i usluga potrebno je izložiti konkurenciji iz inostranstva, jer proizvodi domaćeg porekla i domaći ponuđači usluga ionako uživaju preferencijalni tretman, pri čemu se često dešava da je proizvod uvezen i neznatno prerađen u Srbiji, a ponuđena cena takvog proizvoda često je znatno veća, nego kada se nabavlja iz inostranstva.

Predlog daje okvirne kriterijume naručiocima koji treba da im pomognu u proceni da li je celishodno objaviti oglas na međunarodnom nivou: procenjena vrednost javne nabavke, vrsta, složenost i specifičnost predmeta javne nabavke, razvijenost domaćeg tržišta i broj domaćih ponuđača koji su sposobni da izvrše nabavku. Propisano je da Vlada treba da utvrdi relativni značaj i prezira ove kriterijume, što treba da bude jedan od instrumenata Vlade u vođenju politike u ovoj oblasti. Predlog zakona, ograničava troškove objavljivanja u međunarodnom listu na 0,2% procenjene vrednosti javne nabavke.

Kako bi se opisi predmeta javne nabavke standardizovali, predviđeno je da Vlada donese opšti rečnik nabavke po ugledu na CPV (*Common Procurement Vocabulary*) u Evropskoj uniji. U Evropskoj uniji kao multijezičkoj zajednici ovaj rečnik je značajno unapredio konkurenciju, omogućivši pre svega kompanijama iz drugih država članica da uspešno učestvuju na tenderima. Ovaj rečnik omogućioće potpunu i preciznu primenu instituta istovrsnosti predmeta javne nabavke.

Obaveza objavljivanja oglasa u „Službenom listu Evropske unije“, članom 181. Predloga zakona, odložena je na tri godine od dana stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Rok od tri godine je okviran i potrebno ga je menjati i usklađivati u skladu sa rezultatima pregovora o pristupanju. Zastupljenost ponuđača iz zemalja EU u postupcima javnih nabavki u Srbiji je veoma mala, što ne znači samo zaštitu za domaće ponuđače već i gubitak za naručioce zbog smanjene konkurencije. Ovaj gubitak se ne ogleda samo u većoj ceni već i u slabijem kvalitetu predmeta nabavke. U interesu naručilaca je, iako to nije obaveza iz Sporazuma o stabilizaciji, da se i pre pristupanja Evropskoj uniji, oglasi o javnim nabavkama objavljuju u „Službenom listu Evropske unije“, s tim da se odrede viši pragovi od onih koji su trenutno važeći u Evropskoj uniji.

Uprava za javne nabavke obavezana je da sačini standardne obrasce oglasa o javnim nabavkama.

Predlog zakona propisuje obavezu objavljivanja prethodnog obaveštenja prema procenjenoj vrednosti javne nabavke istovrsnih dobara, usluga i radova na godišnjem nivou. Na ovaj način naručilac će objavljivati prethodno obaveštenje za istovrsne nabavke čija ukupna vrednost godišnje, prelazi 30 miliona za dobra i

usluge, odnosno 40 miliona dinara za radove. Ovim je sprečena mogućnost da naručilac usitni nabavku i izbegne objavljivanje prethodnog obaveštenja. Osim toga, za ponuđače je važno da znaju koliko ukupno dobara, usluga ili radova određene vrste naručilac namerava da nabavi u toku godine, bez obzira da li će to biti u jednom ili više postupaka.

Član 63. – 65. Predloga zakona reguliše pripremu i dostavljanje konkursne dokumentacije. Određena je obavezna sadržina konkursne dokumentacije i propisano da će se njena sadržina detaljnije urediti podzakonskim aktom. Regulisano je kada je naručilac u obavezi da traži bankarsku garanciju kao sredstvo obezbeđenja, pri čemu je granični iznos određen u zavisnosti od načina plaćanja. Određena je obaveza naručiocu, da objavi konkursnu dokumentaciju na Portalu javnih nabavki i na svojoj internet stranici, a ukoliko postoje poverljivi delovi konkursne dokumentacije obavezu da objavi gde se ti delovi i pod kojim uslovima mogu preuzeti. Na ovaj način sprečiće se loša praksa da se konkursna dokumentacije naplaćuje proizvoljno, često po ceni koja značajno prevazilazi troškove umnožavanja. Takođe, naručilac je obavezan i da sve izmene i dopune konkursne dokumentacije objavi na Portalu javnih nabavki i na svojoj internet stranici.

Članom 66. – 71. Predloga zakona propisan je način izračunavanja procenjene vrednosti javne nabavke. Propisano je da se procenjena vrednost iskazuje u dinarima bez uračunatog PDV-a i da obuhvata ukupni plativi iznos ponuđaču, uključujući eventualna obnavljanja ugovora. Posebno i odvojeno je regulisan način izračunavanja procenjene vrednosti dobara, usluga i radova. Kod procenjene vrednosti javne nabavke dobara napravljena je razlika prema roku važenja ugovora (godinu dana, više godina, periodični ugovori, neodređeno). Kod procenjene vrednosti javne nabavke usluga napravljena je razlika prema vrsti usluga i prema roku važenja ugovora. Određeno je da se u procenjenju vrednost radova uključuje i vrednost svih dodatnih radova koji se mogu nabaviti u pregovaračkom postupku, kao i vrednost svih dobara i usluga koji su neophodni za izvršenje ugovora o javnoj nabavci radova. Izričito je navedeno da naručilac određuje procenjenju vrednost javne nabavke za svaku od partija i da procenjena vrednost predstavlja zbir procenjenih vrednosti svih partija. Propisano je da procenjena vrednost javne nabavke kod restriktivnog postupka (prve faze), okvirnih sporazuma i sistema dinamične nabavke predstavlja zbir procenjene vrednosti svih ugovora za vreme trajanja liste kandidata, okvirnih sporazuma, odnosno sistema dinamične nabavke.

Članom 72. – 77. Predloga zakona regulisane su tehničke specifikacije i njihovo korišćenje u postupku javne nabavke. Definisane su tehničke specifikacije i određeno, primera radi, šta sadrže. Određena su četiri različita načina određivanja tehničkih specifikacija. Izričito je propisana mogućnost da karakteristike ili zahtevi funkcionalnosti predmeta nabavke mogu uključivati i ekološke karakteristike. Naručilac je obavezan da u tehničkim specifikacijama zahteva pristupačnost za osobe sa invaliditetom i uopšte, sve korisnike. Ako je tehnička specifikacija određena pozivanjem na određeni standard, naručilac ne može da odbije ponudu ako ponuđač dokaže (podnese odgovarajući dokaz) da predmet nabavke koji nudi na suštinski jednak način zadovoljava zahteve standarda. U slučaju određivanja tehničke specifikacije putem funkcionalnih zahteva i karakteristika, naručilac ne može da odbije ponudu, ukoliko ponuđač ponudi odgovarajući dokaz da dobra, usluge ili radovi koje nudi zadovoljavaju srpske, evropske, međunarodne ili druge standarde ili srodna dokumenta i ako dokaže da ovi standardi ispunjavaju tražene karakteristike ili funkcionalne zahteve.

Zabranjeno je korišćenje specifikacija ili standarda određene proizvodnje, izvora ili gradnje ili pozivanje na određeni robni znak, patent, tip, proizvodnju ili poreklo, osim ukoliko je takva specifikacija opravdana sa stanovišta predmeta ugovora ili naručilac ne može da opiše predmet ugovora na način da specifikacije

budu dovoljno razumljive ponuđačima. U ovom posljednjem slučaju, obavezno je navesti i reč „ili odgovarajuće“.

Predlogom zakona uređeno je i korišćenje ekoloških specifikacija i oznaka. Njihovo korišćenje uslovljeno je ispunjenjem određenih uslova. Budući da su Zakonom o standardizaciji („Sl. glasnik RS” 36/09) definisani pojmovi standard i srodni dokument, nije bilo potrebe (ne bi ni pravno tehnički bilo ispravno preuzimati odredbe drugog zakona) da Predlog zakona određuje značenje ovih pojmova.

Član 77. – 78. Predloga zakona definiše uslove za učešće u postupku javne nabavke. Uslovi za učešće su podeljeni na obavezne i dodatne uslove. Obavezne uslove mora ispuniti svaki ponuđač, odnosno podnosilac prijave u postupku javne nabavke. Obavezni uslovi su precizno definisani, a njima se zahteva minimum zakonitog poslovanja ponuđača, a to je:

- 1) da su registrovani;
- 2) da nisu osuđivani za pojedina krivična dela (Zakonom o odgovornosti pravnih lica za krivična dela uvedena je u naš pravni sistem krivična odgovornost pravnih lica;
- 3) da im po osnovu učinjenog privrednog prestupa ili prekršaja nije izrečena mera zabrane obavljanja delatnosti koja je predmet javne nabavke, a koja je važeća u vreme sprovođenja postupka (objavljivanja ili slanja poziva).
- 4) da su izmirili dospele poreze i doprinose;
- 5) da imaju dozvolu, kada je ona propisana, za obavljanje delatnosti koja je u vezi sa predmetom javne nabavke;

Broj obaveznih uslova je smanjen sa sedam na pet, s tim da su drugačije određeni u odnosu na postojeći zakon. Način dokazivanja obaveznih uslova je značajno olakšan (čl. 79. - 81. Predloga zakona) mogućnošću da se oni dokazuju na osnovu podataka u registrima koji su javno dostupni, odnosno na osnovu upisa u registar ponuđača ili podnošenjem potvrde javnog beležnika.

Naručilac je dužan da od ponuđača zahteva izjavu kojom potvrđuju da su prilikom sastavljanja ponude poštovali važeće propise o zaštiti na radu, zapošljavanju i uslovima rada.

Poslovni, finansijski, kadrovski i tehnički kapaciteti, određeni su kao dodatni uslovi. Na ovaj način naručilac u zavisnosti od predmeta i vrednosti nabavke definiše ove uslove i način njihovog dokazivanja. Važeći zakon je ove uslove odredio kao obavezne, zbog čega su naručioci bili u obavezi da traže ispunjenost poslovnog, finansijskog, kadrovskog i tehničkog kapaciteta čak i kada s obzirom na predmet javne nabavke oni nisu od značaja ili uticaja na nabavku. Određeno je i da naručilac može zahtevati od ponuđača da dokažu da nad njima nije pokrenut stečajni postupak ili postupak likvidacije. Naručilac može odrediti i dodatne uslove koji se tiču socijalnih i ekoloških pitanja. Dodatni uslovi moraju biti u logičkoj vezi sa predmetom javne nabavke i ne smeju biti diskriminatorni.

Članom 79. – 81. Predloga zakona određen je način dokazivanja ispunjenosti obaveznih i dodatnih uslova. Precizno je određeno kojim dokumentima (i ko izdaje te dokumente) se dokazuje ispunjenost obaveznih uslova, dok je za dodatne uslove dato primera radi, kako se mogu dokazati. Predviđeno je da se u postupku javne nabavke male vrednosti ispunjenost uslova može dokazivati dostavljanjem izjave kojom ponuđač pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću izjavljuje da ispunjava zakonske uslove i one određene konkursnom dokumentacijom, osim uslova koji se odnosi na dozvolu za obavljanje određene delatnosti.

Radi lakšeg dokazivanja ispunjenosti obaveznih uslova Predlog zakona članom 80. uvodi registar ponuđača. Na ovaj način će sva lica koja imaju nameru da učestvuju u postupcima javne nabavke i koja su registrovana kod Agencije za privredne registre, moći da se upišu u poseban registar ponuđača, kao lica koja ispunjavaju obavezne uslove za učešće u postupku javne nabavke i prilikom podnošenja ponuda neće biti u obavezi da dokazuju ispunjenost obaveznih, već samo dodatnih uslova. Ako zainteresovana lica nisu registrovana kod Agencije za privredne registre, moći će ispunjenost obaveznih uslova da dokazuju dostavljanjem potvrde izdate od strane javnog beležnika.

Članom 82. Predloga zakona određen je način dostavljanja dokaza. Dozvoljeno je dostavljanje neoverenih kopija dokumenata, pri čemu se od izabranog ponuđača ne zahteva obavezno dostavljanje originala (ili overenih kopija dokumenata) kako to zahteva važeći zakon, već je naručiocu ostavljena mogućnost da zahteva na uvid originale ili overene kopije dokumenata.

Obavezan je naručilac da u konkursnoj dokumentaciji navede, da ponuđač nije u obavezi da dostavlja dokaze koji su javno dostupni na internet stranicama nadležnih organa i da navede koji su to dokazi. Bez obzira na prethodno navedeno, u slučaju propusta naručioca (ako u konkursnoj za neki od dokaza – dokumenata, ne navede da je javno dostupan i da ne postoji obaveza njegovog dostavljanja), ponuđač nije dužan da dostavi dokaz, ako u ponudi navede internet stranicu na kojoj je traženi dokaz javno dostupan. Na ovaj način ponuđači mogu dokazati ispunjenost obaveznih uslova iz člana 77. stav 1. tač. 1) i 3) Predloga zakona, a u nekim oblastima i iz tačke 5). Ukoliko Poreska uprava unapredi način rada u smislu da podaci o poreskim dužnicima budu javno dostupni, i ispunjenost uslova iz tačke 4) moći će da se dokaže na ovaj način.

S obzirom na očekivanja da se unapredi elektronsko poslovanje, postoji mogućnost da je neki od traženih dokaza elektronski dokument. U tom slučaju ponuđač dostavlja kopiju elektronskog dokumenta u pisanoj formi (osim naravno ako se sprovodi elektronska nabavka), sačinjenu u skladu sa propisima koji uređuju elektronski dokument.

Ako ponuđač objektivno, nije mogao da u roku predviđenom za podnošenje ponuda dostavi sve zahtevane dokaze, naručilac je dužan da odredi naknadni primeren rok za njihovo dostavljanje, a ako se u državi iz koje je ponuđač ne izdaju dokumenti traženi zakonom ili konkursnom dokumentacijom, ponuđač može dokazati ispunjenost uslova dostavljanjem pisane izjave date pred javnim beležnikom, sudom ili drugim nadležnim organom te države.

Član 83. Predloga zakona uređuje podnošenje ponude sa podizvođačem. Propisano je da je naručilac dužan da u ponudi navede da li će izvršenje dela nabavke poveriti podizvođaču i da u ponudi navede procenat nabavke koji će izvršiti preko podizvođača. Ako ponuda sa podizvođačem bude izabrana kao najpovoljnija, osnovni podaci o podizvođaču i njegov deo posla (predmet i vrednost) u vezi sa izvršenjem nabavke biće navedene u ugovoru.

S obzirom da Predlog zakona uvodi delimičnu centralizaciju javnih nabavki, ovim članom smo predvideli da u slučaju zaključenja okvirnog sporazuma ili ako je procenjena vrednost pojedinačne nabavke veća od 30 (za dobra i usluge), odnosno 40 miliona dinara (za radove), naručilac može zahtevati od ponuđača da najmanje 30% vrednosti javne nabavke (uz mogućnost da ponuđač i poveća ovaj procenat) izvrši preko podizvođača, koji je preduzetnik, malo ili srednje pravno lice. Na ovaj način se štite mala i srednja preduzeća od ukрупnjavanja nabavki (sprovođenje postupka od strane Uprave za zajedničke poslove i okvirni sporazumi), odnosno omogućava im se da kao podizvođači (ili u zajednici) učestvuju u postupcima javnih nabavki velike vrednosti.

Predlog zakona ovim članom propisuje i koje uslove mora da ispuni podizvođač. Predviđeno je da podizvođač mora da dokaže ispunjenost obaveznih uslova, a naručilac određuje koje dodatne uslove mora da ispuni podizvođač, ali ti uslovi ne smeju biti takvi da ograničavaju učešće podizvođača. Kako bi se sprečila situacija koja je česta u praksi, da ponuđači podnesu ponudu sa jednim podizvođačem, a prilikom izvršenja nabavke angažuju drugog podizvođača, Predlog zakona izričito određuje da dobavljač ne može angažovati kao podizvođača lice koje nije naveo u ponudi. Ukoliko prekrši ovu zabranu naručilac će realizovati sredstvo obezbeđenja i raskinuće ugovor, osim ako bi raskid ugovora prouzrokovao štetu za naručioca.

S obzirom na smanjenu likvidnost, Predlog je u ovom članu predvideo da ponuđač može angažovati drugog podizvođača, pod uslovom da je podizvođač koji je naveden u ponudi postao insolventan, da novi podizvođač ispunjava sve uslove određene za podizvođača i da je ponuđač dobio prethodnu saglasnost naručioca.

Članom 84. Predloga zakona regulisano je podnošenje zajedničke ponude. Određeno je da svaki član zajednice (grupe ponuđača) mora dokazati ispunjenost obaveznih uslova, dok dodatne uslove ispunjavaju zajedno. Predviđeno je da grupa ponuđača mora da odredi jednog od članova, kao zastupnika u postupku javne nabavke, odnosno ugovaranja. Ukoliko ponuda grupe ponuđača bude izabrana kao najpovoljnija određeno je da naručilac obavezno traži zaključenje sporazuma između grupe ponuđača kojima se regulišu određena pitanja od značaja za izvršenje javne nabavke. Ovaj sporazum je jako važan kako bi se u slučaju eventualnih nedostataka jasno utvrdila odgovornost (bez obzira što za štetu svi članovi grupe ponuđača, odgovaraju solidarno), a mogu poslužiti i kao indikatori povrede konkurencije. Precizirana je situacija koja je bila sporna u praksi, kada ponudu podnosi zadruga. Predlog zakona predviđa da zadruga može ponudu podneti samostalno u svoje ime, kada za obaveze iz postupka i ugovora odgovara zadruga i zadrugari u skladu sa zakonom kojim se uređuju zadruge ili može podneti zajedničku ponudu u ime zadrugara kada za obaveze iz postupka i ugovora članovi zadruge odgovaraju neograničeno solidarno.

Članom 85. Predloga zakona propisane su stručne reference, na način da ih naručilac potpuno slobodno definiše. Ova sloboda za naručioca je neophodna kako bi se zahtevi u pogledu referenci prilagodili potrebama konkretne javne nabavke. Ovde je još jednom navedena obaveza zaštite poslovne tajne ponuđača.

Članom 86. Predloga zakona propisane su negativne reference, pri čemu su podeljene na one koje se odnose na postupak javne nabavke i na one koje se odnose na izvršenje javne nabavke. Spisak mogućih dokaza negativne reference ponuđača značajno je proširen u odnosu na postojeći zakon i prilagođen praktičnim potrebama naručilaca. Tako je Predlog zakona kao dokaz negativne reference predvideo pored pravosnažne sudske odluke i konačnu odluku nadležnog organa (u upravnom postupku), ispravu o naplaćenju ugovornoj kazni, reklamacije potrošača, odnosno korisnika, izveštaj ovlašćenog lica naručioca o angažovanju lica koja nisu označena u ponudi kao podizvođači, odnosno članovi grupe ponuđača. Pored izričito navedenih dokaza naručilac može odrediti konkursnom dokumentacijom i drugi relevantan dokaz koji je primeren predmetu javne nabavke. Naručilac je dužan da odbije ponudu ukoliko poseduje neki od dokaza negativne reference. Umesto mogućnosti, predviđena je obaveza za naručioca kako se ne bi stvorili uslovi za arbitarnost.

U primeni važećeg zakona javila se dilema da li naručilac može koristiti dokaz negativne reference drugog naručioca. Preovladalo je mišljenje da može. Međutim ipak treba napraviti razliku između samih dokaza. Ako je dokaz pravosnažna sudska odluka ili konačna odluka nekog državnog orgna ili isprava o realizovanom sredstvu

obezbeđenja onda je to opravdano, međutim ako je u pitanju dokaz koji potiče isključivo od samog naručioca sporno je koliko on može biti korišćen kao opšti i kao jedini dokaz negativne reference. Zato Predlog zakona precizira da naručilac može koristiti negativnu referencu koju poseduje drugi naručilac samo ako je njen dokaz pravosnažna sudska odluka ili konačna odluka drugog organa ili isprava o realizovanom sredstvu obezbeđenja i ako je predmet javne nabavke istovrsan.

Članom 87. Predloga zakona propisan je spisak negativnih referenci. Naručioci su dužni da Upravi za javne nabavke dostave dokaz o negativnoj referenci, a Uprava za javne nabavke donosi zaključak kojim utvrđuje postojanje negativne reference, ako od naručioca dobije pravosnažnu sudska odluku ili konačnu odluku drugog nadležnog organa ili ako od dva međusobno nepovezana naručioca dobije drugi dokaz negativne reference. Na ovaj način Uprava ne ulazi u meritum stvari već samo utvrđuje formalnu ispravnost isprave i ispunjenost uslova u smislu ovog zakona i eventualno drugih relevantnih propisa kojima se uređuje sadržina pojedinih isprava.

Predlogom je izričito propisano fiksno trajanje negativne reference, prema pretpostavljenoj dokaznoj snazi pojedinih isprava. Tako je predviđeno da na osnovu pravosnažne sudske odluke ili konačne odluke drugog organa negativna referenca važi godinu dana, na osnovu isprave o realizovanom sredstvu obezbeđenja devet meseci, a na osnovu drugog dokaza šest meseci. Pri tom, imajući u vidu da se negativna referenca na osnovu zaključka Uprave za javne nabavke dobija ako najmanje dva nepovezana naručioca dostave dokaz izuzev sudske odluke i odluke drugog organa, jasno je da u svakom slučaju negativna referenca važi najmanje godinu dana.

Protiv zaključka Uprave za javne nabavke može se podneti žalba Republičkoj komisiji za zaštitu prava, u roku od osam dana. Iako je hijerarhijski Vlada nadređena Upravi za javne nabavke, budući da Republička komisija za zaštitu prava odlučuje o svim žalbama koje se tiču kršenja ovog zakona, da je najstručnija za to, određena je da odlučuje po žalbi i ovom slučaju.

Propisano je da na osnovu donetih zaključaka, Uprava za javne nabavke vodi spisak negativnih referenci u koji se pored naziva ponuđača, odnosno dobavljača upisuje predmet javne nabavke za koju je dobio negativnu referencu sa oznakom iz opšteg rečnika nabavke i datum utvrđivanja i važenja negativne reference.

Posledica za ponuđača koji se nađe na spisku negativnih referenci je da će njegova ponuda biti odbijena ukoliko je istovrsan predmet javne nabavke sa predmetom za koji je dobio negativnu referencu, u suprotnom biće obavezan da dostavi dodatno sredstvo obezbeđenja koje može iznositi i do 20% od ponuđene cene.

Članom 88. i 89. Predloga zakona regulisani su kriterijumi za izbor najpovoljnije ponude. Propisano je da naručilac definiše element kriterijuma za izbor najpovoljnije ponude u pozivu za podnošenje ponuda i u konkursnoj dokumentaciji, pri čemu način njihovog određivanja mora biti u vezi sa predmetom javne nabavke.

Predlog zakona određuje dva kriterijuma, najniža ponuđena cena i ekonomski najpovoljnija ponuda. Kriterijum ekonomski najpovoljnija ponuda ima najmanje dva elementa kriterijuma, pri čemu svaki od elemenata kriterijuma nosi određeni broj pondera, prema metodologiji koju određuje naručilac u konkursnoj dokumentaciji. Kao elementi kriterijuma dati su primera radi: ponuđena cena; popust na cene iz cenovnika naručioca; uslovi plaćanja; rok isporuke ili izvršenja usluge ili radova; tekući troškovi; troškovna ekonomičnost; kvalitet; tehničke i tehnološke prednosti; ekološke prednosti i zaštita životne sredine; energetska efikasnost; post-prodajno servisiranje i tehnička pomoć; obaveze u pogledu rezervnih delova; garantni period i vrsta garancija; post-garancijsko održavanje; broj određenih

kadrova; funkcionalne karakteristike. Ovi i drugi elementi kriterijuma ekonomski najpovoljnije ponude mogu se podeliti na podkriterijume.

Određeno je da se uslovi za učešće u postupku javne nabavke ne mogu odrediti kao elementi kriterijuma, ali uslovi u pogledu finansijskog, poslovnog, tehničkog i kadrovskog kapaciteta mogu biti određeni kao podkriterijumi nekog od elemenata kriterijuma. Ovakav izuzetak je neophodan budući da su pojedini elementi kriterijuma veoma teški za određivanje, a sa druge strane često neophodni, kao na primer kvalitet. Zato je u ovim slučajevima neophodno dopustiti naručiocu da kao podkriterijume koristi uslove u pogledu poslovnog, finansijskog, tehničkog i kadrovskog kapaciteta.

Članom 90. Predloga zakona uređen je tretman - prednost domaćih ponuđača i dobara domaćeg porekla. Za razliku od važećeg zakona, u slučaju primene kriterijuma ekonomski najpovoljnija ponuda prednost za domaće proizvode i domaće ponuđače smanjena je na 10 pondera. Ovo je potrebno zato što se radi o predmetu nabavke koji obično zahteva određeni nivo kvaliteta predmeta javne nabavke (zbog čega je i primenjen kriterijum ekonomski najpovoljnija ponuda), pri čemu je razlika u nekoliko pondera značajna, a razlika od 20 pondera isuviše velika. Kod ponuđene cene prednost za domaće ponuđače je smanjena na 15% ponuđene cene, što je takođe značajna prednost, a koja će se od stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju morati dodatno smanjivati do potpunog ukidanja.

Izričito je navedeno da se u ponuđenu cenu stranog ponuđača uračunavaju i carinske dažbine, jer je samo na taj način ona uporediva sa ostalim ponudama. Pored toga Predlog zakona rešava pitanje koje je bilo sporno u praksi, a to je šta raditi u slučaju kada jedan od ponuđača, dostavi dokaz da nudi dobra domaćeg porekla, pri čemu i ostali ponuđači zapravo nude dobra domaćeg porekla, ali nisu podneli uverenje Privredne komore. Stav Republičke komisije i Uprave za javne nabavke je da takav ponuđač ima pravo na prednost u odnosu na sve ostale ponuđače, bez mogućnosti da se ostalim ponuđačima pruži prilika da i oni dokažu domaće poreklo dobara koje nude. Sa druge strane Upravni sud je zauzeo stanovište da je naručilac u ovoj situaciji dužan da pozove i ostale ponuđače da u primerenom roku dostave dokaz o domaćem poreklu dobara koje nude. Predlog zakona prihvatio je stav Upravnog suda i propisao izričito obavezu naručioca da pozove sve ponuđače čije su ponude prihvatljive da dostave dokaz o domaćem poreklu dobara, ako je neki od ponuđača podneo takav dokaz uz ponudu.

Privredna komora (koja je nadležna da izdaje potvrdu o proizvodu domaćeg porekla) izdaje potvrdu bez značajnije provere proizvoda, odnosno samo na osnovu dokumenata koje ponuđač dostavi. Predlog zakona zato ovim članom predviđa da ministar nadležan za poslove privrede donese novi pravilnik kojim će se ovo pitanje urediti na precizniji način koji će sprečiti zloupotrebu prednosti date za proizvode domaćeg porekla.

Predlog zakona određuje da je domaći ponuđač pravno lice rezident u smislu zakona kojim se uređuje porez na dobit pravnih lica, odnosno fizičko lice rezident u smislu zakona kojim se uređuje porez na dohodak građana. Ako je podneta zajednička ponuda, svaki član grupe mora biti domaći ponuđač, ako grupa ponuđača želi da ostvari prednost datu domaćim ponuđačima. Ako se ponuda podnosi sa podizvođačem, ponuđač i podizvođač moraju biti domaći ponuđači kako bi ostvarili prednost.

Član 91. – 95. Predloga zakona reguliše način podnošenja ponude, troškove pripremanja ponude, elektronsku ponudu i varijantne ponude. Propisano je da se ponuda podnosi neposredno, putem pošte ili elektronskim sredstvima. Ponuđač može da podnese jednu ponudu, odnosno ako je samostalno podneo ponudu ne

može istovremeno da učestvuje u zajedničkoj ponudi ili kao podizvođač. Takođe isto lice ne može biti podizvođač u dve različite ponude. Ova poslednja zabrana potrebna je radi sprečavanja simulovanih ponuda i izigravanja konkurencije. Ako je ponuđena cena iznad određene vrednosti, ponuđač je dužan da kopiju ponude istovremeno dostavi Republičkoj komisiji za zaštitu prava. Predlog zakona određuje da troškove pripremanja i podnošenja ponude snosi ponuđač, osim u slučaju kada je nabavka obustavljena iz objektivnih razloga na strani naručioca, kada ponuđač ima pravo na naknadu troškova izrade uzorka ili modela (ako je on izrađen u skladu sa tehničkim zahtevima naručioca). Propisana je obaveza da ponuđač uz ponudu dostavi strukturu troškova pripremanja ponude, što je od značaja za smanjivanje troškova postupka i analizu ponuđene cene. Pored toga troškovi pripremanja ponude su važan statistički podatak za analizu sistema javnih nabavki.

Elektronska ponuda je definisana kao ponuda ili deo ponude koju ponuđač dostavlja naručiocu u elektronskom obliku i koja ispunjava sve uslove u skladu zakonom kojim se uređuje elektronski potpis, elektronski dokument i elektronsko poslovanje. Ponuđač može dostaviti elektronsku ponudu ako naručilac u konkursnoj dokumentaciji odredi takvu mogućnost. Određeni su minimalni zahtevi koje informacioni sistem za prijem elektronskih ponuda mora da zadovolji.

Predlog zakona propisuje da ponuda mora da važi najmanje 30 dana od dana otvaranja. Za razliku od važećeg zakona koji kao minimalni rok važenja ponude određuje 60 dana, Predlog zakona propisuje kraći rok važenja ponude, imajući u vidu da je potrebno ubrzati postupak javne nabavke i da duži rok važenja ponude, uglavnom znači i veću ponuđenu cenu (u koju je između ostalih uračunat rizik kursnih promena). Ako naručilac ne zaključi ugovor u periodu važenja ponude, može zatražiti od ponuđača da (bez izmene) produži rok važenja ponude.

Predlogom zakona propisano je da je varijantna ponuda moguća, samo ako je kriterijum za izbor najpovoljnije ponude ekonomski najpovoljnija ponuda, jer se jedino tako mogu sačiniti različite varijante ponude. U pozivu za podnošenje ponude i konkursnoj dokumentaciji naručilac posebno navodi da li je dozvoljeno podnošenje ponude sa varijantama. Ako naručilac to ne navede pretpostavlja se da nije dozvoljeno podnošenje ponude sa varijantama.

Članom 96. Predloga zakona određeno je da naručilac može odbiti ponudu zbog neuobičajeno niske cene. Neuobičajeno niska cena je definisana kao ponuđena cena koja s obzirom na njenu visinu izaziva sumnju u mogućnost izvršenja javne nabavke pod tim uslovima. Ako naručilac oceni da ponuda sadrži neuobičajeno nisku cenu dužan je da od ponuđača zahteva detaljno obrazloženje svih njenih sastavnih delova koje smatra merodavnim. Treba voditi računa prilikom primene ovog pravila, zato što se često dešava da neuobičajeno nisku cenu upravo ponudi "nepoznati ponuđač", sa kojim naručilac do tada nije bio u ugovornom odnosu, što dodatno kod naručioca budi sumnju. Međutim, brojni su pokazatelji da nove kompanije na tržištu upravo pokušavaju da niskim cenama preuzmu deo klijenata (među kojima je i naručilac) ili da dobiju pozitivnu referencu naručioca, da imaju naručioca na svojoj referenc listi (naročito ako je naručilac neka uspešna kompanija ili ustanova) nekad i po cenu minimalne zarade. Naravno, mogućnost realizacije nabavke po ceni znatno ispod tržišne u mnogome zavisi od samog predmeta nabavke.

Član 97. Predloga zakona određuje visoku cenu kao cenu iz ponude koja je znatno veća, odnosno za više od 5% veća od uporedive tržišne cene predmeta javne nabavke, uzimajući u obzir predmet javne nabavke, razvijenost tržišta i uslove iz konkursne dokumentacije kao što su način plaćanja, količine, rok isporuke, rok važenja ugovora, sredstvo obezbeđenja, garantni rok i sl. Ako naručilac oceni da najpovoljnija ponuda sadrži visoku cenu dužan je da zatraži od ponuđača obrazloženje i detaljnu analizu cene i njenih sastavnih delova. Ako na osnovu

podnete ponude i dostavljene analize posumnja u nezavisnost ponude dužan je da o tome obavesti organizaciju nadležnu za zaštitu konkurencije. Predlog zakona u ovom članu propisuje obavezu za naručioca da odbije i prihvatljivu ponudu (neprihvatljivu ponudu je dužan da odbije bez obzira da li je ponuđena cena visoka cena) ako oceni da sadrži visoku cenu. Ova mogućnost je neophodna ako se zna da naručioci često za procenjenu vrednost javne nabavke imaju odobrena sredstva za tu nabavku, a ne tržišnu vrednost predmeta javne nabavke. Zato se često može desiti da ponuđena cena bude u okvirima pogrešno procenjene vrednosti, ali da zapravo predstavlja visoku cenu. Pored toga visoka cena često predstavlja indikator povrede konkurencije i kada je u okvirima procenjene vrednosti. Može se desiti i da od trenutka utvrđivanja procenjene vrednosti prilikom planiranja nabavke, do trenutka podnošenja ponuda protekne značajan vremenski period, u kojem se mogu dogoditi i velike promene na tržištu pojedinih predmeta nabavke.

Član 98. Predloga zakona dozvoljava dodatna objašnjenja i ispravke ponude, ali bez mogućnosti menjanja njenog sastava i sadržine. Ovo je neophodno radi što ispravnije analize ponuda, jer komisija za javnu nabavku ne može uvek biti potpuno obučena za analizu ponude i neophodna je pomoć samih ponuđača. Propisano je da naručilac može ispraviti ukupno ponuđenu cenu uz saglasnost ponuđača. Ako postoji razlika između ukupne i jedinične cene merodavna je jedinična cena. Ako se ponuđač ne saglasi sa ispravkom cene, naručilac će njegovu ponudu odbiti kao neispravnu.

Predlog zakona daje mogućnost naručiocu da se u konkurentnom dijalogu od izabranog ponuđača zahteva, da potvrdi svoje obaveze koje je prihvatio u ponudi. Ovakva mogućnost je neophodna kod pojedinih ugovora (naročito kod javno privatnog partnerstva), jer se pojedine obaveze utvrđuju, nakon što je izabrano određeno rešenje.

Članom 99. – 104. Predloga zakona propisani su rokovi za podnošenje ponuda i prijava. Predlog zakona odstupa delimično od pravila propisanih direktivama Evropske unije zato što je restriktivni postupak drugačije oblikovan (lista kandidata se koristi više puta), a pored toga potrebno je napraviti razliku u zavisnosti od vrednosti postupka, budući da se u Predlogu zakona primenjuju nacionalni pragovi (granični iznosi), a ne evropski, što dovodi do toga da će se i za relativno male vrednosti sprovoditi otvoreni postupak. Takođe, rokovi za podnošenje ponuda u direktivama se računaju od dana slanja oglasa, pri čemu su predviđena dodatna skraćivanja rokova, ako se šalju elektronski ili ako je konkursna dokumentacija dostupna u elektronskom obliku (Predlog zakona je ovo poslednje propisao kao obavezu za sve naručioce). „Službeni list Evropske unije“ oglase objavljuje u roku od 12 dana, odnosno u roku od pet dana ako su poslani elektronski, što sve dovodi do toga da su rokovi uvek isti, ako se računaju od dana objavljivanja oglasa.

Opšti rok (najkraći) za podnošenje ponuda u otvorenom postupku i prijava u restriktivnom postupku i konkurentnom dijalogu je 40 dana, ako se radi o vrednijim nabavkama za koje se oglas objavljuje na stranom jeziku, odnosno 30 dana ako su u pitanju nabavke ispod te granične vrednosti. Ako je javna nabavka objavljena prethodnim obaveštenjem, opšti rok se može skratiti na 22 dana, odnosno 30 dana za vrednije nabavke.

Rok za podnošenje ponuda u restriktivnom postupku (u drugoj fazi) je najmanje 15 dana, a izuzetno osam dana od dana slanja poziva.

Rok za podnošenje ponuda u pregovaračkom postupku sa objavljivanjem javnog poziva je najmanje 25 dana od dana objavljivanja poziva za podnošenje ponuda, a ako je javna nabavka objavljena u prethodnom obaveštenju, rok se može skratiti na 20 dana.

Najkraći rok za podnošenje konačnih ponuda u konkurentnom dijalogu je 20 dana od dana slanja poziva za podnošenje ponuda izabranim kandidatima.

Rok za podnošenje ponuda u postupku javne nabavke male vrednosti ne može biti kraći od osam dana od dana objavljivanja poziva na Portalu javnih nabavki.

Rok za podnošenje početnih ponuda u sistemu dinamične nabavke je deset dana od dana objavljivanja obaveštenja o postojanju sistema dinamične nabavke na Portalu javnih nabavki.

Članom 105. – 107. Predloga zakona regulisan je prijem i otvaranje ponuda. Predviđeno je da na svakoj ponudi naručilac mora evidentirati datum i vreme prijema ponude i dostaviti ponuđaču potvrdu prijema. Naručilac je dužan da čuva primljene ponude na način da one ne dođu u posed neovlašćenih lica.

Otvaranje ponuda je javno i sprovodi se odmah nakon isteka roka za podnošenje ponuda, istog dana kada ističe rok za podnošenje ponuda. Izuzetno, ako zaštita poslovne tajne ili tajnost određenih podataka to zahteva, javnost će biti isključena iz postupka otvaranja ponuda, ali je naručilac dužan da donese odluku kojom će obrazložiti razloge isključenja javnosti i odrediti da li se to isključenje odnosi i na predstavnike ponuđača.

Predlogom zakona detaljno je propisano koje podatke zapisnik obavezno sadrži i istovremeno je određeno da predstavnik ponuđača ima pravo da ostvari uvid u podatke iz ponude drugih ponuđača koji se unose u zapisnik. Na ovaj način otklonjena je dilema koja se često pojavljivala u praksi, koje podatke iz ponude predstavnici ponuđača mogu da vide prilikom njihovog otvaranja.

Predlog zakona izričito određuje da se u zapisnik unose uočeni nedostaci u ponudama (koje članovi komisije uoče prilikom otvaranja ponude) i da se u toku otvaranja ponude ne može vršiti njena ocena. Ovo preciziranje je neophodno jer se pokazalo u primeni postojećeg zakona da se često otvaranje ponuda pretvori u raspravu o ispravnosti ponuda između predstavnika ponuđača međusobno i komisije naručioca.

Član 108. Predloga zakona detaljno propisuje sadržinu izveštaja o stručnoj oceni ponuda. Cilj ove detaljnosti je da se izveštaji unifikuju i da sadrže podatke iz kojih se lako može utvrditi činjenično stanje vezano za predmet javne nabavke i sam postupak. Izveštaj komisije za javnu nabavku je zapravo obrazloženje odluke o izboru najpovoljnije ponude (obustavi postupka).

Pored podataka koje predviđa postojeći zakon, Predlog zakona u ovom članu kao sastavni deo izveštaja određuje i: podatke iz plana nabavke koji se odnose na predmetnu javnu nabavku; eventualna odstupanja od plana nabavki sa obrazloženjem; ponuđenu cenu iz ponuda koje su odbijene; ako je podneta samo jedna ponuda, mišljenje komisije o razlozima koji su uzrokovali podnošenje jedne ponude i predlog mera koje treba preduzeti da se u narednim postupcima obezbedi konkurencija u postupku; ako su sve ponude neispravne ili neodgovarajuće mišljenje komisije o razlozima koji su uzrokovali podnošenje takvih ponuda; ako su sve ponude neprihvatljive, mišljenje komisije o razlozima koji su uzrokovali podnošenje neprihvatljivih ponuda i opis načina na koji je određena procenjena vrednost javne nabavke; ako je ponuda odbijena zbog neuobičajeno niske cene ili visoke cene, detaljno obrazloženje – način na koji je utvrđena ta cena.

Član 109. Predloga zakona propisuje uslove za izbor najpovoljnije ponude. Za razliku od važećeg zakona koji kao uslov za izbor najpovoljnije ponude zahteva da najmanje jedna ponuda bude odgovarajuća, Predlog zakona zahteva da najmanje jedna ponuda bude prihvatljiva, odnosno da je ispravna i odgovarajuća, da je ponuđena cena u okvirima procenjene vrednosti javne nabavke i da ne uslovljava

prava naručioca ili obaveze ponuđača. Na ovaj način će se sprečiti naručioci da izaberu kao najpovoljniju neprihvatljivu ponudu (čija je ponuđena cena iznad procenjene vrednosti ili koja uslovljava obaveze ponuđača) što će obezbediti uštede, ali pod uslovom da se procenjena vrednost valjano utvrdi. U suprotnom, naručiocu ostaje mogućnost da ponudu koja je prihvatljiva ipak odbije, ako je ponuđena cena znatno iznad tržišne (visoka cena).

Izuzetno, dozvoljeno je izabrati kao najpovoljniju i ponudu čija je ponuđena cena iznad procenjene vrednosti javne nabavke ako su ponuđene cene u svim primljenim ponudama iznad procenjene vrednosti i ako je od trenutka pokretanja postupka do isteka roka za podnošenje ponuda došlo do značajnih promena na tržištu predmeta javne nabavke ili velikih promena kursa dinara. Ovakav izuzetak je neophodan, u suprotnom će naručioci namerno precenjivati vrednost javne nabavke kako bi imali veću slobodu prilikom izbora ponude. Ipak, ovaj izuzetak treba usko tumačiti i primenjivati samo kada su ispunjeni uslovi, koji se nisu mogli bliže definisati jer je potrebno da izuzetak bude fleksibilan iako ga treba retko primenjivati. Upravo radi kontrole opravdanosti njegove primene propisano je da Uprava za javne nabavke daje mišljenje naručiocu na osnovu izveštaja. Ukoliko naručilac ne postupi po mišljenju Uprave za javne nabavke ona može podneti zahtev za zaštitu javnog interesa.

Član 110. Predloga zakona propisuje način, rok i sadržinu odluke o izboru najpovoljnije ponude (obustavi postupka). Propisano je da se odluka donosi na osnovu izveštaja o stručnoj oceni ponuda u roku ne dužem od 25 dana od otvaranja ponuda, osim izuzetno 40 dana, kada složenost ili obimnost ponuda ili metodologije dodele pondera to zahteva. U postupku javne nabavke male vrednosti rok za donošenje odluke je deset dana od dana otvaranja ponuda. U interesu je naručioca da odluku donese u što kraćem roku, zato nisu predviđeni kraći rokovi, imajući u vidu da pojedini postupci zahtevaju dodatna pojašnjenja, odlazak kod ponuđača ili podizvođača, i sl. Sve u cilju donošenja pravilne odluke. Sa druge strane ponuđač je zaštićen rokom važenja ponude. Naručilac je dužan da odluku dostavi na način da je ponuđači prime u najkraćem roku, ali je pri tom dužan da obezbedi potvrdu prijema, kako bi se tačno utvrdio datum prijema odluke, kada počinje da teče rok za podnošenje zahteva za zaštitu prava.

Članom 111. Predloga zakona propisuje razloge za obustavu postupka javne nabavke. Postupak se može obustaviti ako nisu ispunjeni uslovi za izbor najpovoljnije ponude ili ako su nastupile okolnosti ili događaji, koji se nisu mogle predvideti u vreme pokretanja postupka i koji onemogućavaju da se započeti postupak okonča, odnosno usled kojih je prestala potreba naručioca za predmetnom nabavkom (pod uslovom da se ta nabavka ne ponavlja u istoj budžetskoj godini). Odluka o obustavi postupka se dostavlja ponuđačima i objavljuje na način na koji je objavljen (i ako je objavljen) poziv za podnošenje ponuda.

Članom 112. Predloga zakona propisano je da ponuđač može ostvariti uvid u dokumentaciju iz postupka, uključujući i kopiranje dokumentacije o čemu podnosi zahtev naručiocu, koji je dužan da ponuđaču u roku od dva dana omogući uvid, ali je pri tom dužan da obezbedi zaštitu podataka o ponuđačima u skladu sa članom 14. Predloga zakona.

Članom 113. Predloga zakona uvodi se mogućnost za naručioce da nakon donošenja odluke o izboru najpovoljnije ponude, organizuju sastanak sa svim ponuđačima na kojem bi članovi komisije objasnili način sprovođenja postupka, način pripreme konkursne dokumentacije, definisanje uslova za učešće, način izbora i određivanja specifikacije predmeta nabavke, način određivanja elemenata kriterijuma i metodologije za dodelu pondera, rangiranje ponuda i sl. Tokom izveštavanja, ponuđači mogu postavljati pitanja i predlagati mere za unapređenje postupka.

Predlog obavezuje naručioca da organizuje izveštavanje ponuđača, ako se radi o vrednijim nabavkama (za koje se konkursna sačinjava i na stranom jeziku) i ako je većina ponuda odbijena. O sprovedenoom izveštavanju i sastanku sačinjava se zapisnik.

Cilj ovog sastanka je da se u direktnom kontaktu sa članovima komisije za javnu nabavku koja je sprovela postupak, ponuđači uvere (ili ne) u zakonitost sprovedenog postupka i na taj način izbegne podnošenje zahteva za zaštitu prava i postupak pred Republičkom komisijom. Takođe, ovaj sastanak je prilika da nakon sprovedenog postupka, kada je poznata najpovoljnija ponuda, ponuđači i naručilac razmene predloge, pitanja i odgovore kako bi sledeći postupak učinili efikasnijim. Ovakvi sastanci su naročito opravdani ako je većina ponuda odbijena, što govori da su uslovi za učešće nepravilno postavljeni ili da su ponuđači imali poteškoća da ih ispune.

Ovakva praksa pokazala se izuzetno uspešnom u Velikoj Britaniji, gde je primenom ovakvih izveštavanja (debriefing), u određenom periodu broj žalbi smanjen sa 3.000 na 1.200.

Članom 114. Predloga zakona propisani su uslovi za zaključenje ugovora o javnoj nabavci. Ugovor se zaključuje ako je doneta odluka o izboru najpovoljnije ponude i ako u propisanom roku mirovanja nije podnet zahtev za zaštitu prava.

Rok mirovanja postupka je rok u kojem ponuđač, odnosno zainteresovano lice može podneti zahtev za zaštitu prava i računa se od trenutka prijema odluke od strane ponuđača, odnosno objavljivanja odluke na Portalu javnih nabavki. Budući da se rok računa od trenutka prijema odluke, važno je da naručilac uvek ima potvrdu prijema odluke.

Prema ovom članu Predloga zakona ugovor se može zaključiti bez proteka roka mirovanja: na osnovu okvirnog sporazuma; u slučaju primene pregovaračkog postupka iz razloga izuzetne hitnosti; u slučaju primene sistema dinamične nabavke; u slučaju postupka javne nabavke male vrednosti kada se izdaje narudžbenica i ako je podneta jedna ponuda, osim u pregovaračkom postupku bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda.

Razlog za odstupanje od mirovanja kao opšteg pravila u ovim slučajevima nalazi se u svrsi ovih posebnih postupaka (okvirnog sporazuma i sistema dinamične nabavke), koji su osmišljeni upravo da obezbede brzu i efikasnu, a opet transparentnu nabavku. U slučaju pregovaračkog postupka iz razloga izuzetne hitnosti, vanredne okolnosti opravdavaju neprimenjivanje roka mirovanja. Bez obzira što se u ovim slučajevima ne primenjuje mirovanje, ukoliko se podnese zahtev za zaštitu prava, naručilac ne može zaključiti ugovor, a ako je ugovor zaključen on se ne može izvršiti do donošenja odluke Republičke komisije.

Članom 115. Predloga zakona propisano je da se ugovor o javnoj nabavci zaključuje u roku od osam dana od isteka perioda mirovanja. Ako se u tom roku ne dostavi potpisan ugovor ponuđaču, on može odustati od ponude, bez obzira na rok važenja ponude, osim ako je podnet zahtev za zaštitu prava kada nastupa prekid ovog roka. Ako ponuđač odustane od ugovora, naručilac može zaključiti ugovor sa prvim sledećim najpovoljnijim ponuđačem.

Član 116. Predloga zakona izričito određuje da se ugovor može zaključiti i u elektronskoj formi u skladu sa zakonom koji uređuje elektronski dokument i elektronski potpis.

Članom 117. Predloga zakona propisani su uslovi pod kojima naručilac može izmeniti ugovor o javnoj nabavci. Neophodno je da se radi o objektivnim razlozima koji moraju biti jasno i precizno određeni u konkursnoj dokumentaciji, odnosno

predviđeni posebnim propisima. U slučaju izmene ugovora, naručilac je dužan da donese odluku i objavi je na Portalu javnih nabavki, kao i da dostavi izveštaj Upravi za javne nabavke i Državnoj revizorskoj instituciji. Ponuđač koji je učestvovao u javnoj nabavci u kojoj je zaključen ugovor i Uprava za javne nabavke mogu podneti zahtev za zaštitu prava u roku od osam dana od dana objavljivanja odluke, kojim mogu zahtevati zabranu izmene ugovora, a naručilac ne može izmeniti ugovor pre isteka ovog roka.

Član 118. Predloga zakona obavezuje naručioca da objavljuje obaveštenja o zaključenim ugovorima, s tim da obaveštenja o zaključenim ugovorima na osnovu okvirnog sporazuma naručilac može objavljivati kvartalno.

Javne nabavke u oblasti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga (čl. 119. – 128.)

Član 119. Predloga zakona daje definiciju naručioca u oblasti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga (komunalni ili utility) sektor. Kao naručioci određeni su „javni naručioci“ (naručioci definisani članom 2. Predloga zakona) i lica koja obavljaju komunalne delatnosti na osnovu isključivih ili posebnih prava, kada sprovode nabavku za potrebe obavljanja tih delatnosti. Obavezana je Vlada da na početku budžetske godine utvrdi spisak naručilaca u ovom sektoru.

Članom 120. – 123. određeno je šta se smatra delatnošću vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga u smislu ovog zakona.

Kao delatnost vodoprivrede, odnosno energetike određeni su: izgradnja ili upravljanje objektima i mrežama u cilju pružanja usluga korisnicima u vezi sa proizvodnjom, transportom ili distribucijom vode za piće, odnosno električne energije, gasa i toplotne energije; snabdevanje tih mreža vodom za piće, odnosno električnom, toplotnom energijom i gasom; projekti hidrauličnog inženjerstva, navodnjavanje ili isušivanje zemljišta, pod uslovom da se više od 20% ukupne količine vode koja se dobije ovim projektima, navodnjavanjem ili isušivanjem zemljišta koristi kao voda za piće; prečišćavanje i odvođenje otpadnih voda; istraživanje ili vađenje nafte i gasa, istraživanje ili iskopavanje uglja i ostalih mineralnih sirovina i drugih čvrstih goriva;

Posebno su navedeni izuzeci, odnosno šta se u smislu Predloga zakona ne smatra delatnošću vodoprivrede i energetike.

Kao delatnosti u oblasti saobraćaja određene su izgradnja, održavanje ili upravljanje aerodromima i rečnim lukama u funkciji vazdušnog i rečnog saobraćaja; izgradnja, održavanje i upravljanje mrežama, kao i pružanje usluga korisnicima u oblasti prevoza železnicom, gradskog i prigradskog prevoza putnika u drumskom saobraćaju koji se obavlja tramvajima, trolejbusima i autobusima; Precizirano je značenje mreže u oblasti saobraćaja.

Delatnost pružanja poštanskih usluga definisana je kao pružanje rezervisanih i nerezervisanih poštanskih usluga (u smislu zakona kojim se uređuju poštanske usluge), kao i drugih usluga (usluge upravljanja poštanskom službom; usluge koje se odnose na pošiljke na kojima nije označena adresa koje nisu poštanske pošiljke u smislu zakona kojim se uređuju poštanske usluge; određene finansijske usluge; filatelističke usluge; logističke usluge koje su kombinacija fizičkog dostavljanja i/ili skladištenja i drugih nepoštanskih delatnosti).

Članom 124. određeni su izuzeci od primene zakona u oblasti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga. Od primene zakona izuzete su nabavke: dobara, koje naručilac nabavlja radi dalje preprodaje ili iznajmljivanja trećim licima, pod određenim uslovima; na nabavke koje naručioci sprovode u svrhe koje ne obuhvataju delatnosti u oblasti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga; na nabavke koje naručioci sprovode za potrebe obavljanja delatnosti

vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga u inostranstvu pod uslovom da to ne uključuje upotrebu objekata i mreže unutar Republike Srbije; Od primene zakona izuzima se i nabavka vode za piće, odnosno energije ili goriva za proizvodnju energije, ako nabavku sprovodi naručilac koji se bavi delatnošću vodoprivrede, odnosno energetike.

Zakon se ne primenjuje i u slučaju kada: naručilac vrši nabavke od povezanih lica ili kada lice koje je osnovano od naručilaca isključivo za obavljanje delatnosti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga vrši nabavke od lica koje je povezano sa jednim od naručilaca, pod uslovom da u prethodne tri godine, najmanje 80% prosečnog prihoda povezanog lica za poslednje tri godine, potiče od lica sa kojima je povezano; lice koje je osnovano od strane više naručilaca vrši nabavke od svojih osnivača, za potrebe obavljanja delatnosti u oblasti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga; grupa društava koju čine naručioci u smislu zakona kojim se uređuju privredna društva, vrši nabavku od člana grupe društava isključivo za potrebe obavljanje delatnosti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga; naručilac vrši nabavke od grupe društava čiji je sastavni deo, pod uslovom da je grupa društava osnovana u cilju obavljanja delatnosti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga, da je osnovana na period od najmanje tri godine i da je ugovorom o osnivanju predviđeno da ugovorne strane ostanu u njenom sastavu najmanje tri godine.

Kako bi se sprečilo da se ovi izuzeci od primene zakona široko tumače, Predlog zakona predviđa kontrolu Uprave za javne nabavke, tako što kontroliše osnove izuzetih nabavki. Ako na osnovu dostavljenog plana Uprava za javne nabavke utvrdi da za neku od izuzetih nabavki nema uslova za izuzeće od primene zakona, obavestiće o tome naručioca. Uprava kontroliše dalje postupanje naručioca kroz dostavljanje posebnog izveštaja o tim javnim nabavkama.

Članom 125. Predloga zakona propisano je da naručilac uvek može sprovoditi, pored otvorenog i restriktivnog (kvalifikacionog postupka), i pregovarački postupak sa objavljivanjem javnog poziva.

Članom 126. Predloga zakona uređen je kvalifikacioni postupak, kao poseban oblik restriktivnog postupka. Razlika u odnosu na restriktivni postupak ogleda se u mogućnosti da se postupak odvija u više faza, lista kandidata važi četiri godine za naručioce - privatne kompanije, a uslovi za kvalifikaciju se mogu menjati u toku važenja liste kandidata. Ako naručilac smatra da lista kandidata iz kvalifikacionog postupka drugih naručilaca ispunjava njegove zahteve, dostaviće zainteresovanim licima nazive tih naručilaca.

Članom 127. Predloga zakona određen je uslov uzajamnosti u javnim nabavkama u oblasti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga.

Članom 128. Predloga zakona definisano je da se jednakim ponudama u ovoj oblasti smatraju i ponude kod kojih je razlika u ceni 3% i predviđeno je da u tom slučaju naručilac bira ponudu koja ne može biti odbijena na osnovu uslova uzajamnosti.

Javne nabavke u oblasti odbrane i bezbednosti (čl. 129. – 135.)

Ovim poglavljem uređene su po prvi put javne nabavke u oblasti odbrane i bezbednosti, u skladu sa Direktivom 2009/81/EZ (Direktiva o usklađivanju postupaka nabavke za određene ugovore o nabavci radova, dobara i usluga u oblasti odbrane i bezbednosti).

Članom 129. definisane su nabavke u oblasti odbrane i bezbednosti kao nabavke: vojne opreme; osetljive opreme; dobara, usluga ili radova koji su direktno povezani sa vojnom ili osetljivom opremom; usluga i radova isključivo u odbrambene

svrhe ili osetljive radove i usluge. Vojna oprema je definisana kao oprema posebno izrađena ili prilagođena za vojne potrebe, namenjena za upotrebu kao oružje, municija ili vojni materijal, dok je osetljiva oprema određena kao dobro koje uključuje, zahteva i sadrže tajne podatke. Određeno je da Vlada u roku predviđenom za donošenje podzakonskih akata, utvrdi spisak vojne i osetljive opreme, kao i usluga i radova povezanih sa vojnom i osetljivom opremom. Iako postoji spisak vojne opreme i naoružanja utvrđen Odlukom o utvrđivanju nacionalne kontrolne liste naoružanja i vojne opreme („Službeni glasnik RS” broj 53/2011) neophodno je za uspešnu primenu ovog zakona sačiniti poseban spisak kako bi se jasno utvrdio predmet nabavke na koje se primenjuje ovo poglavlje zakona. Takođe, biće potrebno uskladiti sa Predlogom zakona, Uredbe koje uređuju nabavke sredstava za posebne namene, za potrebe Vojske Srbije, Ministarstva odbrane, Ministarstva unutrašnjih poslova i Bezbednosno – informativne agencije.

Članom 130. Predloga zakona propisani su izuzeci od primene zakona. Prvi izuzetak predstavljaju nabavke koje je Vlada odlukom (pojedinačnim aktom) u skladu sa zakonom proglasila poverljivim, drugi izuzetak odnosi se na nabavke koje su neophodne i koje su direktno usmerene za potrebe obaveštajnih aktivnosti, a treći na nabavke koje se sprovode u inostranstvu, kada su vojne snage razmeštene izvan teritorije Republike Srbije. Radi sprečavanja zloupotrebe ovih nabavki i u cilju kontrole službi bezbednosti, propisano je da svaka odluka Vlade kojom se utvrđuje da su ispunjeni uslovi da se na nabavku, odnosno grupu nabavki na primenjuje zakon (nabavka se proglašava poverljivom, nabavka je neophodne i isključivo usmerena za potrebe obaveštajnih aktivnosti, nabavka koja se sprovodi u inostranstvu) mora dostaviti odboru Narodne skupštine nadležnom za bezbednost.

Od primene zakona posebno se izuzimaju ugovori sklopljeni sa drugim državama, a koji se odnose na nabavku: vojne ili osetljive opreme; radova i usluga direktno povezanih sa takvom opremom; radova i usluga isključivo za vojne potrebe ili osetljivih radova i osetljivih usluga.

Predlog zakona obavezuje naručioca da, kada sprovodi nabavke u oblasti odbrane i bezbednosti koje su zbog poverljivosti ili drugih razloga izuzete od primene zakona, spreči postojanje sukoba interesa, da obezbedi kada je to moguće konkurenciju i da ugovorena cena ne bude veća od uporedive tržišne cene. Pored toga naručilac je obavezan da dva puta godišnje dostavi Vladi i nadležnom odboru Narodne skupštine izveštaj o nabavkama na koje ne primenjuje odredbe zakona, koji sadrži osnovne podatke o predmetu, načinu sprovođenja nabavke i o zaključenom ugovoru.

Član 131. Predloga zakona određuje da se nabavke u oblasti odbrane i bezbednosti mogu sprovoditi u otvorenom, restriktivnom ili pregovaračkom postupku sa objavljivanjem javnog poziva. Propisani su određene odstupanja od opštih pravila koja važe za pregovarački postupak (nabavka dodatnih usluga i radova ili dodatne isporuke dobara) i okvirni sporazum. Rok važenja prvobitno zaključenog ugovora u pomenutom pregovaračkom postupku povećan je na tri godine, a rok važenja okvirnog sporazuma povećan je na pet godina, uz mogućnost da važi i duže u izuzetnim slučajevima, koji su bliže određeni. Izričito je propisano da predmet okvirnog sporazuma mogu biti radovi isključivo u odbrambene svrhe i osetljivi radovi, kao i da se okvirni sporazum može zaključiti i sa jednim dobavljačem. Ovakva odstupanja su neophodna imajući u vidu prirodu predmeta javne nabavke u ovoj oblasti, a u skladu su sa direktivom Evropske unije u ovoj oblasti. Rokovi su ipak skraćeni u odnosu na rokove iz direktiva, kako bi se sprečile eventualne zloupotrebe.

Član 132. – 133. Predloga zakona reguliše učešće podizvođača u postupku javne nabavke u oblasti odbrane i bezbednosti. Specifičnosti u odnosu na opšti režim učešća podizvođača sastoji se u mogućnosti da naručilac može od ponuđača

zahtevati da najmanje 30% ukupne vrednosti nabavke, izvrši ne samo preko podizvođača već i trećih lica (dakle lica koja nisu poznata naručiocu u toku postupka i koje izabrani ponuđač može naknadno da izabere), istovremeno pružajući mogućnost ponuđačima da povećaju ovaj procenat; ili da navede u svojoj ponudi, procenat ukupne vrednosti nabavke koju će izvršiti preko podizvođača, odnosno trećih lica;

Predlog zakona ovim članom daje mogućnost ponuđaču da u ponudi uključi podizvođače koje će angažovati radi izvršenja javne nabavke ili da navede da će podizvođače izabrati, nakon zaključenja ugovora o javnoj nabavci, pri čemu je prilikom izbora ponuđača dužan da primenjuje zakon.

Član 134. Predloga zakona posebno uređuje zaštitu tajnih podataka u oblasti odbrane i bezbednosti. Kao mere zaštite u postupku javne nabavke naručilac zahteva izjave ponuđača/podizvođača kojom prihvata obavezu da: na odgovarajući način, zaštititi tajne podatke koje poseduju ili koje će saznati tokom postupka javne nabavke ili tokom izvršenja ugovora o javnoj nabavci; obaveže sva treća lica koja će izabrati i angažovati kao podizvođače; dostavi podatke, određene konkursnom dokumentacijom, o svim trećim licima koje namerava angažovati kao podizvođače, na osnovu kojih naručilac može utvrditi da li je svaki od njih sposoban da na odgovarajući način zaštititi tajne podatke.

Član 135. Predloga zakona propisuje bezbednost izvršenja javne nabavke, kojim se od ponuđača zahteva da dostavi odgovarajuće izjave, potvrde i drugu dokumentaciju koja potvrđuje da je sposoban da izvrši javnu nabavku na bezbedan način.

Evidencija i izveštaji o javnim nabavkama (čl. 136.-138)

Članom 136. – 138. Predloga zakona regulisan je način vođenja evidencije i dostavljanja izveštaja o javnim nabavkama. Predviđeno je da naručilac Upravi za javne nabavke dostavlja tromesečni izveštaj koji sadrži podatke o sprovedenim postupcima javne nabavke, sprovedenim postupcima nabavke na koje nije primenjivao odredbe zakona, sprovedenim postupcima nabavke na koje je bio dužan da primenjuje odredbe ovog zakona, a na osnovu mišljenja Uprave za javne nabavke, sprovedenim pregovaračkom postupcima bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda, troškovima pripremanja ponuda u postupcima javne nabavke, zaključenim ugovorima o javnoj nabavci, jediničnim cenama, izmenjenim ugovorima o javnoj nabavci, obustavljenim i poništenim postupcima. Određeno je da Uprava za javne nabavke bliže, preciznije uredi način vođenja evidencije javnih nabavki i podnošenja izveštaja (primera radi potrebno je precizirati koje jedinične cene iz ugovora se unose u izveštaj, uneti šifriranje podataka radi njihove automatske obrade i sl.).

Na osnovu ovih kvartalnih izveštaja, Uprava za javne nabavke sastavlja zbirni izveštaj koji objavljuje na Portalu javnih nabavki.

Pored navedenih podataka koje naručioci dostavljaju kroz tromesečne izveštaje, Uprava za javne nabavke može zahtevati dostavljanje i drugih podataka, a naručilac je dužan da te podatke dostavi u roku od osam dana.

Uprava za javne nabavke je dužna da do 30. septembra sačini polugodišnji izveštaj, a do 31. marta sačini godišnji izveštaj o javnim nabavkama sa predlogom mera za unapređenje sistema javnih nabavki.

Službenik i Uprava za javne nabavke (čl. 139. – 142.)

Članom 139. Predloga zakona propisano je da naručilac čija je ukupna vrednost planiranih javnih nabavki na godišnjem nivou veća od 30 miliona dinara, mora da ima najmanje jednog službenika za javne nabavke. Predviđeno je da

Uprava za javne nabavke utvrdi način obuke i polaganja ispita za službenika za javne nabavke. Naručilac je obavezan da licu koje obavlja poslove javnih nabavki, u roku od tri meseca od zasnivanja radnog odnosa odnosno od dana kada se steknu uslovi, omogućiti polaganje ispita za službenika za javne nabavke.

Članom 140. Predloga zakona određena je Uprava za javne nabavke kao posebna organizacija koja donosi podzakonske akte i obavlja stručne poslove u oblasti javnih nabavki, a u skladu sa čl. 33. i 34. Zakona o državnoj upravi („Sl. glasnik RS“ broj 79/2005, 101/2007 i 95/2010).

Članom 141. Predloga zakona određeni su poslovi Uprave za javne nabavke. Delokrug poslova je znatno proširen u odnosu na važeći zakon. Kao posebna organizacija koja je stručna za poslove javnih nabavki i koja je izdvojena iz ministarstva, Upravi za javne nabavke je povereno donošenje podzakonskih propisa u skladu sa članom 15. Zakona o državnoj upravi („Sl. glasnik RS“ broj 79/2005, 101/2007 i 95/2010). Predlog zakona određuje i da Uprava za javne nabavke vrši nadzor nad primenom zakona, umesto što to čini ministarstvo koje je i samo veliki naručilac.

Pored prethodno navedenog Uprava za javne nabavke: imenuje građanskog nadzornika; vodi listu negativnih referenci; podnosi zahtev za zaštitu prava kada oceni da postoji opasnost povrede javnog interesa; obaveštava Državnu revizorsku instituciju i budžetsku inspekciju kada utvrdi nepravilnosti u sprovođenju postupaka javnih nabavki i dostavljanju izveštaja o javnim nabavkama; pokreće prekršajni postupak; pokreće postupak za utvrđivanje ništavosti ugovora o javnoj nabavci. Navedeni poslovi (ovlašćenja) su samo deo poslova Uprave za javne nabavke.

Izričito je propisana obaveza za sve državne organe i organizacije, službe i organe teritorijalne autonomije i lokalne samouprave, naručioce i ponuđače, da blagovremeno dostave Upravi za javne nabavke (u vršenju nadzora nad primenom propisa) tražene informacije i dokumente koji su u njihovom posedu ili pod njihovom kontrolom.

Obavezana je Uprava za javne nabavke da podnese poseban godišnji izveštaj o sprovedenom nadzoru nad primenom ovog zakona Vladi i odboru Narodne skupštine nadležnom za finansije, do 30. aprila tekuće godine za prethodnu godinu.

Članom 142. Predloga zakona propisan je način izbora i uslovi za izbor direktora Uprave za javne nabavke.

Zaštita prava ponuđača i javnog interesa (čl. 143. – 171.)

Članom 143. – 152. Predloga zakona uređena je organizacija, izbor i način rada Republičke komisije za zaštitu prava. Predlog zakona određuje Republičku komisiju kao samostalan i nezavisan organ Republike Srbije. Nadležnost Republičke komisije je odlučivanje o: zahtevu za zaštitu prava; žalbi protiv zaključka naručioca i Uprave za javne nabavke; predlogu naručioca i ponuđača da podneti zahtev za zaštitu prava ne zadržava, odnosno zadržava aktivnosti u postupku javne nabavke; troškovima postupka zaštite prava. Predlog zakona predviđa i da Republička komisija: izriče novčane kazne naručiocu i odgovornom licu naručioca; poništava ugovor o javnoj nabavci; vodi prekršajni postupak; pokreće postupak za utvrđivanje ništavosti ugovora o javnoj nabavci.

Predlogom zakona određeno je da predsednika i članove Republičke komisije bira i razrešava Narodna skupština na predlog odbora nadležnog za finansije, a na osnovu sprovedenog javnog konkursa. Republička komisija ima predsednika i devet članova, koji se biraju na period od pet godina, uz mogućnost jednog ponovnog izbora.

Predlog zakona propisuje da predsjednik Republičke komisije mora da ispunjava uslove za izbor za sudiju osnovnog suda i da ima najmanje pet godina radnog iskustva u oblasti javnih nabavki, dok šest članova moraju biti lica koja ispunjavaju uslove potrebne za izbor za sudiju osnovnog suda i koja imaju radno iskustvo u oblasti javnih nabavki najmanje tri godine. Tri člana Republičke komisije bira se među licima koja imaju stečeno visoko obrazovanje iz naučne oblasti ekonomske ili tehničko - tehnološke nauke i imaju najmanje tri godine iskustva u oblasti javnih nabavki. Propisano je da predsjednik Republičke komisije ima platu u visini plate predsjednika stalnog radnog tela Narodne skupštine, a članovi imaju platu u visini plate narodnog poslanika na stalnom radu u Narodnoj skupštini.

Mešoviti sastav Republičke komisije predviđen je zbog potrebe da u postupku odlučuju ne samo pravnici već i lica koja imaju odgovarajuće znanje iz oblasti koja je predmet javne nabavke, kako bi Republička komisija mogla pravilno da utvrdi činjenično stanje i kako se ne bi uvek angažovali arbitri, veštaci i sl, što će između ostalog postupak zaštite prava učiniti bržim i efikasnijim.

Predlog zakona propisuje da administrativno – tehničke poslove Republičke komisije obavlja služba Republičke komisije, čiji se način rada i sistematizacija radnih mesta uređuje od strane predsjednika komisije.

Predlog zakona propisuje da predsjednik i član Republičke komisije ne može obavljati drugu javnu funkciju, vršiti funkciju u političkoj stranci, niti obavljati bilo koju drugu funkciju, službu, posao, dužnost ili aktivnost koja bi mogla uticati na njegovu samostalnost u radu i postupanju ili koja bi umanjivala njegov ugled ili ugled funkcije. Osim toga Predlog zakona zabranjuje učešće u postupku predsjedniku ili članu Republičke komisije, ako postoje razlozi koji dovode u sumnju njegovu nepristrasnost, odnosno ako je sa strankom u postupku u odnosu koji može dovesti do sukoba interesa. Stranka u postupku zaštite prava ima pravo da zahteva izuzeće člana komisije kada smatra da postoje razlozi za izuzeće određeni Predlogom zakona. O zahtevu za izuzeće odlučuje predsjednik Republičke komisije.

Predlog zakona reguliše i razrešenje predsjednika i članova Republičke komisije, pre isteka mandata. Predsednik ili član Republičke komisije može biti razrešen ako: bude osuđen za krivično delo na безусловnu kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest meseci i ako ga delo za koje je osuđen čini nedostojnim za vršenje funkcije; ako izgubi radnu sposobnost; ako se utvrdi da funkciju vrši suprotno odredbama o izuzeću i sprečavanju sukoba interesa; ako se utvrdi da funkciju obavlja nestručno i nesavesno. Inicijativu za razrešenje predsjednika, odnosno člana Republičke komisije može podneti svako lice, nadležnom odboru Narodne skupštine, koji predlaže razrešenje Narodnoj skupštini. Predsednik ili član komisije čije se razrešenje predlaže ima pravo da se o razlozima razrešenja izjasni u Narodnoj skupštini.

Predlog zakona određuje da Republička komisija radi i odlučuje u većima, ukupno tri veća, od kojih dva odlučuju u postupku zaštite prava, a jedno vodi prekršajni postupak. U svakom veću najmanje dva člana su lica koja ispunjavaju uslov za izbor za sudiju osnovnog suda, a za punovažno odlučivanje potrebno je prisustvo svih članova veća, s tim da odsutnog člana veća zamenjuje predsjednik Republičke komisije ili član kojeg on odredi. U slučaju vrednijih nabavki u radu Komisije učestvuju i dva arbitra koje sa liste arbitara imenuju obe strane. Listu arbitara obrazuje i vodi Republička komisija, a na listu arbitara može biti upisano lice koje ima stečeno visoko obrazovanje iz naučne oblasti ekonomske, tehničko – tehnološke, medicinske i druge nauke (u zavisnosti od predmeta javne nabavke) najmanje sedam godina radnog iskustva u struci i koje položi ispit za arbitra za javne nabavke. Program obuke i ispita uređuje Uprava za javne nabavke. Na ovaj način naručilac i podnosilac zahteva mogu da zaštite svoje interese u postupku pred

Republičkom komisijom, izvođenjem dokaza pre svega u onim u oblastima, u kojima Republička komisija nema kadrovske kapacitete. S obzirom da predmet javne nabavke može biti veoma složen, neophodno je ovakvo rešenje kako bi se ispravno utvrdilo činjenično stanje i pravilno primenilo materijalno pravo. Naknadu troškova i nagradu, arbitru plaća strana koja ga je angažovala prema tarifi koju utvrđuje Republička komisija. Iako se radi o arbitru, on ne može biti povezan sa stranom u postupku na način koji ga dovodi u sukob interesa. Na ovaj način same stranke snose troškove izvođenja dokaza, a sam postupak postaje brži. Veće Republičke komisije može odlučiti i da u ostalim postupcima angažuje arbitre, za potrebe same Republičke komisije.

Predlog zakona propisuje da Republička komisija odgovara za svoj rad, Narodnoj skupštini i zato je predviđena njena obaveza da dostavlja šestomesečni izveštaj u kojem obavezno navodi: postupke koji su delimično ili potpuno poništeni; postupke u kojima je doneta odluka da podneti zahtev za zaštitu prava ne zadržava, odnosno zadržava aktivnosti naručioca u postupku javne nabavke; naručioce koji nisu dostavili traženu dokumentaciju i izveštaje; kontrole koje je izvršila kod naručilaca, rezultate tih kontrola i mere koje je preuzela da se utvrđene nepravilnosti otklone; naručioce koji nisu poštovali uputstva Republičke komisije i nisu otklonili nepravilnosti; nepravilnosti koje su česte u postupcima javnih nabavki i mere koje je preduzela da se uočene nepravilnosti otklone; ugovore koje je poništila; naručioce i odgovorna lica naručioca kojima je izrečena novčana kazna; prekršajne postupke koje je sprovela i druge sudske postupke koje je pokrenula; postupke u kojima nije postupila u rokovima koje predviđa ovaj zakon i razlozima za kašnjenje; statistiku koja je od značaja za praćenje pojava u postupku zaštite prava; probleme na koje nailazi u svom radu; Na ovaj način će predstavnici građana (poreskih obveznika, koji finansiraju javne nabavke) imati stalan uvid u način rada Republičke komisije kao organa nadležnog za kontrolu zakonitosti postupaka javnih nabavki.

Članom 153. Predloga zakona određeno je ko ima aktivnu legitimaciju za pokretanje postupka zaštite prava. Predlog zakona kao aktivno legitimisane za pokretanje ovog postupka određuje ponuđača, podnosioca prijave, kandidata, i svako zainteresovano lice u smislu Predloga zakona. U ime ovih lica zahtev za zaštitu prava može da podnese i poslovno udruženje. Propisano je da zahtev za zaštitu prava u slučaju povrede javnog interesa može da podnese Uprava za javne nabavke, Državna revizorska institucija i javni pravobranilac. Predviđena je shodna primena pravila iz opšteg upravnog postupka na pitanja postupka zaštite prava koja nisu posebno uređena Predlogom zakona.

Član 154. reguliše način i rokove za podnošenje zahteva za zaštitu prava. Propisano je da se zahtev podnosi Republičkoj komisiji, preko naručioca (predaje se naručiocu). U Direktivi 2007/66/EZ, propisano je da države članice mogu predvideti da se ponuđač za reviziju najpre obraća naručiocu. Predlogom zakona je to pojednostavljeno u smislu da se zahtev odmah podnosi Republičkoj komisiji, ali predaje naručiocu. Ovo rešenje je u skladu sa pomenutom direktivom, jer naručilac može da preinači svoju odluku bez dostavljanja Republičkoj komisiji i usvoji zahtev, a sa druge strane postupak zaštite je ubrzan i usklađen (uniformisan) sa opštim upravnim postupkom.

S obzirom na specifičnost materije, podnošenje zahteva za zaštitu prava nije vezano isključivo za odluku naručioca (kao u opštem upravnom postupku) već se može podneti u toku celog postupka protiv bilo koje radnje naručioca, ali tako da se neće smatrati blagovremenim zahtev kojim se osporava radnja naručioca, tek nakon što je preduzeta neka druga radnja naručioca. Nakon donošenja odluke, odnosno nakon objavljivanja odluke rok za podnošenje zahteva za zaštitu prava je deset dana. U odnosu na postojeći zakon produžen je rok iz dva razloga: radi objektivne potrebe za dužim rokom, imajući u vidu da je ponuđaču potrebno da pre podnošenja

eventualnog zahteva za zaštitu prava izvrši uvid u dokumentaciju (za šta je potrebno određeno vreme) i radi usklađivanja sa Direktivom 2007/66/EZ. Propisano je da primerak zahteva za zaštitu prava podnosilac istovremeno dostavlja Republičkoj komisiji. Ovo je odstupanje od opšteg upravnog postupka je neophodno, imajući u vidu da je u ovom slučaju prvostepeni organ sam naručilac koji hijerarhijski nije podređen drugostepenom – Republičkoj komisiji i da odlučuje u postupku u kojem i sam ima određeni interes. U cilju sprečavanja produžavanja roka mirovanja (zbog primene teorije ekspedicije kod dostavljanja), propisano je da je podnosilac zahteva dužan da zahtev dostavi na način da naručilac zahtev primi što je moguće pre, što je postignuto pozivanjem na shodnu primenu odredbi Predloga zakona koje regulišu dostavljanje odluke naručioca.

Članom 155. Predloga zakona utvrđuju se posledice podnetog zahteva za zaštitu prava. Osnovno je pravilo da zahtev za zaštitu prava podnet pre isteka roka za podnošenje ponuda sprečava naručioca da donese odluku, a da zahtev podnet nakon isteka roka za podnošenje ponuda sprečava naručioca da zaključi ugovor, sve do donošenja odluke Republičke komisije. Ako je zahtev za zaštitu prava podnet nakon zaključenja ugovora na osnovu okvirnog sporazuma, u sistemu dinamične nabavke ili nakon izdavanja narudžbenice, podnet zahtev sprečava izvršenje ugovora.

Izuzetak od ovih pravila je pregovarački postupak iz razloga izuzetne hitnosti i slučaj kada Republička komisija na predlog naručioca utvrdi da bi zadržavanje aktivnosti naručioca u postupku javne nabavke prouzrokovalo velike teškoće u radu ili poslovanju naručioca, koje su nesrazmerne vrednosti javne nabavke, odnosno značajno ugrozilo interes Republike Srbije. S obzirom da se radi o izuzetku treba ga veoma restriktivno, usko tumačiti u primeni. Sa druge strane podnosilac zahteva može predložiti privremenu meru kojom se zadržavaju dalje aktivnosti naručioca i u pregovaračkom postupku pokrenutom iz razloga izuzetne hitnosti, a Republička komisija će usvojiti predlog ako smatra da bi zaključenje, odnosno izvršenje ugovora o javnoj nabavci bez prethodne provere pravilnosti postupka, moglo da prouzrokuje značajnu štetu po javna sredstva.

Članom 156. Predloga zakona određena je obavezna sadržina zahteva za zaštitu prava, kako bi se kroz njegovu unifikaciju, olakšalo i ubrzalo postupanje, kao i radi pomoći podnosiocu zahteva. Ako zahtev ne sadrži sve podatke, naručilac poziva podnosioca da u datom roku dopuni zahtev. Ako podnosilac to ne učini naručilac će zahtev odbaciti, a na ovu odluku podnosilac zahteva se može žaliti Republičkoj komisiji.

Član 157. i 158. Predloga zakona regulišu postupanje naručioca sa zahtevom za zaštitu prava. Najpre, naručilac ispituje da li je zahtev podnet u roku i od strane aktivno legitimisanog lica. Ako utvrdi da nije naručilac zahtev odbacuje zaključkom, protiv kojeg podnosilac zahteva može podneti žalbu Republičkoj komisiji. Ukoliko utvrdi da je zahtev za zaštitu prava formalno ispravan, naručilac ima dve mogućnosti, da usvoji zahtev ako utvrdi da je zahtev osnovan ili da dostavi zahtev i celokupnu dokumentaciju Republičkoj komisiji ako smatra da zahtev nije osnovan. Ako usvoji zahtev za zaštitu prava naručilac je dužan da rešenje dostavi podnosiocu zahteva, ponuđačima i Republičkoj komisiji.

Član 159. i 160. Predloga zakona regulišu postupak pred Republičkom komisijom. Iako naručilac utvrđuje da li zahtev sadrži sve obavezne elemente i Republička komisija može odbaciti zahtev ukoliko utvrdi da ne sadrži sve obavezne elemente i ako podnosilac ne dopuni zahtev u naknadno ostavljenom roku. Kako bi pravilno utvrdila činjenično stanje i cenila podnete dokaze, Republička komisija može da traži dodatna objašnjenja od naručioca, podnosioca zahteva ili drugih učesnika u postupku, mišljenje arbitara, stručnjaka ili veštaka i drugih lica. Sva navedena lica

dužna su da tražene podatke i mišljenja dostave u roku koji odredi Republička komisija.

Za razliku od postojećeg zakona, Predlog zakona daje mogućnost održavanja usmene rasprave, kada složenost činjenične ili pravne situacije to zahteva. Propisano je da se usmena rasprava održava u prostorijama Republičke komisije, a da se javnost može isključiti radi zaštite poslovne tajne ili tajnih podataka.

Član 161. Predloga zakona utvrđuje iznose takse za podnošenje zahteva za zaštitu prava i reguliše način naknade troškova postupka. Propisani su iznosi u zavisnosti od vrste postupka i procenjene vrednosti javne nabavke, odnosno vrednosti najpovoljnije ponude (u zavisnosti kada se zahtev podnosi). Iznosi su određeni na način da omogućuju širokom krugu zainteresovanih lica podnošenje zahteva. Ako je zahtev osnovan, naručilac je dužan da podnosiocu nadoknadi troškove postupka i obrnuto. Ako je zahtev delimično usvojen, Republička komisija odlučuje ko snosi, odnosno u kojoj srazmeri, troškove postupka. Odluka Republičke komisije je izvršni naslov.

Članom 162. Predloga zakona propisan je način odlučivanja Republičke komisije i forma odluka koje donosi. Propisano je da Republička komisija odlučuje u granicama podnetog zahteva za zaštitu prava, ali i o povredama za koje podnosilac zahteva nije znao, a koje su uticale na odluku naručioca u postupku javne nabavke. Ovo je neophodno, zato što podnosilac zahteva često nema dovoljno znanja u ovoj oblasti (naročito kada su u pitanju preduzetnici i mala preduzeća), a sa druge strane troškovi pravne pomoći mogu odvratiti ponuđače i druga zainteresovana lica od podnošenja zahteva.

Predlog zakona izričito određuje da Republička komisija po službenoj dužnosti ispituje i da li su ispunjeni zakonski uslovi za primenu određenog postupka javne nabavke. Na ovaj način bez obzira na razlog podnošenja zahteva za zaštitu prava, Republička komisija će proveriti opravdanost izabranog postupka javne nabavke, što će doprineti stvaranju dobre prakse u ovom domenu primene zakona. Takođe, po službenoj dužnosti Republička komisija proverava da li su prekršene odredbe zakona zbog kojih se ugovor može poništiti ili se smatra ništavim.

Predviđeno je da Republička komisija izvede dokaze za koje oceni da su od uticaja za donošenje pravilne i zakonite odluke o podnetom zahtevu za zaštitu prava. Upravo zbog ovoga, kod vrednijih nabavki predviđeno je učešće arbitara, koji treba da pomognu komisiji da izvede potrebne dokaze u primerenom roku.

Odluka Republičke komisije može biti zaključak ili rešenje. Zaključkom se odbacuje zahtev za zaštitu prava, odbacuje žalba podnosioca zahteva, obustavlja postupak zaštite prava i odbacuje zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

Rešenjem se usvaja ili odbija zahtev za zaštitu prava i žalba podnosioca zahteva, usvaja ili odbija predlog privremene mere, izriče novčana kazna, poništava ugovor i odlučuje u prekršajnom postupku.

Sastavni deo odluke Republičke komisije je nalog naručiocu da preduzme određene mere u cilju zakonitog završetka postupka javne nabavke.

Članom 163. Predloga zakona propisani su rokovi za donošenje i dostavljanje odluke Republičke komisije. Cilj svakog postupka javne nabavke je da naručilac zaključi ugovor. Sam postupak javne nabavke opravdan je ukoliko su njegovi troškovi u novcu, vremenu i drugim resursima manji od ušteda koje se njegovim sprovođenjem ostvaruju. Upravo zato, neophodno je da Republička komisija odluku donese u što kraćem, mogućem roku.

Način rada komisije – kroz dva, odnosno tri odvojena veća, treba da udvostruči kapacitete Republičke komisije i time značajno skрати rokove odlučivanja u

postupku zaštite prava. Međutim, treba imati u vidu važnost odluke koju donosi Republička komisija, kao i da je praksa u ovoj oblasti još uvek nedovoljna, tako da je potrebno određeno vreme za donošenje ispravne odluke. Bolje je postaviti realne vremenske okvire koji će se poštovati i time stvoriti izvesnost u ovom postupku, nego suviše kratke rokove koji se redovno ne poštuju.

Predlog zakona određuje rok od 20 dana od dana prijema zahteva za zaštitu prava i kompletne dokumentacije (od naručioca). Ovaj rok je određen i u odnosu na podnošenje zahteva – 30 dana, čime se štiti pravo podnosioca zahteva da ima pravo na rok u odnosu na radnju koju je on preduzeo u postupku. Kada složenost konkretnog predmeta to zahteva (na primer slučajevi u kojima se sprovodi i usmena rasprava) rok se može produžiti za još 15 dana.

Rok za dostavljanje odluke je dva dana od dana donošenja. Nedopustivo je da se u vreme informacionih tehnologija propisuju dugi rokovi za dostavljanje.

Ako Republička komisija ne poštuje rok za donošenje i dostavljanje odluke, podnosilac zahteva, naručilac iz člana 119. stav 1. tačka 2) i ponuđač čija je ponuda izabrana kao najpovoljnija imaju pravo na naknadu stvarne štete i izmakle koristi.

Predviđeno je da se odluka nakon dostavljanja stranama u postupku, objavljuje se na Portalu javnih nabavki i na internet stranici Republičke komisije. Odluka se dostavlja i izabranom ponuđaču (ako je izabran), zato što se odlukom Republičke komisije može povrediti i njegovo pravo i na zakonu zasnovan interes, što znači da može pokrenuti upravni spor u predviđenom roku koji se računa od dana prijema odluke.

Članom 164. Predloga zakona predviđeno je da je odluka Republičke komisije konačna i da se protiv ove odluke može podneti tužba Upravnom sudu, odnosno pokrenuti upravni spor. Upravni spor se može pokrenuti i u situaciji kada odluka Republičke komisije nije doneta u zakonom predviđenom roku. Izričito je određeno da pokretanje upravnog spora ne odlaže izvršenje odluke Republičke komisije. Upravni sud je obavezan da odluku donese i dostavi strankama u roku od tri meseca od dana prijema tužbe.

Članom 165 – 170. Predloga zakona određena su posebna ovlašćenja Republičke komisije, kako bi se njen rad učinio delotvornijim. Pored ovlašćenja da zahteva posebne izveštaje, dokumentaciju i izjave o sprovođenju postupka i njenih odluka, Republička komisija je Predlogom zakona ovlašćena i da: neposredno kod naručioca vrši kontrolu izvršenja njenih odluka, izriče novčane kazne, izriče mere zabrane podnošenja zahteva za zaštitu prava, poništava ugovor o javnoj nabavci i vodi prekršajni postupak.

Predlog zakona omogućuje Republičkoj komisiji da neposredno, kod naručioca kontroliše izvršenje njenih odluka. Kontrolu sprovode dva člana veća koje je odlučivalo u postupku zaštite prava. Kontrola se po pravilu najavljuje, osim kada se osnovano sumnja da postoji opasnost uklanjanja ili izmena dokaza koji se nalaze kod naručioca, kada se kontrola može sprovesti bez najave. U cilju vršenja kontrole članovi komisije imaju uvid u celokupnu dokumentaciju koja se odnosi na predmetni postupak, imaju pravo da kopiraju dokumentaciju, da zapečate dokumentaciju i prostorije, kao i da uzimaju izjave od predstavnika naručioca i drugih zaposlenih. Predstavnici naručioca imaju pravo da prisustvuju kontroli i da iznesu primedbe. O sprovedenoj kontroli sačinjava se zapisnik, u koji se unose i primedbe predstavnika naručioca.

Predlog zakona ovlašćuje Republičku komisiju da izrekne novčanu kaznu naručiocu i odgovornom licu naručioca, ako ne dostavi dokumentaciju iz postupka nabavke u skladu sa zakonom; ne dostavi izveštaj i izjave predstavnika naručioca o sprovedenom postupku javne nabavke ili o sprovedenoj odluci Republičke komisije ili

ako ne omogući kontrolu članovima Republičke komisije. U ovim situacijama posebno veće Republičke komisije ne sprovodi prekršajni postupak, već veće koje odlučuje u predmetnom postupku izriče novčanu kaznu, zbog nepoštovanja samog postupka, odnosno zbog njegovog ometanja.

Direktiva 2007/66/EZ reguliše postupak revizije i predviđa mere u odnosu na kršenje pre svega odredbi koje se tiču revizije postupka javne nabavke. Kao osnovnu sankciju direktiva predviđa nevaženje, poništenje ugovora, ali tako da tu nevažnost utvrdi revizijsko telo. U skladu sa tim, Predlog zakona daje ovlašćenje Republičkoj komisiji, da u situacijama kada je naručilac prekršio odredbe zakona koje se odnose na postupak zaštite prava, poništi ugovor o javnoj nabavci. Radi se o situacijama kada se ugovor smatra rušljivim u smislu Zakona o obligacionim odnosima.

U skladu sa navedenom direktivom i u cilju efikasnog sprovođenja zakona ovo ovlašćenje je dato Republičkoj komisiji, budući da bi poništenje od strane redovnih sudova bilo veoma teško sprovodivo, što bi onemogućilo uvođenje reda, zakonitosti i pravne sigurnosti u ovu oblast. Članovi komisije su lica koja ispunjavaju uslov za izbor za sudije, a pored toga imaju iskustvo u oblasti javnih nabavki, odlučuju u samom postupku zaštite prava što su dodatni razlozi da Republička komisija donosi odluku o poništenju ugovora o javnoj nabavci.

Ugovor se može poništiti po službenoj dužnosti od strane komisije ili na zahtev podnosioca zahteva, drugog ponuđača ili zainteresovanog lica (u slučaju kada je bio onemogućen da učestvuje u postupku). Zahtev za poništenje podnosi se uz zahtev za zaštitu prava, ili ako u tom trenutku podnosilac nije znao za razloge poništenja, u roku od 60 dana od dana saznanja za razloge za poništenje ugovora, ali najkasnije godinu dana od zaključenja ugovora. Rokovi za poništenje (rušljivih) ugovora o javnoj nabavci dati su zbog potrebe da se u ovoj oblasti uspostavi pravna sigurnost i zato što su ugovori o javnoj nabavci uglavnom netrajnog karaktera ili su zaključeni na period od jedne godine. Izuzetak su okvirni sporazumi, ali budući da se na osnovu njih zaključuje veliki broj ugovora, pravna izvesnost je ovde još važnija.

Predlog zakona propisuje da se ugovor o javnoj nabavci može poništiti u sledećim slučajevima: ako je naručilac sproveo pregovarački postupak bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda, a pri tom nije objavio odluku o izboru najpovoljnije ponude; ako je naručilac zaključio ili izmenio ugovor o javnoj nabavci pre isteka roka za podnošenje zahteva za zaštitu prava; ako je zaključio ili izmenio ugovor nakon podnošenja zahteva za zaštitu prava, a pre odluke Republičke komisije; ako je zaključio ugovor o javnoj nabavci suprotno odluci Republičke komisije o privremenim merama; i ako je zaključio ugovor o javnoj nabavci kršeći odredbe i uslove okvirnog sporazuma.

Ukoliko se ugovor poništi Predlog zakona predviđa da se između ugovornih strana vraća ono što je primljeno, a ako se ne može vratiti, naručilac će savesnom dobavljaču platiti za isporučena dobra, pružene usluge, odnosno izvedene radove.

Predlog zakona daje mogućnost Republičkoj komisiji da ne poništi ugovor o javnoj nabavci, pod uslovom da bi poništenje ugovora o javnoj nabavci imalo nesrazmerne posledice po rad ili poslovanje naručioca ili interese Republike Srbije, ali u tom slučaju može skratiti rok važenja ugovora ili izreći naručiocu novčanu kaznu.

Predlog zakona izričito zabranjuje zloupotrebu zahteva za zaštitu prava. Pokazalo se da postoje ponuđači koji izbegavaju podnošenje zahteva i kada smatraju da postupak nije pravilno i zakonito vođen kako bi izbegli spor sa naručiocem, strahujući da će ih zbog toga naručilac u narednim postupcima sprečiti da dobiju ugovor. Sa druge strane postoje ponuđači koji redovno podnose zahtev za zaštitu prava, često odmah nakon objavljivanja poziva, iako znaju da nije bilo bitne

povrede propisa o javnim nabavkama, da bi sebi obezbedili dodatno vreme da pribave predmet nabavke ili se na drugi način pripreme za postupak, kako bi konkurenta sprečili da zaključi ugovor sa naručiocem ili da bi naručioca prisilili da ponovi postupak i njima da još jednu šansu. Kako bi sprečio ovakvo postupanje ponuđača, Predlog zakona daje ovlašćenje Republičkoj komisiji da nesavesnom ponuđaču izrekne meru zabrane podnošenja zahteva za zaštitu prava, pri čemu je data i pretpostavka da je ponuđač zloupotrebio ovo pravo, ako su tri njegova zahteva potpuno odbijena u periodu od šest meseci neprekidno. Ponuđač ima mogućnost da u postupku pred Republičkom komisijom dokaže suprotno. Pored ove pretpostavke Republička komisija može izreći ovu meru i ako na drugi način utvrdi da postoji zloupotreba zahteva za zaštitu prava. Mera zabrane podnošenja zahteva za zaštitu prava može trajati od tri meseca do dve godine.

Predlog zakona ovlašćuje Republičku komisiju da vodi prekršajni postupak. U nacrtu zakona o javnim nabavkama predviđeno je rešenje po kojem prekršajni postupak vode redovni prekršajni sudovi. Iako je to rešenje više u skladu sa načelnom podelom vlasti na zakonodavnu, izvršnu i sudsku, s obzirom na specifičnost materije javnih nabavki i na potrebu da se spreče zloupotrebe u ovoj oblasti, neophodno je prekršajni postupak učiniti efektnim, a kažnjavanje izvesnim, što se može postići ako Republička komisija sama utvrđuje prekršajnu odgovornost. Samo tako se može postići i svrha novčane kazne izrečene prekršajnom postupku, a to je da se učinocu prekršaja uputi društveni prekor i da se utiče na njega i na sva ostala lica da ubuduće ne čine prekršaje. Što se češće taj prekor uputi kršenje odredbi ovog zakona će biti manje.

Zakonom o prekršajima („Sl. Glasnik RS“ br. 101/05, 116/08 i 111/09) je predviđena mogućnost da prekršajni postupak u prvom stepenu vode organi uprave. Republička komisija se ne može podvesti pod organ uprave, u užem smislu te reči. Međutim ciljnim i logičkim tumačenjem ove odredbe, može se zaključiti da državni organ kakva je Republička komisija, čije članove bira Narodna skupština, nakon sprovedenog javnog konkursa ima svakako veću nezavisnost, samostalnost i stručnost nego organ uprave. Pored toga, članovi Republičke komisije ispunjavaju uslove za izbor za sudiju osnovnog suda i imaju višegodišnje iskustvo u oblasti javnih nabavki, što ih čini kvalifikovanim da vode i prekršajni postupak.

Kako ne bi isti član odlučivao u postupku po zahtevu za zaštitu prava i u prekršajnom postupku, Predlog zakona predviđa da u okviru Republičke komisije postoji posebno veće za prekršaje, koje će se usko specijalizovati za vođenje prekršajnog postupka u skladu sa Zakonom o prekršajima.

Predlog zakona propisuje da se prekršajni postupak može pokrenuti po službenoj dužnosti od strane same Republičke komisije, odmah po saznanju za prekršaj ili od strane ovlašćenih lica, pri čemu posebno izdvaja Upravu za javne nabavke i Državnu revizorsku instituciju, kao institucije koje takođe učestvuju u kontroli i nadzoru postupaka javnih nabavki. Propisano je da se protiv rešenja Republičke komisije u prekršajnom postupku može podneti žalba Višem prekršajnom sudu. Iako Zakon o prekršajima propisuje da se protiv rešenja organa uprave podnosi žalba prekršajnom sudu, Predlog zakona je odstupio od ovog pravila budući da bi se došlo u situaciju da sudija prekršajnog suda odlučuje u drugom stepenu o odluci veća koje čine najmanje dva lica koja ispunjavaju uslov za izbor za sudiju osnovnog suda. Slično rešenje postoji i u Carinskom zakonu („Sl. glasnik RS“ broj 18/2010), gde organ uprave takođe vodi prekršajni postupak, a u drugom stepenu odlučuje Viši prekršajni sud.

S obzirom da je predlog zakona predvideo i mogućnost izricanja zaštitnih mera, a da zaštitne mere u skladu sa Zakonom o prekršajima može izreći samo prekršajni sud, propisano je da Republička komisija nakon donošenja rešenja u

prekršajnom postupku, može predložiti Višem prekršajnom sudu izricanje zaštitne mere.

Članom 171. Predloga zakona Komisija za zaštitu konkurencije, je ovlašćena da nesavesnim ponuđačima i zainteresovanim licima za koje utvrdi da su povredili konkurenciju (kroz zaključivanje restriktivnih sporazuma kojima se dele tržišta ili izvori nabavke), pored mera koje predviđa Zakon o zaštiti konkurencije izrekne i meru zabrane učešća u postupku javne nabavke. Ova mera može trajati do dve godine, a s obzirom na njenu težinu, protiv odluke kojom je ona izrečena može se pokrenuti upravni spor. S obzirom na stanje konkurencije u oblasti javnih nabavki, ovakva mera je neophodna kako bi se povećao rizik zaključivanja restriktivnih sporazuma u oblasti javnih nabavki i povećala konkurencija.

Ništavost ugovora

Članom 172. Predloga zakona propisano je koji su ugovori ništavi. Radi se o ugovorima koji su zaključeni, teškim povredama zakona, odnosno njegovim neprimenjivanjem.

Kaznene odredbe (čl. 173. – 176.)

Članom 173. Predloga zakona propisani su prekršaji naručioca. Svrstani su u dve kategorije prema njihovoj težini. Pored naručioca za prekršaj se kažnjava i odgovorno lice za koje su propisane maksimalne kazne (u okviru maksimuma iz Zakona o prekršajima). Predlog zakona je po visini propisanih novčanih kazni u okvirima novčane kazne propisane Zakonom o prekršajima, iako su one za fizička lica – odgovorna lica blage, insistirajući na izvesnosti kazne, a ne na njenoj visini. Ipak niske zaprećene novčane kazne za odgovorna lica, dolaze naročito do izražaja u oblasti javnih nabavki zato što se veliki deo naručilaca čine državni, lokalni i organi teritorijalne autonomije koji prema članu 17. stav 6. Zakona o prekršajima („Sl. Glasnik RS“ br. 101/05, 116/08 i 111/09) ne mogu biti odgovorni za prekršaj, odnosno u tom slučaju za prekršaj odgovara samo odgovorno lice. Na ovaj način naručioci nisu jednaki pred zakonom.

Članom 174. Predloga zakona propisani su prekršaji ponuđača i odgovornih lica. Novčana kazna za preduzetnike i fizička lica kao ponuđače je propisana u manjem iznosu.

Članom 175. Predloga zakona propisan je rok zastarelosti prekršaja od tri godine. Postojeći rok od godinu dana je suviše kratak, ako se ima u vidu da Državna revizorska institucija, sprovodi reviziju, nekada i više od godinu dana nakon učinjenog prekršaja, čime je onemogućena da pokrene prekršajni postupak.

Članom 176. Predloga zakona propisane su zaštitne mere (zabrana vršenja određenih poslova i javno objavljivanje presude) koje se mogu izreći za najteže prekršaje odgovornom licu učinioca prekršaja - naručioca ili ponuđača.

Prelazne i završne odredbe (čl. 177. – 184.)

Član 177. – 184. Predloga zakona čine prelazne i završne odredbe. Predviđeno je da se na započete postupke primenjuju odredbe zakona po kojima su započeti.

Propisano je da je Vlada dužna da obezbedi kadrovske i tehničke kapacitete potrebne za rad Uprave za zajedničke poslove, koja počinje sa radom u skladu sa odredbama ovog zakona od 1. januara godine, koja sledi godini u kojoj je zakon počeo da se primenjuje.

Predviđeno je da Uprava za javne nabavke nastavlja sa radom, ali i obaveza Vlade da obezbedi uslove za njen rad u skladu sa povećanim nadležnostima koje joj

dodeljuje Predlog zakona. Posebno su izdvojeni kadrovski i tehnički kapaciteti, budući da su neophodni za uspešno obavljanje poslova Uprave za javne nabavke.

Predlog zakona propisuje da Republička komisija nastavlja sa radom do početka primene novog zakona. Dosadašnjim članovima Republičke komisije mandat prestaje danom početka primene ovog zakona. Rok za izbor Republičke komisije i njeno organizovanje u skladu sa odredbama ovog zakona tako su određeni, da danom početka primene zakona, Republička komisija može da radi punim kapacitetima u skladu sa odredbama ovog zakona.

Rok za donošenje podzakonskih akata je šest meseci, što će omogućiti da danom početka primene zakon bude kompletan, sa svim podzakonskim aktima.

Propisano je da sa danom početka primene zakona prestaje da važi Zakon o javnim nabavkama („Službeni glasnik RS”, br. 116/08) i podzakonski akti doneti na osnovu tog zakona.

Odložena je primena odredbe koja predviđa obavezu objavljivanja oglasa o javnim nabavkama u „Službenom listu Evropske unije“. Iako ta obaveza nastaje od trenutka pristupanja Evropskoj uniji, Predlog zakona propisuje ta će ta obaveza nastati tri godine od dana stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, s tim da će Vlada utvrditi granične iznose za objavljivanje oglasa.

Poslednja odredba Predloga zakona propisuje da zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“, a da se primenjuje istekom sedmog meseca od dana stupanja na snagu. Na ovaj način treba da se omogući da se u periodu od stupanja na snagu do početka primene donesu potrebni podzakonski propisi, organizuju u skladu sa ovim zakonom državni organi koji kontrolišu njegovu primenu, upoznaju sa zakonom i pripreme za njegovu primenu naručioci i ponuđači.

IV. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE OVOG ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona obezbediće se finansijska sredstva u budžetu, radi obezbeđivanja kadrovskih i tehničkih kapaciteta neophodnih za efikasan rad Uprave za zajedničke poslove republičkih organa kao tela za centralizovano sprovođenje javnih nabavki, Uprave za javne nabavke i Republičke komisije.

ANALIZA EFEKATA

Pre izrade Predloga zakona o javnim nabavkama detaljno su analizirani efekti važećeg Zakona o javnim nabavkama. U izradi teksta zakona korišćena su i analizirana uporedno pravna rešenja, iskustva i praksa zemalja u regionu i Evropskoj uniji i druga međunarodna iskustva kao i iskustva stručnjaka u oblasti javnih nabavki (zaposlenih na poslovima javnih nabavki, ponuđača, privrednika) koji su u prethodnih devet godina primenjivali Zakon o javnim nabavkama. Takođe je uzeta u obzir statistika i drugi raspoloživi podaci vezani za primenu važećeg zakona, pre svega izveštaji Uprave za javne nabavke i drugi javno dostupni podaci.

Određivanje problema koje zakon treba da reši

Prvi zakon o javnim nabavkama u Srbiji stupio je na snagu 2002. godine i tokom svoje primene pretrpeo je nekoliko izmena i dopuna, od kojih su poslednje izvršene 2005. godine. Decembra 2008. godine donet je novi Zakon o javnim nabavkama („Sl. glasnik RS“ 116/08) koji se primenjuje od 6. januara 2009. godine. Navedeni zakoni samo su delom usaglasili pravila nabavki u Republici Srbiji sa usvojenom praksom i važećim direktivama Evropske unije, a trogodišnja primena

važećeg Zakona o javnim nabavkama, ukazala je na postojanje velikih problema, koji se ogledaju u visokom nivou korupcije i stalnom padu konkurencije.

Osnovni nedostaci postojećeg zakona su:

- 1) neusklađenost sa direktivama i praksom zemalja Evropske unije;
- 2) veliki broj nabavki na koje se zakon ne primenjuje i koje nemaju ni realno uporište, niti osnov u direktivama Evropske unije;
- 3) nepostojanje mehanizama za sprečavanje korupcije i sukoba interesa;
- 4) široka mogućnost upotrebe pregovaračkog postupka bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda, bez efikasnog mehanizma za sprečavanje zloupotrebe ovog postupka;
- 5) postupak javne nabavke male vrednosti je uređen (podzakonskim aktom) na način koji ga čini netransparentnim, nekonkurentnim i neekonomičnim;
- 6) nepostojanje pojedinih postupaka, kao što je konkurentni dijalog i pojedinih oblika postupaka – sistem dinamične nabavke i okvirni sporazum;
- 7) neuređenost centralizacije nabavki;
- 8) pogrešno uređene nabavke u komunalnom sektoru;
- 9) neuređenost nabavki u oblasti odbrane i bezbednosti;
- 10) nedovoljna ovlašćenja i kapaciteti organa koji treba da vrše nadzor i kontrolu primene zakona, pre svega Uprave za javne nabavke, Republičke komisije za zaštitu prava i Državne revizorske institucije;
- 11) nedelotvoran postupak zaštite prava ponuđača i javnog interesa;
- 12) nemogućnost pokretanja prekršajnog postupka, kratak rok zastarelosti prekršaja i blage kazne za odgovorna lica.

Važeći Zakon o javnim nabavkama donet je četiri godine nakon donošenja direktiva Evropske unije u ovoj oblasti, i nakon šest godina primene zakona iz 2002. godine, ali i pored toga on nije potpuno usklađen sa direktivama i nije otklonio nedostatke koji su uočeni u šestogodišnjoj primeni ranijeg zakona.

Važeći zakon predvideo je izuzetke od primene zakona na nabavke usluga interneta, glasovne telefonije, teleksa, radio-telefonije, pejdžinga, interneta i satelitskih usluga (neke od usluga su tehnički prevaziđene), iako u ovoj oblasti postoji konkurencija i mogućnost izbora.

Nabavka dobara radi njihove dalje prodaje ili radi pružanja usluga pod uslovom da naručilac nema posebna ili isključiva prava, neopravdano je izuzeta od primene zakona, zato što se taj izuzetak u skladu sa direktivom Evropske unije odnosi na naručioce koji obavljaju komunalne delatnosti, da na nabavke za potrebe obavljanja tih delatnosti u uslovima konkurencije ne primenjuju zakon.

Nabavka usluga fizičkih lica, preduzetnika i pravnih lica koja u ime i za račun i pod nadzorom Agencije za privatizaciju obavljaju poslove iz delatnosti stečajnog upravnika takođe je neopravdano izuzeta od primene zakona. Agencija za privatizaciju je naručilac i ima velika diskreciona prava i ovlašćenja u raspolaganju državnom imovinom kroz privatizaciju pa je neprimenjivanje zakona u ovom slučaju neprihvatljivo.

Iako se direktive Evropske unije ne primenjuju na nabavke nepokretnosti i prava u vezi sa njima, odnosno naručioci iz država članica nisu dužni da za ovu vrstu nabavki objavljuju poziv u „Službenom listu Evropske unije“, odnosno da sprovedu nabavku na evropskom nivou bez obzira na procenjenu vrednost, to ne znači da je

opravdano kupovinu i zakup nepokretnosti izuzeti od primene jednog nacionalnog Zakona o javnim nabavkama. Ipak trenutno su ove nabavke su izuzete od primene Zakona o javnim nabavkama, a procedura kupovine i zakupa nepokretnosti nije regulisana ni Zakonom o javnoj svojini, pa je ova izuzetno važna oblast potpuno neuređena.

Važeći zakon o javnim nabavkama ne predviđa mere i mehanizme za sprečavanje korupcije i sukoba interesa. Jedini član zakona – antikorupcijsko pravilo je potpuno uopšten i nejasan, bez ikakvih konkretnih mera i mehanizama za sprečavanje korupcije. S obzirom da je opštepoznato da je korupcija jedan od najvećih problema društva u celini i najveći problem javnih nabavki, a da je sukob interesa zapravo oblik i izvor korupcije, neprihvatljivo je da Zakon o javnim nabavkama ne reguliše ovu oblast.

Pregovarački postupak bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda je netransparentan i potpuno zatvoren postupak javne nabavke, a njegovo korišćenje je opravdano samo izuzetno, u naročito opravdanim situacijama. Ako se ovo zna, onda nije teško zaključiti da je vrednosni udeo pregovaračkog postupka od 26% u prvoj polovini 2011. godine velika opasnost po integritet javnih nabavki i javna sredstva. Od početka primene važećeg zakona vrednosni udeo ovog postupka je iznosio 31% u 2009. i 24% u 2010. Iako je zabeležen izvestan pad, dvocifren udeo ovog postupka ne može biti prihvatljiv za državu koja želi da ima efikasan sistem javnih nabavki.

Postupak javne nabavke male vrednosti je uređen podzakonskim aktom, Pravilnikom o postupku javne nabavke male vrednosti („Sl. glasnik RS“ 59/09), koji predviđa da naručilac poziva najmanje tri ponuđača u postupak. Pri tom dovoljna je samo jedna ponuda da bi se zaključio ugovor. Na ovaj način postupak javne nabavke male vrednosti učinjen je zatvorenim i nekonkurentnim, iako je njegova primena česta od strane velikog broja pre svega manjih naručilaca, od kojih mnogi primenjuju samo ovaj postupak budući da im zbirmo istovrsne nabavke ne prelaze gornju granicu za primenu ovog postupka. Vrednosni udeo ovog postupka je u prvoj polovini 2011. godine iznosio 16% što nominalno iznosi skoro 20 milijardi dinara.

Zbirno pregovarački postupak bez objavljivanja javnog poziva i postupak javne nabavke male vrednosti kao potpuno zatvoreni i netransparentni postupci učestvuju u ukupnoj vrednosti svih evidentiranih javnih nabavki u prvoj polovini 2011. godine sa 38,4%.

Važeći zakon ne propisuje konkurentni dijalog, koji je naročito od značaja za velike, složene nabavke, gde postoje različita rešenja i gde kapaciteti naručioca nisu dovoljni kako bi sačinio specifikaciju svojih potreba. Zato se često zaključuju ugovori o radovima po sistemu inženjeringa ili „ključ u ruke“, koji su primer neefikasne upotrebe javnih sredstava.

Pored toga postojeći zakon ne reguliše okvirni sporazum, koji je naročito značajan za nabavke koje se ponavljaju u toku godine i čija učestalost nije unapred određiva. Takođe, važeći zakon ne reguliše sistem dinamične nabavke kao poseban vid elektronske nabavke (odnosno elektronski oblik restriktivnog - kvalifikacionog postupka).

Postojeći zakon ne reguliše centralizaciju javnih nabavki. Iako je mogućnost sprovođenja postupka od strane drugog naručioca dozvoljena, ona nije detaljnije uređena, tako da se u praksi ne sprovodi. Prema Strategiji razvoja javnih nabavki u Republici Srbiji („Sl. glasnik RS“ 71/2011) u 2010. godini dostavljeni su izveštaji o sprovedenim javnim nabavkama i zaključenim ugovorima od 3.529 naručilaca, pri čemu je ukupan broj naručilaca mnogo veći. Sistem javnih nabavki koji funkcioniše sa ovoliko naručilaca je po sebi neekonomičan i neefikasan.

Odredbe važećeg zakona koje regulišu nabavke u komunalnom sektoru, nejasne su, neprecizne i neusklađene sa Direktivom 2004/17/EZ. Oblast telekomunikacija je obuhvaćena važećim zakonom iako je Zakonom o elektronskim komunikacijama („Sl. glasnik RS“ 44/2010) uveden opšti režim u ovu oblast u skladu sa evropskim pravilima, a koji je u potpunosti stupio na snagu januara 2012. godine. Takođe, način definisanja delatnosti vodoprivrede, energetike i saobraćaja odudara od Direktive 2004/17/EZ, kao i nabavke koje su izuzete od primene zakona. Poštanske usluge nisu regulisane važećim zakonom.

Naročito problematična oblast nabavki su nabavke u oblasti odbrane i bezbednosti, koje su većim delom izuzete od primene zakona na osnovu Uredbi Vlade o sredstvima posebne namene. Ne postoje jasni kriterijumi na osnovu kojih se ove nabavke izuzimaju od primene Zakona o javnim nabavkama. To dovodi do toga da se čak i nabavke namirnica, uniforme, običnog alata proglašavaju za poverljive i sprovode bez primene procedura propisanih Zakonom o javnim nabavkama. Sa druge strane Direktivom 2009/81/EZ, detaljno su uređene javne nabavke u ovoj oblasti i propisani su jasni kriterijumi kada se određena nabavka može proglasiti poverljivom.

Postojeći kapaciteti Uprave za javne nabavke i njena ovlašćenja su nedovoljna kako bi uspešno vršila kontrolu nabavki, pružala stručnu pomoć naručiocima i preduzimala mere za unapređenje sistema javnih nabavki u celini. Isto važi za Republičku komisiju za zaštitu prava, čiji način rada i organizacija ne odgovara realnim potrebama. Ovlašćenja i kapaciteti Republičke komisije su mali u odnosu na potrebu za uspešnom i brzom revizijom postupka. Pored toga ovlašćenja Republičke komisije su manja od onih koja ima telo nadležno za reviziju, prema Direktivi 2007/66/EZ, koja reguliše reviziju postupka javne nabavke.

Postupak zaštite prava (postupak revizije) uređen je važećim zakonom na način koji nije u potpunosti usklađen sa Direktivom 2007/66/EZ, a sa druge strane ima značajne i nepotrebne razlike u odnosu opšti upravni postupak, što stvara probleme u njegovoj primeni svima (ponuđačima, naručiocima i samoj Republičkoj komisiji). Sam postupak traje jako dugo (na žalost nema statističkih podataka o vremenu trajanja ovog postupka), često prođe i više od četiri meseca od dana podnošenja zahteva za zaštitu prava do donošenja i dostavljanja odluke Republičke komisije. Njegova neefikasnost dovodi do njene upotrebe u svrhe za koje nije namenjen, odnosno do njene zloupotrebe.

Ovlašćenje (bar ne izričito propisano važećim Zakonom o javnim nabavkama) za pokretanje prekršajnog postupka nemaju ni Uprava za javne nabavke, ni Republička komisija iako u svom radu mnogo pre Državne revizorske institucije dođu do podataka i dokumentacije koja ukazuje na postojanje prekršaja. Državna revizorska institucija je do sada uglavnom vršila reviziju ex post, odnosno reviziju proteklog poslovanja uključujući i javne nabavke. Ta revizija se često vrši i više od godinu dana od kada je sproveden postupak javne nabavke, odnosno učinjen prekršaj, što dovodi do zastarelosti prekršajnog gonjenja.

Ciljevi koji se donošenjem zakona postižu

Osnovni cilj Zakona o javnim nabavkama je obezbeđivanje uslova za efikasnu upotrebu javnih sredstava, propisivanjem jasnih procedura za dodelu javnih ugovora, odnosno mehanizama za sprečavanje korupcije i obezbeđivanje konkurencije (na nivou Evropske unije primarni cilj direktiva je uspostavljanje jedinstvenog tržišta javnih nabavki putem propisivanja minimuma jedinstvenih pravila i procedura za dodelu javnih ugovora).

Ukupna vrednost evidentiranih javnih nabavki u 2010. godini u Srbiji iznosi 273.055.306.000 dinara, što je oko 9% procenjene nominalne vrednosti BDP-a.

Ipak ovaj podatak treba prihvatiti sa rezervom, zbog neevidentiranih nabavki (nabavke nepokretnosti i prava u vezi sa njima, nabavke u oblasti odbrane i bezbednosti i brojne druge nabavke koje su neopravdano izuzete od primene zakona, kao i nabavke koje naručioc i nisu evidentirali, odnosno za koje nisu podneli izveštaje). Procene govore, da je zapravo pravi udeo javnih nabavki između 12 i 15% BDP-a, a ako se tome dodaju nabavke nepokretnosti, udeo javnih nabavki je i veći.

Radi ostvarenja osnovnog cilja i svrhe Zakona o javnim nabavkama, potrebno je bilo da se Predlogom zakona ostvari niz specifičnih ciljeva, odnosno da se:

1) utvrdi opseg subjekata koji su obavezni da primenjuju procedure javnih nabavki, što se postiže jasnim definisanjem pojma naručilac i utvrđivanjem spiska naručilaca;

2) uspostave mehanizmi za sprečavanje korupcije i sukoba interesa, što je urađeno propisivanjem niza odredbi koje predviđaju konkretne mere i zabrane, koje treba da spreče sukob interesa i korupciju, odnosno da omoguće njeno blagovremeno otkrivanje;

3) utvrde jasne, ali fleksibilne procedure dodele ugovora usklađene sa direktivama Evropske unije, propisivanjem postupaka koji zadovoljavaju potrebe različitih naručilaca u različitim situacijama i za različite predmete nabavki, kroz preciziranje i poboljšanje do sada postojećih procedura i uvođenje novih postupaka i oblika postupaka;

4) podstiče primena, a u nekim slučajevima uvede obavezna primena elektronske nabavke, čime se smanjuju troškovi i istovremeno povećava transparentnost i konkurencija;

5) obavežu naručioc da na vreme i tačno planiraju nabavke i spreče da menjaju plan, osim u izuzetnim i opravdanim slučajevima, što je urađeno detaljnim uređenjem obaveznih elemenata plana, propisivanjem načina planiranja, evidentiranja promene plana i izveštavanja organa nadležnog za reviziju javnih sredstava o izmenama plana;

6) uredi i propiše delimična centralizacija javnih nabavki, utvrđivanjem organa nadležnog za sprovođenje centralizovanih nabavki, regulisanjem predmeta centralizovanih nabavki i naručilaca za čije se potrebe nabavke sprovode i propisivanjem vrste postupaka koji se mogu koristiti za centralizovane javne nabavke;

7) poveća transparentnost postupaka, regulisanjem načina objavljivanja oglasa o javnim nabavkama, posebno prethodnog obaveštenja i konkursne dokumentacije;

8) olakša učešće u postupku zainteresovanim licima, kroz pojednostavljeno dokazivanje uslova;

9) spreče neodgovorna lica da učestvuju u postupku i izazovu štetu po javna sredstva, propisivanjem negativnih referenci i spiska negativnih referenci;

10) skрати vreme potrebno za sprovođenje postupka, propisivanjem primerenih rokova za podnošenje ponuda, za donošenje odluke i zaključenje ugovora, kao i utvrđivanjem jasnih uslova za izbor najpovoljnije ponude i zaključenje ugovora;

11) spreče neopravdane izmene ugovora, utvrđivanjem nedvosmislenih uslova za izmenu i mehanizama kontrole od strane nadležnih organa i celokupne javnosti;

12) smanji broj sporova, postupaka revizije i uspostave mehanizmi za unapređenje postupka i prilagođavanje tržišnim uslovima, propisivanjem mogućnosti

izveštavanja ponuđača kroz neposredan kontakt sa komisijom koja je sprovela postupak (debriefing);

13) usklade pravila javnih nabavki u komunalnom sektoru sa direktivom Evropske unije, budući da se najveće investicije u ovoj oblasti očekuju od investitora iz zemalja članica, što ukazuje na važnost unifikacije pravila u ovoj oblasti, a što se postiže regulisanjem onih oblasti koje su predmet odgovarajuće direktive Evropske unije;

14) urede nabavke u oblasti odbrane i bezbednosti u skladu sa odgovarajućom direktivom Evropske unije i da se nabavke u ovoj oblasti sprovode kao javne nabavke, u skladu sa zakonom, a samo izuzetno pod jasno i nedvosmisleno utvrđenim uslovima sprovode kao poverljive bez primene zakona. Ovo se postiže regulisanjem ove oblasti u skladu sa pravilima i praksom zemalja Evropske unije i propisivanjem odredbi koje treba da zadovolje specifičnosti našeg postojećeg sistema, kako bi zakon bio primenljiv i na ovu oblast;

15) poboljša evidencija i statistika javnih nabavki, koja treba da pokaže realno stanje javnih nabavki, kako bi se blagovremeno vršile potrebne izmene i proverili efekti pojedinih odredbi zakona i drugih propisa u ovoj oblasti, a što se postiže propisivanjem podataka koje naručioci dostavljaju u izveštajima;

16) poveća obučenost i stručnost zaposlenih na poslovima javnih nabavki, kroz obuku i polaganje ispita za službenika za javne nabavke;

17) poboljša ex ante kontrola javnih nabavki kroz povećana ovlašćenja Uprave za javne nabavke koja pre svega treba da vrši nadzor nad primenom zakona i blagovremeno reaguje na uočene nepravilnosti, obaveštavajući druge nadležne organe i preduzimajući druge potrebne radnje;

18) uspostavi brz i efikasan sistem revizije postupaka javnih nabavki kroz reorganizaciju i promenu načina rada Republičke komisije za zaštitu prava i pojednostavljenje samog postupka, kao i davanjem posebnih ovlašćenja Republičkoj komisiji i Komisiji za zaštitu konkurencije koja će imati efekta na ponašanje učesnika u postupku, kroz mogućnost novčanog kažnjavanja, poništenje ugovora, izricanje zabrane podnošenja zahteva za zaštitu prava, vođenje prekršajnog postupka i izricanje mere zabrane učestvovanja u postupku javne nabavke;

19) poveća odgovornost, specijalna i generalna prevencija u ovoj oblasti, kroz vođenje prekršajnog postupka od strane Republičke komisije, propisivanjem dužeg roka zastarelosti, značajnog broja prekršaja i strožijih kazni kao i zaštitnih mera;

Druge mogućnosti za rešavanje problema

U toku analize razmatrano je nekoliko relevantnih mogućnosti:

1) status quo - nemenjanje važećeg Zakona o javnim nabavkama;

2) donošenje Zakona o izmenama i dopunama zakona o javnim nabavkama kojim bi se izvršila korekcija dela uočenih problema.

Nemenjanjem važećeg zakona ne bi se mogli postići značajniji rezultati i poboljšanja, bez obzira na efikasnost rada organa nadležnih za kontrolu i samih naručilaca, zato što je postojeći pravni okvir neodgovarajuć za postizanje osnovnog cilja sistema javnih nabavki - efikasne upotrebe javnih sredstava.

Izmene i dopune zakona otklonile bi deo problema. Izmene i dopune su predložene još početkom februara 2011. godine, kako bi se sprečile zloupotrebe tamo gde su se one najčešće javljale, kroz uvođenje mehanizama za sprečavanje sukoba interesa, strogu kontrolu primene pregovaračkog postupka, otvaranje postupka javne nabavke male vrednosti za sve zainteresovane, povećanje

transparentnosti i konkurencije u restriktivnom postupku, sprečavanje zloupotreba kod izmena ugovora i izvršavanja ugovora od strane podizvođača, pojednostavljenje i ubrzavanje revizije postupaka i proširivanje ovlašćenja Uprave za javne nabavke i Republičke komisije za zaštitu prava.

Zašto je donošenje zakona najbolje za rešavanje problema

Postojeći zakon nije unapredio sistem javnih nabavki dok u pogledu konkurencije, predstavlja korak nazad u odnosu na prvi Zakon o javnim nabavkama iz 2002. godine. Da bi se oblast javnih nabavki uredila na celovit, sistemski način, potrebno je bilo izmeniti većinu odredbi postojećeg zakona, uneti brojna nova rešenja, institute i mehanizme, izmeniti neke od suštinskih odredbi što po sebi i zajedno sa obimom izmena i dopuna nužno vodi zaključku o potrebi donošenja potpuno novog zakona. Pri tom vodilo se računa da se postojeća rešenja koja su se u praksi pokazala kao dobra, zadrže i unaprede, uključujući i institucionalni okvir, koji se ogleda u Upravi za javne nabavke i Republičkoj komisiji za zaštitu prava.

Do trenutka početka primene ovog zakona neophodno je izvršiti izmene i dopune nekoliko zakona.

Potrebno je u Zakonu o prekršajima izričito predvideti mogućnost da prekršajni postupak vode organi čije članove bira Narodna skupština i da u drugom stepenu po njihovim odlukama rešava Viši prekršajni sud. Među izuzetke od opšteg roka zastarelosti prekršajnog gonjenja, treba uvrstiti oblast javnih nabavki, povećati maksimalne novčane kazne za fizička lica, odnosno odgovorna lica. Pitanje prekršajne odgovornosti korisnika budžetskih sredstava, odnosno naručilaca treba urediti jedinstveno.

Zakonom o budžetskom sistemu treba jasno urediti način planiranja i finansiranja ugovora o javnoj nabavci koji se zaključuju na period duži od godinu dana, okvirnih sporazuma i ugovora u sistemu dinamične nabavke, kao i ugovora koji se zaključuju u drugoj fazi restriktivnog postupka.

Zakon o agenciji za privredne registre treba dopuniti, propisivanjem registra ponuđača.

Na koga će i kako uticati predložena rešenja

Odredbe Zakona o javnim nabavkama uticaće neposredno na naručioce i sva domaća i strana zainteresovana lica kao potencijalne ponuđače i strane u postupku javne nabavke. Predložena rešenja će imati posredan efekat i na širi krug lica, imajući u vidu odredbe o sprečavanju sukoba interesa, centralizaciji nabavki, propisivanje obaveze sprovođenja elektronskih nabavki i druge novine.

Predložena rešenja treba da spreče koruptivno ponašanje pre svega predstavnika naručilaca i ponuđača, da obezbede konkurenciju, da smanje troškove kroz planiranje nabavki, smanje troškove sprovođenja postupka na strani naručioca i ponuđača i vreme trajanja postupka, da omoguće smanjenje broja postupaka zaštite prava, neuspešnih, obustavljenih ili poništenih postupaka.

Troškovi koje će primena zakona izazvati kod građana i privrede, posebno malih i srednjih preduzeća.

Primena zakona smanjiće troškove pripreme ponuda i učešća u postupku, imajući u vidu da je znatno olakšano i pojednostavljeno dokazivanje uslova za učešće i da je smanjen broj obaveznih uslova, kao i da je podstaknuta primena elektronske nabavke, a u nekim slučajevima je i obavezna.

Uvođenjem delimične centralizacije nabavki na republičkom nivou, koja će prema procenama obuhvatiti oko 12 % vrednosti evidentiranih javnih nabavki, (što je

prema podacima iz 2010. oko 33 milijardi dinara), i okvirnih sporazuma smanjiće se troškovi sprovođenja postupka i povećati ekonomičnost.

Troškovi oglašavanja su smanjeni, budući da će se samo deo oglasa objavljivati u Službenom glasniku, dok će se svi oglasi objavljivati na Portalu javnih nabavki. Obaveza objavljivanja konkursne dokumentacije, isključuje u potpunosti troškove otkupa konkursne dokumentacije.

Da li pozitivni efekti opravdavaju troškove

Nova ekonomska istraživanja rađena u EU pokazuju da čak i malo povećanje transparentnosti i otvorenosti dovodi do ušteda. Objavljivanje poziva za podnošenje ponuda rezultuje uštedom od 1,2% (vrednosti nabavke) u odnosu na nabavku gde poziv nije objavljen. Uz korišćenje otvorenog postupka sačuva se dodatnih 2,6%. Na osnovu naveden procene naručioci koji objavljuju pozive i još koriste otvoreni postupak mogu očekivati uštede i od 3,8% ukupne vrednosti nabavke.

Prema važećem zakonu, najmanje transparentnosti i konkurencije, ako je uopšte ima, postoji u pregovaračkom postupku bez objavljivanja javnog poziva i postupku javne nabavke male vrednosti. Naručioci su kroz ova dva zatvorena postupka u 2010. godini potrošili više od 92 milijarde dinara ili 34% ukupne vrednosti svih prijavljenih javnih nabavki. Zaključak je da je trećina, samo evidentiranih javnih nabavki, sprovedena na potpuno netransparentan način, bez postojanja konkurencije.

Predlogom zakona značajno su smanjene mogućnosti, precizirani i pooštreni uslovi za primenu pregovaračkog postupka i postupka javne nabavke male vrednosti tako da se u periodu od tri godine očekuje smanjenje vrednosnog udela postupka javne nabavke male vrednosti sa 12% na oko 5% (zbog promene režima nabavke usluga iz aneksa 1B, smanjenja granične vrednosti, preciziranja pojma istovrsnosti, povećane kontrole i delimične centralizacije nabavki), a vrednosnog udela pregovaračkog postupka bez objavljivanja javnog poziva sa 24% u 2010. na oko 8% (zbog pooštrenih uslova za primenu, prethodne kontrole Uprave za javne nabavke, objavljivanja obaveštenja o pokretanju pregovaračkog postupka, objavljivanja konkursne dokumentacije i mogućnosti učešća i zainteresovanih lica koja nisu pozvana, olakšanih uslova za podnošenje zahteva za zaštitu prava).

Procena je rađena samo na osnovu vrednosti evidentiranih javnih nabavki u 2010. godini, a treba imati u vidu da će primena ovog zakona dovesti do primene zakona i na nabavke koje se trenutno ne sprovode po zakonu, kao i da će se poboljšati evidencija i izveštavanje, što će povećati moguće uštede po osnovu povećanja konkurencije u postupku.

Predlog zakona predviđa brojne mere (uvodi posebne postupke) za podsticanje primene elektronskih nabavki, a u određenim slučajevima predviđa obaveznu primenu elektronske nabavke, što smanjuje troškove postupka, povećava transparentnost i konkurenciju. Prema procenama u Evropskoj uniji, elektronske nabavke povećavaju broj ponuđača i ostvaruju uštede i do 5% vrednosti javne nabavke.

Ukoliko bi samo najveći naručioci (čija ukupna vrednost javnih nabavki, koje se mogu sprovesti elektronski i koje nisu obuhvaćene centralizacijom, prelazi 700 miliona dinara godišnje) uveli informacioni sistem i sprovodili elektronske nabavke, ostvarile bi se velike uštede. Troškovi uspostavljanja ovakvih informacionih sistema nisu veliki, naročito ako se zna da država već zapošljava u državnim organima i javnim preduzećima, kao i kompanijama sa većinskim vlasništvom veliki broj IT stručnjaka koji su dovoljno osposobljeni da izrade potreban softver.

Prilikom utvrđivanja procene ostvarenih ušteda po osnovu elektronskih nabavki korišćeni su podaci o najvećim naručiocima i njihovim ukupnim nabavkama. Takođe, uzeto je u obzir da nije sve nabavke moguće sprovesti elektronski zbog njihove specifičnosti, kao i da se uvođenje informacionih sistema na početku najviše isplati za najveće naručioce i one čije su nabavke po prirodi takve da se mogu sprovesti elektronski.

Procenjuje se da se na osnovu centralizacije nabavki mogu ostvariti uštede i do 7% vrednosti nabavke, pre svega zbog povećanih količina, zaključenja okvirnog sporazuma na duži period (do tri godine) i manjeg broja postupaka što smanjuje i troškove postupka. Samo za najveće naručioce (ne računajući javna preduzeća) i jedan broj njihovih nabavki (s obzirom da je centralizacija ograničena i po predmetu nabavke) koje će preći u nadležnost Uprave za zajedničke poslove, ostvarile bi se velike uštede, a ako bi se deo tih nabavki sprovodio elektronski, što je obaveza Uprave za zajedničke poslove uštede bi bile još veće.

Procenjuje se da se najmanje 20% javnih sredstva namenjenih javnim nabavkama izgubi zbog korupcije. Troškovi korupcije su, ako se posmatra po vrsti postupka, najveći u slučaju primene pregovaračkog postupka i postupka javne nabavke male vrednosti. Samo smanjenjem vrednosnih udela ova dva postupka, i oblikovanjem postupka male vrednosti na način da je učinjen transparentnim i konkurentnim troškovi korupcije će se znatno smanjiti.

Predlogom zakona predviđene su brojne mere za smanjenje korupcije koje ukoliko se efikasno primenjuju mogu smanjiti nivo, odnosno troškove korupcije za 15% u svim postupcima javne nabavke, što će dovesti i do najvećih ušteda.

Procena je da se između 1/3 i 1/2 vrednosti javnih nabavki, potroši na nabavke koje nisu evidentirane ili se zaključuju višegodišnji ugovori (manji udeo) ili su sprovedene bez primene zakona (preovlađuju). Prilikom procene ukupnih ušteda korišćena je konzervativnija procena od 1/3, a primenjen je procenjeni nivo korupcije iz pregovaračkog postupka.

Na osnovu detaljne analize, korišćenja uzoraka i modela, procenjuje se da se primenom ovog zakona na godišnjem nivou mogu ostvariti uštede od oko 74 milijardi dinara.

Da li akt stimuliše pojavu novih privrednih subjekata na tržištu i tržišnu konkurenciju

Predlogom zakona predviđena su rešenja kojima se sprečava korupcija, povećava konkurencija i smanjenjuju troškovi postupka, poboljšava zaštita prava. Mala i srednja preduzeća zaštićena su od negativnih efekata centralizacije time što u određenim slučajevima postoji obaveza podnošenja ponude sa podizvođačem. Zbog svega navedenog očekuju se pozitivni efekti na osnivanje novih privrednih subjekata jer su javne nabavke značajan segment poslovanja i izvor prihoda za privredne subjekte.

Da li su zainteresovane strane imale priliku da iznesu svoje stavove

Nacrt zakona je obavljen na internet stranici Srpske napredne stranke 17. septembra, a sva zainteresovana lica su pozvana da pošalju svoje predloge i komentare. Predlozi zainteresovanih su razmatrani, a jedan deo je prihvaćen i unet u Predlog zakona.